

serbest

MIMAR

MAYIS | 2014 | 14-15
10 TL

Eviniz ve Siz En İyisini Hakediyorsunuz...

G-Ext® dış cephe dekoratif compact panelleri;

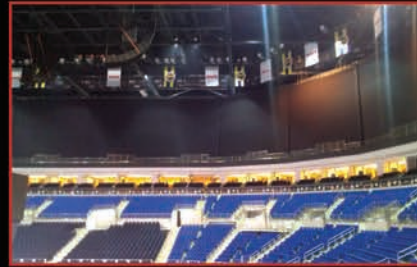
- UV ışınlarına karşı ekstra dirençlidir.
- Hava şartlarından etkilenmez.
- Bakteri ve kir barındırmaz.
- Darbe ve mekanik basınçlara karşı dayanımlıdır.
- Yenileme ve bakım gerektirmez.
- Hammadde özellikleri, içeriği ve niteliği sayesinde tamamiyle doğa dostudur.
- Yanmayı geciktirici özelliğe sahiptir.
- Aşınma ve çatlamalara karşı yüksek direnç gösterir.
- Kolay taşınabilir ve işlenebilir özelliktedir.
- Uzun ömürlüdür.
- Doğal ahşaptan daha fazla avantajlara sahip ve doğala en yakın kompozit üründür.

*modern perde sistemlerinde
mekana özgü tasarımlar...*

Sahne mekaniği, motorlu ve manuel perde sistemleri konusunda hizmet veren MOPESİ; her türlü özel tasarım sahne mekaniği ve perde sistemlerini imal etmektedir. MOPESİ ayrıca, stüdyo, sahne ve salon akustiği konularında da danışmanlık, tasarım, projelendirme, imalat ve montaj hizmeti vermektedir.

MOPESİ GROUP

İvedik Organize San. 1362. Sk. (Eski 601) No: 30
Yenimahalle - ANKARA
Tel: 0312 395 99 85 • Faks: 0312 395 99 86
E-posta: info@mopesi.com

Hürriyet Mh. Taş Ocağı Cd. Park Plaza Kat: 9 D: 904
Çağlayan / Kağıthane - İSTANBUL
Tel: 0212 219 66 41 • Faks: 0212 219 66 42
E-posta: istanbul@mopesi.com

Fener Mah. Antalya Evleri Sitesi B3 Blok K: 1 D: 4
Muratpaşa - ANTALYA
Tel: 0242 323 24 90 • Faks: 0242 323 24 91
E-posta: antalya@mopesi.com

www.mopesi.com

serbest

MİMAR

MAYIS 2014 14-15

- 04** **masaüstü**
- 10** **yaka resimleri**
Her Ölüm Erkendir
Timur Özkan
Beate Oğuz (Beril Oğuz) Boni Hanım
Nesrin Yatman
Meslek Ustaları Yeryüzüne Düşen Yıldızlardır
Aylin Şensoy
- 12** **SMD'lerden**
- 16** **iyi şeyler**
- 19** **kötü şeyler**
- 20** **teelif hakları**
- 26** **PROFİL**
Yarışmalar ile Sürdürülmeye Çalışılan Meslek Yaşamı: Azize - Özgür Ecevit
- 38** **YARIŞMA**
MEB Eğitim Kampüsü Ön Seçimli Mimari Proje Yarışması
- 108** **YARIŞMADAN UYGULAMAYA**
Kadiriği Belediye Hizmet Binası ve Kültür Merkezi
Denizli Hükümet Konağı
Deniz Müzesi
Adana Çukurova İlçe Belediyesi Hizmet Binası ve Kültür Merkezi
- 132** **ORADAYDIK**
New York, New York
İlhan Kural
- 142** **özetler**
(İngilizce, Rusça ve Arapça) . Summary . Содержание . خلاصة

İSTANBUL SMD

Miralay Şefik Bey Sokak 13/2 Gümüşsuyu
34015 İstanbul
+90 212 2924380 (tel)
+90 212 2924382 (faks)
www.ismd.org.tr

TÜRK SMD

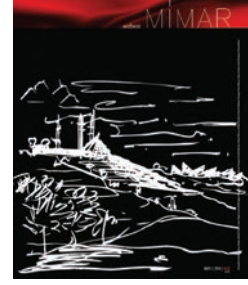
TSMD Mimarlık Merkezi
Dumlupınar Bulvarı Eskişehir Yolu 7. Km.
Mustafa Kemal Mah. 2123. Sk. No: 164
Kentpark AVM Arka Cephesi
+90 312 219 94 08
www.tsmd.org.tr

İZMİR SMD

Cumhuriyet Bulvarı 2. Kordon 209/4 Alsancak
35220 İzmir
+90 232 4631630 (tel)
+90 232 4631057 (faks)
www.izmir-sm.org.tr

Yazılarda ifade edilen görüşler yazarlarına aittir.
Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

Reklamlar, reklamı veren firmanın sorumluluğundadır ve serbestMİMAR reklamlarda verilen bilgilerden sorumlu tutulamaz.

14-15. Sayı Kapak Konusu
Azize - Özgür Ecevit
Batıkent İslam Kültür Merkezi

serbestMİMAR
Üç Ayda Bir Yayımlanır

Sahibi
Yeşim Hatırlı
TSMD Başkanı

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Mehmet Soylu

Yayın Koordinatörü
Murat Sönmez

Editör
Derya Yazman Noyan
editor@tsmd.org.tr

Yayın Yürütme Komitesi
Ali Sinan, Cüneyt Kurtay, Hakan Evkaya, Hasan Özbay,
H. Okan Çetin, Mehmet Soylu, Murat Sönmez,

Yayın Komisyonu
Ali Sinan, Aslı Özbay, Cüneyt Kurtay, Deniz Güner,
Dürrin Süer, Figen Kıvılcım, Hakan Evkaya,
Hasan Özbay, H. Okan Çetin,
Hüseyin Kahvecioğlu, Kadri Atabaş, Kerem Kiper,
Kutlu Bal, Mehmet Soylu, Murat Sönmez, Osman Tural

Yayın Sekreterliği
Serap Sür

Grafik Uygulama
Fikriye Karasu
ANBA Anadolu Basın Ajansı

İletişim
TSMD Mimarlık Merkezi
Dumlupınar Bulvarı Eskişehir Yolu 7. Km.
Mustafa Kemal Mah. 2123. Sk. No: 164
Kentpark AVM Arka Cephesi
+90 312 219 94 08
www.tsmd.org.tr
info@tsmd.org.tr

Abone, Reklam ve Dağıtım

anbahaber

ANBA Anadolu Basın Ajansı
Tunus Caddesi 50A/11 Kavaklıdere 06550 Ankara
+90 312 4675381 (tel)
+90 312 4675383 (faks)

Reklam Koordinatörü
Selver Toprak
selver@anbarapor.com

Baskı
Salamat Basım Yayıncılık
+90 312 341 10 24

SMD Üyelerine Ücretsiz Gönderilir
Fiyatı 10 TL Abonelik 35 TL Öğrencilere 30 TL

Serbest Mimar Dergisi'nin editörü olarak yeni görevime başlamış bulunuyorum.
Bu sayımızda size güzel şeylerden, umut verici olaylardan bahsetmek isterdim.
Fakat kelimelerin düğümlendiği ve hiçbir şeyin anlamının olmadığı bir zamanda tek yapabileceğim şey,
Soma'da yaşanan bu facianın sonuncu olmasını dilemek...
Sizleri dergimizle baş başa bırakıyorum... Bu seferlik beni affedin...

Derya Yazman Noyan

YEŞİL ÇATISIYLA ÇEVRE DOSTU BİNALAR TASARLAMAK

Boran Ekinci

01 İstinye Konutları, İstanbul

Mimar: Boran Ekinci

Mimari Tasarım: Boran Ekinci Mimarlık

Ekip: Yeliz Tekin Çimen

Yüklenici Firma: Doğa Gayrimenkul

Proje Tasarım Tarihi: 2013

İnşaat Alanı: 24.000 m²+bodrum katlar

3D Görselleştirme: Artı Eksi Sıfır Mimarlık

Sarıyer İstinye'de 18.000 m² bir alanda konumlanan bodrum katlar hariç yaklaşık 24.000 m²'lik inşaat alanına sahiptir. Arsanın boğaz manzarasına hakim konumu ile yaklaşık 40 m'ye varan eğimli yapısı ve projenin boğaz silüetine olan etkisi tasarımın en belirleyici kriterlerini oluşturmuştur. Eğimden faydalanarak oluşturulan teraslamalar ile blok mantığından oluşan alışıl gelmiş boğaz yapılaşmasının dışına çıkmıştır. Çevre yerleşmelerde bulunan projelerle aynı yoğunluğa sahip olmasına karşın boğazdan bakıldığında yapı kitlesi ve yoğunluğu hiçbir şekilde hissedilmemekte, tamamen bahçelerden oluşan terasların oluşturduğu yeşil bir doku algılanmaktadır. Proje bu yönüyle boğazda yapılaşmaya alternatif bir örnek teşkil etmektedir.

Konutlar, boğaza doğru sırasıyla otopark-müştemilat, araç-yaya yolu, arka avlu, yatak odaları, bahçe-köprü-galeri, ara avlu, yaşama ve yaşama ile ilişkilenen teras bahçe olmak üzere her biri ayrı bir blok üzerinde konumlanan 4 ayrı zondan ve bu zonlar arası geçişten oluşan, tek katlı bir tip daire modülü üzerinden kurgulanmıştır. Proje, bu modülün yatayda sıra ev mantığında yan yana dizilmesi, düşeyde ise çatı alanlarının bahçe olarak kullanıma olanak sağlayacak şekilde kaydırılarak teraslama yapılmasıyla oluşturulmuştur. Bina girişlerinde kurgulanan avlular, zonlar arasında oluşturulan bahçe alanları ve galerilerle birlikte açık ve kapalı köprü geçişler ile tüm mekanların ışık ve hava ihtiyaçları karşılanmış, keyifli ve dinamik yaşam alanları tariflenmiştir. Tasarlanan bu kesit ve ince uzun plan kurgusu ile hiçbir şekilde önü yapılarla kesintiye uğratılmayan konutların neredeyse tamamına manzara ve bahçeler verilmiştir. Ağaç yetiştirilebilen bahçeler, jakuzi ve barbekü kullanımları ile zenginleştirilirken bahçeler arasında tasarlanan yeşil duvarlarla konutlar arasındaki mahremiyet sağlanmıştır.

Çoğunluğu 4+1 ve 3+1 dairelerden oluşan 91 konutluk projede daire büyüklükleri bahçe alanlarıyla birlikte 170 m² ile 280 m² arasında değişmektedir. Arazinin şekillendirdiği köşelerde oluşturulan yeni tip dairelerin yanında manzaradan aynı şekilde faydalanmak için eğimin alt ve üst noktalarında tasarlanan dubleks daireler ile konut tipolojisi zenginleştirilmiştir.

Konutlara hizmet etmek üzere alt ve üst kotta olmak üzere iki farklı sosyal alan tasarlanmıştır. Üst kotta konut bloğu çatısında boğaz manzarasına hakim açık havuzlu bir sosyal alan kurgulanmıştır. Alt kotta yer alan sosyal tesis kapalı aktivite alanları dış mekanda açık havuz, spor alanı ve korunan ağaçlarla birlikte oluşturulan geniş bir yeşil alanla bütünleşmektedir.

Araç trafiği proje alanı içine sokulmamış, caddeye bakan yüzden her konut dizisi için ayrı araç giriş-çıkış yolları tasarlanmıştır. Konutlar ile araç yolları arasında istenen izolasyon araç yolu yanında konumlandırılan yaya yollarına paralel yerleştirilen yeşil bantlar ile sağlanmıştır. Yaya dolaşımı ile hiç kesişmeyen araç yolları her eve ulaşabilmekte araçlarının evlerinin karşısındaki kendi özel park alanlarına bırakabilen kullanıcı bir paravanla genel kullanımdan ayrılan avlulu yeşil bir alandan evine girebilmektedir. Bu yoğunlukta bir yapılaşma içinde kullanıcıya müstakil bir yaşam hissi tariflenmektedir. Projenin komşu parsel ile bitişik diğer yanında ise kesintisiz olarak en üst kottan en alt kotta bulunan sosyal tesise inen ana bir yaya aksı tasarlanmıştır. Arazideki eğim dikkate alınarak bu yaya yolu yanında tüm kotlara hizmet eden ve her konut sırasından ulaşılabilen şeffaf bir yatay asansör tasarlanmıştır. Bu şekilde boğaza ve yeşile hakim bir şekilde keyifli bir site içi sirkülasyonu tariflenmiştir.

02 Şişecam Ar-Ge Merkezi, Gebze-Kocaeli

Mimar: Boran Ekinci – Sinan Erbuğ

Mimari Tasarım: Boran Ekinci Mimarlık - Erbuğ Mimarlık

Yardımcı Mimarlar: Mürüvvet Gülcan Şahin

(Boran Ekinci Mimarlık),

Handenur Yazıcı Engin (Boran Ekinci Mimarlık),

Erkmen Korkmaz (Boran Ekinci Mimarlık),

Emre Yiğit (Boran Ekinci Mimarlık),

Yeliz Tekin Çimen (Boran Ekinci Mimarlık),

Deniz Okten (Boran Ekinci Mimarlık),

Neslihan Şen (Erbuğ Mimarlık),

Yasemin İskenderoğlu (Erbuğ Mimarlık)

Statik: Nodus Mühendislik

Elektrik: Ram Mühendislik

Mekanik: Fnp Mühendislik

Görseller: Artı Eksi Sıfır Mimarlık

Yüklenici Firma: T. Şişe ve Cam Fabrikaları A. Ş.

Proje Tasarım Tarihi: Mayıs-2012

İnşaat Alanı: 8.000 m²

Gebze/Kocaeli, 6.500 m², 2 laboratuvar-ofis katı ve 1 teknik hacim katından oluşan yapı, tamamen yeşil çatısıyla birlikte içinde bulunduğu doğal çevreyle uyum sağlar. En üstteki teknik hacmin çatısında yer alan fotovoltaiik paneller ve binanın tüm cephesinde devam eden düşey cam güneş kırıcılar, binanın çevre dostu olması ve Leed sertifikasına aday gösterilmesi hedeflenerek yapılmıştır.

SARMAL PROMENAD ETRAFINA YERLEŞTİRİLEN YAPI FONKSİYONLARI

Onur Özkoç, Heves Beşeli Özkoç, Duygu Tüntaş

03 Türkiye Atıcılık ve Avcılık Federasyonu

90. Yıl Başkent Poligon Kompleksi, Ankara

Proje Müellifi: Motto Mimarlık - Onur Özkoç,

Heves Beşeli Özkoç, Duygu Tüntaş

Tasarım Ekibi: Onur Özkoç, Heves Beşeli Özkoç,

Duygu Tüntaş, Tamara Nazari, Hakan Şanlı

İşveren: Türkiye Atıcılık ve Avcılık Federasyonu

ve Orta Doğu Teknik Üniversitesi Mimarlık Bölümü

Projenin Alınış Yöntemi: Davetli Yarışma

Proje Yılı: 2014

İnşaat Alanı: 63504 m²

Yapının mimari kurgusu, programın temel elemanları olan atış poligonlarından yola çıkmaktadır. Atış poligonları, atış kulvarlarının yan yana tekrarı ve gruplanmasıyla oluşturulmuş geniş hacimli kütlelerdir. Özellikle açık poligonlarda, atıcının kuzey-güney aksında, güneşin etkilerinden korunmuş şekilde çalışabilmesi gerekmektedir. Verilen arsa boyutları ve program yoğunluğu, poligonların öncül çalışmalarda sıklıkla görülen düz ve çizgisel bir açık hava aksı ile bağlandığı çözümü geçersiz kılmaktadır. Bu anlamda, önerilen proje çizgisel poligon kurgusunu farklı bir yaklaşımla ele almaktadır. Yapı fonksiyonları, farklı seviyelerde kendi üzerine dönen bir sarmal promenad etrafına yerleştirilmiştir. Bu sayede yapı, farklı kullanıcı trafıklarına esneklik sağlayabilecek, aynı zamanda da kesintisiz bir mekân tecrübesine izin verecektir. Komplekse yaklaşımda öncelikli olarak yayaları +4.00 kotuna davet eden farklılaşmış döşeme, programda öngörülen Olimpiyat Etkinlikleri için de ölçekli bir açık dolaşım alanı sağlar. Promenadın ±0.00 kotundaki kurgusu, izleyicilerin günlük kullanımlarda kapalı mekânlardan poligonlara erişimine olanak sağlamaktadır. Promenad kendi içerisinde tekrar katlanarak -3.50 kotunda bir taraftan sosyal ve kültürel alanlar oluştururken diğer taraftan sporcu ve hakemlerin izleyicilerden farklı bir güzergâh ile poligonlara ulaşmalarını sağlar. Poligon kütlelerini birbirine bağlayan promenad, final müsabakalarının yapıldığı özelleşmiş poligonu odak alıp etrafına sarılarak kullanıcıyı alt kottaki aktivite çayırına yönlendirmektedir. İkinci bir yaya aksı ise, promenaddan koparak uzanan bir hat olarak yapı kompleksinin etrafında 300metre atış, skeet&trap, avcılık ve paintball sahalarını ve diğer açık hava aktivitelerini birbirine bağlayıp tekrar promenadın başlangıç noktasına dönmektedir.

04

05

06

SU ÖĞESİNİN TASARIMA YANSIMALARI

Bünyamin Derman

04 Gürpınar Su Ürünleri Hali, İstanbul

Proje Müellifi: Bünyamin Derman
Proje Ekibi: Yusuf Uyar, Nevzat Kasal,
M. Oytun Bilsel, Ömer Aloğlu, M. Dorasoğlu Alver
Statik: Güvengiz Prj. İnş. Ltd. Şti.
Mekanik: Promek Müh. Müş. Ltd Şti.
Elektrik: Yurdakul Elek. Proje Müh.
İşveren: Yüksel Proje
Projenin Alınış Yöntemi: Teklif
Proje Yılı: 2013
İnşaat Alanı: 60.000 m² (kapalı alan)

İstanbul'da Büyükçekmece ve Küçükçekmece gölleri arasında, Beylikdüzü, Gürpınar mevkiinde Marmara Denizi kıyısında yer alan Gürpınar Su Ürünleri Hali D 100 Karayolu'na 6,5 km mesafededir. Yaklaşık 220.000 m² dolgu alan üretilerek, deniz üzerinde inşa edilen yaklaşık 60.000 m² kapalı alanlı yapı, mimarisi, mekansal kurgusu, programı ve inşa sistemi ile bölge için bir landmark oluşturanın yanı sıra ekolojik yaşantı ve balık kültürünün tanıtılması gibi bir amaç da taşımaktadır. Yapı kıyı çizgisine paralel bir dikdörtgen formdur. Kıyı promenadı boyunca tasarlanan yeşil kuşak tüm kıyı için bir kimlik tanımı yapar. Tesis içindeki fonksiyon ayrışması son derece yalındır. Yapının kuzey ve batı cepheleri balık girişi ve mezar alanına ayrılmıştır. Ortada yeşil iç avlularla (bahçelerle) parçalanmış balık işleme alanları ve ofisler yer alır. Bu avlular hem alanın esnek kullanımına imkan verirken, hem de doğal aydınlatma ve klimatizasyon sağlar. Yapının doğu ve güney cephesi ise halka açık rekreatif ve su dünyası ve balık kültürünün interaktif deneyimlendiği sosyal alanlara ayrılmıştır. Geniş bir Marmara Denizi ve İstanbul panoramasına açılan bu alanda açık aktivitelerin yanı sıra deniz müzesi, tematik deniz mutfağı gösterileri alanı, konferans salonu, kafeler ve restoranlar yer alır. Yapının çatısı güneş panelleri ile kaplanmış, böylelikle yapının enerji ihtiyacını kendi imkanları ile karşılaması amaçlanmıştır.

05 Sapanca Spa Otel, Sapanca

Proje Müellifi: Bünyamin Derman
Proje Ekibi: H. Can Özkan,
Christian Pichlkastner, Jesse Honsa,
Ferhat Bulduk, M. Salih Yıkar, Z. Sezin Sever
İşveren: Hüseyin Abdulbayev
Projenin Alınış Yöntemi: Teklif
Proje Yılı: 2013
İnşaat Alanı: 23.384 m²

Sapanca Gölü manzarasına hakim otel, müşterilerine bir SPA Merkezi olarak hizmet vermeyi amaçlamaktadır. Otel programı topoğrafya içinde eritilerek, kademelerle panoramaya açılmaktadır.

YÖN-HAREKET İLİŞKİSİNİ YANSITAN CEPHE TASARIMI

Kerem Yazgan, Begüm Yazgan

06 Yeni Çelttek Ofis Binası, Ankara

İşveren: Yeni Çelttek Kömür ve Madencilik A.Ş.
Proje Tarihi: 2012
Toplam İnşaat Alanı: 3.000 m²
Mimari Proje: Yazgan Tasarım Mimarlık
Statik Proje: Erduman Mühendislik
Mekanik Proje: Ünlü Mühendislik
Elektrik Proje: Dole Elektrik
Peyzaj Projesi: Yazgan Tasarım Mimarlık
Metin: Rüya Balaban, Kerem Yazgan,
Volkan Ünlü

Yeni Çelttek ofis binası Ankara, Kızılay'da Bayındır Sokağın Kızılırmak Sokağına çıktığı üçgen köşede konumlanmakta ve toplam 3.000 m² alanı kapsamaktadır. Zemin artı beş kattan oluşan ofis binasının ikinci, üçüncü ve dördüncü bodrum katında otopark ve teknik mahaller, birinci bodrum katında ofis ve yemekhane, giriş katında lobi ve ofisler, birinci katından beşinci katına kadar ofisler, müdür odaları ve toplantı odaları yer almaktadır.

Yapının cephe tasarımı, döşemeden döşemeye tam silikon reflekte giydirme cephe cam sistemi ve emaye boyalı cam paneller ile yön-hareket ilişkisine dair bir fikre dayandırılmıştır. Yaya ve araç yaklaşımının yönüne göre cephede bulunan emaye boyalı panellerin rengi değişmektedir. Binaya Kocatepe Caminin yönünden olan gelişte panellerin rengi yeşil, Kızılırmak caddesi yönündeki gelişte ise paneller turuncu renktedir. Bu panellerin binaya geliş yönüne göre renk değiştirmesiyle beraber, paneller dikeyde pozisyon ve kot değiştirmektedir. Kızılırmak caddesine paralel olan cephede Kocatepe Camisi yönünde bulunan yeşil paneller ikinci ve dördüncü katlarda bulunmaktadır, aynı cephenin ters yönünde turuncu paneller birinci, üçüncü ve beşinci katta bulunmaktadır. Bu kaydırma sistemi batıdaki Bayındır Sokak ve doğu cepheler için de geçerlidir. Her katta farklı yerlere yerleştirilmiş olan paneller, dağınık görünümlü bir etki sağlayarak cepheye hareketlilik kazandırmaktadır. Bina yaklaşıma göre renk değiştirmektedir. Aynı zamanda bu renkli dikey elemanlar taze hava alışı içinde kullanılmaktadır.

Yapının projesi enerji etkin tasarım kriterlerine göre hazırlanmıştır. Sistemler tasarlanırken yeşil bina tasarımında önemli rol oynayan ısı geri kazanımlı teknolojiler kullanılmıştır. Alternatif enerji kaynakları kullanımı göz önünde bulundururken ilk yatırım maliyetini kısa sürede ödeyebilecek enerji sistemleri tesis edilmiştir. Yapının cephe tasarımı göz önünde bulundurulduğunda, tasarımda güneş ışığı bina içine alınırken soğutma yüklerinin artmaması adına, siyah renkli cephe kullanılarak ışığın kontrollü bir şekilde içeriye alınması sağlanmıştır. Yapıda ısıtma enerjisini üretmek adına doğalgaz yakan duvar tipi yoğunmalı kazan kullanılmıştır. Cihaz, baca gazı yoğunlaştırarak baca

gazının enerjisini de sisteme ilave etmek suretiyle sistem verimini artırarak işletme maliyetlerini düşürmektedir.

Bina ısıtma soğutma ve havalandırması Ashrae standartları dikkate alınarak tasarlanmıştır. İnsanların ihtiyacı olan taze hava DX bataryalı taze hava cihazları ile sağlanmıştır. Taze hava miktarları hesaplanırken Ashrae standartlarında belirtilen yeşil bina tasarımı için gerekli minimum taze hava debileri dikkate alınmıştır.

Binada ısıtma ve soğutma sistemi olarak tavan dan ısıtma ve soğutma sistemi uygulanmıştır. Tavandan ısıtma ve soğutma sisteminde tavan ve döşeme sıcaklığı oda sıcaklığından birkaç derece yüksek veya birkaç derece düşüktür. Isı ışınları ile oda sıcaklığı değişir. Tavan içindeki ısı transferinin %60'ı radyant, %40'ı ise konveksiyon olarak gerçekleşir. Bu koşullarda insan kendini konforlu hisseder. Düşük sıcaklıklı ısıtma ve yüksek sıcaklıklı soğutma yapıldığından soğutma ve ısıtma sistem verimleri oldukça yüksektir ve enerji etkin bir sistem ortaya çıkar.

Alternatif enerji kaynağından yararlanmak adına binadaki ısıtma ve soğutma sistemi toprak kaynaklı ısı pompası sistemi ile desteklenmektedir. Yaklaşık 100 m derinliğinde 15 cm çapında açılan %32 7 adet kuyuların içine yerleştirilen borular sayesinde toprağın enerjisinden yaz kış faydalanılmaktadır. Hem ısıtmada hem de soğutma en verimli sistem olan toprak kaynaklı ısı pompası sistemi ile desteklenen bina oldukça enerji etkin bir bina olarak tasarlanmıştır.

07

09

08

10

KARMA KULLANIMA FARKLI BİR YAKLAŞIM

Zühtü Usta, Ali Manço

07 1175 Ada Otel, İstanbul

Proje Müellifi: Manço Mimarlık
Tasarım Ekibi: Zühtü Usta, Zeynep Ceren Erdinç
İşveren: Akdağlar İnşaat Turizm Sanayi
Projenin Alınış Yöntemi: Teklif
Proje Tarihi: 2013 - devam ediyor
İnşaat Alanı (m2): 28.361,2m²
Arsa Alanı: 5.835m²
Yapım Türü: Betonarme

Bodrum ve normal katları dört yıldızlı iş oteli olarak tasarlanan yapının zemin katı, arsanın her iki yanında uzanan Yeni Yol Sk. ile Pir Hüsamettin Sk.'ı birbirine bağlayan bir pasaj olarak planlanmıştır. Pir Hüsamettin Sk. üzerindeki ticari yapıların da yakın gelecekte dönüşümü ile her iki sokak arasındaki yaya dolaşımının önemli ölçüde artacağı öngörülmektedir. Proje arsası üzerinde oluşturulacak sokak boyunca kamuya açık alışveriş ve yeme-içme mekanları yer alacak, böylelikle Yeni Yol Sk. üzerindeki iş merkezleri ile Pir Hüsamettin Sk. üzerinde girişi yer alan Bilgi Üniversitesi kampüsü yaşayan bir açık alan ile birbirine bağlanmış olacaktır.

Otelin kapalı havuz, spa, spor merkezi ve hamamdan oluşan Wellness Center'ı bodrum katta yeracaktır.

Giriş kat üzerinde bulunan bölünebilir çok amaçlı salon ve fuaye, gerek otel müşterilerine gerekse dışarıdan gelecek kişi ve kurumlara hizmet edecektir. Çok amaçlı salon üzerindeki bahçe çatı otelin rekreasyon alanı olarak kullanılacaktır. Otelin çatı katında Haliç manzaralı bir restoran planlanmıştır.

08 ADCO Ofis Binası, İstanbul

Proje Müellifi: Manço Mimarlık
Tasarım Ekibi: Zühtü Usta
İşveren: Kemer Gıda Pazarlama
Projenin Alınış Yöntemi: Davetli Yarışma
Proje Tarihi: 2013 - devam ediyor
İnşaat Alanı: 5.982,9m²
Arsa Alanı: 1.300,5m²
Yapım Türü: Çelik
Statik Proje: Cem Mimarlık ve Müşavirlik
Mekanik Proje: Cem Mimarlık ve Müşavirlik
Elektrik Proje: Cem Mimarlık ve Müşavirlik

Türkiye'nin önde gelen şarap ithalatçısı ve dağıtımıcısı ADCO firmasının bir yatırımı olan ve Dolapdere'de, Kurtuluş Deresi Caddesi üzerinde yer alan üçgen biçimli bir arsada konumlanan proje, zemin katta mağaza, normal katlarda kiralık ofis alanlarını içerecek biçimde tasarlandı. Plan çözümünde olabildiğince esnek ofis alanları oluşturmak ve doğal aydınlatma/havalandırmadan en üst düzeyde yararlanmak amaçlandı. Bu

doğrultuda, ofis alanları ana caddeye paralel biçimde güney cephesi boyunca konumlandırıldı. Doğu cephesinde giriş holü üzerinde bina boyunca yükselen bir galeri boşluğu oluşturuldu. Uygun mevsimlerde kontrollü biçimde yapı içine alınan taze havanın baca etkisi ile yükselerek dışarı atılması yoluyla doğal havalandırmanın desteklenmesi amaçlandı.

Üçgen biçimli yapının ofis ve atrium alanlarını çevreleyen cepheleri saydam tasarlandı. Cam yüzeyler önünde güneş ışınlarını gölgeleyen, aynı zamanda cephe bakımı için kullanılan kedi yolları oluşturuldu.

Kedi yolları önünde, şarabın kadehteki dalgalanmasına gönderme yapan değişken eğrisel çizgileri izleyen, sürekli bir alüminyum parapet oluşturuldu.

Yapıyı bir kurdela gibi saran parapet için güneş ışınlarını geliş açısına göre gün boyunca farklı tonlarda yansıtan metalik şampanya/beyaz şarap tonu yeğlendi. Alüminyum levhalarda, şarap üretiminde kullanılan metal fermentasyon tanklarının yüzeyini andıran bir doku elde etmek için rastlantısal perforasyon uygulandı.

Cephedeki diğer tüm opak elemanlarda, dıştaki parapetleri öne çıkarmak amacıyla antrasit rengi tercih edildi.

Yapım süresini hızlandırmak ve daha geniş açıklıklar geçebilmek adına çelik taşıyıcı sistem yeğlendi.

KAMPÜS HAYATINA KOMPAKT ÇÖZÜMLER

Pınar Gökbayrak, Ali Eray, Burçin Yıldırım, Eda Özgener, Samim Magriso, Eda Yeyman, C. Zeynep Ceylan

09 Adana Bilim ve Teknoloji Üniversitesi Master Planı, Adana

Proje Ekibi: Pınar Gökbayrak, Ali Eray, Burçin Yıldırım, Eda Özgener, Samim Magriso, Eda Yeyman, C. Zeynep Ceylan
Projenin Alınış Yöntemi: Davetli Yarışma
Proje Tarihi: 2012
Peyzaj Danışmanı: Elif Çelik
Alt Yapı Danışmanı: İmar Planlama

Adana Bilim ve Teknoloji Üniversitesi Kampüsü bir bilim merkezi olmanın yanı sıra, sosyal etkileşimin kuvvetli olduğu canlı ve yaşayan bir kent parçası olarak kabul edilmiş ve bu doğrultuda insan ölçeğini koruyan, kent ile sıkı ilişkiler kurulmasına olanak sağlayan bir yerleşke planı önerilmiştir.

Kentten kopuk, kente sırtını dönen bir yerleşim yerine, kente dönük, kentli tarafından görsel olarak kolayca algılanan, kentlinin mesafeli durmasını gerektirmeyen ve kentin bir parçası olduğunu gösteren bir yapılaşmaya gidilmiştir; bu nedenle de kent çeperi boyunca bir yerleşim geliştirilmiş, kentli ile görsel bağ kurularak erişilebilirlik algısı oluşturulması hedeflenmiştir.

Kampüs planlamasında dikkat edilen en önemli hususlardan biri açık alan kullanımının canlı ve zengin olması, insan ölçeğinin ve yaya önceliğinin esas alınmasıdır. Bu doğrultuda genel bir şema oluşturulmuş, araç yollarının yapı bloklarının oluşturduğu yapı adalarının etrafında bir ring yol olarak işlevi sağlanmıştır. Araç yolunun ve bu yol üzerindeki otoparkların dışı atılması ile yapı bloklarının arası tamamen yayalaştırılmış, insan ölçeğinde yaşanan, eğitim yapılarına ulaşımı sağlayan, sosyal yaşamı kuvvetlendiren keyifli ve canlı yaya aksları "alleler" oluşturulmuştur.

Bu temel şema ile tüm yerleşkenin kompakt bir sisteme dönüşmesi, tüm yapıların ve önemli odakların birbirine yakınlaşması sağlanmıştır. Ana giriş aksından çatallanarak kampüs içi meydana dağılan alleler aynı zamanda yerleşkedeki farklı noktaları (gölet ve lokal, teknokent, fakülteler, yurtlar) birbirine bağlamakta ve etkileşimi artırmaktadır. Bu yaya dostu sistem sayesinde kampüste her nokta, meydana sadece 400m uzaklıkta ve uygun yürüme mesafesi içindedir.

Proje davetli yarışma kapsamında hazırlanmıştır.

10 İTÜ İnşaat Fakültesi Yeni Binası, İstanbul

Proje Ekibi: Pınar Gökbayrak, Ali Eray, Burçin Yıldırım, Zeynep Ceylan, Eda Yeyman, Sezin Beldağ, Çağlar Yılmaz
Statik Proje: Nodus Mühendislik
Mekanik-Elektrik Projesi: Kıp Mühendislik
Proje Alınış Şekli: Proje

İTÜ Maslak Kampüsü'nde yer alan İnşaat Fakültesi bünyesindeki Çevre Mühendisliği ve Zemin Mekaniği bölümlerini kapsayan proje, mevcut inşaat fakültesi binasına eklenmektedir. Kemal Ahmet Aru'nun master planının izlerini takip eden yapı, İnşaat Fakültesi'nin mikro gelişme alanı olarak bırakılan yeri doldurmakta, diğer tüm yapılarda da tekrarlanan içe dönük avlu ve modüller birimler sistemini tamamlamaktadır.

12.000 m² alana sahip olan proje ilk 3 katında laboratuvarları diğer katlarda ise ofis birimlerini barındırır.

Oldukça uzun bir batı cephesine sahip olan binada dikey perfor metal güneş kırıcılar ile ışık kontrolünün sağlanması amaçlanmıştır. Güneş kırıcıların etkisi ile oluşan cephe dilinin mevcut binada da tekrar etmesi önerilmiş, böylece eski ve yeni kütlelerin bütünlüğünün yakalanması hedeflenmiştir. Ayrıca bu elemanlar ile mevcut binada da ışık kontrolünün sağlanması ve hali hazırda var olan klima dış ünitelerinin gizlenmesi önerilmiştir.

Uygulama projesi tamamlanan binanın 2014 içerisinde ihale edilerek uygulanması planlanmaktadır.

Beate Oğuz (1937 - 2014)

HER ÖLÜM ERKENDİR!

Timur Özkan

Değerli Hocamızı kaybettiğimizde ilk aklıma gelen bu deyim oldu.

Hastaydı, acısı büyüktü ve bekleniyordu ama erken oldu, çok erken...

İyi bir insandı, iyi bir ești, iyi bir mimardı, hayat doluydu, çalışkandı, daha yapacağı çok işi vardı. Erken oldu, erken...

Türkiye'ye misafir gelmişti ama hepimizden çok buralı olmuştu.

Türkiye'de mutluydu, hiçbir zaman Almanya'ya, doğduğu topraklara dönmekten söz etmedi.

Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığına geçtiği zamanki mutluluğunu bilenler bilir...

En büyük hayali hayatını İstanbul'da tamamlayabilmektir. Kader izin vermedi.

Erken gitti, hem de çok erken.

Şimdi Cebeci Mezarlığı'nda yatıyor.

Vatandaşı Prof. Martin Elsaesser tarafından projelendirilen Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk planlı kabristanında.

Yılların yarışmacısı bir mimara, zamanında uluslararası bir yarışmayla projelendirilen Asri Kabristan yakıştırdı.

Işıklar içinde yatsın.

Mutlaka, orada da çok mutludur.

Mutludur, çünkü ruhu Türkiye'de yaşamaya devam ediyor.

Mutludur, çünkü Ankaralı dostlarının kendisini yalnız bırakmayacağını biliyordur.

Mutludur, çünkü hangi geline nasip olacak bir şansla kayınvalidesiyle birlikte yatıyor.

...

Yolculuğa çıktığımız zaman arkamızdan kovayla su döken,

Bir yakınımızı kaybettiğimizde helva yapıp dağıtan,

Oruç tutan dostlarını iftar sofrasında misafir eden,

Dini bayramlarımızı da Noel içtenliğiyle kutlayan,

Çok değerli bir Türk ve Türkiye dostunu kaybettik.

Her ölüm erkendir.

Erken gittin Beate Hocam, çok erken.

Seni unutmayacağız.

BEATE OĞUZ - (BERİL OĞUZ) BONİ HANIM

Nesrin Yatman

Mimar Beate Oğuz'u 1968 senesinde sevgili hocamız Yalçın Oğuz'un eşi Boni Hanım olarak tanıdım.

Talebelik yıllarımızda ve mezun olduktan sonra da genç bir mimar olarak çalıştığımız, Yalçın Hocamızın bürosunda hep birlikteydik. Çalışmalarımız sırasında ve birlikte yaptığımız seyahatlerde pek çok anılarımız oldu.

Son yıllarda, çok sık görüşmesek de, bir araya geldiğimiz zamanlar, elimizdeki siyah – beyaz fotoğraflara baktıkça, aradan geçen yıllar bizi şaşkınlık içinde bırakıyordu.

Boni'yi son yolculuğuna uğurlarken, yanında olmak, birlikte olmak istedim. İstedim ki bizlerin onu çok sevdiğini, yalnız olmadığını bilsin. Seneler önce yaşadığı yerleri, oradaki hayatını, çocukluğunu bırakarak, sevdiği adam için buralara gelmiş, hep onun yanında olmuş, bu yürekli kadınla vedalaşmak istedim. Ona sevdiğimiz insanların asla unutulmayacağını, daima bizimle kalacağını söylemek istedim.

Sevgili Boni, seninle birlikte olan anılarımız hep güzel, hep neşeli, hep mutlu.

Büroda birlikte çalışırken, Yalçın Hocanın telaşlı ve öfkeli anlarında, sadece "ama Yalçın olmaz ki" diyerek direnişin, hala kulaklarımızda...

Ankara – İstanbul çevreyolunun olmadığı zamanlarda, bir Volkswagen'e doluşup, Bolu Kültür Sitesi Kontrollüğü için Bolu'ya giderken, geçmek zorunda olduğumuz Kızılcahamam yakınlarındaki "Karga Sekmez" virajlarında bir keresinde "Kuş Konmaza" geldik mi? diye sormuş, hep birlikte çok gülmüştük. Sonralarda çevre yolunu kullanırken, bazen Kuş Konmaz'a geldik mi, geçtik mi diye hep seni anarız.

Bir keresinde de, şişmanca birini tarif ederken "balık eti" yerine "et balık" demen, o anki heyecanın bizi gülümseten anılar olarak hala sınırsız duruyor.

Sevgili Boni, hep özlemle hatırladığımız güzel anılarımızla birlikte, seni sevenlerin yanında kalacaksın.

Vedat Özsan (1927 - 2014)

MESLEK USTALARI YERYÜZÜNE DÜŞEN YILDIZLARDIR

Aylin Şensoy

Hani hep derler ya çocukluğundan beri şu konuya meraklıydı, işte ben de mimar olacağım diye gezinen bir çocuktum. Öğrenim ve okul çağları ile beraber bu heves daha da arttı. Ve sonunda kendimi 1981 yılında İstanbul Fındıklı Güzel Sanatlar Akademisi Mimarlık Bölümünde buldum. 1986 yılının Haziran ayında mezun oldum. Mimarlığa ve güzel sanatlara karşı içimde var olan heves ve becerilerim, bu süre zarfında eğitilmiş ve şekillenmişti. Ancak şimdi hayata atılma zamanıydı ve çalışma hayatını tanımak gerekiyordu. Okurken diğer arkadaşlarımın aksine hiç çalışmadığım için iş hayatına katılma fikrine ürkerek bakıyor, açıkçası korkuyordum. Ama bir yerden başlamak gerekiyordu. Bu duygularla mücadele ederken mezuniyetimden dört ay sonra, güzel bir Eylül ayında İstanbul Boğazı'nın çok güzel bir semti olan Arnavutköy'de Mimar Vedat Özhan ile iş görüşmesi yapıyordum. Ofis tam bir mimarlık atölyesi gibiydi. Ön tarafta İstanbul Boğazı'nın bütün güzel saatlerini izleyebileceğiniz ve keyifle çalışabileceğiniz Vedat Bey'in ofisi vardı. Masası, arkasındaki kütüphanesi, kitapları, duvarlarda asılı olan tablolar, skeçler ve çeşitli yazılar, bana bildik bir mekanda olmanın huzurunu vermişti.

Şimdi hatırlıyorum da, sevgili Vedat Bey benim bütün korkularımı hissetmiş gibi konuşmamızı iş görüşmesi formatından çıkarmış, bende sadece sohbet ediyormuşuz hissi uyandırmıştı. Bunu farkettiğimde rahatladığımı hissetmişdim. Bu benim için güven verici bir başlangıç olmuş ve işe kabulümden sonra da hem mesleğime hem de ofisime dört elle sıkıca sarılmamı tetiklemişti. Bu özgüveni Sevgili Vedat Bey'e borçluyum.

O dönem Vedat Bey'in ofisinde, Emlak Bankası'nın İstanbul Etiler'deki Sarı Konaklar Projesi vardı ve ben de bu projede görev almıştım. Çok büyük bir projeydi ve ekip çalışması gerekiyordu. Aynı üniversite yıllarındaki gibi mimarlık mesleğinde çalışırken de gecenin gündüze katıldığını burada öğrendim. Mesleki literatürü takip etmenin, sanatın çeşitli kolları ile ilgilenmenin, çalışma arkadaşları ile bir aile olmanın inceliklerini ve daha bir sürü ilkleri ve mimari, mesleki tecrübeleri Vedat Bey'le çalışırken öğrendim. Bir düşünün yeni mezun mimar, bir genç fidan... Onu istediğiniz gibi eğip, bükebilirsiniz.

Benim şansım Vedat Bey gibi engin bir mimari kültürü, mesleki tecrübesi olan bir üstatın yanında üç sene geçirmek olmuştu. Bana çok fazla katma değeri olan üç uzun yıl... Bu üç güzel yıl boyunca kol kola çok güzel projeler, dostluklar üreterek, başarılar elde ettik. Ve ondan sonraki senelerde de devam etti. Şimdi sevgili Vedat Bey'i kaybetmiş bulunuyoruz. Kaybettiğimiz sadece onun bedeni... Onun engin tecrübeleri, üstatlığı, mesleğinde bıraktığı eserleri aramızda hep yaşıyor olacak. Özellikle ilk patronum, ilk meslek öğretmenim olarak bende bıraktığı ve hep yaşayacak olan izler, bana daima aşılamaaya çalıştığı özgüven duygusu olacaktır. Mesleğinde özgüven, işinde özgüven, dostluklarında özgüven... Şimdilerde ben de bir mimari ofis sahibi olarak Vedat Bey'in yolundan gitmekte ve bana öğrettiği gibi mimar genç arkadaşlarıma aynı özgüveni aşılamaaya çalışmaktayım.

Vedat Bey'i kaybetmemizin ben de uyandırdığı hüznü ne kadar anlatsam, ne kadar yazsam az. Bir şairimizin dediği gibi;

Adı, soyadı,
Bir doğum tarihi,
Bir de ölüm.
Ya şu geçen ömür,
Upuzun yıllar.
Şaşıyorum,
Küçücük bir mezar taşına,
Nasıl sığar?
M.Darga

Mimarlarımız Tasarlayacak, Seranit Üretecek

Türk Serbest Mimarlar Derneği, derneğin 2014 yılı “İşletme Ana Destekçisi” olan Seranit Yapı Grubu ile yeni projelere imza atıyor. Seranit ile üye mimarlarımızın katılacağı Seramik Tasarım Çalışması’nı başlattık. Çalışmanın kapsamında üyelerimizden Serra ürünleri içinde yer alacak yaratıcı seramik tasarım önerileri bekleniyor. Çalışmaya 15 üyemiz katılmakta olup, çalışmaların üretim sürecine Eylül ayı içerisinde başlanacaktır. Sunulan çalışmalar içerisinde Seranit’in seçmiş olduğu 10 adet tasarımın üretimi yapıp, Serra koleksiyonu içerisinde lansmanı yapıp, satışının yapılması planlanıyor. Geçtiğimiz ay Seranit tarafından düzenlenen Eskişehir Serra Fabrika Gezisi’ne katılan üyelerimiz, çalışma öncesi seramik tasarım sürecini yerinde deneyimlemiş oldular. Gezide üyelerimiz fabrika hakkında genel bir bilgi edindiler. Serra yer- duvar karo-ru üretim süreçlerini ve dekorlar için dijital baskı teknolojisi ile baskı yöntemlerini gördük, Seranit’in tasarım süreçlerindeki yaklaşımlarını öğrendiler.

D3 Unbuilt Visions 2013 Sergisi

D3 Unbuilt Visions 2013 Sergisi ilk defa Amerika dışında Ankara TSMD Mimarlık Merkezi’nde 7 Ocak 2014 tarihinde açıldı. Sergi, d3 ve Creative Initiative’in ortak çalışması ve Türk Serbest Mimarlar Derneği’nin desteğiyle Türkiye’de izleyicileri ile buluştu. Sergilenen projeler uluslararası bir yarışma ile elde edilmiş olup, 30 farklı ülkeden projeler yer alıyor. İçlerinde Türkiye’den genç mimarların projeleri de var. Serginin küratörlüğünü Creative Initiative kurucularından Onat Öktem ve d3’den Gregory Marinic üstlendi. Küratörler yarışmanın ve serginin amacını uygulanmamış yenilikçi fikirlerin mimarların tozlu raflarından çıkartılarak, kendi eleştirel ortamını yaratması olarak ifade ettiler.

Mimarlar ile Öğrenciler Buluşuyor: Prof.Dr. Celal Abdi Güzer Dersi

Prof. Dr. Abdi Güzer’in yürütmekte olduğu “Mimarlık Eleştirisinin Sınırları” dersi sunuşları 15 Ocak 2014 tarihinde TSMD Mimarlık Merkezi’nin ev sahipliğinde gerçekleşti. Bu seneki sunuş ve tartışmanın başlığı “Türkiye Mimarlığında Bugünü Anlamak” olarak belirlenmiş olup, 25 mimarlık bölümü öğrencisi seçmiş oldukları kavramlar üzerinden sunumlarını yaptılar.

VÇMD -3 Eğitim Yapıları Kitabı Tanıtım Gecesi ve Dorte Mandrup’ın Sunumu

VÇMD – 3 Eğitim Yapıları Kitabı tanıtım gecesi ve Danimarkalı mimar Dorte Mandrup’ın sunumu 22 Ocak 2014 tarihinde Yapı Endüstri Merkezi’nde ve eş zamanlı olarak TSMD Mimarlık Merkezi’nde yapıldı. Yapı Endüstri Merkezi’nde gerçekleşen gece, TSMD Mimarlık Merkezi’nde canlı yayın bağlantısı yapılarak izlendi. Tanıtım gecesi, açılış konuşmalarını Sinan Köksoy, Yeşim Hatırlı ve Banu Binat’ın yapılarıyla başladı. TSMD Yönetim Kurulu Başkanı Yeşim Hatırlı, projeden bahsederek, katkı sağlayanlara teşekkürlerini sundu. Banu Binat, projenin hazır verilerden oluşmadığını herkesin birşeyler düşünerek yazdığını belirtti. Açılış konuşmalarının ardından eğitim yapıları konusunda uzman Danimarkalı mimar Dorte Mandrup sunumunu yaptı. Sunumunda eğitim yapılarının tasarımına yönelik farklı yaklaşımlarını, projelerinden örnekler vererek izleyicilere aktardı. Kitapları, TSMD Mimarlık Merkezi’nden ve Yapı Endüstri Merkezi Kitapevi’nden temin edebilirsiniz.

Ankara Planlama Yönüyle Masaya Yatırıldı

Türk Serbest Mimarlar Derneği, Utrecht Üniversitesi, ODTÜ Mimarlık Fakültesi, Hollanda Büyükelçiliği ve NIHA tarafından düzenlenen “Planlama Yönüyle Ankara’nın Gelişimi” semineri 15 Nisan 2014 tarihinde TSMD Mimarlık Merkezi’nde yapıldı. Utrecht Üniversitesi Beşeri Coğrafya ve Planlama bölümü öğrencilerinin katılımıyla gerçekleşen seminerde, Agnes van der Meij moderatör, Prof.Dr. Baykan Günay, Doç.Dr. Elvan Altan Ergut, Çankaya Belediyesi Başkan Yardımcısı Buğra Gökçe, Ali Osman Öztürk ve Enis Öncüoğlu konuşmacı olarak yer aldı. Prof.Dr. Baykan Günay, tarihsel süreç içerisinde Ankara’nın mekansal gelişimini aktardı. Doç.Dr. Elvan Altan Ergut, Ankara’nın mimari gelişim sürecini dinleyiciler ile paylaşıırken, Çankaya Belediyesi Başkan Yardımcısı Buğra Gökçe de Ankara metropolünün mekansal gelişim stratejileri üzerine değerlendirmeler yaparak, bu gelişimi etkileyen planlardan bahsetti. Ali Osman Öztürk, Ankara’nın kentsel dönüşüm projesi örneği olarak yapmış oldukları Kazıkıçi Bostanları İş Alanı Projesi’nin detaylarını anlattı. Enis Öncüoğlu ise alışveriş merkezleri konusunda istatistiki verilerle destekli bilgiler aktardı ve yer seçimi konusunun öneminden bahsetti. Ankara’da yapmış oldukları AVM projelerinden de bahseden Öncüoğlu, alışveriş alanlarının tarihsel süreçteki değişimini aktardı.

Ankara'yı Değiştiren Projeler 10/10 Forumları Serisi 9: Paragon Tower Projesi

Seranit ve Türk Serbest Mimarlar Derneği'nin ortak çalışması olan "Ankara'yı Değiştiren Projeler 10/10 Forumları" serisinin dokuzuncusu Paragon Tower Projesi ile 30 Ocak 2014 tarihinde TSMD Mimarlık Merkezi'nde yapıldı. Moderatörlüğünü Y. Mimar Önder Kaya'nın yapmış olduğu forumda projenin mimarı Gökhan Aksoy, yatırımcısı Müşerref İlpars, pazarlama ve satış danışmanı Burak Ünal ile ODTÜ Şehir ve Bölge Planlama Bölümü'nden Doç.Dr. Osman Balaban konuşmacı olarak yer aldı. TSMD Yönetim Kurulu Başkanı Yeşim Hatırlı açılış konuşmasını yaptıktan sonra, projenin mimarı Gökhan Aksoy, Paragon Tower'ın tasarım kriterlerinden bahsetti. LEED sertifikası almış, çevreye duyarlı bir yapı olduğunu söyleyen Aksoy, projede mesleki kontrollüğün olmadığını fakat sonraki aşamalarda ellerinden geleni yaptıklarını belirtti.

Re-Act Projesi Kapanış Kokteyli Yapıldı

Türk Serbest Mimarlar Derneği'nin Alman Mimarlık Örgütü BDA ve Amsterdam Mimarlık Merkezi ARCAM ortaklığı; ODTÜ, AFSAD, Mimarlar Derneği 1927 ve DOCOMO-Türkiye işbirliğiyle gerçekleştirdiği RE-ACT Projesi'nin kapanış kokteyli 24 Şubat Pazartesi akşamı projede emeği geçenlerin ve mimar dostlarımızın katılımıyla TSMD Mimarlık Merkezi'nde yapıldı.

Koleksiyon / TSMD Mimarları Ağırıyor Sergileri Devam Ediyor

Koleksiyon / TSMD Mimarları Ağırıyor sergileri 2014 yılında da yeni mimarlar ve projelerinden oluşan çalışmaları ile devam ediyor. Gazi Üniversitesi Mimarlık Fakültesi'nde sırayla AZAKSU Mimarlık, Uludağ Mimarlık, Ercan Çoban Mimarlık, Hayalgücü Mimarlık ve en son Günday Mimarlık sergisi 28 Nisan 2014 tarihinde açıldı. Koleksiyon Ankara, Koleksiyon /TSMD Mimarları Ağırıyor sergilerinin 28.sini 16 Nisan'da BT Mimarlık ofisi ile açtı. Eskişehir Anadolu Üniversitesi, 17 Nisan'da açılan A Tasarım Mimarlık ve ACE Mimarlık sergilerine 30 Nisan'a kadar ev sahipliği yaptı. ODTÜ Mimarlık Fakültesi'nde Yazgan Tasarım Mimarlık, CAG Mimarlık ve Tektonika Mimarlık sergileri açıldı. Bilkent Üniversitesi Hilmi Güner Mimarlık Sergisi'ne ev sahipliği yaptı. Atılım Üniversitesi'nde de Hatırlı Mimarlık ve Kural Mimarlık sergileri açıldı.

11. TSMD Ödülleri için Ödül Kurulu Çalışmalara Başladı

TSMD 11. Ödül Kurulu toplanarak Ödül Yönetmeliği'nin 3. maddesine göre Ödül Kurulu Üyeleri tarafından seçilen 3 yeni üyeyi belirlemiştir. Bu kapsamda 2012 - 2014 Ödül Kurulu Jüri Üyeleri: Genel Kurul tarafından seçilen Sayın Erkut Şahinbaş, Sayın Prof.Dr. Abdi Güzer, Sayın Doç. Dr. Adnan Aksu (asıl üyeler), Sayın Mürşit Günday (yede üye), Yönetim Kurulu tarafından seçilen Yönetim Kurulu Üyesi Sayın Nesrin Yatman ve Ödül Kurulu tarafından seçilen Sayın Prof. Dr. Ali Cengizkan, Sayın Prof. Dr. Uğur Tanyeli ve Sayın Boğaçhan Dündaralp'dir. Ödül Jürisi Sayın Erkut Şahinbaş'ı Başkan olarak seçmiştir. Jüri çalışmalarının katılımcı, objektif ve şeffaf olabilmesi için aday gösterme sürecinin katılıma ve önerilere açık bir süreç olarak gelişmesi önemsenmektedir.

Eskişehir Anadolu Üniversitesi Öğrencileri ile "3 Mimar 3 Yapı" Gezisi Yapıldı

Türk Serbest Mimarlar Derneği eğitime katkı projelerine bir yenisini daha ekledi. 28 Mart 2014 tarihinde Eskişehir Anadolu Üniversitesi Mimarlık Bölümü öğrencileri Ankara'nın 3 önemli yapısını mimarları ile birlikte yerinde gördüler. Türk Serbest Mimarlar Derneği ve Eskişehir Anadolu Üniversitesi Mimarlık Bölümü organizasyonu ile gerçekleşen geziye öğrenciler, üyelerimizin projeleri olan Melek İpek Kız Öğrenci Yurdu, Tepe Prime ve TSK Özel Bakım Merkezi binasını mimarları ile birlikte görme fırsatı yakaladılar. İlk olarak Melek İpek Kız Öğrenci Yurdu binası proje müellifi Yeşim Hatırlı öncülüğünde gezildi. Alışılmış yurt yapılarından farklı bir tasarıma sahip olan bu yapıyı gezerek, mimarlık öğrencileri farklı bir örnek deneyimlemiş oldular. Gezinin ikinci durağı Tepe Prime oldu. Üyemiz Ali Osman Öztürk'ün müellifi olduğu projenin ofis daireleri, Süreyya Atalay ve Canan Karakaya öncülüğünde öğrenciler ile birlikte gezildi. Son olarak da, üyemiz Hasan Özbay'ın proje müellifi olduğu TSK Özel Bakım Merkezi binasına gidilerek, sosyal yapı örneği açısından önemli bir yapıyı yerinde görme fırsatı buldular.

7. Yapı Sektörü Buluşması Başarıyla Sonuçlandı

Türk Serbest Mimarlar Derneği'nin 2011 yılından bu yana farklı katılımcılarla gerçekleştirdiği Yapı Sektörü Buluşmaları'nın yedincisi 17-18 Nisan 2014 tarihleri arasında TSMD Mimarlık Merkezi'nde yapıldı. 7. Yapı Sektörü Buluşması'na 14 kamu kuruluşu ve yatırımcı kurumlardan 25 temsilci, 22 mimarlık ofisinden 42 temsilci, 23 yapı sektörü firmasından ise 58 temsilci katıldı. 7. Yapı Sektörü Buluşması'na katılan kamu kurumları ve yatırımcı kuruluşlar, mimarlık ofisleri ve yapı sektörü firmaları şu şekilde sıralandı:

Kamu Kurumları ve Yatırımcı Kuruluşlar: Adalet Bakanlığı, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Dışişleri Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, GAMA Endüstri, İller Bankası, Merkez Bankası, MESA Mesken Sanayi, Savunma Sanayi Müsteşarlığı, TAI-TUSAŞ, TAV Esenboğa Havalimanı, TBMM, TOKİ.

Yapı Sektörü Firmaları: 3a Composites, Ankara Alüminyum, Arçelik, ASD Laminat, Aygips, Baumit, Bien Seramik, Gözübüyük Orman Ürünleri, Guardian Cam, Id Türkiye Erişilebilirlik ve Danışmanlık Hizmetleri, Işıklar Holding, Interface ve Klassis, Kingspan İzopoli, Knauf, Lafarge Dalsan, Mitsubishi Plastics Euro Asia, Seranit, Steelife, Teknosel, Trakya Cam Sanayi, Trimline, Türkiye Gaz Beton Üreticileri Birliği, Yıldız Entegre.

Mimarlık Ofisleri: 4M Mimarlık, A Tasarım Mimarlık, BT Mimarlık, Bütüner Mimarlık, CAG Mimarlık, Erbuğ Mimarlık, Ercan Çoban Mimarlık, Hatırlı Mimarlık, Kural Mimarlık, Lejant Mimarlık, Mavi Peri Mimarlık, Mavi Proje, Meriç Mimarlık, Mimari Tasarım, Modül Mimarlık, Motto Mimarlık, Öncüoğlu Mimarlık, SAYKA Mimarlık, Selda Gümüşdoğan Mimarlık, SFMM Mimarlık, TH& İdil Mimarlık, Yazgan Mimarlık.

Akbank 10. Kısa Film Festivali Ankara'ya Geldi

Akbank Kısa Film Festivali'nde bugüne dek ödül almış kısa filmlerden oluşturduğumuz seçkimizin 25 Nisan 2014 tarihinde TSMD Mimarlık Merkezi'nde gösterimi yapıldı.

Akbank 10. Kısa Film Festivali Özel Gösterimi

- 1) Akbank 7. KFF "En İyi Belgesel Film" "hello collor"
- 2) Akbank 8. KFF "En İyi Kurmaca Film" "Sessiz"
- 3) Akbank 8. KFF "En İyi Belgesel Film" "Ben geldim gidiyorum"
- 4) Akbank 9. KFF "En İyi Kurmaca Film" "Buhar"
- 5) Akbank 9. KFF "En İyi Belgesel Film" "Dona kapitan" (Almanya'dan)

Türk Tarih Kurumu Binası Artık Tescilli

Mimari açıdan uygun olmayan müdahalelere maruz kalan Türk Tarih Kurumu Binası, Anıtlar Kurulu tarafından tescil edildi.

Turgut Cansever'in 1980 yılında Ağa Han Mimarlık Ödülü almış Türk Tarih Kurumu Binası'na yapılan müdahaleler mimarların ve meslek örgütlerinin tepkisini çekmişti. Geçtiğimiz senenin Haziran ayında yapının mimari değerleri, onarım işlerinde izlenmesi gereken süreç ve yapılmış olan uygulamanın sorunlarını detaylı olarak dile getirebilmek adına TTK Başkanı Prof. Mehmet Metin Hülagü ile bir görüşme yapıldı. Görüşmeye mimarlık örgütlerini temsilen, Aydan Balamir (Mimarlar Derneği 1927-YK Bşk.), Yeşim Hatırlı (Türk Serbest Mimarlar Derneği-YK Bşk.), Elvan Altan Ergut (Mimarlar Odası Ankara Şubesi-YK, DoCoMoMo-YK), Abdullah Alkan (İç Mimarlar Odası-YK), Semra Ener (Koruma ve Restorasyon Uzmanları Derneği-YK Bşk.), Saadet Sayın (TSMD-YK, KORDER), Emine (Cansever) Ögün ve iki meslektaşımız daha katıldı.

Meslek kuruluşlarının Türk Tarih Kurumu yapısına gösterdikleri hassasiyete TTK Başkanı Prof. Mehmet Metin Hülagü'nün olumlu yaklaşımı sonucunda Ocak ayında yapılan ikinci görüşme sonrası binanın Anıtlar Kurulu tarafından tescil edildiği haberini sevinerek sizlerle paylaşıyoruz. Tescil kararı ile birlikte Turgut Cansever'in kızı Emine Cansever Ögün'ün vermiş olduğu bilgiler ışığında, restorasyon çalışmalarının mimarlar ve meslek örgütleri ile beraber yürütülerek yapılması konusunda mutabık kalındı. Bundan sonraki süreçte arşivdeki projelerin taranması ve gerekli olanların dijital ortama aktarılması, röleve çalışması yapılması, röleve onayından sonra arşiv belgeleri de göz önünde bulundurularak, iç mekan tadilatlarını da kapsayacak restorasyon projelerinin hazırlattırılarak, onayları sonrası yapının restorasyonun yapılması kararı alındı.

İstanbul SMD Etkinlikleri

- 18 Ocak 2014 tarihinde İstanbul SMD Genel Kurul Toplantısı'nı yaptı.
- Mimarlar Bu Ay Neyi Konuşuyor / Ali Artun Konferansı: Sanat Emlak Karması etkinliği 13 Ocak 2014 tarihinde yapıldı.
- Mimarlar Bu Ay Neyi Konuşuyor / Tavit Köletavitoğlu & Mustafa Sönmez Konferansı: "Kentsel Rantın Paylaşımı" etkinliği 13 Şubat 2014 tarihinde yapıldı.
- "Teknik Müşavirlik Hizmetleri Devlet Yardımları" konulu eğitim programı 18 Mart 2014 tarihinde yapıldı.
- Mimarlar Bu Ay Neyi Konuşuyor / Betül Çötüksöken Konferansı : "Kentin Özneleri Ve Etik" 15 Nisan 2014 tarihinde yapıldı.
- Koleksiyon / İstanbulSMD Mimarları Ağırıyor: Durmuş Dilekçi & Emir Uras Sergisi 20 Nisan 2014 tarihinde açıldı.
- Mega İstanbul Projeleri Paneli, 6 Mayıs 2014 tarihinde Yapı Endüstri Merkezi'nde yapıldı.

İstanbul'un Mega Projeleri İnternette

İstanbul Serbest Mimarlar Derneği (İstanbulSMD) tarafından hazırlanan MEGA İSTANBUL adlı web sitesinde, İstanbul'da son on yılda planlanan ve uygulamaya konulan mega projeleri İstanbul hava fotoğrafı üzerine yerleştirilerek, "Yarının İstanbul'u" yaratıldı. Projelerin teknik bilgilerinden oluşan birer künyesinin de yer aldığı interaktif harita, basında bölük pörçük olarak verilen birbirinden farklı projelerin tümünü bir arada göstermeyi hedefliyor. İstanbulSMD Başkanı Ersen Gürsel, konuyla ilgili olarak şunları söyledi: "Farklı büyüklüklerde olsa bile kent doğası, kimliği, kentsel kalite ve kentsel hafızadaki etkileri açısından "mega" olduğunu düşündüğümüz projelerin metropol alan üzerine yayılmış İstanbul üzerindeki örneklerini görmek istedik. Bu siteyi de bu amaçla yaptık." <http://www.megaprojeleristanbul.com/> adresinde araştırmacıların bilgisine sunulan harita ve hava fotoğraflarından oluşan web sitesinde projelerin planları, fotoğrafları ve yapımına ilişkin teknik bilgileri ile detaylı bir zaman çizelgesine erişmek mümkün. Sürekli güncellenerek yeni projelerin de ekleneceği interaktif sitede inşaat süreçlerinin ilerleme safhalarını da gözlemlene olanağı sunuluyor. MEGAİSTANBUL sitesinin, analitik çalışma yapmak isteyen tüm mimar, şehir plancısı ve diğer ilgili bilim insanları için yararlı bir kaynak olması hedefleniyor.

Koleksiyon / İzmir SMD Mimarları Ağırıyor – 12:

Hüseyin Egeli / Derya Akdurak Mimari Proje Sergisi

Koleksiyon Mobilya İzmir Merkezi'nde 5 Şubat Çarşamba günü açılışı yapılan sergi, 19 Mart 2014 tarihine kadar açık kaldı

2014'ün İlk "Ofis Toplantısı" Kaynak Mimarlık'ta Gerçekleşti

"Ofis Toplantıları"larına 2014 yılında da devam eden İzmir SMD, bu yılın ilk toplantısını Yüksek Mimar Emre Kaynak'ın ev sahipliğinde Kaynak Mimarlık'ta gerçekleştirdi. 22 Ocak Çarşamba günü akşam 18.30'da İsmail Emre Kaynak'ın Bornova'daki ofisinde gerçekleştirilen toplantıya; İzmir SMD Genel Sekreteri Alpay Demirci, Sayman Hande Uğur Balçu; Yönetim Kurulu Üyeleri Hüseyin Egeli, Ahmet Sayar, Burcu Özen Kundak, Burçin Demirci, Tamer Aksüt; Üyeler Mehmet Hamuroğlu ve M artı D Mimarlık'tan Utkan Seçkin katıldı. Toplantıda ayrıca, Ocak ayı ofis toplantısının sponsor firması olan AKG Gazbeton Yetkilisi Sibel Öztibet de yer aldı.

İzmir SMD'nin 47. Üyesi Mimar Uğur Onur oldu

İzmir SMD Mart ayı "Ofis Toplantısı" derneğe Ocak ayında üye olan Mimar Uğur Onur'un sahibi olduğu Odeion Mimarlık'ta gerçekleştirildi. Uğur Onur'a İzmir SMD Üyelik Belgesi'nin verildiği toplantıya dernek üyeleri büyük ilgi gösterdi. Odeion Mimarlık'ın İzmir Sarnıç'ta bulunan tesislerinde, 5 Mart Çarşamba günü gerçekleşen toplantıya; başta ev sahibi Uğur Onur ve Odeion Mimarlık çalışanları olmak üzere; İzmir SMD Yönetim Kurulu Başkanı Metin Kılıç, Genel Sekreter Alpay Demirci, Sayman Hande Uğur Balçu, Yönetim Kurulu Üyeleri Ahmet Sayar, Hüseyin Egeli, Burçin Demirci, Tamer Aksüt ve Yaşar Ata Kurtel; Üyeler Tufan Arkayın, Necdet Ulema, Necati Şen; akademisyenler; Durrin Ulema, Doç. Dr. Şeniz Çıkış ve Doç. Dr. Koray Korkmaz ile AYGIPS&AYPAN Proje Takip Sorumlusu Y. Mimar Tuğba Gürkan Özhan ve Satış Sorumlusu Ahu Süngücü katıldı.

Onur'a Üyelik Belgesini Kılıç Verdi: Toplantıda, İzmir SMD mart ayı Yönetim Kurulu Toplantısı ve sponsor firma sunumunun ardından geçilen kokteylde, Yönetim Kurulu Başkanı Metin Kılıç tarafından, İzmir SMD'nin 47. üyesi olan Mimar Uğur Onur'a Üyelik belgesi verildi.

Koleksiyon/İzmir SMD Mimarları Ağırıyor-13: Serhat Akbay Mimarlık/ŞANS Mimarlık

İzmir Serbest Mimarlar Derneği (İzmir SMD) ve Koleksiyon Mobilya'nın uzun soluklu ortak çalışması "Koleksiyon / İzmir SMD Mimarları Ağırıyor" sergilerinin 13.sü 26 Mart'ta Koleksiyon İzmir Merkezi'nde açıldı. Sergi, 21 Mayıs 2014 tarihine kadar izleyicileri ile buluştu.

Yazgan Tasarım Mimarlık'ın Projesi World Architecture Community Tarafından Ödüle Layık Görüldü

Yazgan Tasarım Mimarlık tarafından tasarlanan Aselsan Rehis Kampüsü, 14. Dönem ödülleri için, World Architecture Community fahri üyelerinin oyları değerlendirilerek, 19 adet seçilmiş yapı arasında yer aldı. Ankara Gölbaşı'ndaki Aselsan Rehis Kampüsü, toplam 90.000 m² inşaat alanlı ofis, üretim ve sosyal tesislerden oluşan farklı işlevli yapıları bir arada bulunduyor. Yerleşkede bulunan yapıların tümü, uluslararası standartta birçok üst düzey teknik ihtiyaca ve mühendislik gereksinimlerine cevap verecek nitelikte tasarlandı. Cephede bulunan ve binaları birbirine bağlayarak ortak bir mimari dil oluşturan 18.65 m yüksekliğindeki çelik arkad elemanlar, 585 metre boyunca devam ederler. Bu arkad, Konya yolu hız ve mesafe ölçeği ile ilişkilendirir, binaları birbirine bağlayarak ortak bir mimari dil oluşturur. Ayrıca tüm kompleksdeki peyzaj, mimari tasarımın bir parçası haline getirilmiş, cephe/gölge /renk/ritim/doku tasarımı ile birlikte ele alındı.

Avcı Architects'in TMB Binası'na Building Awards 2014 Ödülü

Avcı Architects tarafından tasarlanan Türkiye Mühendisler Birliği (TMB) binası Building Awards 2014'te ödül aldı. Avcı Architects tarafından tasarlanan, geçtiğimiz Ocak ayında açılışı yapılan Ankara'daki Türkiye Mühendisler Birliği (TMB) binası, İngiltere'nin prestijli mimarlık ödülllerinden biri olan Building Awards 2014'te "Yılın En İyi Uluslararası Projesi" ödülüne layık görüldü. TMB Binası, aynı kategoride finale kalan ve aralarında Aedas tasarımı Al Bahr Towers ile Foster + Partners tasarımı Queen Alia International Airport gibi iddialı projelerin de bulunduğu 5 finalist arasından seçildi.

Çeşme Marina'ya Üstün Tasarım Ödülü

2014 PIANC Marina Üstün Tasarım Jack Nichol Ödülü, İzmir SMD üyelerimiz Ahmet Sayar ve Turgut Çıkış'ın projesi Çeşme Marina'nın oldu. Ödül komitesi Çeşme Marina'yı fonksiyonellik, estetik ve çevresel sürdürülebilirlik kriterleri açısından en iyi tesis olarak seçti. Dünya Denizyolu Taşımacılığı Altyapısı Birliği'ne (PIANC) bağlı Rekreatif Denizcilik Komisyonu, Çeşme Marina'yı, 2014 PIANC Marina Üstün Tasarım Jack Nichol Ödülü ile ödüllendirdi. Ödül, 31 Mayıs 2014'te San Fransisko'da düzenlenecek olan 33. PIANC Kongresi'nde sunulacak. Haziran ayında İstanbul'da gerçekleştirilecek ICOMIA Dünya Marinalar Konferansı kapsamında ise ayrıca bir ödül töreni düzenlenecek. Çeşme bölgesinin tarihi ve kültürel mirasını barındıran Çeşme Marina, modern ve iyi işletilen bir tesis olarak öne çıkarken, seçim komitesi raporunda; marinanın planlama ve tasarım aşamasında fonksiyon ve estetik unsurlarının yanı sıra çevresindeki yerleşim alanının mimarisini göz önüne alındığı belirtildi. Marinanın operasyonu ve sunduğu hizmetler ile detaylara verilen önem, Çeşme Marina'yı diğer başvuru sahiplerinden ayıran belirleyici özellikler oldu.

Suyabatmaz Demirel Mimarlık MIPIM'den Ödül ile Döndü

Toplam 12 kategoride dağıtılan MIPIM Architectural Review Future Projects Awards, 2014 yılı kazananlarını açıkladı. Ticari & eğlence kategorisinde Suyabatmaz Demirel Architects, Sultangazi Kat Otoparkı ve Hizmet Tesisleri projesi ile ödüle layık görüldü.

Büyük Kentsel Projeler: Paojiang Lake (Shaoxing, Çin) / Paul Lukez Architecture ile CRJA Landscape Architects ve Green Design Union for Shaoxing Planning Bureau

Kültürel Yenileme: Place Lalla Yeddouna (Fes, Morocco) / mossessian & partners / Yassir Khalil Studio for The Government of The Kingdom of Morocco

Karma Kullanım: Vanke Jiugong (Pekin, Çin) / SPARK for Vanke Group

Ofis: Flick Gocke Schaumburg campus (Dusseldorf, Almanya)/Eller + Eller Architekten for FGS Flick Gocke Schaumburg

Eski & Yeni: Project to transform Social Houses into Sociable Homes (S.Polo, Brescia, İtalya)/ Luca Peralta Studio for Ordine ingegneri Provincia di Brescia

Yenileme & Masterplan: Eiland Veur Lent (Nijmegen, Hollanda) / Baca Architects for GEM Waalsprong Beheer BV

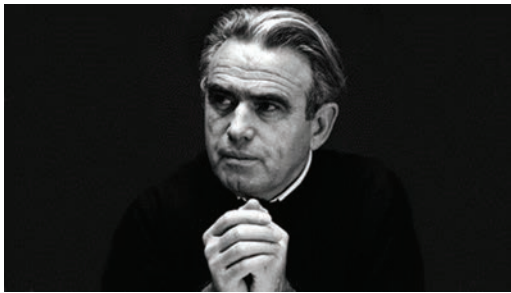
Konut: Sky Courts (Mumbai, Hindistan) / Sanjay Puri for Tanash Environments

Ticari & Eğlence: Sultangazi Kat Otoparkı ve Hizmet Tesisleri (İstanbul, Türkiye) / Suyabatmaz Demirel Architects for İstanbul Büyükşehir Belediyesi

Spor & Stadyum: Alfriston Pool (Beaconsfield, Bileşik Krallık) / Duggan Morris Architects for Alfriston School

Yüksek Binalar: One Wood Wharf, London Docklands / Herzog and de Meuron for Canary Wharf Group

Sürdürülebilirlik: Next Generation Container Port / Osamu Morishita Architect & Associates

Ercan Çoban Mimarlık ve ONZ Architects Projesi “A’Design 2013 Ödülü” Kazandı

Ercan Çoban Mimarlık ve ONZ Architects ortak çalışması “The Mall” Karma Kullanım Projesi, “A’Design 2013 Ödülleri”nde Mimarlık ve Yapı kategorisinde ödül kazandı.

The Mall - Karma Kullanım: “Mogadishu Ticaret ve Kültür Kompleksi” projesinin açıklama metni şu şekilde: The Mall projesi, Mogadishu şehri için, şehir merkezi ile havaalanı bölgesini birleştiren ana aksın üzerinde inşa edilmek üzere tasarlanmış bir karma kullanım projesidir. Tasarımın ana fikri, alışveriş merkezi başlığı altında iletilmiş ve talep edilmiş olan bina programının çözümlenerek, söz konusu bölgeyi ve yakın çevreyi besleyecek bir kültürel ve ticari alana dönüştürülmesi üzerine kurgulanmıştır.

Bayburt Baksı Müzesi’ne 2014 Avrupa Konseyi Müze Ödülü Verildi

Bayburt’tun Bayraktar köyünde Prof. Hüsamettin Koçan tarafından kurulan Baksı Müzesi’ne, 2014 Avrupa Konseyi Müze Ödülü verildi. Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisi (AKPM) tarafından verilen ödüle daha önce de İstanbul Arkeoloji Müzesi layık görülmüştü.

Baksı Kültür Sanat Vakfı “günümüz sanatı ile geleneksel sanatı ortak bir zeminde buluşturarak sanatı ve kültürü yaygınlaştırmak, çağdaş ve geleneksel sanat eserlerini toplamak, belgelemek, nitelendirmek, korumak, tanıtmak, bu birikimden hareketle üretim gerçekleştirmek, yerel ve ulusal kültür değerlerini gelecek kuşaklara aktarmak” amacıyla 2005 yılında Prof. Hüsamettin Koçan tarafından kuruldu.

Müzenin mimari tasarım sürecinde yerel mimarlığın toprak damlı yapı geleneğinin çağrışım-larından yola çıkıldı. Baksı Müzesi, çevredeki dağ silüetine eşlik eden bir yükselişle, doğal or-tamla dost bir anlayış içinde yapı-heykel tasarım anlayışı ile oluşturuldu. Kavramsal projeyi Metin Koçan ve Hüsamettin Koçan tasarladı. Mimari uygulama projeleri ise mimar M.Sinan Genim’e ait. Avrupa Konseyi’nden yapılan açıklamada, Baksı Müzesi’nin ödüle layık görül-mesinde “üst düzey sanat ve dizaynın Anadolu’nun kuzeyindeki gelişmemiş kırsal bölgelere taşınmasında oynadığı rolün” dikkate alındığı bildirildi.

2014 Ulusal Mimarlık Ödülleri’nde “Mimar Sinan Büyük Ödülü” Ersen Gürsel’in

Mimarlar Odası’nın her iki yılda bir düzenlediği ve bu yıl XIV. dönemi gerçekleştirilen Ulusal Mimarlık Sergisi ve Ödülleri’nde Seçici Kurul çalışmalarını tamamladı. Yüksek bir katılımıla gerçekleşen 2014 döneminin Seçici Kurulu, 209 eserin / 285 pano ile katılımını değerlendirdi. Haydar Karabey başkanlığında, Nur Akın, Ferhat Hacılibeyoğlu, Ahmet Özgüner ve Semra Teber Yener’den oluşan Seçici Kurul, “Mimar Sinan Büyük Ödülü”, “Mimarlığa Katkı Dalı Başarı Ödülleri” ve “Anma Programı” için ödüle değer görülen isimleri ve “Yapı”, “Proje” ve “Fikir Sunumu” dallarında ödül adaylarını belirledi.

Büyük Ödüller Açıklandı

Ödül sahipleri, 11 Nisan 2014 tarihinde Ankara’da, ODTÜ Kültür ve Kongre Merkezi’nde yapılan törende açıklandı. Büyük ödüller ve ödül adayları şöyle belirlendi:

Mimar Sinan Büyük Ödülü **Ersen Gürsel**

Anma Programı **Ernst A. Eglı**

Mimarlığa Katkı Dalı Başarı Ödülü **İlhan Tekeli**

Mimarlığa Katkı Dalı Başarı Ödülü **Besim Çeçener**

Yapı Dalı Ödülleri

Sancaklar Camisi, Büyükçekmece-İstanbul / Emre Arolat

NEF İlkokulu, Gültepe-İstanbul / Can Çinici

Noxx Apartmanı, Beyoğlu-İstanbul / Cem Sorguç

İTÜ Merkezi Derslik Binası, Ayazağa-İstanbul / Hasan Şener, Ahsen Özsoy

Yapı Dalı / Koruma-Yaşatma Ödülü

TCDD Hangar Binaları Restorasyonu, Nazilli-Aydın / Şerife Türk Derin

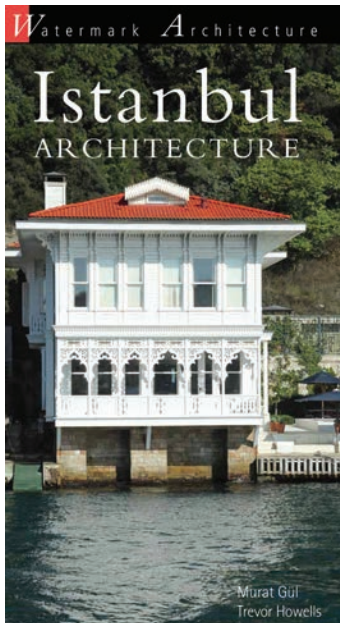
Proje Dalı Ödülleri

Abdullah Gül Üniversitesi Mimar Sinan Kampüsü, Melikgazi-Kayseri / Alişan Çırakoğlu, İlgin Avcı

Konya Yaşam Merkezi, Selçuklu-Konya / Mehmet Kütükçüoğlu, Ertuğ Uçar

Fikir Sunumu Dalı Ödülü

Totem / Ahmet Korfalı

Uluslararası Mimar Sinan Ödülü'nün Sahipleri Belli Oldu

Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi başkanlığında MED 21 Programı ve Akdeniz Mimarlar Birliği işbirliğiyle Akdeniz Bölgesi'ndeki mimari yaratıcılığı desteklemek amacıyla ilk kez bu yıl verilen Uluslararası Mimar Sinan Ödülü'nün sahipleri belirlendi.

2 kategoride verilen ödülün kazananları şöyle belirlendi.

1. kategori için biri kadın, biri erkek olmak üzere Akdenizli olup ve Akdeniz'de eser vermiş iki mimar olarak Shahira Fahmy (Mısır) ve Cengiz Bektaş (Türkiye),
2. kategoride Akdenizli olmayan ancak Akdeniz'de eser vermiş olan bir mimar olarak Bernard Tschumi (İsviçre) seçildi.

Uluslararası Mimar Sinan Ödülü töreni, ödüllü mimarların da katılımıyla 2 Mayıs 2014 tarihinde MSGSÜ Tophane-i Amire Kültür Merkezi'nde gerçekleşti.

3 Mayıs 2014 tarihinde ise MSGSÜ Sedat Hakkı Eldem Oditoryumu'nda ödül kazanan mimarların katılımıyla "Akdeniz Kültürü'nde Mimari Tasarım: Gelenekten Öğrenmek" başlığı altında bir panel düzenlendi.

Mimarlar Odası'ndan Yeni Yayın

2012 Ulusal Mimarlık Ödülleri, Yapılar . Projeler . Fikirler

2012 National Architecture Awards, Buildings, Projects, Ideas

N. Müge Cengizkan (ed.) Nisan 2014, Mimarlar Odası Yayınları, Ankara; 253 sayfa, Türkçe/İngilizce.

Ulusal Mimarlık Sergisi ve Ödülleri, Türkiye'de ve yurtdışında mimarlık pratiğini sürdüren mimarların, son dönem yapı, proje ve fikirlerini mimarlık kamuoyuna sundukları nitelikli bir ortam kurmaktadır. Mimarlar Odası'nın kurguladığı bu program, mimari tasarım ve yapı pratiği alanındaki aktörlerin de yakından izlediği, ajandalarına not ettikleri önemli tarihleri oluşturmaktadır. 13. dönemi 2012 yılında gerçekleşen programın, Mimarlar Odası Yayınları arasında Türkçe/ İngilizce çift dilli olarak yayımlanan katalogu, ödül alan, ödül adayı olan, katılımda bulunan yapı, proje ve fikirlerin kapsamlı bir dökümünü sunmaktadır.

Bir Açılış Olarak Mekan

Selim Velioğlu "açılış" kavramından temellendirerek ortaya koyduğu tasarım anlayışını okuyucuya aktarıyor. Yoğun bir içeriğe ve sürükleyici bir kurguya sahip kitabın bir özelliği de genellikle iki ayrı alan olarak algılanan kuramsal çalışmalar ile tasarım çalışmalarını bütünleştiren yeni bir alan açması. "Açılış" ın mekansal bir gerçekliğe dönüşmesini sağlayan 5 temel kavram (Çokluk, Uydu Öğeler, Kütsel Kademelenme, Avludan Hayat Bulma, Yeşil Üreten Mekansal Kurgu) kitapta tasarımlar eşliğinde açıklanıyor. 500' ü aşkın renkli fotoğraf ve çizimin yer aldığı kitap mimar ya da tasarımcı olmayan okuyucuya da mekan tasarımının gündelik yaşamla içiçeliğine ilişkin iletiler sunmayı hedefliyor.

İstanbul Architecture

TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi Mimarlık Bölümü öğretim üyesi Murat Gül'ün Sydney Üniversitesi öğretim üyesi Trevor Howells birlikte yazmış olduğu *Istanbul Architecture* isimli kitabı Avustralya'da bulunan The Watermark Press tarafından yayınlandı. Kitapta Bizans döneminden günümüze değin İstanbul'da yapılan toplam 226 adet yapı incelenmekte. Fotoğrafları İTÜ Mimarlık Fakültesi'nden Aras Neftçi tarafından çekilen kitap İstanbul'u toplam yedi bölgeye ayırıyor. İstanbul'da iz bırakmış önemli mimar ve şehircilerin biyografilerinin de yer aldığı *Istanbul Architecture* Ayasofya'dan Trump Towers'a kadar geniş bir yelpazede birçok yapıyı inceliyor. Basımı Sydney Üniversitesi tarafından desteklenen kitap fiziki çehresi her geçen gün değişime uğrayan İstanbul şehri hakkında kapsamlı bir mimari rehber niteliğinde. *Istanbul Architecture* Ocak ayında tüm dünyada eş zamanlı olarak satışa sunuldu ve Türkiye'deki satış ve dağıtımı Homer Kitabevi tarafından yapılıyor.

Atakule Yıkılmaya Başlandı

Hasan Özbay

1989 yılında açılan, Ragıp Buluç'un tasarladığı, Ankara'nın ilk AVM'sinde yıkım çalışmaları başladı. 1990 yılında Ulusal Mimarlık Ödülü'nü alan yapı, kentte açılan yeni AVM'lerle rakabet edemeyerek ekonomik değerini kaybetmiş, özel sektöre satılması ile birlikte son bir yıldır boşaltılmış ve kullanılmadan durmaktaydı. Binanın yeni sahiplerinin Kule hariç, AVM bloğunu yıkıp, yeni bina yaptırmak üzere Mart ayı ortalarında binanın etrafına koruma perdesi çektiler ve giydirme cepheleri sökmeye başladılar. Bu gelişmeler üzerine Ragıp Buluç mahkemeye başvurdu ve basına yansıdığına göre, Bölge İdare Mahkemesi yıkımın durdurulması kararını aldı. (1)

Atakule'nin sahibi olan Yatırım Ortaklığı AŞ ise, AVM bloğunu yıkıp, yerine yeni bir AVM yapmak istediklerini ve kendilerine ulaşmış bir mahkeme kararı olmadığını duyurdular. (2) Mayıs ayının ilk haftasında ise, binanın Çankaya Caddesi'ne bakan bloğunun yıkımı tamamlandı. Mimarın telif haklarına rağmen, yıkımın devam etmesi, artık alıştırdığımız, hukukun dikkate alınmamasının bir parçası olarak görülmeli. Mimarlar Odası Ankara Şubesi'nin de takip ettiği bu dava, telif haklarının kısıtlanması yolunda imar yönetmelikleri ile getirilen yeni anlayışın bir parçası olarak görülmeli.

Binanın mimarı olan Buluç, basına verdiği demeçte "Yapmak ne kadar zor, yıkmak ne kadar kolay. Ben bu projeyi bir buçuk yılda tamamladım, inşaat iki buçuk yılda bitti, işte üç beş günde yıkılıyor. Ben niye itiraz ediyorum, kanunsuzluğa" diyerek, Atakule'yi yıkmak isteyenlerin "orijinal projeye uygun olarak yapmaları gerektiğini, eğer yapılmayacaksa buranın park olarak kalması gerektiğini" söyledi. (3)

Yatırımcı tarafından yapılmak istenen projeye ulaşmaya çalıştık. Ancak şirket, Sermaye Piyasası Kurumu'nun yayın ambargosu olduğunu belirterek yeni projeyi bizlerle paylaşmadı.

Ragıp Buluç'un hukuki mücadelesini haklı olarak sürdürürken, "aynen yapılmayacaksa bari park olsun" ifadesinden cesaret alarak, 1991 yılında SMD Mimar dergisinde yayınlanan, Atakule üzerine yazdığım eleştiri yazısındaki önerimi tekrar hatırlatmak istiyorum.

"Yapı (AVM bloğu) iki cadde boyunca (Cinnah ve Çankaya caddeleri) tüm kente olan bakış açılarını kapatarak uzanmaktadır (Şekil 1). Burada olası iki (tasarım) seçeneği vardır: Birincisi yapının zemin katını kolonlar üzerine alarak zemini boşaltmak (Şekil 2). İkincisi ve daha iyisi ise, yapının tamamının toprağa gömülmesidir (Şekil 3)." (4)

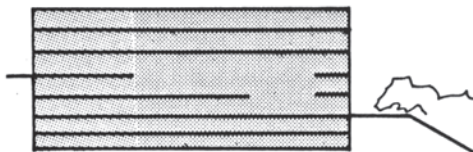
Bunların hayal olduğunu biliyorum. Artık günümüzde mimari ilkeler ticaretin kurallarına direnemiyor. Günümüzde yapıların ömürleri teknolojik ömürlerinden de kısa olmaya başladı. Atakule'nin yıkılmasından, kişisel eleştirilerim de olsa üzüldüğümü belirtiyim. Ayrıca Atakule'de yaşanacaklar mimari haklarımız açısından da bir emsal olacaktır.

Notlar:

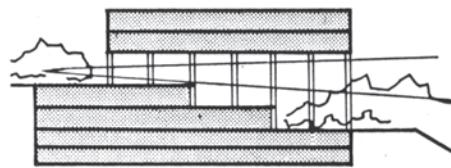
- 1-Atakule'de Riskli İnşaata Durdurma. Hürriyet Gazetesi, 27.04.2014
- 2-Kule Kalsın, AVM Yıksın. Hürriyet Gazetesi, 28. 04. 2014
- 3-Atakule'de Tartışma Dur'mak Bilmiyor. CNN Türk, 30.04.2014
- 4-Atakule Üzerine Notlar. Özbay, Hasan. SMD Mimar, sayı 1, sf: 34-37, 1991

Çarşı bloğu yerleştirme alternatifleri

Şekil 1.
Uygulanan Model
"TARTIŞILIR".

Şekil 2.
Alternatif Model
"OLABİLİR".

Şekil 3.
Alternatif Model
"EN İYİSİ".

AYTAÇ MANÇO'NUN

MESA İLE GİRMİŞ OLDUĞU HUKUK MÜCADELESİ LEHİNE SONUÇLANDI

İzmir SMD ile ortaklaşa hazırlamış olduğumuz
“Telif” bölümümüzde, Aytaç Manço'nun hukuk mücadelesi örneği
mimarlar için yol gösterici olacaktır

Y.Mimar Aytaç Manço'nun, mimari proje müellifi olarak İstanbul Bahçeşehir 1. etap için yaptığı tasarımları kopyalandığı iddiasıyla MESA'ya karşı açtığı telif hakları davası, 1996'dan bu yana süren hukuk mücadelesi sonunda lehine sonuçlandı. Temyize giden karar üst mahkemece de onanarak kesinleşti, toplam 472 bin TL tazminat ödendi ve mahkeme kararının gazetede yayınlanmasına karar verildi.

Aytaç Manço'nun avukatı Av. Dr. İnş. Yük. Müh. Gürsel Üstün, dava sürecini şu şekilde özetliyor:

Yazıya konu etmeyi belirttiğiniz İzmir Mavişehir davasında Mimar Aytaç Manço'nun vekilliğini yaptım. Aytaç Manço ile tanışmamız, ortak bir mühendis arkadaşımızın hem hukukçu hem mühendis, en önemlisi de inandığı uğurda sonuna kadar mücadele edecek dirençli birisi diye beni lanse etmesiyle başladı.

Dosyayı okuduğumda, gerçekten haklı olduğuna inanmasam alamayacağımı belirterek başlayan bu serüven gerçekten çok çetin geçti.

08.08.1997 tarihinde ilk tespit dilekçemizi verdik. Bu tespit; Bilirkişiler 31.10.1997 tarihli raporda:

- Müvekkilim tarafından Bahçeşehir I. Etap için düzenlenen mimari planlar, projeler ile inşa edilmiş mimari eserlere ilişkin “işleme hakkı”nın davalılarca ihlal edildiği, yani “izinsiz işleme”nin söz konusu olduğu;
- Bazı proje/planlar açısından ise “aynen kopya”dan sözedilebileceği,
- Yukarıda anılan izinsiz işlemlerdeki “benzerlik oranı”nın (aynen Rapor'daki sözcüklerle) “bu oranın bazı bölümlerde yer yer % 90 mertebesine ulaştığı” şeklinde ifade edildiği
- Davalılardan Emlak Pazarlama A.Ş. ile (diğer davalı) MESA A.Ş. arasında yapılan 11.03.1994 tarihli sözleşme'nin “eki” mahiyetinde olan “İhale Şartnamesi”nden “projelerin MESA.. A.Ş. tarafından yapılmasının öngörüldüğü”nün anlaşıldığı,
- Ancak, toplam 10 blok halinde gerçekleştirilen tecavüzlere konu olan mimari proje hizmetleri için Mimarlar Odası Asgari Ücret Tarifesi uyarınca öngörülen (asgari) Mimarlık Hizmetleri Bedeli'nin 15.049.324.000 TL olması gerektiği,

Yönünde rapor oluşturdular. Bu meyanda 30.12.1997 tarihinde İstanbul 7. Ticaret Mahkemesinde ilk davamızı açtık.

01

Davamız 04.03.1991 tarihinde Davalı Mesa Mesken, Emlak Pazarlama vs. kuruluşlarla Müvekkilimiz Aytaç Manço arasında yapılmış olan eser sözleşmesine dayanmaktadır. Ancak, davalılar bu sözleşme çerçevesinde Aytaç Manço tarafından oluşturulan mimari projeleri izinsiz olarak başka yerlerde de uygulamışlar ve proje mimarına sormayı bile düşünmemişlerdir. 10.07.1997 tarihli davalıların çıkardığı dergilerden tesadüfen bu projelerin İzmir'de Mavişehir adı altında uygulandığı tespit edilmiş ve dava süreci de böyle başlamıştır.

Davanın uzun ve meşakkatli seyri esnasında; Ankara ve İstanbul'da ne kadar akademik kariyer sahibi uzman profesör bilirkişi varsa hepsinden raporlar alınmış, tüm yollar denenmiştir.

Bu arada mahkemeler değişmiş özel yetkili Fikri Sınai Haklar Hukuk Mahkemeleri kurulmuş, dosya bu mahkemelere yollanmış, defalarca hakim değişikliğine uğramıştır. İlk karar, 2003 yılında lehimize oluşturulmuştur. Yargıtay safhasında üç kez bozmaya uğrayan dosyamız, tam 15 yıl süren zorlu mücadelemiz sonunda nihayet 2012 yılında lehimize karar olarak kesinleşebilmiş ve gazetede ilanı da yapılabilmektedir.

Tam 15 yıl süren bu zorlu mücadelede ben sağlığını kaybetmiş olmamla, maalesef ki başarımın tadını bile yaşayamadım ama olsun eser sahiplerine emsal içtihat oluşturmayı başarmış olmak çok güzel bir duygu. Bu davada

02

01/ İstanbul Bahçeşehir
1. Etap D-5 Blok
02/ İzmir Mavişehir

vekil olarak yer alan ben, davayı vekil olarak değil kendi davam olarak gördüm, mücadelemi bu yolda verdim. Eser sahibinin eserini koruyabilmesi ülkemizde maalesef mümkün olamıyor. Elle tutulur bir mülkiyet olmadığından, sanki herkesin kullanmaya hakkı varmış gibi bir kanı mevcut ve bu kanıyı yıkmak için tüm mücadelemiz.

Döneminin tek doktoralı fikri hukukçusu olarak, yeni nesil hukukçulara tavsiyem de bu uğurda yılmadan mücadele etmeleridir.

Mimaride 'tarihi' karar!

Konuyla ilgili olarak Vatan Gazetesi'nde çıkan haber şu şekilde:

Mimar Aytaç Manço, kendisine ait bir projeyi kopyaladığı iddiasıyla MESA'ya açtığı telif davasını 16 yıl sonra kazandı. MESA, Manço'ya toplam 472 bin TL tazminat ödeyecek.

Genellikle müzik ve film konusunda gündeme gelen telif hakları bu kez mimaride bir davaya konu oldu. Türkiye'nin önemli mimarlarından olan 77 yaşındaki Aytaç Manço, tasarımı kendisine ait İstanbul Bahçeşehir 1. Etap'taki D-5 Blok projesinin ünlü inşaat Şirketi MESA tarafından izinsiz olarak kullanıldığı iddiasıyla 1996'da yargıya başvurdu. Manço, MESA'nın 1994 ve 1996'da İzmir Mavişehir'de inşa ettiği iki bloğun projesinin kendisinin tasarladığı Bahçeşehir'deki binayla aynı olduğunu öne sürdü. Manço'nun suç duyurusu üzerine İstanbul 3. Fikri ve Sınai Haklar Hukuk Mahkemesi'nde dava açıldı.

MESA, savunmasında Mavişehir konutlarının projesinin daha önce kendi inşaa ettiği Ankara Kuru Sitesi ve Konutkent projelerinin geliştirilmiş hali olduğunu öne sürdü. Mahkemenin talebi üzerine hazırlanan bilirkişi raporunda İzmir Mavişehir'deki iki bloğun MESA'nın iddia ettiği gibi Ankara'daki projelerin değil Manço'ya ait İstanbul Bahçeşehir projesinin işlenmiş hali olduğu belirtildi. Bilirkişi iki proje arasında yüzde 75 benzerlik bulunduğu dikkat çekerken mimar Manço'nun eserden kaynaklanan haklarına tecavüz edildiğini belirtti.

İstanbul 3. Fikri ve Sınai Haklar Hukuk Mahkemesi 2010'da MESA'yı tazminata mahkum etti. Dava MESA'nın kararı temyiz etmesi üzerine Yargıtay'a gitti. Yargıtay 11. Hukuk Dairesi iki yıllık inceleme sonucunda yerel mahkemenin kararını onadı. Böylece Türkiye'nin ilk kapsamlı mimari telif davası da sonuçlanmış oldu.

Geçtiğimiz günlerde gazete ilanıyla duyurulan Yargıtay'ın onadığı karara göre 16 yıl süren hukuk mücadelesinin sonunda, MESA projesi izinsiz olarak kopyalayıp kullandığı için 38 bin 445 TL maddi, bin TL de manevi tazminat cezası ödemeye mahkum oldu. MESA, faiz, gecikme giderleri ve KDV'yle birlikte mimar Aytaç Manço'ya yaklaşık 472 bin TL tazminat cezası ödedi.

Fikir ve Sanat Eserleri Yasası Ile Kazanımlarımız ve Mimar Olarak Yapmamız Gerekenler

Salih Zeki Pekin

Serbest Mimar dergisinin 14-15. sayısında "Telif" başlığı altında yayınlanan "Aytaç Manço'nun MESA ile Girmiş Olduğu Hukuk Mücadelesi Lehine Sonuçlandı" yazısı mimarlar için yol gösterici ve sevindirici oldu. Fakat ne yazık ki benzer şekilde sonuçlanan ve bir bakıma içtihat oluşturabilecek dava sayısı son derece az ülkemizde. Üstelik bu dava 15 yıl gibi çok uzun bir sürede sonuçlanabildi.

Yerleşik toplumlarda, Yasama, Yürütme ve Yargı erklerinin ve bu erkleri kullanan organların toplum içindeki yeri, rolü ve etkinliklerini (ki bunlar toplum içinde bulunduğu koşullara göre dönem dönem değişebilmektedir) bir yana koyarak, kendi toplumumuzun bugün içinde yaşadığı koşullara bakarak bir tahlil yapabilirsek, toplumdaki düzeni sağlamak amacıyla iki tür yasa yürürlükte ve gündemdeki yeni yasalar da aynı iki alanda düzenlenmektedir. Birincisi toplumumuzda yaşayan hiç bir ferdin (bireyin) vazgeçemeyeceği, karşı çıkamayacağı, olmazsa toplumun eksikli kalacağı türden yasalar, diğeri toplumumuza hakim olan sınıf ve zümrelerin kendi çıkarlarını ve toplum içindeki (haklı-haksız) yerlerini korumak için çıkarttıkları yeni ya da varolanlarını değiştiren yasalar.

"Fikir ve Sanat Eserleri" yasası da, ilk kategoriden olup, dünyada hiç bir toplumun reddedemeyeceği denli evrensel, ve olmazsa toplumun ilerlemesinin duraksayacağı türden, ve toplum içindeki sınıfların ve toplumsal katmanların hiç birisinin yadsıyamayacağı denli "her zaman geçerli" bir yasadır. Bu tür yasalar da hakim sınıfların kendi çıkarları doğrultusuna oturtulmaya ve değiştirerek kendi çıkarlarına hizmet verecek şekle sokamayacağı, bunu yaptıkları taktirde kendi varlıklarını da inkar edecekleri denli açık ve kesin yasalarlardır.

"Fikir ve Sanat Eserleri" Yasası da, yeterince sahip çıkmadığımızdan ötürü, toplumumuz tarafından sınırlı olarak benimsenmiş, hakim sınıf iktidarlarınca kökünden yokedilmeye cesaret edilemeyen, değiştirilmeye kalkışılınca da, ancak toplumsal gelişmelere ayak uydurmasını sağlayacak değişikliklerin yapılabildiği denli evrensel kökleri olan bir yasadır.

Fikir ve Sanat Eserleri Yasası 5/12/1951'den beri yürürlükte. Birkaç kez değiştirildi. Yapılan bu değişiklikler Mimar'ın bu yasa ile elde ettiği haklarda önemli bir değişiklik getirmedir.

Yasa değişikliklerini incelerken ve mimara ve mimara sağladığı kazanımları tartışırken, Yasa'nın son değişikliklerle getirdikleri'nden öte, yasa-

nın yürürlükte olduğu 60'ı aşkın yıldır, mimarların, kendisine tanınmış kazanımlarını, haklarını ve yetkilerini "yeterince" kullanmamış (ya da kullanmadığı bir mesleki uygulama düzeni içinde) olduğunu farkediverdik. Bu aymazlıktan kurtulmamız gerekli.

Bir bilim ve sanat adamı olarak mimarlar, Fikir ve Sanat Eserleri Yasası kendine tanınmış hakların iyi bir takipçisi olmalıdır. Bu haklarımızı topluma, mimardan hizmet bekleyenlere anımsatmamız gerekli. Bunun için meslektaşlarımızın birlikte davranmalarının ve aynı davranış biçimi içerisinde olmalarının çok büyük önemi var. Hele köreltilmeye, içeriği boşaltılmaya, yasal dayanakları kaldırılmaya çalışılan bir meslek düzeni sürecini yaşadığımız bu dönemde bunun önemi daha da fazla.

1. En başta, bilimsel yönü bulunmayan ve salt sanatsal değer taşıyacak bir mimarlık ürünü olamayacağına göre, hem tasarımıımızın "ilim eseri" olarak, hem de bu tasarıma dayanılarak gerçekleştirilen yapının "güzel sanat eseri" olarak Fikir ve Sanat Eserleri Yasası'nın iki yönlü koruması altında bulunduğu, mimar olarak, bilincinde olmamız gerekiyor.

2- "Güzel sanat eseri" sayılan **mimari yapı**, "ilim eseri" sayılan **mimari projeye** ve yapım sürecinde mimarın talimatlarına dayanılarak vücut bulacağından, mimarın yaratıcılığı ile tasarladığını uygulatma durumunda olduğu yasanın yeni metninde açıklığa kavuşmuştur.

Bu da, mimarın sanat eseri sahibi olarak mimari projesinin uygulanmasını denetlemek hakkını tanıyarak "**mesleki kontrollük hizmetleri**"nin mimar tarafından zorunlu olarak yapılması konusunda önemli bir yasal dayanak oluşturmuştur.

3- **Eserinin alenileşmesi** : (Madde 7) Eserin "**umuma arzedilmesi**" onun alenileşmesi demektir. Eserinin alenileşmesine karar verirken mimarın dikkatli olması gereklidir.

Bir çok meslektaşımızın çok sık olarak dile getirdiği şikayet, hazırladığı ön projeyi teslim aldıktan sonra, işten vazgeçtim diyerek bu projeyi bir başkasına uygulama projesi haline getirtip uygulayan iş sahibi ya da müteahhitlerdir. İncelemesi için işverenine teslim edilen bir "fikir projesi" ya da "ön proje" mimar teyid etmedikçe alenileşmiş sayılmaz. Böylece, "henüz alenileşmemiş bir eserden her ne şekilde ve tarzda olursa olsun faydalanma hakkı münhasıran eser sahibine aittir." (Madde 20) Bu durumdan, mimar iş sahibini yazılı olarak haberdar etmeli ve uyarmalıdır.

4- **Umuma arz selahiyeti**: (Madde 14) Bir mimarlık eserinin umuma arzedilip edilmemesini, yayımlanma zamanını ve tarzını münhasıran eser sahibi MIMAR tayin eder. Tasarımının,

eskizinin, krokisinin, çiziminin, maketinin vb. bir yayın organında yayınlanması, bir sergide sergilenmesi, bir televizyon programına konu edilmesi vb mimarın iznine bağlıdır.

5- Güzel sanat eseri sayılan yapının umuma arz edilmesi: (Madde 14) Binanın kullanıma açılması “oturulmasına-kullanılmasına izin verilmesi” demektir.

Bu durum, tasarımını yayınlattıp yayınlattırma hakkının tasarrufunu diğer sanatçılar gibi mimara tanırken, bugün ülkemizde en çarpık uygulama olan tasarımı yapanın tasarladığı binanın inşaatını denetleyememe durumunu ortadan kaldıracak kapsamdadır.

Eserinin “umuma arz edilmesi”ne mimar karar verdiğine göre, inşaatı tamamlanmış yapının kullanılmaya açılmasına izni de mimar verecektir. Yani tasarımına uygun olamayan, fen ve sanat kurallarına uygun olarak inşa edilmek durumunda olan yapısının (eserin) kullanılmaya yeterli olmadığına kanaat getirdiği takdirde, mimar, eserini “**umuma arz etmeme**” kararını verme hakkına sahiptir. Sonuç olarak, yasa ile getirilen bir uygulama kuralı da, artık, mimarın izni olmadan “iskan ruhsatı” verilemeyeceğidir.

Bu hak ve yetki, sonuçta mimara tasarımıyla ortaya koyduğu eserinin uygulanma sürecinin bütününe müdahale etme hakkını kazandırmıştır. Toplumun çıkarlarına denk düştüğü için, “tek yönlü olarak” (çünkü yürürlükteki yasalar bunu öngörmemiş ya da öngörmüş olsa dahi uygulama böyle yapılmıyor), ‘mesleki kontrolluğu’ zorunlu bir hizmet aşaması olmasını yönetmeliklerine dahil eden mimarlar, Fikir ve Sanat Eserleri Yasası güvencesinde bu sorumluluğunu talep etme hakkına sahip olmuşlardır.

Önümüzdeki günlerde (dönemde demiyorum) ivedilikle yaşama geçirmemiz gereken uygulama; adına ister “mesleki kontrollük”, ister “sanatsal denetim”, ister “eser sahibi gözetimi”, ister “vb” diyelim (nasıl olsa bu günkü mesleği uygulama düzeninin deyimlerinden farklı bir deyim bularak kastettiğimizi kamuoyuna yansıtmaya becerisini gösterebiliriz) tasarımlarımıza dayanılarak yapılan inşaatların eser sahibi bir meslek mensubu olarak gözetimimiz altına alınmasını sağlamak olmalıdır.

6- Çoğaltma Hakkı: (Madde 22) Bir mimari proje ya da mimarlık eserinin aslını veya işlenmelerini kısmen ya da tamamen çoğaltma hakkı münhasıran (a.b.ç.) eser sahibi MİMAR’a ait olduğu bu madde ile vurgulanmış, ayrıca, çoğaltmanın mimari projenin uygulanması, yani inşa edilmesi anlamına geldiği açıklığa kavuşturulmuştur.

Aynı maddede, Mimarlık eserlerine ait plan, proje ve krokilerin uygulanması (a.b.ç.) çoğaltma sayılır denilerek, mimarın, projesinin izni

olmadan başka yerlerde uygulanması durumu ve özellikle, çok alışkın olduğumuz mimara bu yöndeki dayatmalar yasa hükmü ile ortadan kaldırılmıştır.

Mimar’a proje siparişi veren kişinin, bedeli karşılığında projenin çoğaltılma hakkını da satın aldığını, bundan dolayı “mali hak” sahibi olduğunu ama “eserin sahibi” olmadığını bilmemiz gerekir. Dolayısıyla, yasaya göre ilmi eser sayılan mimari proje üzerinde mimarın izni olmadan değişiklik yapılması mümkün değildir. Mimarın bunu “**menetme**” hakkı vardır. Mimar değişiklik yapma iznini sözleşme ile dahi veremez bu hakkından vazgeçemez. (Madde 16)

7- Orijinalin korunması: (Madde 22) Mimarî proje aslından orijinalinden ikinci kopyasının çıkarılması mimarın iznine bağlıdır. Daha başka bir deyişle, mimar projesinin suretlerini müşterisine teslim ettiği anda proje üzerindeki çoğaltma hakkını kullanmaktadır.

Dikkat edilecek 2 husus vardır. Mimar belirli sayıda kopya çoğaltmalı ve bunu denetlemelidir. Mimar, proje orijinalini saklamalı kesinlikle teslim etmemelidir. Bayındırlık Bakanlığı Şartnamesi’nde ve M.O. eski hizmet tanımlarında yer alan “orijinalin teslimi” iş aşaması bu yasaya aykırıdır. Aksi takdirde mimar projesinde değişiklik yapıldığını ispat edebileceği en önemli belgesini elden çıkarmış olmaktadır.

Mimarın izni olmadan projede yapılan değişiklikler ve çoğaltmalar, yasaya göre “**mali ve manevi haklara tecavüzdür**” (Madde 67 ve 68).

Hiçbir malsahibi, işveren mimara, hazırladığı proje benim tarafından ücreti ödenerek satın alınmıştır, onu dilediğim gibi çoğaltırım, dilediğim yerde, şekilde ve sayıda uygulayım şeklinde bir iddia ya da talepte bulunamaz. Bu gibi bir iddia ve talebi sözleşmeye yazmış ve mimara imzalatmış olması dahi geçersizdir. (a.b.ç.)

Ayrıca, mimar teslim proje, çizim, maket vb eserlerini sergi açmak, yayınlamak vb üzere, iade edilmek üzere geri isteyebilir. (Madde 17) Bu hakkından ötürü, mimarın eserlerini teslim alanların “**bu eserleri korumak zorunluluğu**” doğmuştur.

8- Eseri üzerinde malumat verme: (Madde 14) Bir mimari eserin tanıtılması için yapılan bir toplantıda, törende vb. eseri üzerindeki açıklamaları bilgileri yalnızca Mimar verebilir. Sık rastlanılan şekilde mimarın eseri hakkındaki açıklamaları, bilgileri, bir vali, bir müsteşar, bir şirket müdürü ya da mal sahibi veremez. Mimarın bu duruma müdahale etme ve bunu menetme hakkı vardır.

9- Adının yazılmasını istemek: (Madde 15)

Genelde “manevi haklar” başlığı altında “adın belirtilmesi selahiyetini” düzenleyen bu maddeler ile, mimarlık ürünleri ve mimarın çalış-

maları salt çizim ve proje çalışmaları olarak algılanmaktan kurtarılmakta, üretilen yapı ile mimar ve mimarın projesi ve çalışmaları arasındaki hukuksal bağ somut bir biçimde benimsenmiş olmaktadır.

10- İşlenmeler : (Madde 6) “Diğer bir eserden istifade suretiyle vücuda getirilip de bu esere nisbetle müstakil olmayan ve aşağıda başlıcaları yazılan fikir ve sanat eseri mahsulleri işlenmelidir. Güzel sanat eserlerinin bir şekilden diğer şekillere sokulması işlenmedir”. İşleyeninin hususiyetini taşıyan işlenmeler, bu kanuna göre eser sayılır.

Maddenin 5. bendi “Güzel Sanat Eserleri”nden bahsetmektedir. Yani, mimari eser sayılan yapıların bir şekilden diğer şekle sokulması işlenme sayılmaktadır. Oysa , kanunun, 16. “Eserde Değişiklik yapılmasını menetmek”, 21. “İşleme Hakkı”, 22. “Çoğaltma Hakkı” maddeleri eser sahibine eseri üzerinde yapılacak değişiklikler konusunda karar verme ve gerekirse bunu men’etme hakkını vermiştir. Dolayısıyla, mimar eseri sayılan yapının bir şekilden diğer bir şekle sokulmasına izin vermişse, ve bu değiştirmeyi bir başkası yapıyorsa ve yaptığı değiştirme yapının “hususiyetlerini” taşıyorsa bu bir işlenmedir ve eser sayılır. Mimarlık eserinde işlenme olabilmesi için eser sahibi mimarın izni gerekli ve zorunludur. “Y. Mimar Aytaç Manço’nun MESA’ya karşı kazanmış olduğu telif hakları davasının MESA tarafından öne sürülen savunmada haksız ve yasaya aykırı şekilde “işleyeninin hakkı” öne sürülmüş. Mesa bu davayı haksız isnat yüzünden kaybetmiş bulunmaktadır.

Madde “İşlenmenin eser sayılabilmesi için işliyeninin hususiyetini taşıması gerekir” kavramını getirerek, işlemeyi yapacak olanın da bu kanunla tanımlanmış sanatçılardan olması gerektiğini vurgulamaktadır.

Maddenin ilk paragrafında “aşağıda başlıcaları yazılı” diyerek, işlenmeleri maddenin bendlerinde yazılı örneklerle kısıtlamamıştır. Dolayısıyla ilim eserleri kapsamında yer alan mimari projenin hazırlanmasına katkısı olanların bugüne kadar çok rastalanan şekilde “telif hakkı” veya “işleme hakkı” talep etmeleri bu kanunun tanımları içinde yer almamaktadır ve koruması altında değildir. Mimarın tasarladığı bir avan projenin başka bir mimar tarafından uygulama projesine dönüştürülmesi ancak avan proje müellifi mimarın izin vermesi durumunda işlenme sayılır ve uygulama projesini yapana müelliflik ya da işleme hakkı kazandırır. Sıkça rastlandığı gibi bir projenin yazılarını yazan, çerçevesini çizenin böyle bir hak iddia etmesi mümkün değildir.

Ayrıca, yasanın bu maddesi 3. bendinde yer alan “Musiki, güzel sanatlar, ilim ve edebiyat eserlerinin filim haline sokulması veya filime alınma-

ya ve radyo ve televizyon ile yayıma müsait bir şekilde sokulması” şeklindeki açıklama da mimari eserlerin işlenmesinin ne şekilde olabileceğine belirlemektedir. Bir yazarın romanını tiyatro eseri şekline sokmak işlenme sayıldığı gibi, mimari esere dayanarak film yapmak, mimarın projesinin maketini yapmak ya da perspektifini çizmek işlenmedir.

11- Eserin Sahipliği: (Madde 8) Bir mimarlık eserinin sahibi, onu meydana getiren MİMAR’dır.

Mimari eseri meydana getirirken mimarın diğer bazı uzmanların çalışmalarından yararlanmış olması diğerlerine eser sahibi oldukları iddiasında bulunma hakkını vemez.

Bir sözleşme gereği olarak “memur, hizmetli ve işçi” olarak çalışanların yarattıkları eserlerin mali hak sahibi, onları çalıştıran mimardır. Bu maddenin eski metni, bunları çalıştıranların eser sahibi olmasını öngörmekteydi. Örneğin, herhangi bir vatandaş bir firma kurup yanında ücretli olarak çalıştırdığı mimarın yarattığı eserlerin de sahibi olma iddiasında bulunabilmekteydi. Ülkemizde çok yaygınlaşmış ve sık görülen bu “feci durum” ortadan kaldırılmış, mimari çalıştıranların yalnızca mali haklara sahip olabilecekleri yeni metinde vurgulanmıştır “Mimari projeyi yaptıran Malsahibi ya da uygulayacak olan Yapımcı (yüklenici) bu proje üzerindeki mali haklarını ancak MİMAR’ın izni ile kullanabilir.” şeklindeki hüküm özellikle ülkemizde çok sık rastlanan ve mimarlık mesleğinin toplumda yanlış tanınmasına neden olan, mimarı, sadece ruhsat projesi çizen bir teknik adam şeklinde gören anlayışın son bulmasını sağlayacaktır.

12- Manevi ve mali haklara tecavüz (Madde 66-67-68) ve Cezalar (Madde 71-72)

Kısaca ve özetle; Mimarın (ya da halefinin-mirasçısının) yazılı izni olmadan;

- Proje ve tasarımının yayınlanması,
- Projesinin çoğaltılması (yani uygulanması-inşa edilmesi)
- Binasının (eserinin) Umuma arz edilmesi (yani kullanıma açılması - kullanma izninin verilmesi)
- Başkasının mimarın eserini kendi eseri gibi göstermesi,
- Bir eserin herhangi bir şekilde işlenmesi
- Bir projenin başkasına satılması

Mimarın manevi ve maddi haklarına tecavüz sayılmakta ve tecavüzde bulunan “üç aydan bir yıla kadar hapis” ve ağır para cezası ile cezalandırılmaktadır.

Bu haklarımızı korumak için tecavüzü dava etmemiz ve takipçisi olmamız gerekli.

13- Meslek Birliklerinin kurulması (Madde 42) Meslek Birliklerinin kurulması konusun-

daki bu Kanun hükmü esasen örgütlenmemiş sanat alanlarını ve sanatçıları hedeflemektedir. Ancak, ülkemizde 60 yılı aşkın süredir “Mimarlar Odası” gibi meslek örgütüne sahip mimarların önüne tartışılması gereken bir konu getirmektedir.

1- Mimarlar Odası bu kanunun öngördüğü “meslek birliği” olabilir mi?

2- Mimarlar Odası dışında bir mimarlar meslek birliği mi kurulmalıdır?

3- Meslek Birliği işlevlerinin de M.O. tarafından üstlenilmesi durumunda mimarların meslek örgütlenmesi 2 ayrı yasaya dayalı olacaktır. Bu durum ileride çelişkiler yaratır mı?

4- Meslek Birliği işlevlerinin de M.O. tarafından üstlenilmesi durumunda, kanunun bu maddesinde öngörülen ve Kültür Bakanlığı tarafından çalışmaları başlatılan tip tüzükte yer alan (alacak olan)

- a- Üyeliğin zorunlu olmaktan çıkarılması ve ihtiyari olması
- b- Birden fazla meslek birliğinin kurulabilmesi,
- c- Meslek Birlikleri Federasyonu’nun kurulması
- d- Var olmayan Şubelerin ve organların oluşturulması,
- e- Üyelik hakları ve görevleri gibi farklılıklar ya da çelişkili durumlar nasıl ortadan kaldırılabilecektir?

5- İlkel olarak benimsediğimiz, bağımsız tüzel kişiliğe sahip Mimarlar Odaları öngörülen bu yapı içerisinde nasıl yer alacaktır ?

Kanımca, bazı mimarlar Mimarlar Odası dışında bir mesleki örgütlenmeyi bir türlü benimseyememekte ve bu tarz oluşumlara kuşku ile bakmaktadır. Bu kuşku sürdükçe de, mimarın bu yasa ile elde ettiği özellikle mali hakların korunması ve gözetilmesi M.O.’nca da üstlenilmediğinden, örgütsüz kalmaktadır. Bu da önemli bir zaaf yaratmaktadır. Meslek Birliklerini “yeni bir mesleki örgütlenme modeli” zannederek, bir çeşit “hak arama organizasyonu”ndan ibaret olan bu örgütlenmeye kuşku ve tepki içinde yaklaşmak yerine, bir an önce mimarların gerçekleştirdikleri eserlerinden doğan mali ve manevi haklarını güvence altına alan takipçisi olacak Mimarlar Meslek Birliği’nin kurulması için çaba gösterilmelidir.

Aslında, Fikir ve Sanat Eserleri Yasası ile mimarın yeni kazanımları konusunda, daha da önemlisi 60 yıldır varolup da, algılamadığımız, uygulamadığımız hükümleri konusunda açıklanması gereken çok önemli hususlar olduğuna inanıyorum. Bunları da bir başka ortamda, bir başka süreçte gündemimize getirmemiz, tartışmamız, anlamamız ve hayata geçirmeye başlamamız gerekli, hatta mesleğimizin geleceği açısından **zorunlu**.

Son olarak önemli gördüğüm bir hususu vurgulamak istiyorum. Fikir ve Sanat Eserleri Yasası’nda yapılan değişiklikler, mimarlık mesleği bakımından çok temel bir aksı ve bir gerçeği net bir şekilde sergiliyor:

TMMOB çatısı altında örgütlenmiş mimarlar, bunun sonucu olarak, mimarlık mesleği ile ilgili ya da değil 20 küsur mühendis örgütüyle “**örgütsel bir dayanışma**” içerisinde olarak, hatta onların örgütsel dayanışma bayraktarlığını da çoğu dönemde üstlenerek toplumumuz tarafından “mühendise benzer bir uzman” gibi algılanmış “Yoktur mimarın mühendisten farkı” şeklinde kabul edilmiştir. Hani derler ya, “Kendim ettim, kendim buldum”!

Bu görünüm ve toplumsal kavrayış, tıpkı uzman mühendisler gibi (onların başka seçeneği olmadığından) mimarlık mesleğini ve mimarları, 60’ı aşkın yıldır Bayındırlık Bakanlığı’nın kucağında büyümeye, gelişmeye, serpilmeye götürmüştür. Ve biz mimarlar da, aymazlığı-mızla bu durumu kabullenerek, kendimizi, **Bayındırlık Bakanlığı’nın** “ihale düzeni”, “yarışma düzeni”, “birim fiyat düzeni”, “müteahhitlik karnesi düzeni”, “vb düzeni” içinde buluvermişiz... Başımız o denli dönmüş ki, bu girdaptan kendimizi bir türlü çekip alamıyoruz. Ha babam! De Babam! “Bayındırlık düzeni” içinde tartışıp duruyoruz. Üstelik bu tartışma inşaat sektöründe rol oynayan uzamanlarla çekişmeye dönüşmüş bizi, onlarla ilişkilerimizi rencide edici boyutlara ulaştırmış durumda.

50 yıldır, 40 yıldır, 15 yıldır, “Sanatı ve Bilimi birleştiren” ender mesleklerden biri olan ve “evrensel bir kavram olmuş” MİMARLIK’ın, gerçek kimliğini ve meşruiyetini tartışırken, mesleğimizi, meslek onurumuzu, mimarı yarattığı eserleri ile gerçek bir koruma altına alan Fikir ve Sanat Eserleri Yasası’nın mesleğimize, mimarlara kazandırdıklarını da ihmal etmişiz.

Mimarların bu toplumdaki yeri tanımlanacaksa, herhalde bu yer “Bayındırlık Düzeni”nden çok daha ağırlıklı olarak “Kültür Düzeni” içinde ve Kültür Bakanlığı yanında, mesleğimizin onuru ise “İhale Yasası’nın değil, “Fikir ve Sanat Eserleri Yasası” koruması altında olmalı.

Artık mimar olarak tavrımızı cesaretle koymak durumundayız. Mimarlık mesleğinin korunmasının toplum yararına bir kültür olayı olduğunun bilinciyle hareket edelim. Mimarlık mesleğinin toplumumuzda daha fazla deformasyona uğramaması için, Fikir ve Sanat Eserleri Yasası’nın mimara ve mimarlığa kazandırdıklarına sahip çıkalım.

Ahşap Panellerde Aradığınız HERŞEY

Aluç Kontrplak ve Plywood Marketlerde

www.alucahsap.com • www.esnekkontra.com

ALUÇ

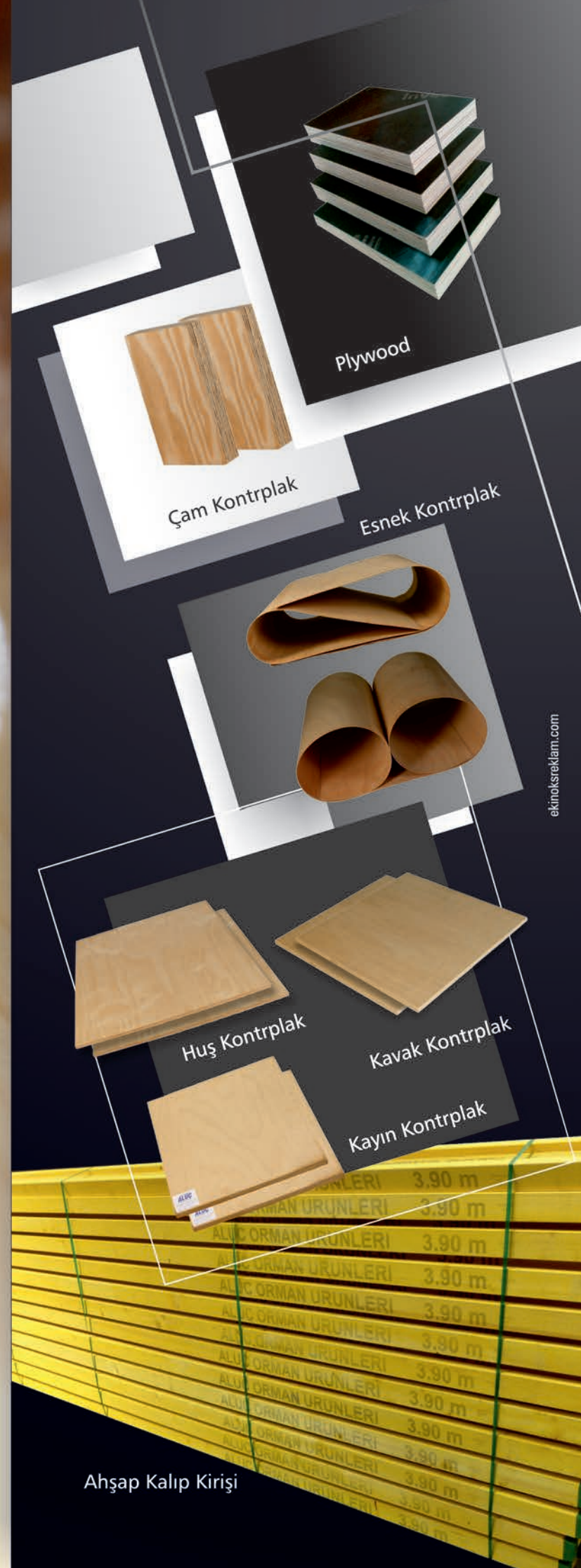
ORMAN ÜRÜNLERİ PAZARLAMA VE TİC. LTD. ŞTİ.

Kontrplak Market

Taşdelen Caddesi No: 4
Siteler/Ankara
Tel : 0312. 349 2484-85
Faks : 0312. 353 0548

Plywood Market

Demirciler Sitesi
1.Cad No: 102 Siteler/Ankara
Tel : 0312. 350 0653
Faks : 0312. 350 0690

ekinokreklam.com

Ahşap Kalıp Kirişi

YARIŞMALAR İLE SÜRDÜRÜLMEMEYE ÇALIŞILAN MESLEK YAŞAMI

AZİZE - ÖZGÜR ECEVİT

“Gelişmiş ülkelerde önemli yapıların neredeyse hepsi yarışma ile elde ediliyor. Ülkemizde de bir dönem yarışmalar önemli idi ve çok iyi sonuçlar da alınmıştı. Ancak son yıllarda devletin açmış olduğu yarışmalar yok denecek kadar az olmasının yanında açılıp sonuçlanan yarışma projelerinin yapıya dönüştürülmesi de ya mümkün olmuyor ya da yıllar alıyor.”

sM: Mimar olmaya nasıl karar verdiniz?

Özgür Ecevit: Lisede resim hocam Eşref Üren’in teşvikleri ile güzel sanatlara olan ilgim gelişmiş ve ortaokul 3. Sınıftan sonra yoğun olarak resim yapmaya başlamıştım. Böylece gelişen sanata olan ilgim sonucu mimar olmaya karar verdim.

O dönemlerde (1955) Ankara’da mimari eğitimi veren okul yoktu. ODTÜ henüz açılmamıştı. İstanbul’da Devlet Güzel Sanatlar Akademisi (DGSA) veya Teknik Üniversite’de eğitim görmek gerekiyordu. Ancak, evden ayrılarak İstanbul’da yaşamam için maddi olanaklarımız yeterli değildi. 1955’te babam vefat etmişti. Tek geçimimiz babamdan kalan maaşıydı. 50’li yıllarda Türk Lirası kıymetliydi. 1 D.M. (Alman Mark’ı) 60 kuruş civarındaydı. Aylık talebe döviz 385 D.M. için 250 TL ödemek gerekiyordu. Ayrıca Almanya’da eğitim sürecinde çalışma olanaklarında vardı. Türkiye’de DGSA veya Teknik Üniversite’nin giriş sınavlarını kazanmak gerekiyordu. Almanya’da ise o dönemlerde giriş sınavı yoktu. Bu nedenlerle Ankara’da Christiani-Nielsen ve Remington Rand firmalarında İngilizce-Türkçe tercümanı olarak bir süre çalışıp, Almanya’da beni 1 yıl yaşatacak kadar para kazandıktan sonra Münih’e gittim.

sM: Oradaki eğitim sisteminden bahseder misiniz?

ÖE: Almanya’daki mimarlık eğitimi süreci ülkemizdeki eğitim sürecinden çok farklıdır. Alman üniversitelerinde eğitim birimi yıl değil “sömestr” (yarıyıl.) dır. Yüksekokul eğitimi ön diploma ve diploma süreçleri olmak üzere 2 yıllık (4 sömestr), 2 süreçten oluşur. Ancak bu süreçler en az süreçlerdir. Benim dönemlerimde 30 sömestr de (15 yılda) Kimya fakültesini bitiren bir arkadaşım oldu.

Alman üniversite ve yüksek okullarında sınıf sistemi yoktur. Sömestr sistemi vardır. Devam mecburiyeti olmadığı için eğitiminizi bölebilir, uzun süreli aralar verebilirsiniz. Bu sistemin mantığı öğrencinin kendini istediği gibi yetiştirmesine olanak sağlamaktır. Özetle Almanya’da

01

02

01/ Özgür Ecevit'in Resim Çalışması
02/ Azize Ecevit'in Heykel Çalışması
03/ Azize - Özgür Ecevit

03

sınıf değil sömestr arkadaşların olur. Sömestr arkadaşları çeşitli yaşlarda olabilir. Benim sömestrlerimde 35-40 yaşlarında sömestr arkadaşlarım da vardı. Almanya'da okul arkadaşlığının bizdekinden çok daha fazla mesafeli olduğunu belirtmem gerekir. Çoğu sömestr arkadaşının adını bile bilmezsiniz.

Öncelikle üniversitedeki proje hocalarından bahsetmem gerekli. Proje hocaları, örneğin Gerhardt Weber, Fred Angerer, Gustave Hasenflug ve daha birçok hoca, kendi bürolarını yürüten tanınmış mimarlardı. Benim favori hocam olan Weber Mannheim ve Hamburg operalarının mimarıydı. Hamburg ve Münih'te olmak üzere iki bürosu vardı. Eğitimi ve bürolarını birlikte yürütüyordu. Bizim ilişkilerimiz proje dönemlerinde daha çok asistanlar ile olurdu. Sömestrlerde 2 veya 3 defa profesör şahsen gelir ve projelerimizi eleştirirdi.

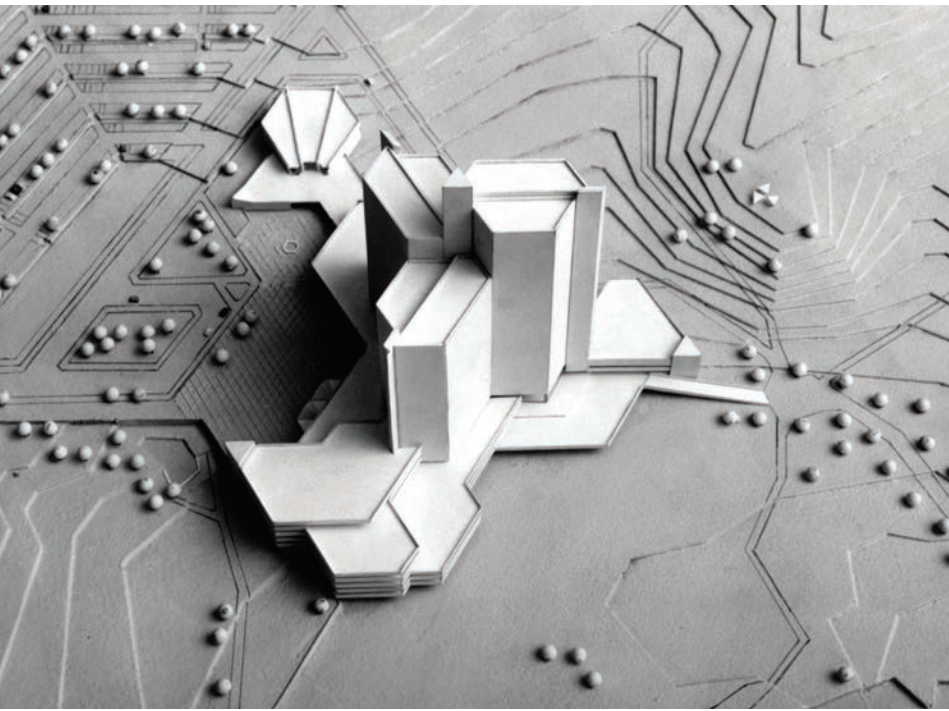
Yukarıda bahsettiğim proje hocaları dışında, Mimarlık Tarihi hocamız Prof. Krauss İtalya'da PAESTUM Türkiye'de MİLET şehirlerinin kazılarını yönetmiş tanınmış bir arkeologdu ve Türkçe biliyordu. Bu bağlamda ilginç bir olayı da anlatayım. Bizden önceki sömestrlerde bir Türk arkadaşımız Prof. Krauss'un mimarlık tarihi sözlü sınavına giriyor ve hocanın hiçbir sorusuna cevap veremiyor. Hocaya "Benim

Almancam iyi değil, onun için cevap veremedim" deyince Krauss güzel bir Türkçe ile "Türkçe anlatın" diyor ve arkadaşımız- Türkçe olarak başarısız oluyor.

SM: Öyküsü olan okul projeniz var mıdır?

ÖE: Öyküsü olan okul projesi, yaptığım ilk projedir. Ön diploma sınavlarında başarılı olduktan sonra, her sömestr ilan edilen 4 mimari projeden birini seçersiniz. Ankara Koleji'nden sınıf arkadaşım Erol Kuran ve ben sömestr başında ilan edilen projelerden "okul" projesini seçtik. Hayatımızda ilk defa proje yapıyorduk, sömestr boyunca uğraşıp asistanların ve profesörlerin eleştirilerini alıp, projemizi tekrar çizmeye başladık. Çok acemiydik ve çok titizdik. Her ayrıntıya takılıyorduk. Bir haftadan fazla bir süre günde yalnız iki saat uyuyarak projeyi bitirdik. Birimiz uyurken birimiz uyumuyor, birbirimizi gerekirse tekme ile kaldırıyorduk. Nihayet projeyi bitirdik. Ben projeyi koltuğun altına alıp tramvaya bindim, oturdum, bir süre sonra vatman beni uyandırdı, burası son durak dedi. Dönüşte boş tramvayda ayakta durarak uyumaktan kurtuldum ve son dakikada projeyi teslim ettim.

SM: Peki o yıllarda hem siyasi hem de toplumsal açıdan önemli olaylar nelerdi?

04

ÖE: Dönemin en önemli siyasal olayı “27 Mayıs” olayıdır. Türkiye’de öğrencilerin hükümete karşı çıktıkları için tutuklanmaları üzerine Münih’teki Türk talebeler olarak bir toplantı yaptık ve Türkiye’deki arkadaşlarımızı desteklemek için Alman polisinden izin alarak “sessiz yürüyüş” düzenledik. Yürüyüşümüz Talebe Müfettişliği’ne bazı arkadaşlarımız tarafından bildirilmiş. Zamanın talebe müfettişi Adnan Ötüken Münih’e geldi ve bizleri toplayarak, yürüyüş yapmamamızı, yaparsak dövizlerimizin kesileceğini söyledi. Bizler buna rağmen yürüyüşümüzü yaptık. Ancak çok kısa bir süre sonra 27 Mayıs 1960 İhtilali oldu. Adnan Ötüken görevden alındı, dövizlerimiz de kesilmedi.

sM: Öğrenciliğiniz sırasında mimarlık bürolarında çalıştınız mı?

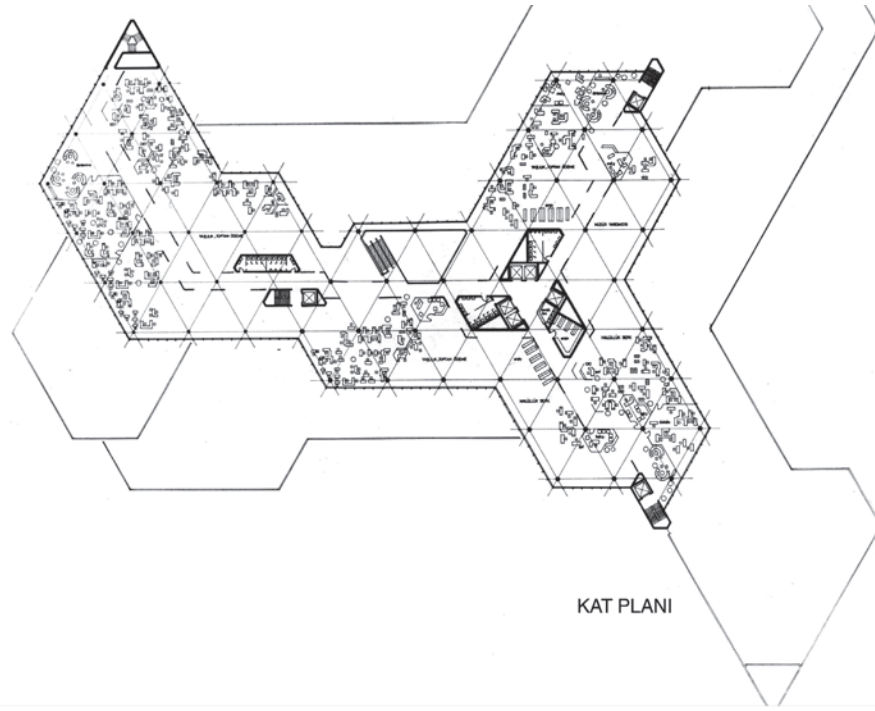
ÖE: Hemen hemen tüm öğrenciliğim boyunca devamlı olarak bürolarda çalıştım. Babam hayatta olmadığı için, babamdan kalan maaş ancak Ankara’daki annem ve kardeşime yetiyordu. Ben 3. sönestrden okulu bitirinceye kadar devamlı bürolarda çalıştım. Başka gelirim yoktu. Okulu bitirdiğimde 5 yıllık bonservisim vardı.

sM: Mezun oldunuz ve Türkiye’ye döndünüz. Gelişmeler nasıl oldu?

ÖE: Türkiye’ye dönünce bir süre bürolarda çalıştım. O zaman özel okullar açılmıştı. Ben de Zafer Mimarlık ve Mühendislik Yüksek Okulunda, proje, serbest resim ve perspektif dersleri vermeye başladım. Bir süre sonra Ankara’da Erkek Teknik Yüksek Öğretmen okulunda tasarım geometri ve perspektif dersleri verdim. Ancak kazancım çok yetersizdi. Nihayet tekrar Almanya’ya dönmeye karar verdim. Almanya’da özel bürolarda çalıştım. Münih’te PAI şirketinde mimari proje bölümü yönetmenliği yaptım. 1975 yılında Azize ile evlendik. Almanya’da ekonomik kriz başlamıştı. İş yoktu. Bizde Türkiye’ye döndük. Bir süre Şevki Vanlı bürosunda büro Şefi olarak çalıştım. Ancak kazancım çok azdı. Kızımız Oya doğmuştu.

1976 yılında Ankara ve Edirne Devlet Mimarlık ve Mühendislik Akademilerinde proje, perspektif ve serbest resim öğretim görevlisi olarak çalıştım. Bu arada mimari proje yarışmalarına da giriyorduk. YÖK kanunu çıkınca, bürolarımızı kapatarak tam zamanlı olarak kadroya geçmemiz şart koşuldu. Bu durumda istifa ederek özel mimari büromuzu yürütmeye devam ettik. Bu dönemde yoğun olarak yarışmalara giriyorduk. Çeşitli ödüller aldık. Böylece büromuzu bugüne getirebildik.

sM: Almanya’dan döndükten sonra katıldığınız ilk yarışma olan SSK Genel Müdürlüğü Binası proje yarışmasından biraz bahseder misiniz?

05

ÖE: 1977 yılında çıkartılan SSK Etlik Genel Müdürlük Tesisleri mimari proje yarışmasında (inşaat alanı 68.000 m2) ülkemizde ilk olan “büyük hacim bürosu” isteniyordu. Zamanımızın değişen ekonomilerine ve ihtiyaçlarına hücreli bürolar artık cevap vermiyor, zamanın koşullarına göre değiştirilebilen sistemler isteniyordu. Amerika ve Avrupa’da bu konuda başarılı örnekler vardı.

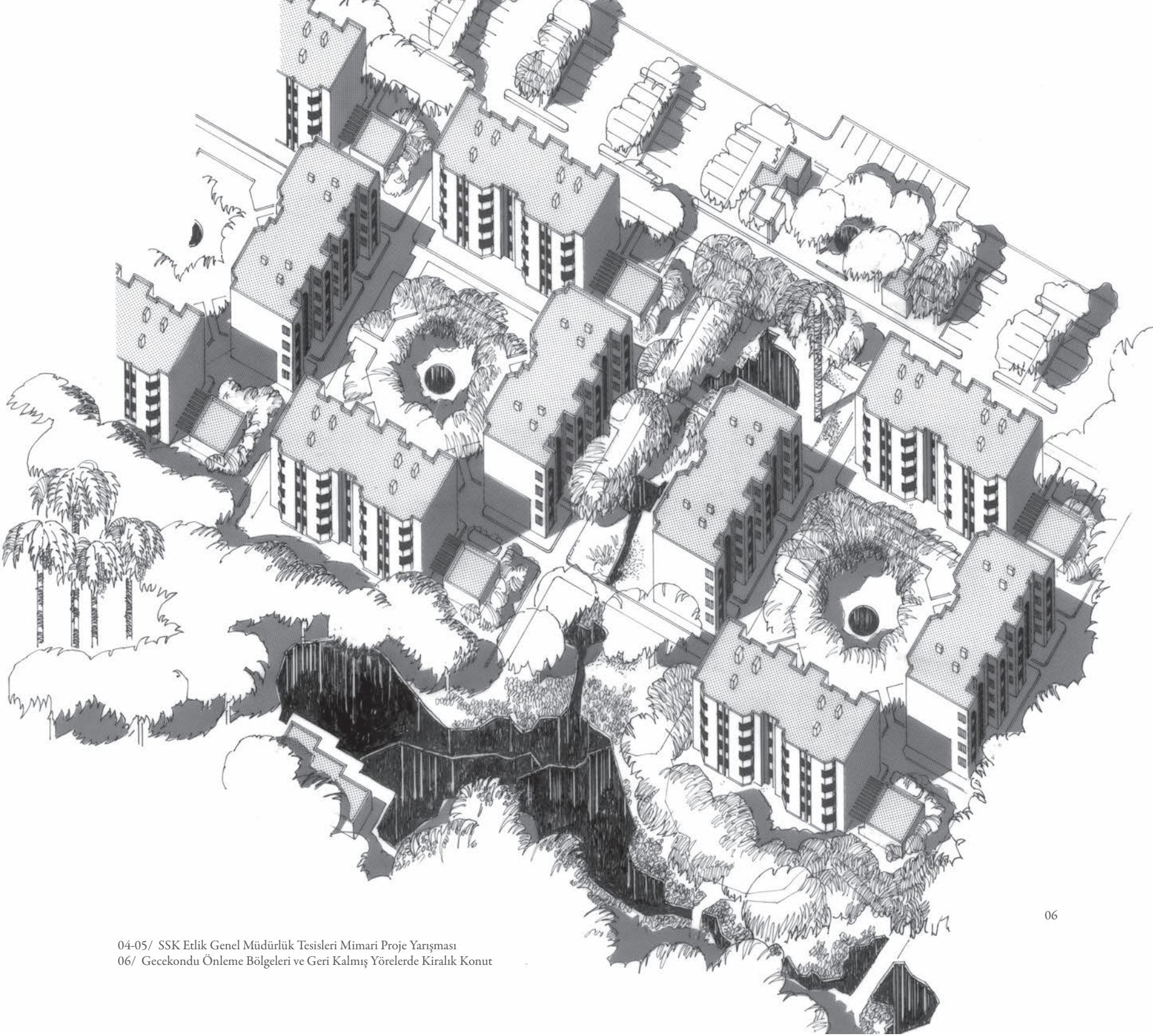
Birinciliği Yüksel Erdemir Projesi aldı. Yalnız seçilen proje büyük hacim bürosu değildi. Bütün büyük hacim bürosu kitaplarının ilk cümlesi ‘aradaki bölme duvarları kaldırılmış hücreli bürolar büyük hacim bürosu değildir’ diye başlar. Gerek Yüksel Erdemir’in gerekse iki proje hariç yarışmadaki tüm projeler duvarları kaldırılmış hücreli bürolardı. Sadece iki proje gerçek büyük hacim bürosu yapmıştı. Bize mansiyon verdiler. Çünkü jüri bu konuyu bilmiyordu. Sonunda projeyi Yüksel Bey çizdi. Ankara Etlik’teki arsaya uygulanacaktı. Bu arada SSK kurumunun iç düzeni değişti. Seçilen proje büyük hacim bürosu olmadığı için esnekliği yoktu ve proje uygulanamadı. SSK bugüne kadar yeni bir Genel Müdürlük binasına sahip olamadı.

sM: Sizler yarışmacı mimarlarsınız. Sizin döneminizdeki yarışmaların sıklığı, devletin ve mimarların yarışmalara bakışı ile günümüz yarışmalarının durumu hakkında neler söylemek istersiniz?

ÖE: Geçmiş dönemlerin pozitif yanları, çok fazla yarışma çıkıyordu. Neredeyse her ciddi ve büyük proje yarışma ile elde ediliyordu. Yarışmalara katılan birçok büro vardı. Biz de bu bürolardan biriydik. Fakat şimdi o kadar az yarışma çıkıyor ve yarışmalara o kadar çok projeci katılıyor ki, projeci olarak büro yürütmek çok zorlaştı. Bu kadar az yarışma ile yarışmacılıkla geçinmek mümkün değil.

sM: Geçmişte her büyük proje yarışmaya çıkardı fakat şimdi böyle bir durum yok dediniz. Bunu neye bağlıyorsunuz? Mimarlık ortamımızın daha ileriye gitmesi gerekirken tam tersi oluyor. Proje elde etme yöntemlerinde bir terslik var mı? Bunun sebeplerini nasıl açıklayabiliriz?

ÖE: Özel yarışmalar Türkiye’de çok az. Eskiden beri yarışmaları çıkaran müessese devlettir. Devlet yarışma çıkartmadığı zaman birkaç özel yarışma ancak çıkabiliyor. Fakat devlet uzun bir süredir projeleri yarışma ile elde etmek arzusunu göstermemektedir. Geçmiş dönemlerde biz yarışmalar arasından seçerdik. Şimdi son derece az yarışma çıkıyor ve çok fazla katılım oluyor. Gençlerin fazla şansı yok artık. Devletin proje elde etme sistemi değişti. Yarışma çok az kullanılır bir yöntem oldu.

06

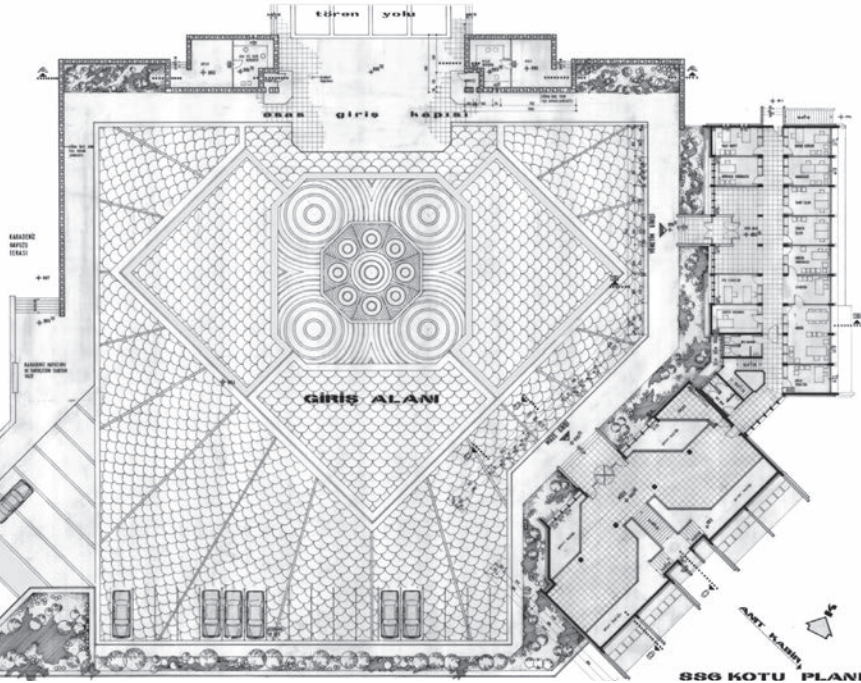
04-05/ SSK Etlik Genel Müdürlük Tesisleri Mimari Proje Yarışması
06/ Gecekondu Önleme Bölgeleri ve Geri Kalmış Yörelere Kiralık Konut

sM: Bildiğim kadarı ile yarışma sonucu kazandığınız üç büyük projeniz var. Biri Batıkent'te İslam Kültür Merkezi, diğeri Devlet Mezarlığı ve üçüncüsü de Ankara Kongre ve Kültür Merkezi projeleri. Bunların süreçlerinden bahseder misiniz?

ÖE: Batıkent İslam Kültür Merkezi uygulama projelerini Sayın Murat Karayalçın'ın Başkanlığı döneminde hazırladık, projeler onaylandı ancak Karayalçın'ın Belediye Başkanlığından ayrılmasından sonra projemiz rafa kaldırıldı. Devlet Mezarlığı projemiz uygulandı.

Ankara Kongre ve Kültür Merkezi (Opera, Tiyatro ve Bale) projemize gelince: Bu süreç çok uzun bir hikaye ve hala devam ediyor. Avrupa ülkeleri arasında -bizde kendimizi Avrupalı sayıyoruz- başkentinde operası olmayan tek ülke Türkiye. Arap ülkelerinde operalar var ama

Türkiye'de yok. Cumhuriyetin kuruluşundan sonra Mecliste çıkan ilk kanunlardan birisi konservatuar kurulması ile ilgilidir. Aslında bu konuyu birçok kişi bilmiyor. 1937 yıllarında Atatürk, Ankara operasını yaptırmak için Bruno Taut'u görevlendirmiş ve Ankara operası için fevkalade güzel bir proje hazırlanmış. Fakat 1938 yılında, önce Atatürk, sonra aynı yıl içinde Bruno Taut'da vefat ediyor. Atatürk'ün başlattığı opera binası unutuluyor. Ne zamana kadar? 1981 yılında Atatürk'ün 100. Doğum Yılı'nın kutlanması ve Atatürk Kültür Merkezi kurulması hakkındaki 2302 sayılı kanun çıkartılana kadar. Bu kanun gereği çıkartılan Ankara Kongre ve Kültür Merkezi yarışmasında jüri projemizi birincilik ödülüne oybirliği ile layık gördü. 1998 yılında bakanlık ile Opera – Bale Bölümü uygulama ve detay projelerinin hazırlanması için sözleşme imzalandı.

09

sM: Sonrasında ne oldu?

ÖE: Bir adım geri gidip ekibimi söyleyeyim. Mühendislerimiz ve uzmanlarımızın çoğu yabancıydı. Akustik konusunda Sydney operasının akustikçi Nils Jordan ile çalıştık. Sahne tekniği konusunda bugünkü Helsinki Operası Teknik Müdürü Timo Tuovilo ve ekibiyle çalıştık. Ankara'da iki sene boyunca bütün uzmanlarla birlikte her ay toplantı yapıyorduk. İki senelik çalışma sonucunda, Ankara Operasının tüm proje ve detaylarını hazırladık, Bayındırlık ve İskan Bakanlığı'na teslim ettik. 2002 yılında projeyi teslim ettik, ama ik-

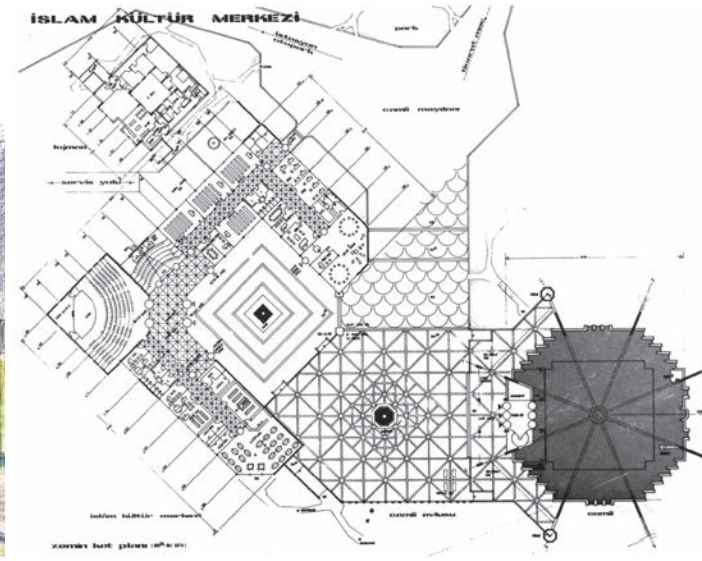
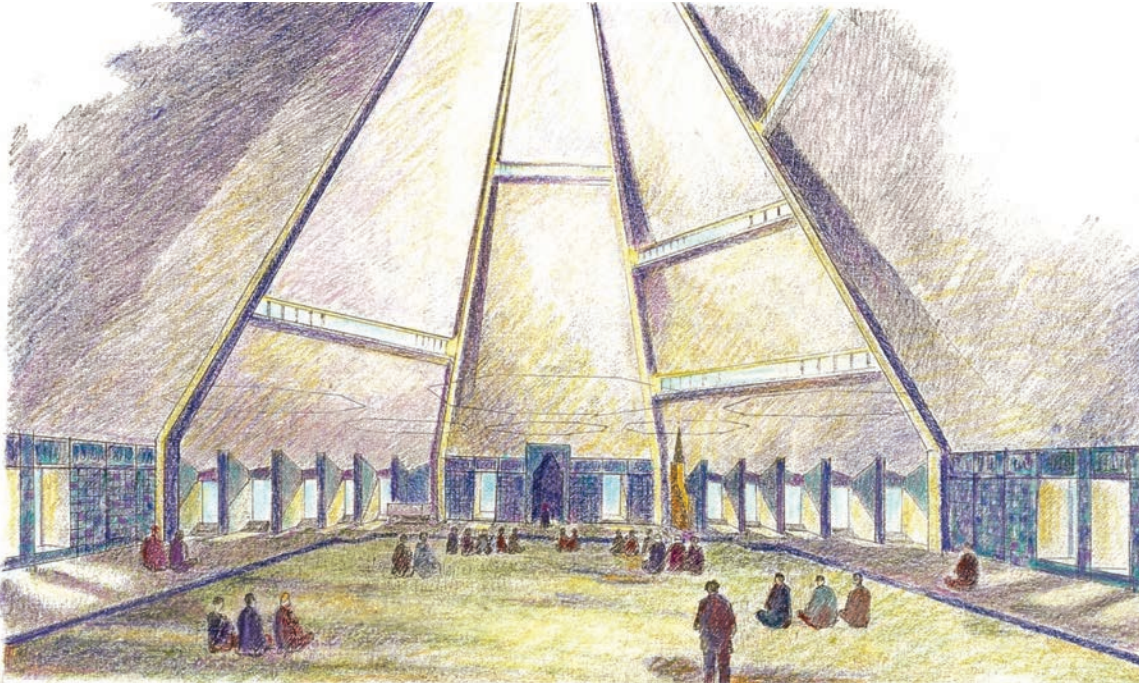
10

tidar değişti ve yeni iktidar opera projesine sıcak bakmadı. Avrupa Birliği'ne girmek isteyen bir ülkenin başkentinde opera olmaması olacak şey değil. Ankara Operasının uluslararası nitelikte bir sanatçı kadrosu var ve bu kadrodaki birçok sanatçı Avrupa operalarında başarılı olmaktadır. Ankara operasını halen yapamıyoruz. Bu çok büyük bir ihmaldir. Gerçekten ülkemize ve başkent Ankara'ya yakışmayan bir tutumdur.

sM: Devletin kültüre ve kültür yapılarına ayırdığı bütçe çok kısıtlı. Her zaman ihmal edilmiş bir alan. Proje yarışmalarının ülke mimarlığı ve mimarlık için taşıdığı önem hakkında neler söylemek istersiniz. Ülkemizde mimarlık nasıl gelişecek?

ÖE: Bütün gelişmiş ülkelerde önemli yapıların hepsi yarışmayla elde edilen yapılardır. Bütün uygulamalarda yarışma çok ön planda gelir. Bizim ülkemizde de gerçekten yarışma bir zamanlar çok önemli olarak görülüyordu. Cumhuriyetin ilk dönemleri hariç birçok yapı yarışmayla elde edilmiş ve çok olumlu örnekler ortaya konulmuştur. Son yıllarda yarışma sayısı yok denecek kadar azalmıştır. Bu Türk kültürü ve mimarisi için çok büyük bir kayıptır.

sM: Yurtdışında sadece büyük binalar değil neredeyse itfaiye binasını bile yarışmayla elde ediyorlar.

07-08-09-10/ T.C. Devlet Mezarlığı Mimari Proje Yarışması
11-12-13-14/ Batkent İslam Kültür Merkezi

Azize Ecevit: Yarışmalar mimarların, özellikle de genç mimarların kendilerini tanıtabilmesi, iş alabilmesi için ülke politikası olarak görülür ve genç mimarlara iş olanağı sağlanır. Almanya'da birkaç yarışma kazanan mimara yarışmasız iş alma olanağı doğuyor, ama Türkiye'de böyle olmuyor, mesela ASKİ binası İdarece çok beğenilmiş, yapılan diğer şubelere genel müdürlük cephesinin uygulanması istenmiş ama Özgür Ecevit'e yeni bir proje verilmemiştir.

ÖE: Uluslararası piyasalarda isim yapmış mimarların başarılarının kökeni yarışmalardan gelir.

sM: Kamu kurumlarında çalışmanız oldu mu?

ÖE: Öğretmen olarak oldu.

sM: Sizin döneminizdeki öğrencilerle bugünkü öğrencilerin kişisel yeterliliklerini, gördükleri mesleki eğitimi değerlendirebilir misiniz?. Daha önceki bir karşılaşmamızda Mimarlık eğitimini sadece akademisyenler değil, işin içinde olanlar, yani profesyonel olarak çalışanlar da vermeli demiştiniz.

ÖE: Proje konusu gelince bunun tartışması yoktur. Proje hocaları, yöneticileri, projelerde başarılı olmuş mimarlardan oluşmalıdır. İlk kural budur. Başka türlü bir ülkenin proje kalitesinin yükselmesi mümkün değildir. Belirli kişilere sadece proje vermeniz kısır döngüye dönüşür. Mimar seçimine gelince bu çok zor bir şeydir. İsmi ve ilişkiye göre mi mimar seçeceksiniz? Bu konudaki en sıhhatli yol yarışma yoluyla proje elde etmektir. Tüm Avrupa'daki ülkelerin en büyük potansiyeli genç mimarların katkıda bulundukları proje yarışmalarında iyi projelerin seçilmesidir.

sM: Sizin öğrencilik hayatınız ve sizin yetiştirdiğiniz öğrencilerle, bugünkü öğrenciler ve yeni mezunlara nasıl bakıyorsunuz?

ÖE: Bir gelişme söz konusu tabi.

AE: Son dönemde fazla temasımız yok. Gözlemleyemiyoruz. Geçenlerde bir sergi ve konferans için Mimar Selda Gümüşdoğan ile Kayseri'ye giderken yaptığımız değerlendirmede öğrencilerin fazla da ilgili olmadıkları konusunda ortak kanaya vardık. Eskiden de çok ilgili değildiler, yetenekli ve istekliler dışında. O kadar çok okul açılmış ki, 80'in üzerinde mimarlık bölümü var. Ülkemizde bu kadar mimara ihtiyaç var mı? Ayrıca mimarların bir kısmı kamuda görev alır ama bu konuda eğitim de verilmez, yine Almanya'dan örnek vereyim memur olmak isteyen mimarlık öğrencisi bir yıl fazla eğitim görür, kanunları, yani mevzuatı öğrenir.

ÖE: Ülkemizde mimar olmak isteyenlerin mimarlık fakültelerine girebilme şansları nedir? Kanımca çok düşüktür.

AE: Bir de liseden çok zayıf geliyor öğrenciler. Ezberlemeye dayalı eğitim sonucu araştırma, inceleme yapmak öğrenciye angarya gibi geliyor.

sM: Öğrencileriniz ile ilişkileriniz nasıldı? Sanırım sizden biraz çekinirler ve sizden proje dersi almak istemezlerdi.

ÖE: Bunu anlatmak için aksi örneği vereyim. Almanya'da buradaki gibi proje verilir talebe çizer, asistanlar ve hoca eleştirirdi. Almanya'da bir öğrencinin projesi eleştirilirken tabii ki öğrenci eleştiriye çok dikkatle dinlerken bazen genç ve acemi asistanlar dayanamayıp kalemi çıkarıp, şurayı şöyle yapmada böyle yap dedikleri zaman istisnasız Alman talebelerin tepkisi çok sert olurdu ve "lütfen benim projeme karışmayın" derlerdi. Bizde ise tam tersi. Talebeler, bizim hocaların alıştırmaları yüzünden, hepsi hocaların gözlerinin içine bakıyorlar. "Hoca çizse de bizde ne yapacağımız bilsek" diyorlar. Genellikle hoca kalemi çıkarıp proje taslağını çiziyor, sonra öğrenci taslağı temize çekip getiriyor ve böylece başarılı oluyor. Bu durumda kimin projesi tasdik görüyor bilmiyorum, hocanın mı öğrencinin mi?

Ben öğrenciyi eleştirerek yönlendirirdim. Öğrenciler de bakıyor siz çizmiyorsunuz o yüzden sizin dersinizi almıyorlar. Proje derslerinin öğretmen seçiminde bana gelenler hiçbir yerde yer bulamayanlardı.

sM: Yaptığınız jüri üyeliklerinden bahseder misiniz?

ÖE: Türkiye'de çok yarışma çıkıyordu, bu çok olumlu bir şeydi ve hepimize jüri üyesi olma şansı doğuyordu. Böylece yarışmaları birde karşı tarafta, değerlendiren olarak yaşıyordunuz. Jüriler genellikle çok olumlu geçiyordu, ama bazen bazı arkadaşlarımız bazı projeleri fazla tutmaya başlıyorlardı. O zamanda kendileri kibarca ikaz ediliyordu. Bu nedenden ötürü de benim dönemimdeki yarışmalarda doğru kararlar verildiğine inanıyorum.

sM: Bildiğimiz kadarıyla Türk Serbest Mimarlar Derneği'nin (TSMD) kuruluşunda çok emek sarf edenlerdensiniz. Derneğin kurulmasını gerektiren temel koşullar nelerdi?

ÖE: Avrupa ülkelerinde projecilerin dernek kurmadığı tek ülke Türkiye kalmıştı. Bu kuruluşlar özel teşebbüse veya devlete iş yapan kişilerin bir araya geldiği dayanışma dernekleridir. Bu Türkiye'de yoktu. Türk Serbest Mimarlar Derneği ile kazanılmış oldu. Serbest çalışan mimarlar diğer Avrupa ülkelerinde olduğu gibi bir araya geldik. Bu çok büyük bir ihtiyaçtı. TSMD bu ihtiyacı yerine getirmiş çok önemli bir dernektir. Onun içinde bu konuda ben de dahil olmak üzere birçok meslektaşımız çok emek sarf ettik. TSMD bugün saygın, kendini kanıtlamış bir dernek haline gelmiştir ve ben bundan çok gurur duyuyorum.

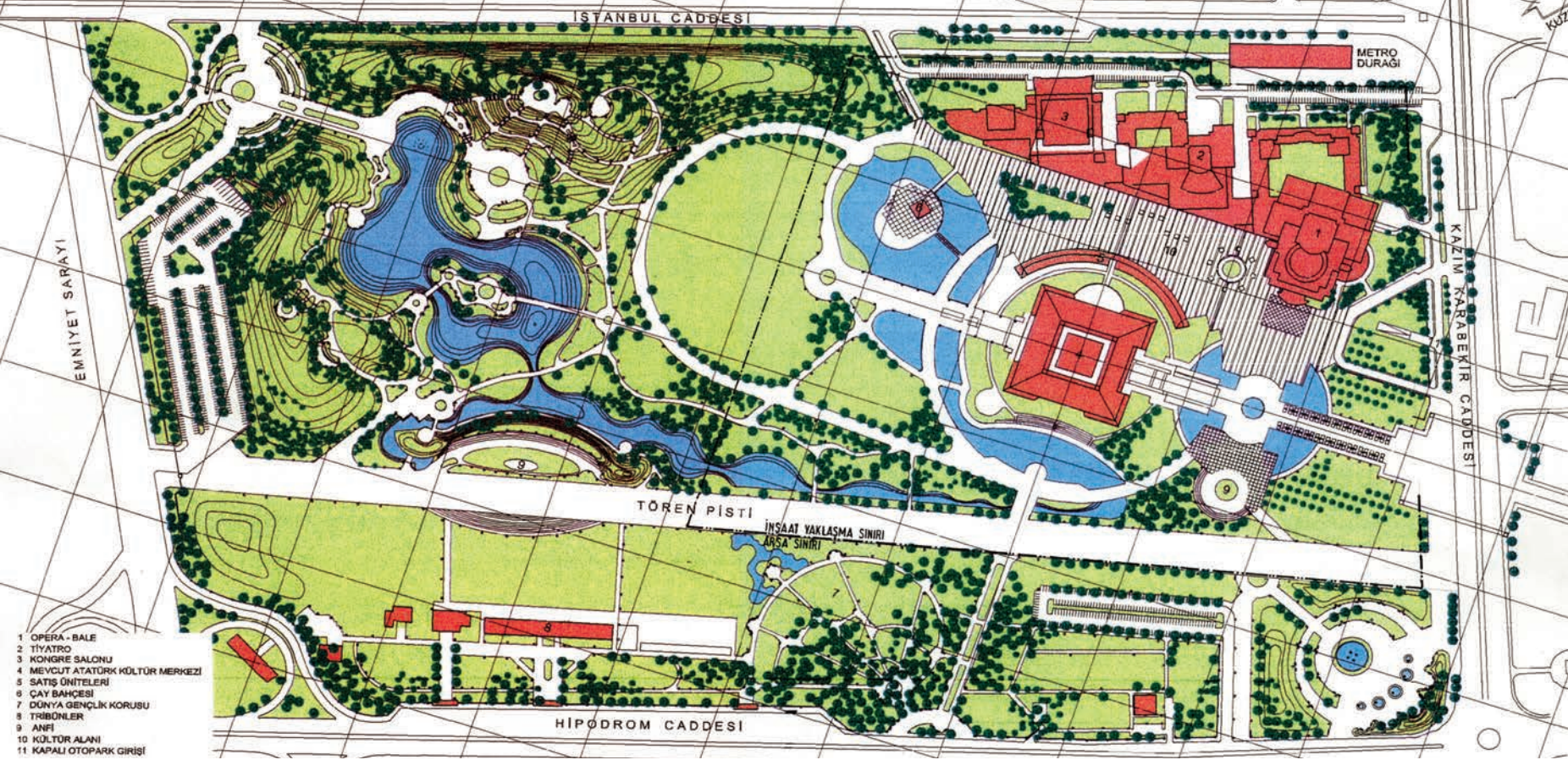
sM: Hedeflerine ulaştığını düşünüyor musunuz?

ÖE: Bu konudaki sorunların hepsinin çözülmesi mümkün değil. Çünkü zamanla hep yeni problemler ortaya çıkmaktadır. Fakat Türk Serbest Mimarlar Derneği serbest çalışan mimarların ülke mimarisine yaptığı olumlu katkının ağızıdır, sorunların ve çözümlerin dile getirildiği mercidir. Uyarılar bizden gelir. Devlet başka türlü düşünüyordur ama biz serbest mimarlar olarak ülkenin çıkarlarını başka yerde görebiliriz. Düşüncelerimizi ifade edebileceğimiz yerde derneğimizdir. Burada serbest mimarlık derneklerinin ülke kültürüne büyük hizmetlerde bulunduklarını düşünüyorum.

sM: Mimarlar Odasının mimarlık adına olumlu ya da olumsuz girişimleri nelerdir? TSMD Mimarlar Odası meslek sorunları ile ilgili alanı dolduramadığı için mi ortaya çıkmak zorunda kaldı?

ÖE: Mimarlar Odası mimarların genel sorunlarıyla ilgilenen bir kurum. Mimarların çok çeşitli sorunları var. Özlük hakları var, kamuda, yurtdışında, özel sektörde çalışan mimarlar var. Serbest mimarlık ise aslında özel bir konu ama bir ülkenin yapılanmasında en önemli ve sorumlu olanlar da serbest mimarlardır. Aslında Mimarlar Odası'yla bir araya gelmeleri mimarlığın daha ileriye gitmesini sağlar.

sM: Mimarlığın gelişememe sebeplerinden biri de mesleğimizle ilgili mevcut mevzuat. Meslek yasamız yok, Kamu İhale Yasası içinde ise meslek adına olumsuz birçok madde var. Aslında bu tür sorunları çözecek güç Mimarlar Odası'nın elinde. Bunlar düzenlenmeden ülkemiz de ki mimarlık sorunları çözülebilir mi?

17

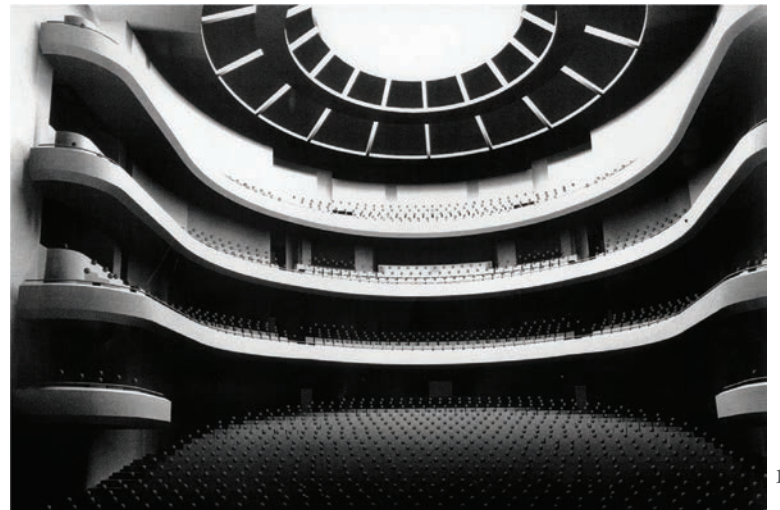
ÖE: Burada işin ideali Mimarlar Odası ile Serbest Mimarlar derneğinin beraber çalışmasıdır. Mimarlar Odası serbest mimarlık konularında bizim uzmanlığımızı kabul etmek zorundadır

Almanya da durum böyledir. Mimarlar odası mimarların özlük hakları ile ilgilenir. Proje konularında BDA (Alman Serbest Mimarlar Derneği) tek otorite olarak kabul edilir. Odadaki meslektaşlarımız donanımlı olabilirler. Fakat serbest mimarlık konusunda başını duvara vurmeyen serbest mimarlık sorunlarını dile getiremez. Biz burada Mimarlar Odası ile beraber çalışarak mimarlığın önünün açılacağını düşünüyoruz. Bunun da çok önemli misalleri vardır. Mesela Konser Salonu yapısı, Bakanlık CSO Konser Salonunu önce Almanya'daki Leipzig Gewandhaus Konser salonunun aynısını yapmaya kalktı. Almanya'dan Leipzig'i yapan mimarlar geldi. İşi Umut İnan'a verip, Alman ekibini de danışmanları yaptılar. Amaç Leipzig'deki aynı projeyi yapmaktı. Böyle bir kopya proje kabul edilebilir miydi?

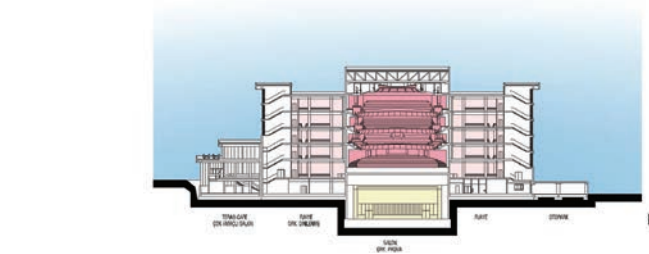
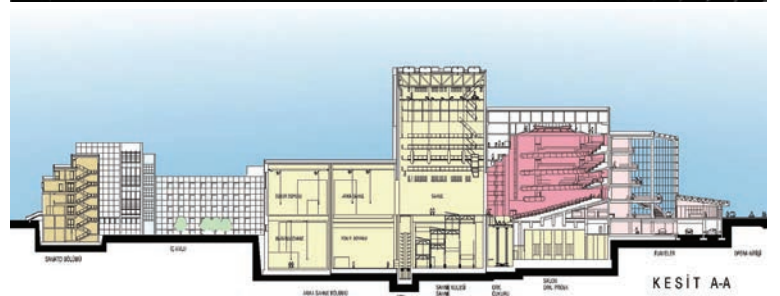
Bu durum üzerine Serbest Mimarlar Derneği ile Türk Müşavir Mühendisler ve Mimarlar Birliği benim de içinde olduğum bir komite kurdular. 1991 yılında o zaman ki Bayındırlık ve İskan Bakanı Cengiz Altınkaya ve Bakanlık üst düzey yetkilileri ile toplantılar yaptık. Böyle bir yöntemle ülkemizde bina yapılamayacağı konusunda Bakanı ve bakanlığı ikna ettikten sonra Konser Salonu projesi yarışmaya çıkarıldı.

SM: Kamu kesimini temsil eden, mimarlık alanında karar vericilerin, sahip oldukları dünya görüşü ve kültürel tavırları paralelinde mimarın konumunu nasıl değerlendiriyorsunuz? Mimar tasarım yapan uzman pozisyonundan çıkıyor ve teknik gereklilikleri yerine getirecek kişi pozisyonuna taşınmak isteniyor. Bu konuda siz ne söylemek istersiniz?

AE: Bahsettiğiniz bu tutum ülkemizde yaratıcı potansiyelin olamadığı anlamına gelmektedir. Bu konuda özellikle TSMD ve Mimarlar Odası'nın bu kurumlarla savaşıması gerekiyor. Açıkçası mimarlar yok sayılıyorlar o zamanda sormak lazım neden 80 tane mimarlık fakültesi açılıyor ve öğrenci alınıyor. Ayrıca yabancı mimarlara proje yaptırılması konusunu da tartışmak lazım.

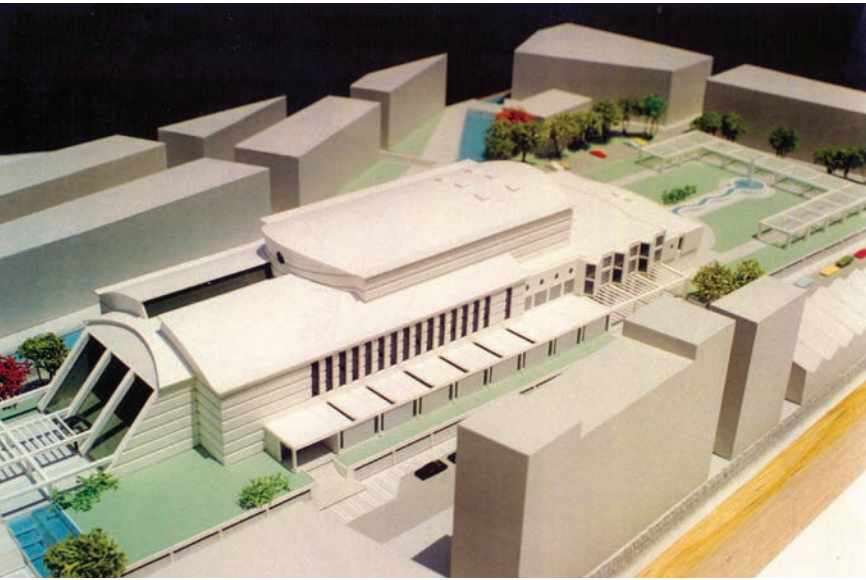
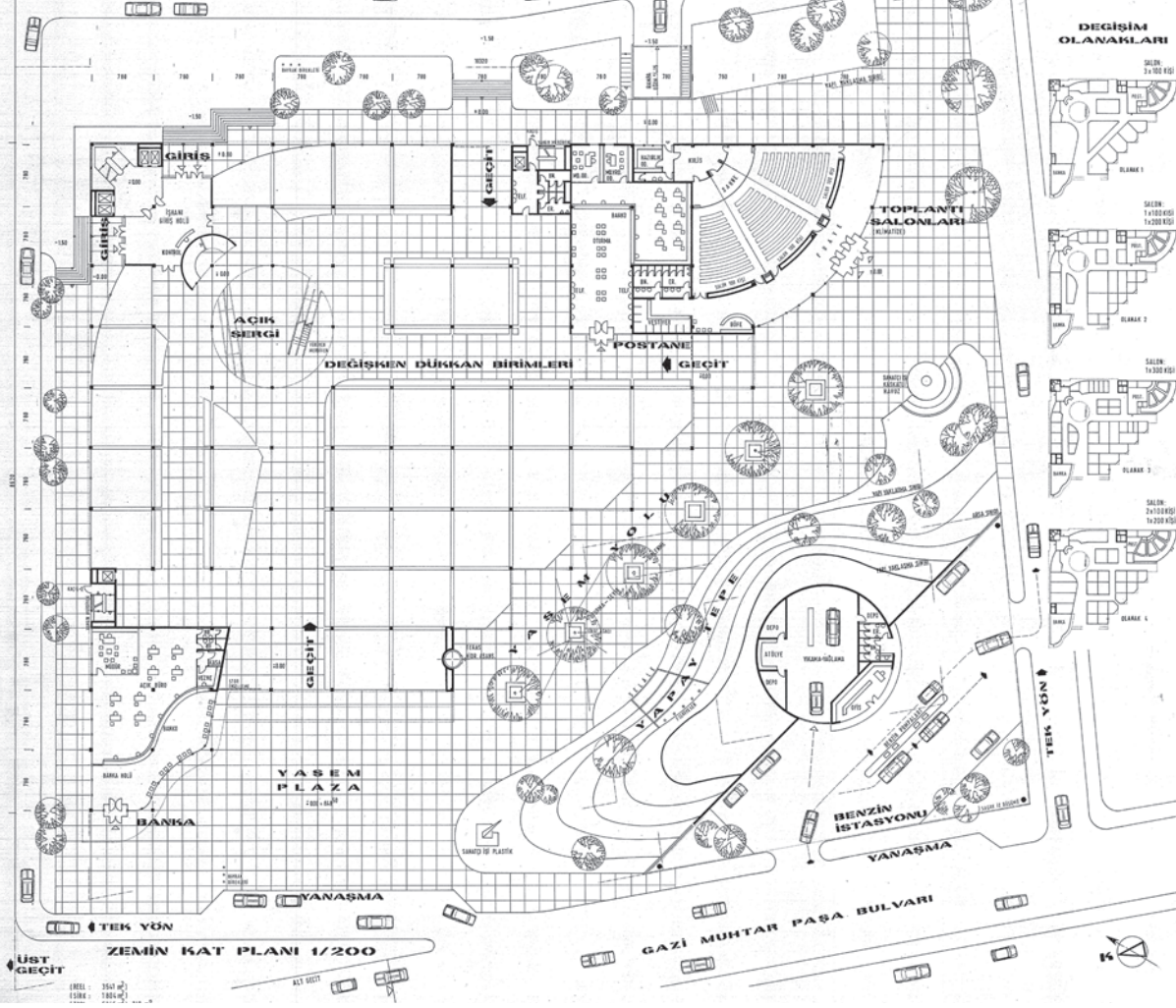

18

19

15-16/ ASKİ Genel Müdürlük Yapıları Mimari Proje Yarışması
17-18-19/ Atatürk Kültür Merkezi Konser Salonu ve
Koro Çalışma Binaları Mimari Proje Yarışması

ÖE: Sadece devlette değil özel sektördeki işverenlerde de bu duruma sıkça rastlıyoruz. Ben zaten ne yaptıracağımı, ne istediğimi biliyorum sadece çizemiyorum, çizecek bir adam olsa da çizse diyen bir zihniyet var. Bir işverenin, gerek devlet gerek özel sektör olsun beklediğini ve istediğini programla bildirmesi, mimara belirtmesi çok doğaldır ve olması da gerekir. Mimarın yaratısına, çözümüne başkası karışamaz. Kendinize uygun iş yapan mimarı seçersiniz. İsteklerinizi belirtirsiniz. Mimarın biçimlendirmesine karışamaz sadece oldu olmadı diyebilirsiniz. Karışılmaması gereken mimari yaratıdır, program değil. Programda genel istekler belirtilir. Ortaya çıkan eserin sorumlusu mimardır.

sM: Mimarın her zaman işveren seçme olanağı yok. Çünkü ekonomik özgürlüğü yok.

ÖE: İşverenin mimari ifadeye karışması, bundan 200 yıl evvelki bir stilde bina yapacaksın demesi çok saçma bir şey. Barok'tan son-

ra Neoklasik dönemde bütün Avrupa Rönesans'a dönmeye kalkıyor. Bu yürümemiş, yapı olanaklarının değişmesi nedeniyle geriye öykünmenin gülünçlüğü ortaya çıkmış. Yeni olanaklar kullanılarak çağdaş mimari doğmuştur.

sM: Bugünkü mimarlık ortamını; teknik olanaklar, kültürel ve toplumsal değişim açısından mimarlığa başlangıç döneminizle karşılaştırabilir misiniz?

ÖE: Bundan 30 sene evvel ki teknik olanaklar çok değişik. Türkiye'nin o zaman ki ihtiyaçları ve kültür düzeyi ile Türkiye'nin bugünkü ihtiyaçları ve kültür düzeyi de tamamen değişik. Kültür olarak iyi ve kötü, durduğunuz noktadan, nereye baktığınıza göre değişir. Fakat işin esası, insanlığın varoluşu, hep bir adım ileriye gitmekle mümkündür. Geriye dönüşlerle hiçbir şey olmaz. Şu an ile bundan 30 sene evvel ki mimarlığı karşılaştırırken ne kadar çağa uyulmuş buna bakmak lazım. Sadece şekilci bir anlayışla bakılmamalı. Sorun, günümüzün kültür ve ihtiyaçları için doğru çözümleri bulmaktır. Günümüzün gereksinim ve anlayışına göre mimarlık yapmak zorundayız.

sM: Bilgiye ulaşmak şimdi çok kolay.

ÖE: Artık bugün bir yerde çalınan davul her yerde duyuluyor. Güney Amerika'da yapılan kilise 3 ay sonra sizin derginizle geliyor ya da bilgisayar ekranınızda olabiliyor. Uluslararası stil ister istemez kendini duyumsatıyor. Birdenbire çağ dışı kalmak istemiyorsunuz. Bugün küresel bir mimari anlayışa doğru yol alınmakta.

sM: Ülkemizde mimarlık yapmanın koşulları, projenin elde edilişi, mimarın hakları ve sorumluluklarına kadar batılı standartlara ulaşması için hangi aşamalardan geçmesi gerekmektedir?

ÖE: Mimarının başımızı sokacak kovuk olarak tarifinden vazgeçilmezdir. Bizim ülkemizde genellikle toplumun anladığı başımızı sokacak bir delik. Ben ev yaptıracağım demiyor başımı sokacak bir delik istiyorum diyor. Hem çok ucuz olacak hem başımızı sokacak bir delik olacak hem de her şeyi mükemmel olacak en önemlisi de çok da ucuz

20-21/ Yapı Sektörü Merkezi (YASEM) Mimari Proje Yarışması
22/ Adnan Saygun Sanat Merkezi - İzmir Mimari Proje Yarışması
23-24/ TED Ankara Koleji Ahlatlıbel Kampüsü Mimari Proje Yarışması
25/ Mısır Milli Müzesi - Kahire Uluslararası Mimari Poje Yarışması

olacak. Bu toplumun büyük bir kesiminde böyle görünüyor. Bu konudaki sorunu kültür düzeyimizin yeterince gelişmiş olmamasına da bağlamak lazım.

sM: Türkiye’de projelerin hazırlanmasında verilen hizmet kalitesi ile alınan hizmet bedeli arasında doğru orantı var mı?

ÖE: İki de düşük.

sM: Ama son yıllar da anahtar teslimi İnşaat yapılması şartı nedeniyle proje hizmetlerinin de kapsamı genişledi ve yeni danışmanlara -yangın, güvenlik cephe danışmanı- ihtiyaç duyuluyor. Uygulama projelerinde, tarifi yapılmayan ve detayı çizilmeyen imalat olmaması gerekiyor. Yapılacak hizmet kapsamı genişlemesine rağmen hizmet bedeli hala eski yöntemlerle hazırlanıyor.

ÖE: Orada fiyat yüksek kalite iyi, burada fiyat düşük kalite de düşük. Birisi iyi mimarlık birisi kötü mimarlık. Böyle büyük bir fark var. Bunu göz ardı etmemek lazım. Ben ucuza yaptırıyorum ama ötekilerle de boy ölçüşecek bir tasarım yaptırıyorum diye bir şey yok. Ucuz etin yahnisi pek lezzetli olmuyor.

sM: Almanya’da meslek yasası var ama ülkemiz de yok. Meslek Yasası olmayan bir Ülkede mimarın sorumluluk alanı nedir? Yapının başında bulunmuyoruz, mesleki kontrollük hizmeti mimara verilmiyor. Biz hangi aşamalardan geçeceğiz? Proje ücretlerinin daha mı gerçekçi olması lazım?

ÖE: Bunların hepsinin birden yapılması lazım. Birisi eksik olduğunda hepsi eksik olur. Sonuçta çıkacak ürün aynı ürün, mimari bir ürün çıkıyor. Ama ürünün kaliteli olması için bütün bu dediklerimizin hepsinin bir arada olması lazım. Ama mimari başımızı sokacak bir delik olarak tarif edildiği sürece böyle bir şeyin olması mümkün değil. BDA, RIBA gibi kuruluşlar mimarlık yapan mimarların kurdukları ve ülke mimarisinde birinci derecede söz sahibi kuruluşlardır. Ülkenin mimari yapısını eleştirmeye ve gereğinde dava açmaya, iyileşmesi için her türlü çabayı vermeye hazır kuruluşlardır. Hükümet ile devamlı

ilişki içindedirler. Kamuda çalışan mimarların kamuya karşı çıkması mümkün değil ama konu kuruluşlar bu görevi yapmaktadırlar. Ülke mimarisinin kalitesinin yükselmesinde birinci derece rol oynayan kuruluşlardır. Benim dileğim TSMD’nin de bu rolü oynamasıdır. Biz derneği kurarken de bu amacı güttük. BDA’ya girmek son derece zordur. Girmek için mimarlık kalitenizi ispat edecek yapılarınızın olması lazım. BDA’ya siz müracaat etmiyorsunuz, genelde onlar davet ediyor. BDA gerçekten elit mimarlar grubudur ve kimse bu durumdan gocunmaz. Ama Türkiye’de böyle bir şey deseniz olay olur. Toplum her meslekteki kişiler kaliteyi kabul ettikleri zaman kaliteli gruplara ve işlere evet demezlerse bir ülkenin ileri gitmesi mümkün değildir. BDA hiçbir zaman tartışılmaz ve girmek çok zordur.

sM: Almanya’yı çok iyi biliyorsunuz diye soruyorum. Bir mimara iş nasıl veriliyor? Anahtar teslim olarak mı alıyor?

ÖE: Almanya’da başka türlü iş verilmez. Mesleki kontrollük olmadan bir anlaşma yapılmaz. Bir bütçe belirlenir. Mimara, işveren ne kadar para harcayabileceğini söylüyor. Projeyi hazırlarken o bütçeye göre hareket ediyor.

26

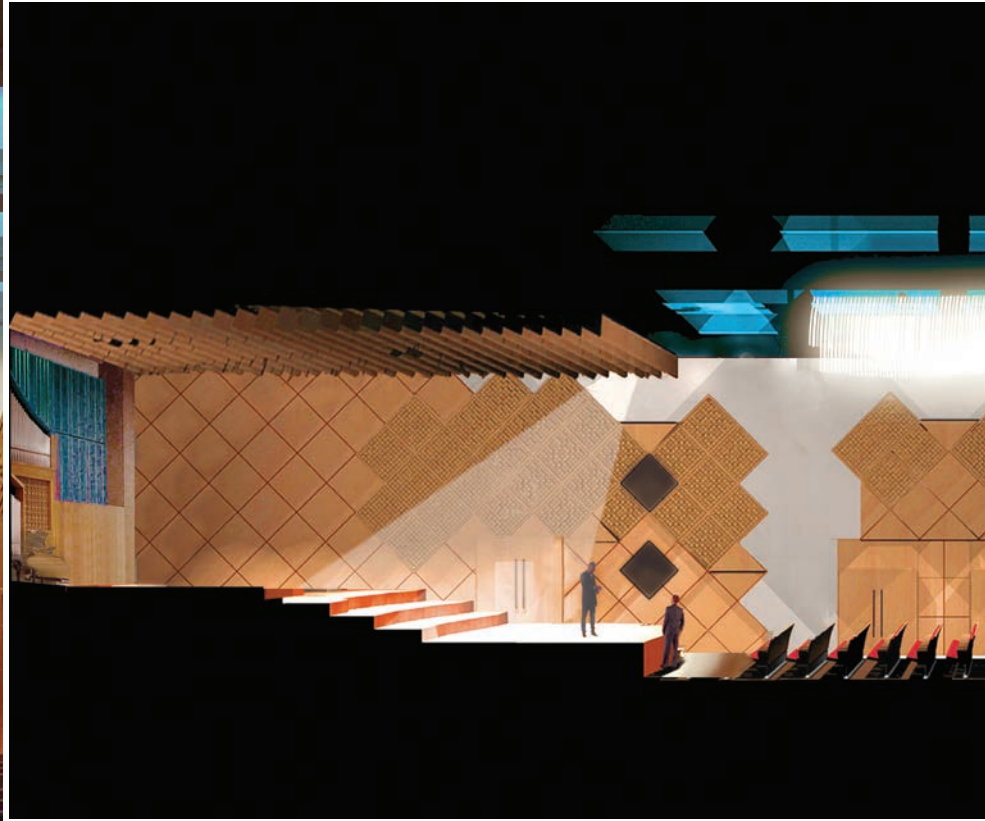
AE: Almanya da yarışma açıldı, birinci seçildi, seçilen proje çok beğeniliyor ama mesela maliyeti yüksek bulunuyor bu durumda idare işi bir başka yarışmacıya verebiliyor.

sM: Bizde ise projeyi hazırladıktan sonra bütçesini belirliyorsunuz. Bazen geriye dönülüp bütçe ayarlaması yapılıyor, bu durumda proje ekibine ikinci bir yük olarak yansıyor. Ülkemizde Kamu Kurumları paranın hesabını yapmıyor. Bunun başka nedenleri de mutlaka vardır. Uygulamadan uzak mimar kendini geliştirebilir mi?

ÖE: Kendini geliştirme olayı kimseyi ilgilendirmez. Bu şekilde düzgün bir mimari elde edilebilir mi diye sorarsan mümkün değil. Belirli bir mimari kalitenin altında iş yapmamak üzere eğitilmiş mimarların ve ona göre de kaliteye önem veren müesseselerin olması lazım. Yönetmeliklerin öyle olması lazım ki işveren öyle uyduruk, bizde istenildiği gibi saçma şeyler isteyemesin. Mimar binanın başında olsun, sorumluluğu olsun.

sM: Yakın zamanda mimarların telif haklarını neredeyse ortadan kaldıran, idareleri keyfi hareket etmeye yönlendirecek İmar Kanunu ve İmar Yönetmeliği değişiklikleri oldu. TSMD bu konuda dava açtı. Aynı zamanda meslek odalarının gelirlerini ve denetimlerini ortadan kaldırıyorlar. Ülkede mimar ve mimarlık başka bir konuma götürülme isteniyor. Bu konuda ne düşünüyorsunuz?

ÖE: Böyle bir tutum her şeyden önce ülkeye yapılmış çok büyük haksızlık ve yanlışlıktır. Yapılan kötülük mimarlara değildir. Burada yapılan hata sizin kullanacağınız şehirlerin, binaların kalitesinin düşmesi, bir yerde sizin hayatınızın kalitesinin bozulmasıdır. Burada zarar gören halktır, kullanıcıdır. Kanun koyucuların mimarları değil kullanıcıları her şeyden önce koruması lazım. Kullanıcıların korunması için

27

de mimarlara kullanıcıların isteklerine ve tekniğe uygun eser yapacak maddi olanakları sağlamak lazım.

sM: Aslında sormak istediğim örneğin mimari eser olarak tescil edilmeyen yapıların cephelerini ilgili idarenin kurmuş olduğu komisyonlar istediği gibi yapının müellifine haber vermeden değiştirebileceği ifade ediliyor.

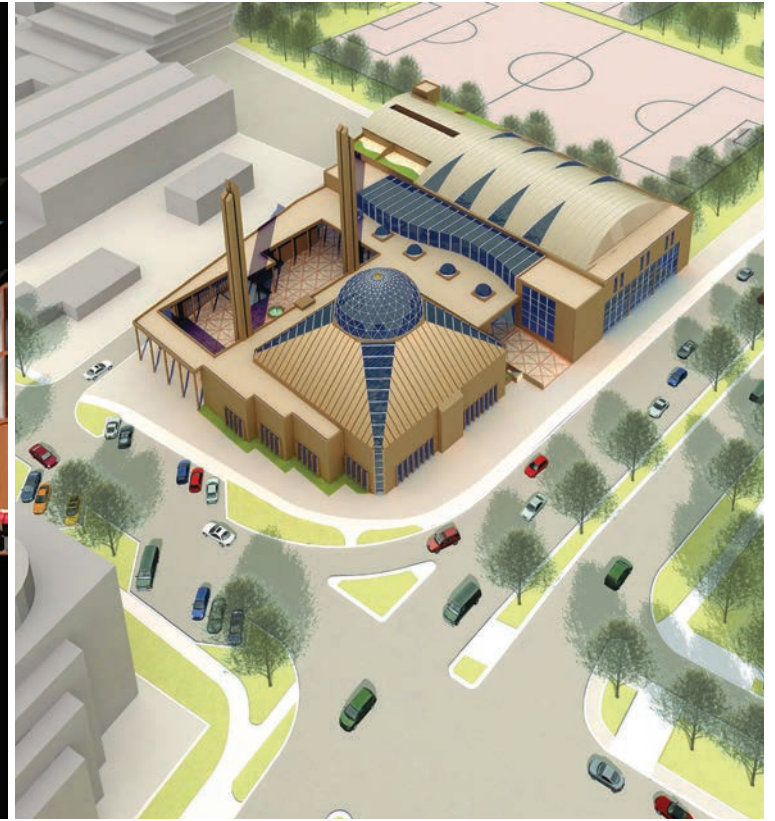
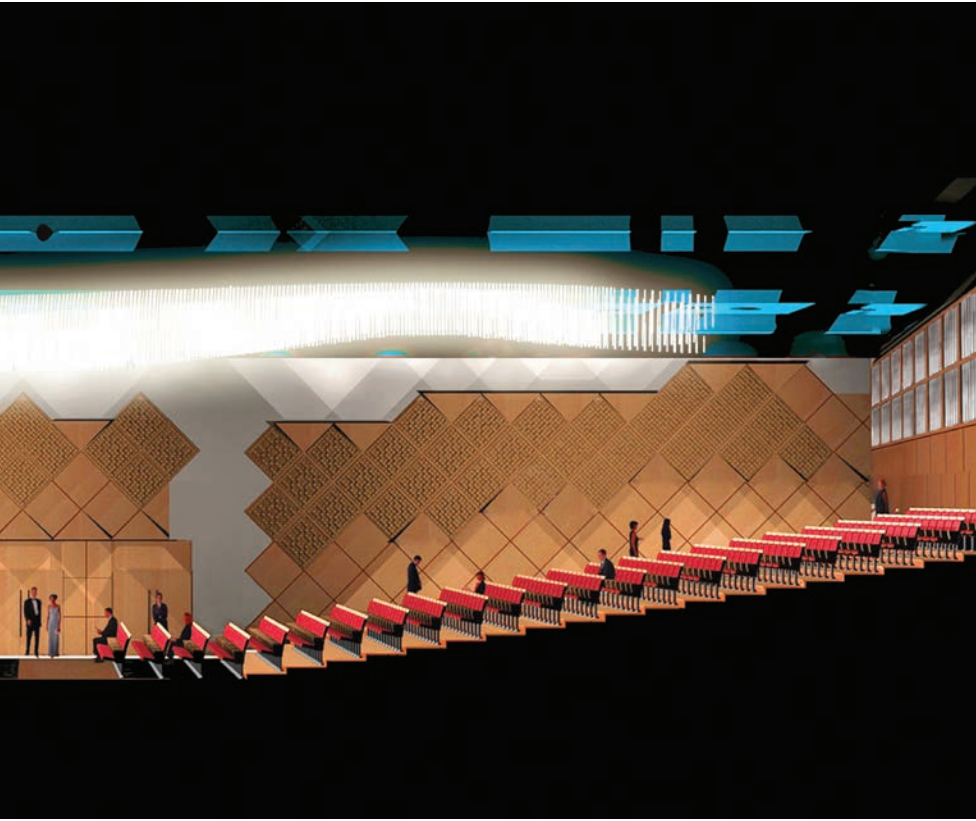
ÖE: Bu tutum her türlü hak ve hukuka aykırıdır. Böyle bir İmar Kanunu varsa bu yasanın Anayasa Mahkemesi'nden dönmesi lazım. İmarsızlığı sadece ben yaparım diye bir kanun olamaz.

sM: Bir yapının mimari eser sayılabilmesi için bazı estetik değerler taşınması gerekir diye bir madde Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'nda var. Ama arabesk bir şarkının sanat eseri sayılıp sayılmayacağı konusunda bir tanımlama olmadığı gibi sağlam bir şekilde telif hakları da var.

ÖE: Telif hakkı telif hakkıdır. A tipi yapının telif hakkı var ama B tipi yapının yok diye bir şey olur mu? Sen bir bina yaptırdın, 30 sene sonra yıktın, buna karışmam. Ama binanın cephesinde değişiklik yaparsan karşında beni bulursun.

sM: Birincilik ödünü kazanmış projelerinizin uygulanmamış olmasını nasıl değerlendiriyorsunuz? Ülkemizde, sadece sizin değil, birçok mimarın projeleri birinci seçilmesine rağmen uygulanmamış. Bu durumu kamu kurumlarında kurumsal süreklilik olmaması, plan ve programların sağlıklı yapılamaması gibi nedenlere bağlayabilir miyiz?

ÖE: Bu durum bizi çok üzüyor. Bizler yapılar yaratmak için mimar olduk. Proje yalnız bir araç. Birinci ödülü kazanan projelerimizden çok azı uygulandı. Özellikle Batıkent Cami ve Kültür Merkezi ile Ankara Devlet Tiyatroları ve Ankara Opera-Bale yapılarının uygulanmamış olmasına, hem Ankaralılar hem de kendi adımıza üzülmüyoruz, nedenlerine gelince gelişmiş ülkelerde devlette devamlılık diye bir kaide varken ülkemizde buna önem verilmediği için iktidar değişikliklerinde, bir önceki yönetimin kararları göz ardı edilerek kendi öncelikleri öne çıkarılmaktadır. İdarelerin, kullanıcı olarak ne istediklerini tam olarak ifade etmeyen, sağlıksız programlar yapmaları, maliyetlerin istenilenden fazla olması, bazen de jürilerin yanlış kararları gibi ne-

29

denlerle sadece bizim değil pek çok meslektaşımızın projeleri hayata geçirilmemektedir.

sM: Büronuzda heykeller ve duvarlarda tabloları görüyorum. Biraz da bu çalışmalarınızdan bahsedersiniz?

ÖE: Söyleşimizin başında da söylediğim gibi, ben resim üzerinden mimariye ilgi duydum ve mimar olmaya karar verdim. Sanata olan ilgim resim ile başladı mimari ile devam etti. Böylece başlayan güzel sanatlara ilgim mimari eğitimimde çok yararlı oldu. Sevgili hocam Eşref Üren bize yalnızca resmin değil, tüm güzel sanatların kapılarını açtı. Kendisini her zaman saygı sevgi ve teşekkürle anıyorum. Genellikle yaz tatillerinde daha yoğun resim yapabiliyorum. Ancak genellikle çizmeden duramam. Elime geçirdiğim her kağıt parçasına bir şeyler çizerim.

AE: Ben de heykelden önce seramik çalışmaya Münih’de başladım, sonra arkadaşlarımla atölyesinde Ankara’da devam ettim. Desen çizmekte yetenekli olmadığımı bildiğim için heykel yapamam diye düşünürken bir tesadüf sonucu 2001 yılında heykeltıraş Tolga Kınalı atölyesinde heykel çalışmaya başladım. Son derece keyifli bir çalışma, mimari ile benzer yanı ikisinde de gayet rahat sabahlanılıyor olması.

ÖE: Genellikle heykeltıraşların deseni süperdir. Rodin’in modelleri atölyede durmaz, devamlı yürürlermiş. İlginç bir konu da birçok mimarlık bölümlerinde artık serbest resim dersi olmaması. Bu tutum son derece yanlış. Mimarlara serbest resim öğretilmesinin amacı, BAKMAYI ve GÖRMEYİ öğretmektir. Bilgisayarda çizmek BAKMA ve GÖRMEYİ öğretmez. Bu yanlış eğitim yönteminin değiştirilmesi şarttır.

sM: Kısa zaman içinde, hem değişik dönemleri hem de farklı ülkelerdeki mesleki koşulları konuştuk. Bu söyleşiyi bizimle gerçekleştirdiğiniz için çok teşekkür ederim.

AE ve ÖE: TSMD’nin mimarlığın ülkemizde gelişmesi için gösterdiği çabaların daha da yoğun olarak devam etmesi gerektiğine inanıyoruz. Biz de bu söyleşiyi yapmaktan mutlu olduk. Teşekkür ederiz.

30

26-27/ CSO Konser Salonu İyileştirme Projesi
28/ Köln Cami Mimari Proje Yarışması
29/ Devlet Tiyatroları Akün Sahnesi
30/ Devlet Tiyatroları Üsküdar Sahneleri

MEB EĞİTİM KAMPÜSÜ

ÖN SEÇİMLİ MİMARİ PROJE YARIŞMASI

MEB Eğitim Kampüsü Yarışması
Türkiye’de açılan yarışmalar arasında ses getiren ve
tartışılan yarışma olma özelliği ile
geçtiğimiz günlerde mimarlık gündemine
damgasını vurdu

MEB Eğitim Kampüsü Yarışması, Türkiye’de bu zamana kadar açılmış mimarlık yarışmalarının içinde en geniş kapsamlı ve katılımlı yarışma olduğunu söyleyebiliriz. Bakanlığın bu girişimi, süreç içinde farklı kurumlar ya da kişiler tarafından eleştiriler aldı. TMMOB Mimarlar Odası da konuyla ilgili idareye bir yazılı açıklama yapmıştı (bknz. Ek 1, sayfa 104).

3 aşamada gerçekleşen yarışmanın sonuçlanmasıyla birlikte beraberinde getirdiği tartışma konularından biri de, yarışmada birincilik ödülü kazanan ekiplerin bazılarının idare ile uygulamaya yönelik anlaşamamaları oldu. Bu nedenle de anlaşamayan ekipler sözleşmeyi imzalamadılar. Sözleşmeyi, idare ile anlaşamayan birinci ekiplerin yerine ikincilik, üçüncülük hatta mansiyon ödülü alan bazı ekiplerin kabul etmesi, tartışmaların artarak devam etmesine neden oldu.

Serbest Mimar Dergisi olarak bu sayımızda, geçtiğimiz sene mimarlık gündeminde oldukça fazla tartışılan MEB Eğitim Kampüsü Yarışması’nda yaşanan sıkıntıları ve sorunları hem idare hem jüri hem de katılımcıların gözüyle dile getirerek bir dosya konusu yapmak istedik. Bu amaca yönelik, 15 Şubat 2014 tarihinde bir yuvarlak masa toplantısı düzenledik. Yuvarlak masa toplantımıza tüm jüri üyeleri, katılımcılar ve idare davet edildi. Toplantıya MEB İnşaat ve Emlak Grup Başkanlığı’ndan Aysun İçten, Saniye Kölemenoglu, Emine Oğuz, Hüsn Özdemiş; Mimarlar Derneği 1927’den İhsan Duygulu, Mimarlar Odası Ankara Şubesi’nden Bülent Batuman; Kaan Özer, Semra Uygur, Özcan Uygur, Nihat Eyce, Aslı Özbek, Doğu Kaptan, Ede Dedeoğlu, Seda Dedeoğlu, Pınar Gülpınar, Kutlu Bal, Hakan Evkaya, Murat Sönmez, Mehmet Soylu, Hasan Özbay, Adnan Aksu, Ercan Çoban, Mete Öz ve Derya Yazman Noyan katıldı. Toplantıda konuşulanları sizlere yazılı olarak aktarıyoruz:

Murat Sönmez: Ben Murat Sönmez, TSMD üyesi ve bir süredir de Serbest Mimar Dergisi yayın kurulundayım. MEB yarışmalarında 3. Eapta jüri üyeliği yaptım. Yayın Kurulu olarak mimarlık ortamımız açısından çok önemli olan bu yarışma sürecini ve bu süreci oluşturan tüm paydaşların; idarenin, jürinin ve katılımcıların ne yaşadığını tartışmak istedik. Bu nedenle böyle bir toplantıyı düzenledik. Herkesin söyleyecek çok şeyi olduğuna inanıyoruz. Öncelikle katılımınız için çok teşekkür ederiz.

Ben hemen tartışmayı başlatmak için toplantımızın nasıl ilerleyeceği konusunda sizi bilgilendirmek isterim. Tartışma içeriğimizi şöyle bir sırada ilerlemesini öngördük. Öncelikle İdarenin süreci nasıl başladığını ve yaklaştığını anlatmasını istemiştik. Aysun İçten Hanım bu konuda bize bir sunum yapacaklar. Sonrasında Hasan Özbay'a söz vermek istiyorum. Süreçteki katkılarından ötürü mimarlık ortamımız kendinse çok şey borçlu ve bu süreci en bilenlerden biri olarak MEB yarışmalarını nasıl gördüğünü anlatmasını istiyoruz. Yarışma sürecine yönelik kurumsal bakışlarını ve görüşlerini bizlerle paylaşmaları için Mimarlar Derneği 1927, TSMD ve Mimarlar Odası temsilcilerinin bu toplantıda yer almalarını istemiştik. Toplantımızın sürekliliğinde bu kurumsal görüşleri de alacağız. En sonunda ise Bu yarışma sürecini oluşturan tüm paydaşların gelişen tartışmalar bağlamında karşılıklı bir konuşmasını planladık. Bu çerçevede ilk olarak Aysun Hanım'a söz vermek istiyorum.

Aysun İçten: Milli Eğitim Bakanlığı'nın, fiziksel mekanları eğitime daha fazla katkı sağlayacak hale getirmek, derslik ihtiyacını gidermek, % 100 okullaşmayı sağlamak, sınıflarda en fazla 30 öğrenci olması gibi amacıyla, bu hedefe uygun olarak eğitim kampüslerinin yapılması planlandı. Eğitim kampüslerini planlarken de büyük alanlara ihtiyaç oldu. Bu kampüslerde lise ve dengi okullarının bir araya getirmeyi planladık. Lise ve dengi okulların bir araya gelmesiyle de daha büyük alanlara ihtiyacımız olacağı için en az 100 bin metrekarelik alanlar ancak şehirlerin biraz dışlarında temin edilebildiğinden, şehir içindeki liseleri bu alanlara kaydırıp, şehir merkezlerinde boşalan lise binalarını ilkökul ve ortaokul olarak yapmayı planladık. Bu eğitim kampüslerinin destek alanları olacak şekilde planlamalar yapıldı ve kamu - özel ortaklığı finansman modeli yapılması uygun görüldü. Kamu özel ortaklığı finansman modeli ile 49 yıla kadar hazineye ait taşınmazlar üzerine eğitim öğretim tesisi yapıp işletme süresi sonunda hazine adına tescil edilmesi şartıyla eğitim öğretim tesislerinin kiralama karşılığı yaptırılması görevi 14 Eylül 2011 tarihli 652 sayılı kanun hükmünde kararname ile Milli Eğitim Bakanlığı'na verildi. Buna istinaden 8 Eylül 2012 tarihli Resmi Gazete'de "Eğitim Öğretim Tesislerinin Kiralama Karşılığı Yaptırılması ile Tesislerdeki Eğitim, Öğretim, Hizmet Alanları Dışındaki Hizmet ve Alanların İşletilmesi Karşılığında Yenilenmesine Dair" yönetmelik yayınlandı ve mevzuat çalışmaları tamamlanmış oldu.

Bakanlık imar planında eğitim alanı olan hazineye ait veya Milli Eğitim Bakanlığı'na tahsis olan büyük alanlarda ihaleyle belirlemek şartıyla eğitim tesisi yapmak, işletme süresi sonunda tekrar bakanlığa devretmek şeklinde birçok okul, kampüs yapıp, Milli Eğitim Bakanlığı'na kazandırmayı hedefledi. Ve bu mevzuat çalışması bu düzenleme için bize imkan vermektedir.

Neden eğitim kampüsü? Türkiye genelinde bir araştırma yaptık. Eğitim kampüsü zaten var olan bir olguymuş. Gördüğümüz gibi parsellerde, adalarda birçok okulun bir araya gelmesiyle eğitim kampüsü şeklinde öğrenim görülmekte zaten. Adana'da anaokul, ilkokul, ortaokul ve endüstri meslek lisesi olan bir kampüs var ve burada 2 bin 916 imiş. Tekrar Adana Yüreğir Cumhuriyet Mahallesi'nde anaokul, ilkokul, kız teknik, sağlık meslek lisesi 4 bin 283 tane öğrencinin bulunduğu bir eğitim adası mevcut. Adana Sarıçam İncirlik Mahallesi'nde yine aynı şekilde, okullar birbirlerine yakın bölgelerde, okul duvarlarıyla birlikte ayrılmış, fakat münferit çalışan binalar bunlar. Bunların sayısını çoğaltabiliriz. Bu olgu Adana'da baya çok. Adıyaman Kahta'da da var. Bu olgu zaten Türkiye'de yıllardır var olan bir olgu. Fakat bunların hiçbirinin ortak bir destek alanı yok. Çünkü işletme bakımından şöyle bir olgu var; Milli Eğitim Bakanlığı'nda, bir alanda lise, ortaokul, ilkokul koyarsınız fakat bunların hepsinin bütçesi farklıdır. Bir tane spor salonu vardır ama o spor salonu hangi okula aitse diğer okullar kullandığında sıkıntı olur. Neden? Çünkü burasının ısınması, elektriği, tamiri, onarımı yapılan okula aittir. O yüzden de okul idareleri arasında bir takım sıkıntılar olur. Üstelikte ilkokul, anaokul, ortaokul, fen lisesi, bunlar hep bitişik binalarda. Lojmanlar, çok amaçlı salonlar, pansiyonlar var. Okullar bölgesi Batman'da var, 4.700 öğrenci. Bursa İnegöl'de var, burada 5.600 kadar öğrenci var. Bunlarında spor salonlarını, çok amaçlı salonlarını kullanırken çok sıkıntı yaşadılar. Yönetimi bakanlığa çağırarak sıkıntılarını dinledik. Enerji verimliliği, öğretmenlerin tayinleri bakımından sıkıntı yaşadıklarını bize anlatmışlardı. Son derece düzensiz yerleşim olmuş. Zaman içinde ihtiyaç oldukça o bölge içine binalar yapılmış. Kampüs olarak değil, okullar bölgesi olarak planlanmış bölgeler bunlar. Çarpık bir planlama olmuş. İhtiyaç oldukça tahsisli alanlar elde edildikçe, kenarına köşesine plansız olarak yapılmış.

Bizim de kamu - özel ortaklı finansman modeli ile kampüsleri hayata geçirmemizin sebeplerinden biri de binalarda enerji verimliliğini sağlamak. Yüksek enerji verimliliği olan binalar elde etmek. Binalar arasında modüler ve esnek yapılar oluşması. Esnek personel anlayışı, sonra burada eğitim veren personelin atamaları, kampüse atanacak, kampüs içinde boş olan derslere öğretmenleri rahatça kaydırabilmek, esnek ders saatlerini ayarlayabilmek. Bir de en önemlisi arsa maliyetlerinin çok yüksek olduğu ülkemizde, arsa bulmakta çok sıkıntı yaşıyoruz. Arsaların metrekaresi maliyetleri çok yüksek. Arsalar çok fazla para veriyoruz. Onların 3'te 1'i kadar masraf yapıp, okul binalarını konduruyoruz. Arsa, Türkiye'nin en büyük sıkıntısı. Böyle büyük metrekaresiz alanlara kampüsü yerleştirdiğimizde, ihtiyacımız olan okul binalarını yerleştirip, rezerv alanlarda bırakmayı planlıyoruz. İhtiyacımız olduğunda tekrar eğitim ihtiyacı o bölgede gelişsin diye düşünüyoruz. Kampüs yapmadaki en büyük amacımız bu.

İstanbul Küçükçekmece Eğitim Kampüsü

Sıddık Güvendi, Tunahan Koç, Barış Demir, Oya Eskin Güvendi

10.000 kişilik Eğitim Kampüsü programının parçalı bir kurguda yorumlanarak arazi içerisinde dengeli olarak dağıtılmış olması ve mevcut yapıların kurguya başarıyla dâhil edilmiş olması jüri tarafından olumlu bulunmuştur. Bloklar ile alle boyunca yaratılan zengin yaşam önerisi değerli bulunan 1 sıra nolu proje, yarattığı iç ve dış mekanlar arasındaki geçirgenlik, yapı içlerinde oluşturduğu olgun mekânsal çözümler ve bunları yetkin bir mimari dil ile ifade edebilmiş olması, yerleşke bütününde sunduğu dingin atmosfer başarılı bulunarak jüri tarafından oybirliği ile birincilik ödülüne değer bulunmuştur.

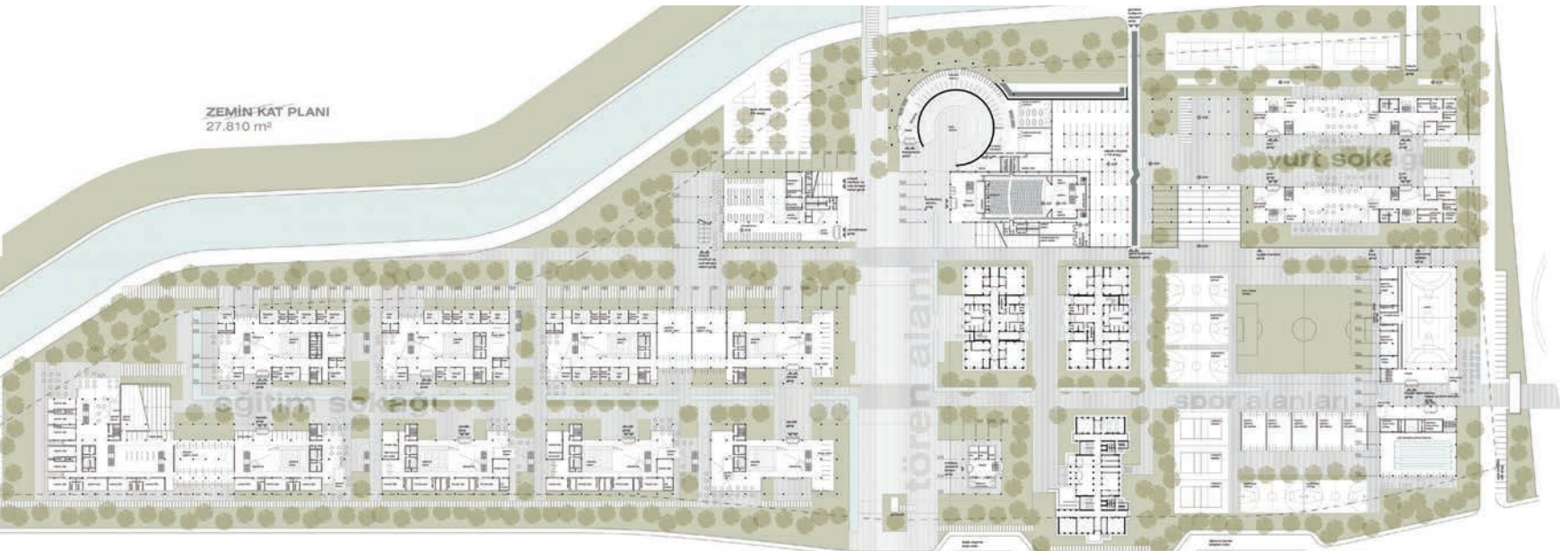
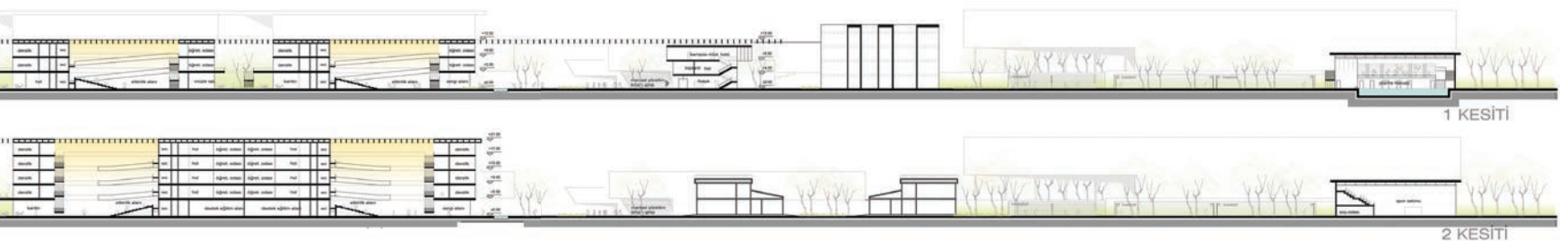
Jüri Tavsiyeleri

Alle boyunca iki tarafta oluşturulan eğitim bloklarını bütünlüklü gösteren saçak önerisi hem blokları bağlamakta zayıf kalmış hem de binalar arasında kalan alanları tanımlamakta yetersiz kalmış ve grafik etkidenden ileri gidememiştir. Saçak ve ara mekanların yeniden ele alınması; Açık amfinin yapılarla ilişkisinin yeniden değerlendirilerek çözülmesi; Öğrenci yoğunluğunun göz önüne alındığında düşey bağlantıların daha gerçekçi ele alınması gerekli olup, koridor genişliklerinin tüm yapı bloklarında tutarlı hale getirilmesi, eksik olan asansörlerin eklenmesi ve engelli erişimini dikkate alan yeni çözümlerin üretilmesi; Derslik alanlarının standartlar ve beklentilere uygun olarak daha makul hale getirilmesi jüri tarafından önerilmiştir.

17359

1. KAT PLANI
14.710 m²ZEMİN KAT PLANI
27.810 m²

1 KESİTİ

2 KESİTİ

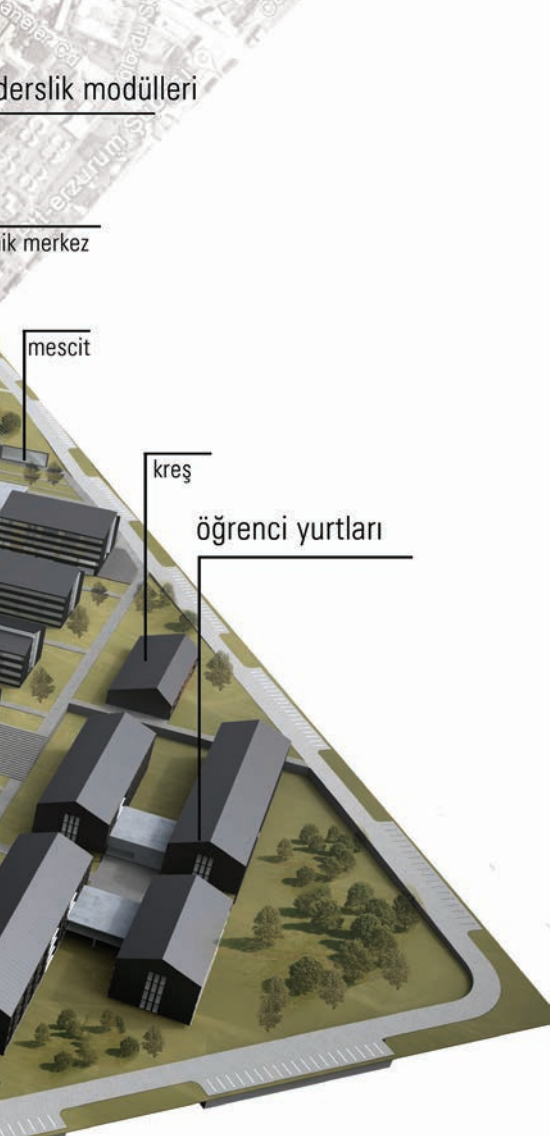
derslik modülleri

ik merkez

mescit

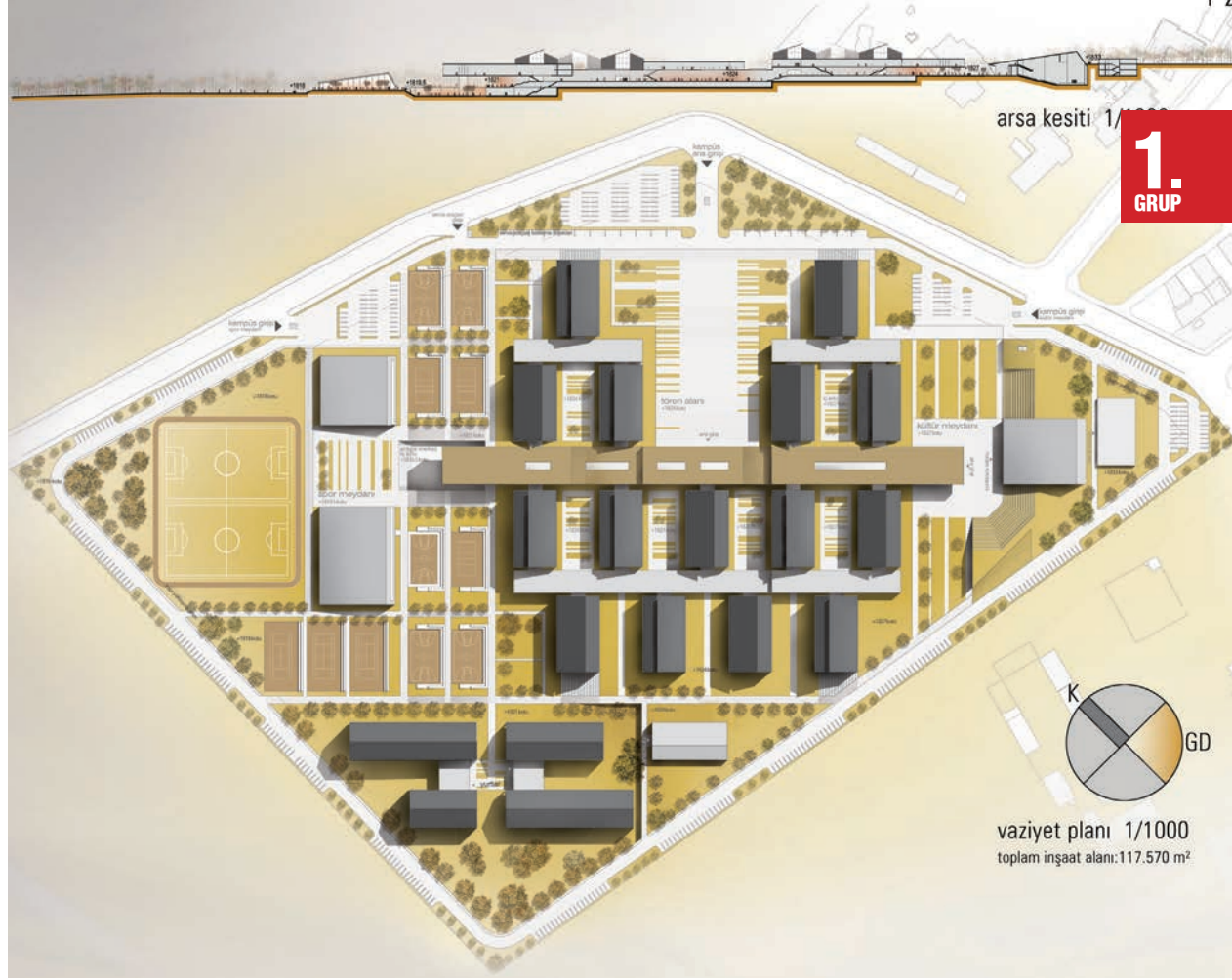
kreş

öğrenci yurtları

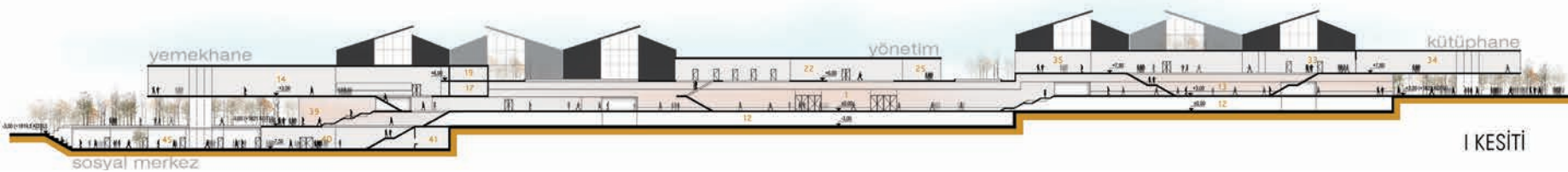

arsa kesiti 1/

1.
GRUP

vaziyet planı 1/1000
toplam inşaat alanı:117.570 m²

I KESİTİ

3. Grup yarışmanın sonunda da ilk defa olarak bir ön kolokyum yapmayı planladık. Ve ön kolokyum yapıldı ve yarışmacılar, jüri üyeleri arsa hakkında soracakları soruları aynı ortama gelerek sordular. İhtiyaç programında neler olduğunu da sizlere okumak istiyorum.

Murat Sönmez: Bizler sürecin içinde olduğumuz için ihtiyaç programına yönelik tüm gereklilikleri çok iyi bildiğimizi düşünüyorum. Bu nedenle aslında bizim için önemli olan idare olarak sizin MEB yarışma sürecinde ne yaşadığınız, nasıl değerlendirmeler yaptığınızdır. Tartışmanın ilerlemesi için bunları konuşabilir miyiz?

Aysun İçten: Bizim için bu işe ilk başladığımızda en büyük sıkıntı arsa sıkıntısıydı. Ve bu sıkıntıyı hala daha yaşıyoruz. Çünkü dediğim gibi 100 bin metrekare bir arsayı bulmak, bunun imarını yapmak, tahsisini yapmak çok zaman alıyor gerçekten. Belediyelerde meclislere giriyor, imar problemleri çok yaşadık. Hala daha aksaklıklar çıkıyor. Belediye kimseye haber vermeden arsanın kenarından köşesinden bir yol geçirmiş, sizin projeniz her şeyiniz hazır. Tabii ki etkilendik bunlardan. İdare olarak en büyük sıkıntımız arsa temini sıkıntısıydı. Ve süremiz çok kısıtlıydı. O zaman ki siyasi idare bizi bu konuda çok sıkıştırdı gerçekten. Biran önce yapılınsın, hayata geçirilsin istendi, bu ihtiyaç biran önce karşılanınsın istendi. O yüzden arsa bulmakta biraz sıkıntı yaşadık.

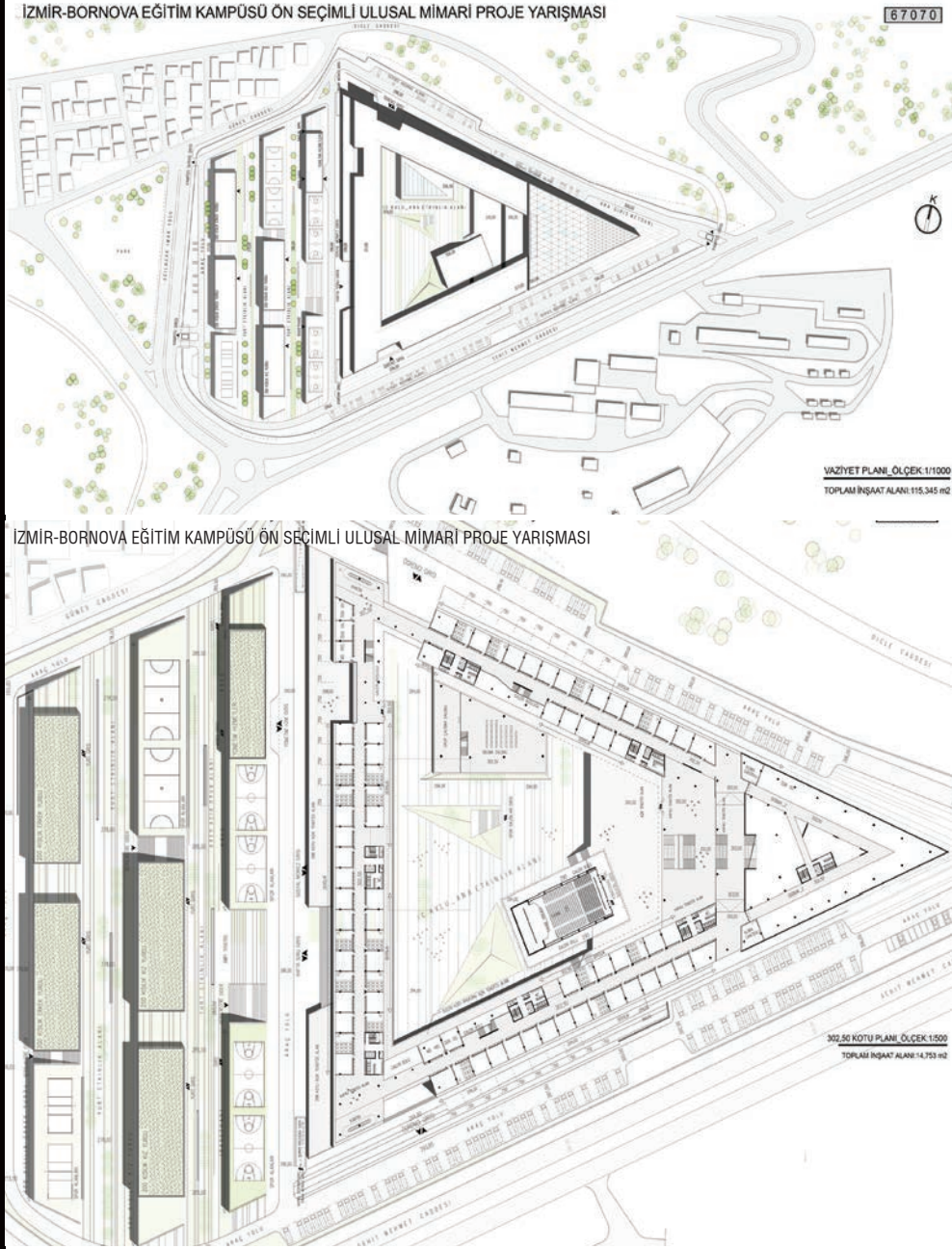
İhtiyaç programının üstünden bir geçelim isterseniz. Gerçi hepimiz bu konulara müdahalsiniz. 10 derslikli lise, 3 adet fizik, 3 adet kimya, 3 adet biyoloji laboratuvarı, 6 adet müzik, 6 adet resim dersliği, her biri 400'er metrekare 3 adet atölye, sosyal ve kültürel faaliyetleri gerçekleştirebilecekleri 200'er metrekarelik 5 adet çok amaçlı salon, 600 kişilik sahne, amfi, büyük konferans salonu, 200 kişilik çok amaçlı salon, bilim merkezi, planeteryum, merkez kütüphane, 420 seyirci kapasiteli kapalı spor salonu, 5 kulvarlı yarı olimpiik yüzme havuzu, 5 adet 200 metrekarelik beden eğitimi salonu, 50'şer metrekarelik 5 adet klüp odası, kantin, kırtasiye, berber, terzi, yeteri kadar sosyal ihtiyaçlar için 175 metrekarelik çok amaçlı salon, 400 metrekarelik 5 adet kantin, 2 adet muayene doktor odası, hemşire odası, acil müdahale odası, 1 adet revir, yeterli servisten oluşacak sağlık merkezi, çalışanların çocukları için 4 derslik bir kreş, 1 adet 450 metrekarelik merkezi cami, 4 adet 50 metrekarelik mescit, 40 metrekarelik 5 adet eğitim birimi sorumlusu, 60 metrekarelik 11 adet öğretmenler odası, 10 adet veli görüş odası, 2 adet rehberlik servisi, merkezi yönetim binası ve teknik merkezden oluşmaktadır. Ayrıca planlanan her bir odanın içerisinde 3'er kişi kapasiteli öğrenci yurtları bulunmaktadır. 27 bin metrekarelik eğitim öğretim destek kapasite alanı, öğrenci başına düşen yeşil alan miktarı aşağı yukarı 15-30 metrekare. İhtiyaç programı da bu şekilde planlanmış oldu.

Bülent Batuman: Benim dikkatimi, ilk başta bahsettiğiniz, başka başka yerlerde hali-hazırda mevcut olan kampüsler çekti. Bu 2-3 sene önce yapılmış bir tespit mi yoksa şimdi dönüp bakınca aslında böyle bir şey var diye mi tespit yaptınız?

Aysun İçten: Eğitim kampüsü fikri Milli Eğitim Bakanlığı'nda yıllardır var. Yıllardır sunumda gördüğünüz gibi çeşitli bölgelerde yapılıyordu. Eğitim kampüsü olgusu çıkınca dönüp bir arkamıza bakalım dedik.

İzmir Bornova Eğitim Kampüsü

İZMİR-BORNOVA EĞİTİM KAMPÜSÜ ÖN SEÇİMLİ ULUSAL MİMARİ PROJE YARIŞMASI

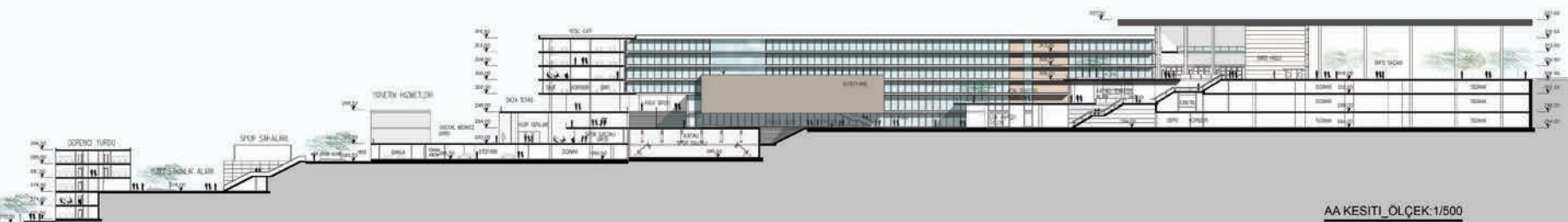

Ahmet Mücip Ürger, Ali Özer

Arazi eğiminin yarattığı sorunla baş etmek amacıyla, çeperleri tutan üçgen bloğun içinde oluşturulan avlu ve bu avlu etrafında yaratılan yaşantı başarılı bulunmuştur. Yurt bloklarının konumlanması ve sistem içindeki biçimlenme tavrı kabul edilebilir bulunmuştur. İç çözümler ve yapı plastiğinde ulaşılmış olan başarıdan dolayı jüri tarafından oy birliği ile birincilik ödülüne değer bulunmuştur.

Jüri Tavsiyeleri

Jüri, yurt blokları ile eğitim bloğu arasındaki araç yolunun kaldırılması ile, öncelikle eğitim bloğu kütesinin dış çeperlerinde kullanılan yapı dilinin konuya daha uygun bir ifadeye kavuşturulacak şekilde yeniden düzenlenmesi gerektiğini düşünmektedir. Ayrıca, alan kullanım kararları çerçevesinde, yeşil alanların artırılması için gerekli çabanın gösterilmesi (bu çerçevede yönetim binasının kaldırılarak üçgen kütle içerisine taşınması) beklenmektedir.

Arkamıza baktığımızda zaten Türkiye genelinde çok sayıda kampüs şeklinde okullar topluluğu var. Bunun araştırmasını biz son birkaç ayda yaptık. Fakat var olduğunu biliyorduk. Neticede biz teknik insanlarız ve bu okulları yapanlar bizleriz.

Bülent Batuman: Aslında enteresan bir istatistik ama ilginç bir şekilde şehir dışında eğitim kampüsleri yapma fikrini destekleyen değil, çürüten bir bilgi gibi geliyor bana. Çünkü kampüsleşmiş yerler varsa ve asıl sorun işletmeyse, bir işletme modeli seçmek daha kolay olurdu.

Aysun İçten: İşletmeyi Milli Eğitim Bakanlığı yapamıyor. Mesela öğretmenevlerine gidin, 5 yıldızlı otel işletmesi gibi değil. Bina olarak son derece modern bir yapısı olabilir, içinin donanımı olabilir. Biz Bakanlık olarak işletmeyi gerçekten yapamıyoruz ve yapmamalıyız da zaten, bizim işimiz değil.

Murat Sönmez: Süreci biraz daha hızlandırmak adına ben Hasan Özbay'a söz vermek istiyorum.

Hasan Özbay: Ben bu sürece nasıl dahil oldum ve bu noktaya nasıl geldik, onu özetleyeyim. Bir gün Milli Eğitim Bakanlığı, İnşaat Grup Daire Başkanı sayın Mustafa Murat beni çağırdı. Kendisiyle daha önceden de tanışıklığımız vardı. "Bizim bir kampüs projemiz var" dedi. MEB'in PPP (Kamu-Özel Sektör Ortaklığı) modeliyle "Lise Kampüsü" yapmak istediklerinden bahsetti. Eğitimin 12 yıl zorunlu hale gelmesiyle derslik açığının ortaya çıktığını, bunu da kampüs yaparak, çözmek istediklerini anlattı. Benden bu kampüslerin tasarlanması konusunda kendisine yardım etmemi rica etti. Tamamen gönüllü olarak Milli Eğitim Bakanlığı'na bir çalışma yaptık. Hipotetik bir arsa üzerinde, "kampüsün fiziki mekanı nasıl olabilir" sorusuna yanıt aramak üzere, çeşitli şemalar ve görseller hazırladık. Bu çalışmayı da Ramazan Avcı ve Seden Cinasal Avcı ile beraber yürüttük. Bir sonraki aşamada MEB, Antalya Kepez'de bir arsa buldu, "Düşünceleriniz buraya test edilebilir mi" dedi. Biz bu çalışmayı Kepez üzerine biraz daha geliştirdik. Ancak "tek bir ekibin yaptığı çalışma tüm kampüs modelleri için geçerli olabilir mi", sorusu ortaya çıkınca "o zaman başka arsalar bulun, başka ekiplerden bu arsalar için çalışma rica edelim" dedik. MEB 6 tane daha arsa buldu. Ben burada kendi kişisel dostlarımdan ricalarda bulunarak, buralarda öneriler hazırlamalarını istedim. Bu çerçevede Özcan Uygur/ Semra Uygur, Abdi Güzer, Adnan Aksu/ Murat Sönmez, İstanbul'dan Zambak Mimarlık, Hatice Özer/ Kaan Özer ve Erdal Sorgucu olmak üzere biz dahil 7 ekip çalışma yaptı. Çalışmalar gönüllük esasıyla, MEB'e yardım amaçlı olarak yapıldı. Farklı arsalarda farklı modeller geliştirildi. Örneğin, Abdi Güzer, Bodrum'daki bir arsada köprü okul önerdi; Adnan ve Murat kampüslerin şehir dışına taşınmasının dezavantajını irdeleyerek, kültürel ve ticari işlevleri de kampüsler taşıyabilir miyiz diye düşünüp, zeminde kültürel ve ticari işlevleri olan bir program önerisinde bulundular. Erdal Sorgucu yurtları ayırmak yerine, yurtların tam merkezde olduğu bir model önerdi. Biz ortak tesislerin kampüsün ortasında olduğu bir model denedik. Zambak Mimarlık da farklı alt gruplardan oluşan, üzüm salkımı gibi, bir model önerdi. Kaan ve Hatice'nin yaptığı da yoğun bir okul modeli idi, çalıştıkları arsa biraz küçüktü. Semra ve Özcan Uygur ise programı parçalayarak bir tür kent simülasyonu önerdiler. İdarenin o tarihte 80 kadar kampüs yapma niyeti vardı.

Kocaeli Cephanelik Eğitim Kampüsü

Özcan Uygur, İnanç Eray, Semra Uygur

Önerilen Eğitim Kampüsü'nün kentsel yaşamın simülasyonu olarak ele alınması ve bu iddianın cesaretle kompakt bir form içerisinde çözümlenmesi jüri tarafından takdirle karşılanmıştır. Programın yorumlanmasında ve dağıtılmasında eğitim alanlarının yanı sıra ders dışı yaşantının büyük bir ciddiyetle ele alınmış olması ve bu yaşantı zenginliğinin alt kotlara avlu ve iç galerilerle taşınma çabası olumlu bulunmuştur. Öğrenci hareketliliğini optimize eden yapısı nedeniyle jüri tarafından başarılı bulunarak oybirliği ile birincilik ödülüne değer görülmüştür.

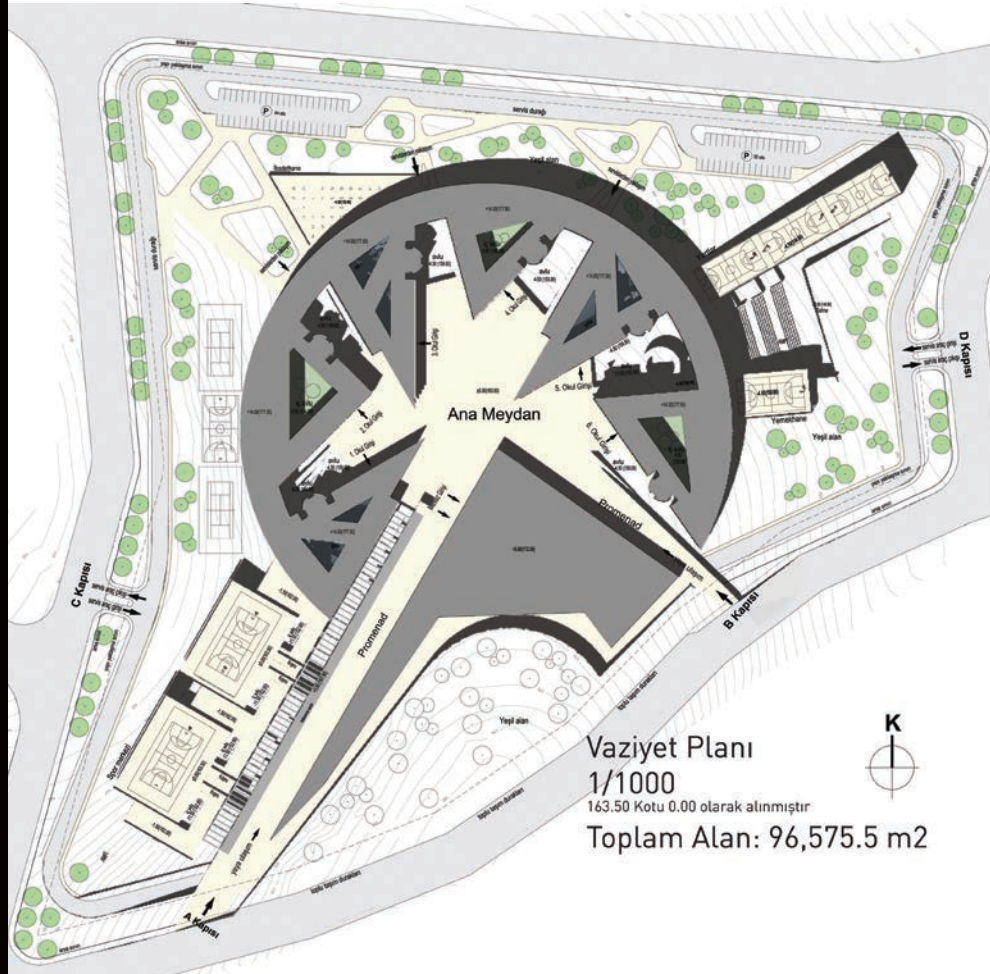
Jüri Tavsiyeleri

Önerilen dairesel formun getirdiği yönlenme çeşitliliğini dikkate alan güneş kontrolü gerekliliği cephelerin yeniden ele alınmasını gerekli kılmaktadır.

Ana meydandan alt kotlara inen avlu ve galeriler sosyal hayatı zenginleştirmekte ve alt kotlara taşıma yönünde yüksek potansiyele sahip olmasına karşın formlar kaygılar ve sirkülasyon sorunları nedeniyle çözüm kararları yeterli olgunluğa erişememiştir.

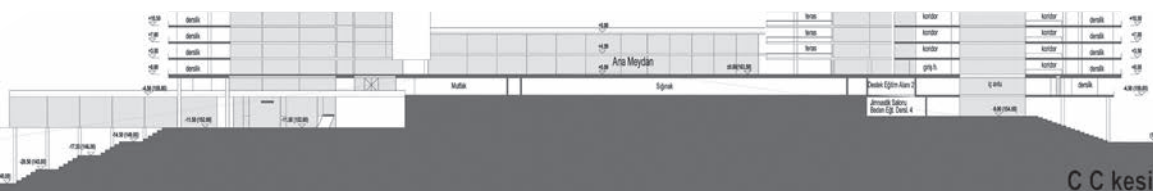
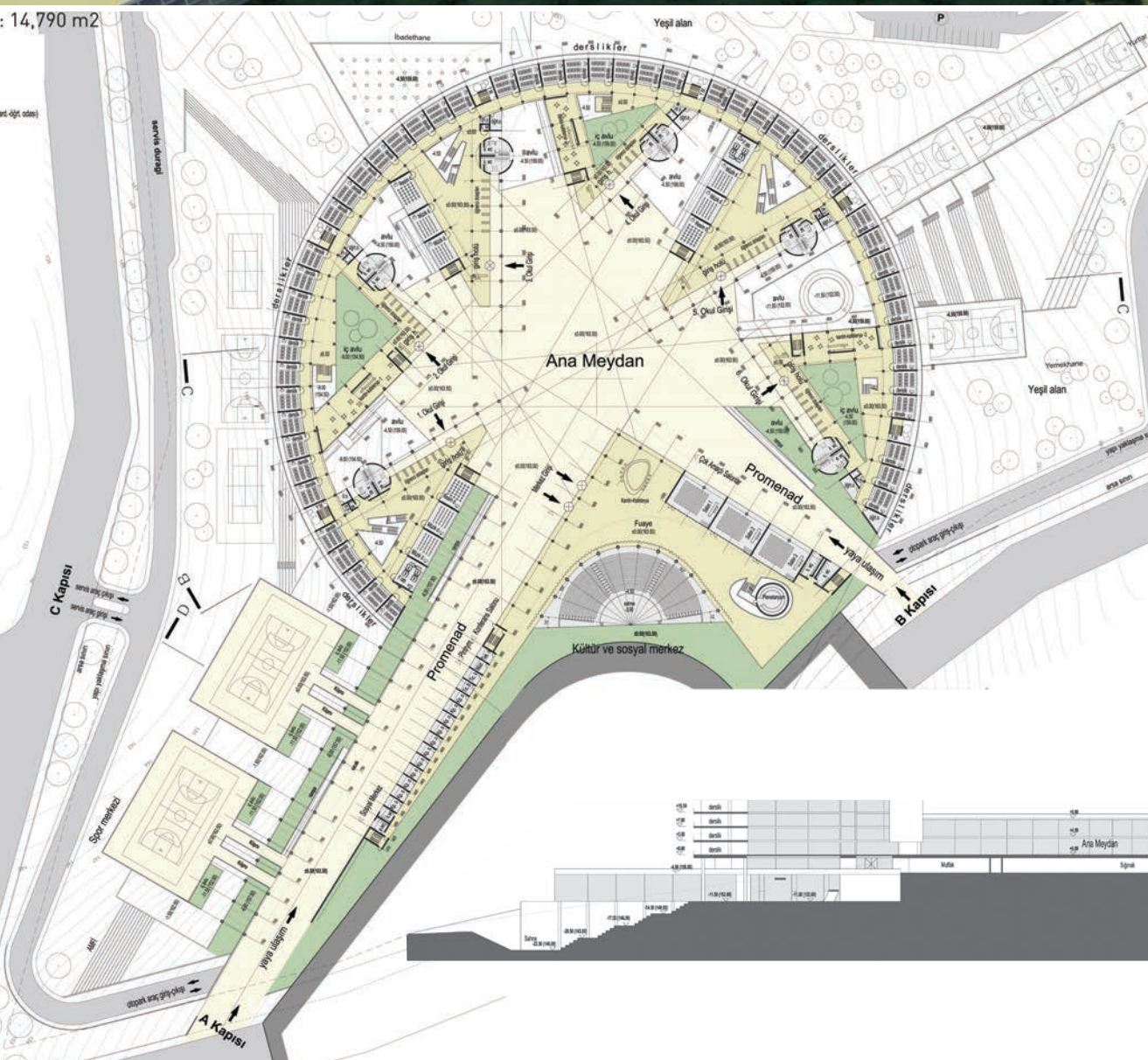
Kültür ve Sosyal Merkez'in farklı kullanım senaryolarına olanak verecek biçimde daha esnek bir kurguda ele alınması önerilmektedir.

Meydan altında kalan teknik alanların ve avlu etrafında gruplanan birimlerin ve Destek Eğitim Alanları'nın mekânsal niteliklerinin iyileştirilerek, yeniden organize edilmeleri tavsiye edilmektedir.

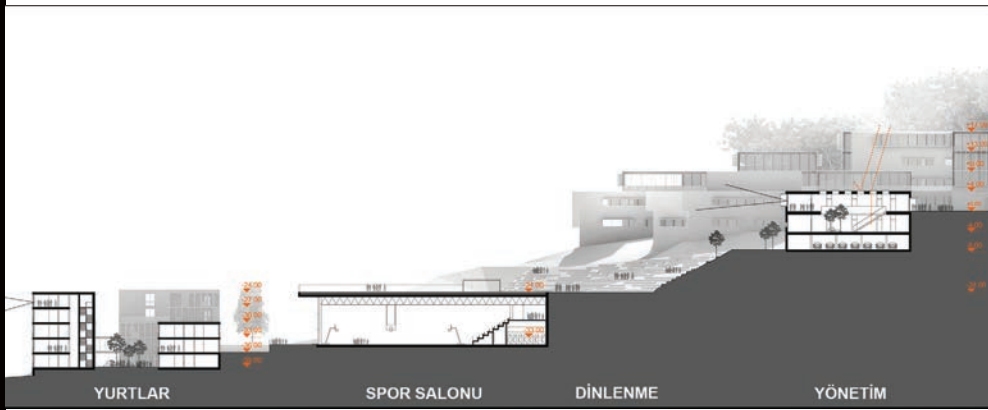
: 14,790 m2

C C kesiti

80 adet kampüs nasıl yapılır, noktasına geldiği zaman, artık gö-nüllülük esasıyla yapılamayacağı görüldü. Bu arada şunu da be-lirtmek lazım, idare birkaç tane projenin ihale yoluyla avan proje-sini elde etme yoluna gitti. Sanırım 4 tane kadarının arsasında bir ilerleme olmuştu, onlar bu şekilde projelendirmeye başladı. Ama 80 tane proje nasıl yapılacaktı? Önümüzde diğer kamu kurumla-rının yaptığı yöntemler vardı: Sağlık Bakanlığı 350 kadar hastane yapmak istiyor, 5-6 kişiyi çağırıp ihaleye çıkıyor, avan proje elde ediyor sonra da TOKİ üzerinden uyguluyor. Adalet Bakanlığı da adliyeleri benzer şekilde yapıyor. Birkaç ekip çağırarak, ihale yolu ile projelendiriyor. Ben “kampüsleri kapalı modelde yapma-yalım, Türkiye’deki mimarlık ortamının birikiminden yararlanı-lım ve bunun tek çaresi yarışmadır” dedim. İdare buna olumlu baktı, fakat nasıl yapacağız dedi. 2013 yılında tüm yarışmaların bitmesi ve 2014 yılında inşaatların başlaması şeklinde kendilerine çok hızlı bir program sunulmuştu. Yarışma yapmak için, ben bir model önerdim. İcat ettiğim model ön yeterlikli yarışma modeli-ni biraz genişletmek oldu. Bu model de şöyleydi: Önce herkese bir duyuru yapılacak. Bu duyuruya göre katılmak isteyen, şartla-rı sağlayan, referansı olan ekipler dosya verecekler. Bu dosyalar değerlendirilip, her yarışmaya 6 ekip çağrılacak, katılan herkesin emeği de karşılanacaktı. Ancak ilk etapta düşünülen 33 yer için yarışmaları bu modelle yapmak süre açısından sorun yaratıyordu. Geçmişe baktığımız zaman, ’95 yılında Bayındırlık Bakanlığı 14 adet hastane projesini yarışma ile elde etmişti. Bunun da 2 ade-di 4 projenin bir yarışmada değerlendirildiği tip projelerdi. Bir yıl içinde 33 yarışma açılması ciddi bir organizasyon sorunuydu. Bu nedenle her jürinin 11 projeyi değerlendirdiği, 3 adet yarış-ma açılması planlandı. Yarışma duyuruları yapıldı. Sonunda 156 ekip buna başvurdu. Buradaki jüri çalışmasında şunu belirteyim, ilk başta jüri başkanımız Haydar Karabey’di. Onun bazı itirazları vardı. KİK mevzuatına göre başvuruları jüri değerlendirir ve da-vet edilecek ekipleri jüri seçer. Ancak Haydar Bey bunun yanlış olduğunu düşünüyordu. Burada haklı, haksız tartışmasına gir-meyeceğim. Jüri, “Biz seçmeyiz,” dedi. Bu yüzden yarışma yönet-meliğinden sapıldı. Şartnamede “yarışma yönetmeliği esaslarına göre çıkartılmıştır” yazmasının nedeni budur. Jüri’nin katılımcı-ları belirlemek istememesi üzerine idare bir komisyon kurdu. Ko-misyon başvuruları değerlendirerek, 156 ekibi sıralandırdı. Jüri yarışma ekiplerinin oluşturulması sürecine katılmadı. Sadece da-nışman jüri olarak ben katıldım. Komisyonun yaptığı sıralamaya baktığımda, şunu gördüm: Türkiye’nin çok iş yapan, uluslararası düzeyde bir bürosu listede 90. sıradaydı. Hiç bilinmedik bir grup ise listenin en başındaydı. Çünkü komisyon evraka göre değer-lendirme yapmış, iş bitirme belgesi sunan ekibe puan vermiş, ça-lışmalarını gösteren kitap sunana ise puan vermemişti. Sıralama-nın mimarlık ortamını çok yansıtmadığı ortaya çıkıyordu. Bunun üzerine kura ile seçmeye karar verdik. İlk 8 yarışmaya katılacak 48 yarışmacı kurayla belirlendi. Ben itiraf edeyim, bazı gruplarda denge sağlansın diye ekiplerin yerini değiştirttim. Birinci yarışma bu şekilde oluştu. Bu arada MEB’in bir çalışması vardı o da şu: bir mimari tasarım kılavuzu hazırlamak istiyorlardı ve Almanya, İn-giltere, Amerika, Fransa gibi gelişmiş ülkelerdeki eğitim standart-larını araştırmışlardı ve yanlış hatırlamıyorsam, 4 bin sayfa kadar çeviri yapılmıştı. Ama tabi Türkiye enteresan, bunu yayınlamayıp kendilerine sakladılar.

Muğla Milas Eğitim Kampüsü

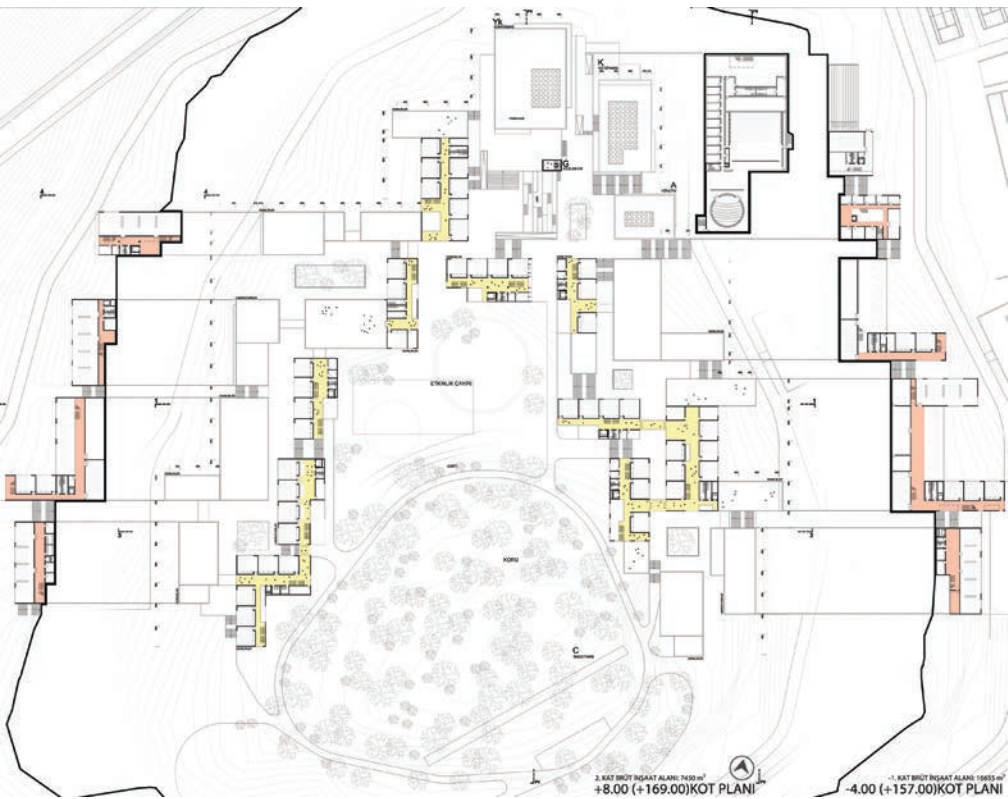
Bünyamin Derman

10.000 kişi kapasiteli yoğun nüfuslu yaşantısı için önerilen parça-lı yerleşke kurgusu, programın (çeşitli ve yoğun) parçalı kütle orga-nizasyonu birimlerin bir araya gelişlerinde yaratılan ara mekanların niteliği, tepe formundaki arazi yapısına yerleşirken gösterilen duyarlı, saygılı tavır, (arazinin silüet etkisi – karakterini zedelemeyen) büyük yoğunluklu bir yapılaşmayı parçalı bir kurgu ile dağıtması olumlu bu-lunmuştur. Önerilen açık mekanların hiyerarşik kurgusu, eğitim blok-larında yaratılan iç mekanların zenginliği dış ile kurduğu ilişki başarılı bulunmuştur.

Eğitim ve yurt programının benzer mekânsal kurgu diliyle ancak fark-lı yaşantılar sunacak biçimde arazide konumlandırılışları olumlu gö-rülmüştür. Kullanılan mekânsal ve mimari kimlik bulunduğu iklimsel ortam ile uyumlu, ayrıca yerleşim dokusunu referans alan bir tavır içinde olması önemli görülmüş, bu değerlerinden dolayı oybirliği ile birincilik ödülüne değer bulunmuştur.

Jüri Tavsiyeleri

Kampüs içi taşıt ringinin tüm yapılara servis verecek şekilde yeniden düzenlenmesi ve otoparkların yasal miktarda projelendirilmesi jüri ta-rafından önerilmektedir.

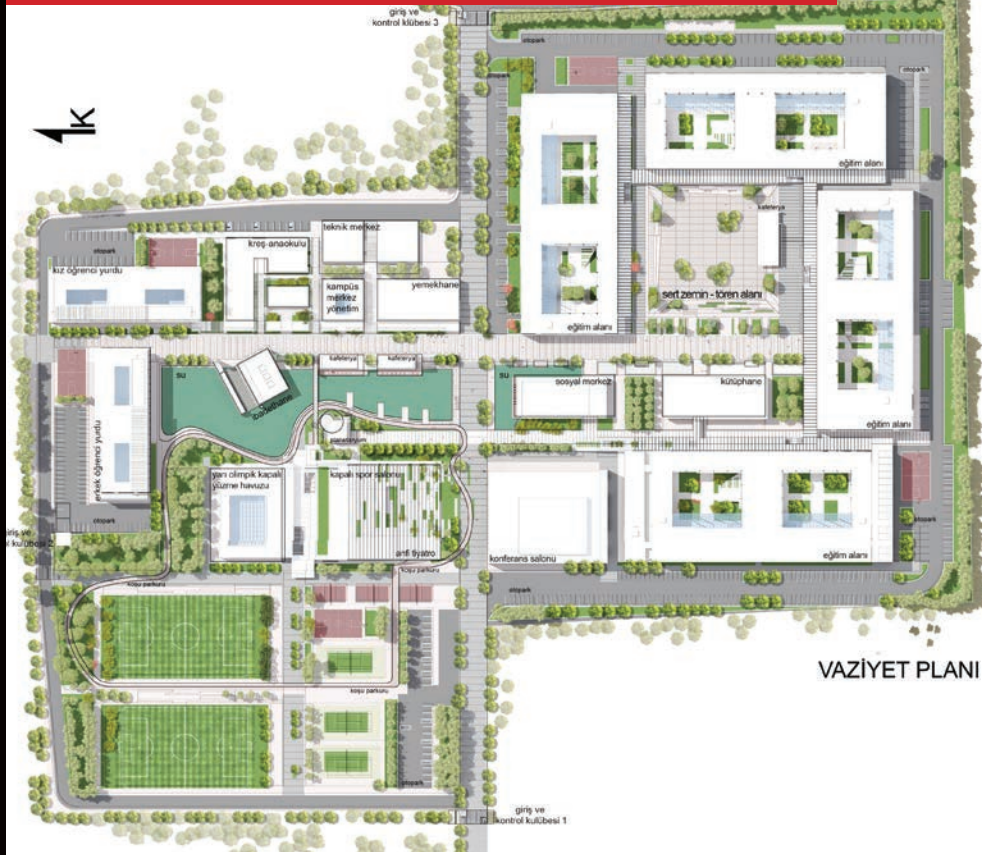
Yapılan araştırmalar sonucunda MEB ihtiyaç programını belirleyen bir bilgisayar programı hazırlattı. Bu program şöyle çalışıyordu: siz öğrenci sayısını veriyorsunuz, programda bunun karşılığında şu kadar derslik lazım, laboratuvar gerekli diye bir sonuç veriyor. Bu nedenle jüri programdaki mekan talepleri konularına çok müdahil olmadı. Bu arada ben izleyici olarak, kampüsler hakkında MEB Bakan'ına yapılan bir sunuma katıldım. Orada her ilden ihtiyaçlar geliyordu. 20 bin kişilik kampüs isteyen iller vardı. O toplantıda ben sayın Bakan'a, "öğrenci sayısına bir sınır koyulmasını" önerdim. O zaman Bakan da "10 bini aşmayalım" dedi. 10 bin sayısı böyle ortaya çıktı. 3. yarışma sürecinde, biliyorsunuz, Bakan değişti. Yeni gelen Bakan da 10 bini fazla buldu ve "öğrenci sayısını azaltalım" dedi. Buradaki büyüklük kararlarının bir parça siyasi karar olduğunu söylemek lazım. Bu yarışmalarda ilk jüri en fazla 8 projeyi değerlendireceğini düşünüyordu. İkinci jüri 12, üçüncü jüri ise 13 projeyi değerlendirdi. Böylece toplam 33 tane proje değerlendirmiş oldu. Ancak burada adı geçen 156 ekibin hepsi katılamadı. Jüri olduğu ya da jürilerde ortakları olduğu için katılamayan 5-6 grup oldu. Dosya vermiş ve yeterli almış olmalarına rağmen katılamadılar.

Kampüslerle ilgili en büyük eleştiri büyüklükle yani öğrenci sayısı ile ilgili. Batılı hiçbir ülkede böyle büyük bir kampüs göremeyiz. Bu yarışmalar sürerken Ankara'da Finlandiya Sergisi açıldı. Oradaki standartlarla bizi değerlendirmek çok zor oluyor. Nüfusun artmadığı bir yerle, sürekli nüfusu artan Türkiye'yi karşılaştırmak çok doğru olmuyor. Kendimize özgü bir model bulmak gerekiyor. MEB en büyük sorunu hep arsa olarak söylüyor, kent merkezlerinde bulunamadığını söylüyor ki, doğrudur. Doğal olarak bulunan alanlar, çoğu kez, kentlerin çeperlerindeki yerler. Bu da ulaşım sorunu yaratıyor. Ama kampüslerdeki standartların yüksek olması, (örneğin MEB'e bağlı hiçbir okulda şu an yüzme havuzu yok), yüzme havuzu, bilim merkezi, gerçekten doğru dürüst çalışan kütüphaneler, konferans merkezleri ile oluşturulan yüksek standartlarla, ulaşım dezavantajının giderilmesi hedefleniyor.

Aysun İçten: Şehrin çok dışında, dağın başında diye bir durum yok. Biz bu arsaları seçerken Milli Eğitim Müdürleri'ni çağırdık. Birebir karşımıza alarak bütün arsaların bilgilerini, ulaşımı çok rahat sağlanabilen, herhangi bir şehir içi ulaşım aracının gelebileceği alanları tercih ettik. Dağın başında bir yere de okul yapmadık.

Hasan Özbay: Bu kampüslerin belki de dezavantajlarının standartlarının yüksekliği ile karşılanacağı görülüyor. İlk başta çalışma yaparken, bizden beklenen okul kurgusu şöyleydi: Türkiye'de yanılmıyorsam 18 kadar farklı lise türü var. Anadolu lisesi, düz lise, fen lisesi, meslek, ticaret, güzel sanatlar, imam hatip gibi. Bunların azaltılması MEB'in hedefleri içinde. Bir ikincisi öğretmenin sabit olduğu, öğrencinin yer değiştirdiği bir model söz konusu. Tabii bu işletmeyle ilgili bir sorun. İlk çalışmayı yaptığımızda bizden beklenen, her okulun ayrı olması ama ortak alanların beraber tasarlanması yolundaydı. Ancak süreç içinde Milli Eğitim Bakanlığı çeşitli meslek kesimleri ve uzmanlarla yaptığı görüşmeler sonucunda, okulların bu şekilde ayrışmasından vazgeçti. Ayrı lise programındaki öğrenciler bazı dersleri ortak alabilecekleri, daha esnak bir modele karar verdi.

Aydın Merkez Eğitim Kampüsü

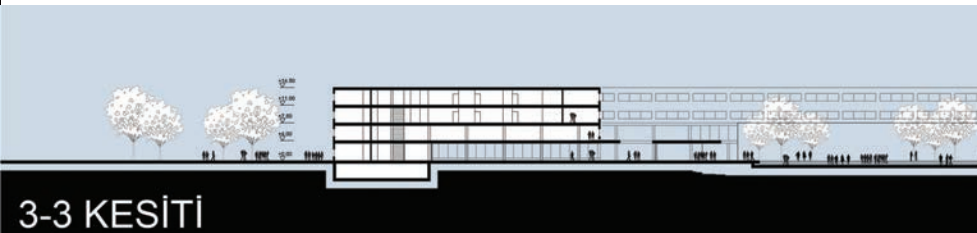

Nihat Eyce, Aslı Özbek, Kadir Uyanık, Orkan Zeynel Güzelci, Ali Kemal Terlemez

Kuzey-güney yönünde gelişen, çeperlerinde sosyal programla desteklenen zengin allenin tasarım becerisi başarılı bulunmuştur. Bu allenin güney ucunda tören alanının eğitim blokları ile kurduğu ilişki olumlu bulunmuştur. Programların alan içerisindeki konumlanışları ve ilişkilendirme biçimleri, sunduğu yaşantının zenginliği, yapı dili tutarlılığı değerli bulunmuştur. Bu nedenlerle jüri tarafından oy birliği ile birincilik ödülüne değer görülmüştür.

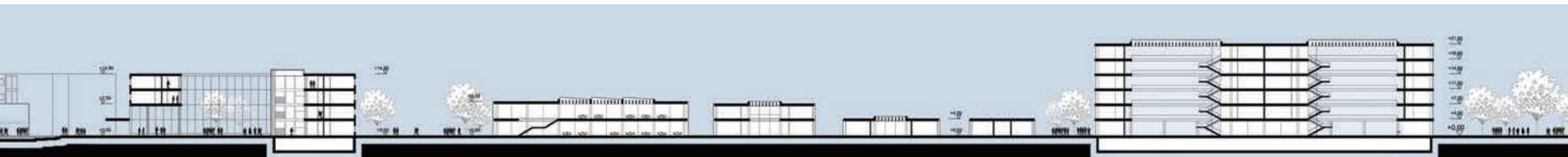
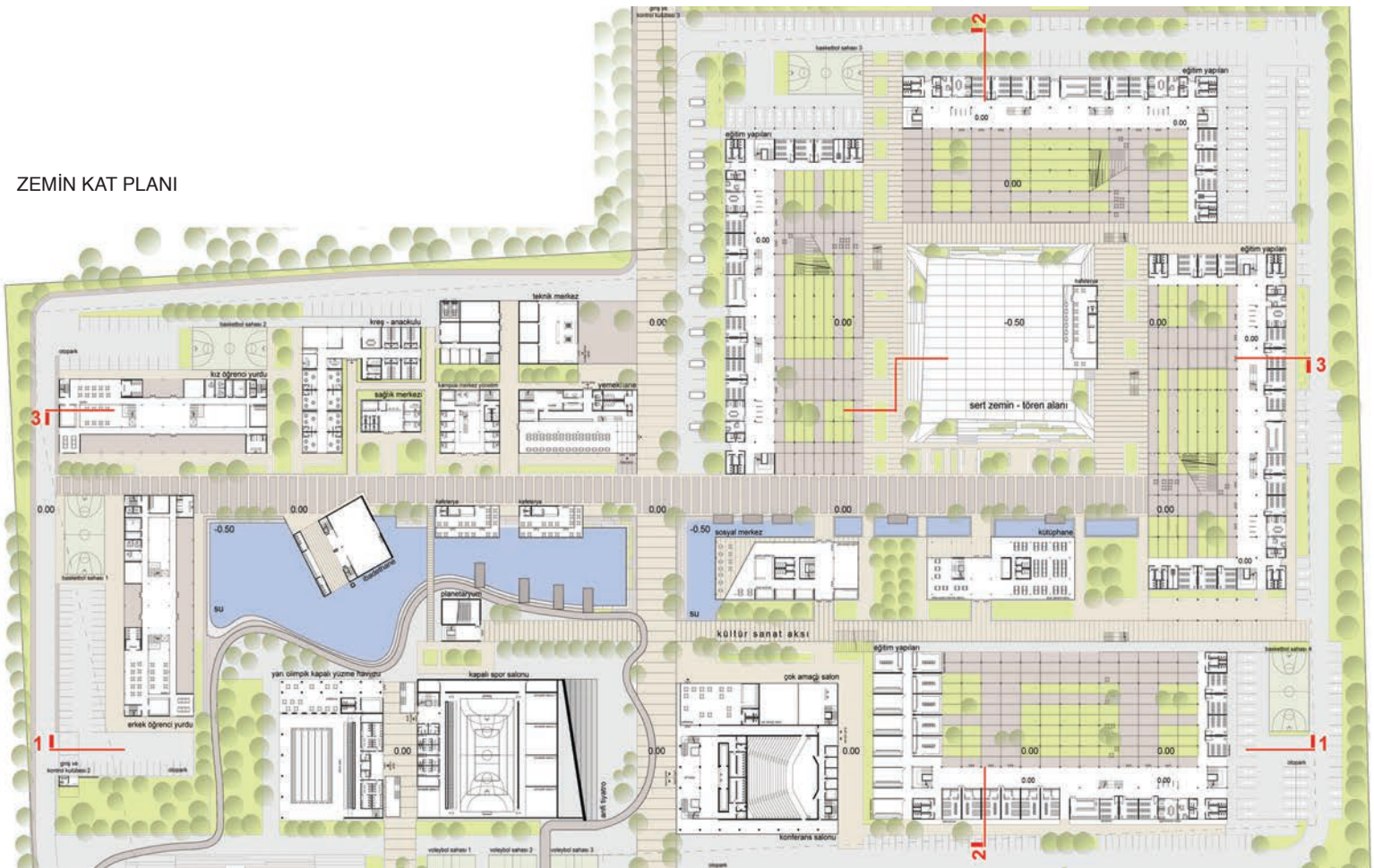
Jüri Tavsiyeleri

Alleyi sıkıştıran ve su ile ilişkisini zayıflatan ibadethanenin konumlanışının yeniden ele alınması; yurt bloklarının birbirleri ile ilişkisinin kritik edilmesi, eğitim blokları girişlerinin ve düşey sirkülasyonların tekrar gözden geçirilmesi; farklı yöne bakan yapı yüzlerinde güneş kontrolünün gerektirdiği şartların sağlanması önerilmektedir.

ZEMİN KAT PLANI

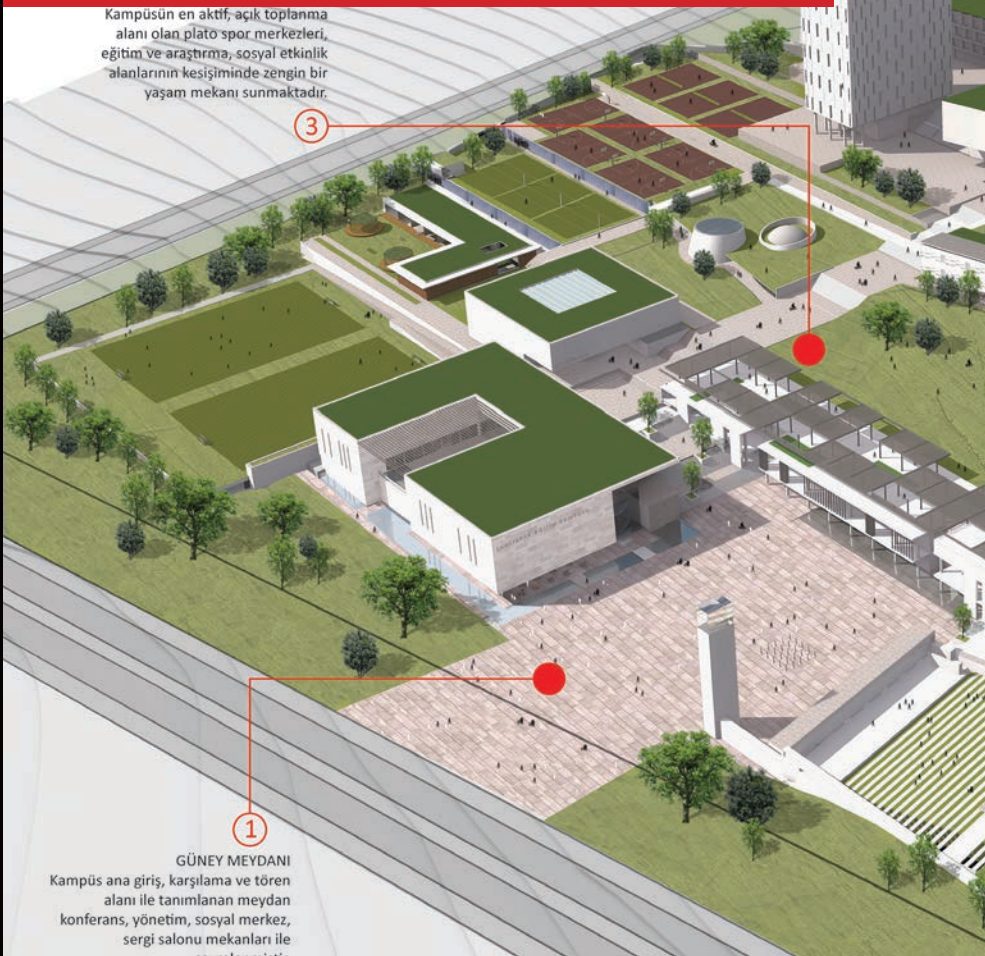

Böylece öğrencilerin daha fazla kaynaşabileceği bir ortam yaratılabilir, diye düşünüyorum. Kişisel bir görüşüm var onu da söyleyeyim: Son zamanlarda çıkan yasa ve yönetmelikleri biliyorsunuz, artık tüm yapılarda ibadet mekanları isteniyor ve bu nedenle kampüsler “dini eğitim verecek okullara mı dönüşecek” diye çok konuşuldu. Ben tam tersini düşünüyorum. Şöyle: 5 bin kişinin olduğu yerde insanları kolaylıkla kontrol edemezsiniz. Büyüklük bir zenginleşme getirecektir. Nasıl ODTÜ beklenenden daha farklı bir şeye dönüştüyse, Türkiye’nin siyasi ortamında özel bir durumu varsa bu okulların da ortama zenginlik katacağını düşünüyorum. Okulların sosyal ortamlarının (elbetteki kentten kente farklılık gösterecektir) kentlerdeki ortamları zenginleştireceğine inanıyorum. Programda sahne sanatları merkezlerinde orkestra çukuru bile istendi. Bu o kentteki kültürel hayata katkı sağlayacak şeylerdir. Hedeflenen ile varılan noktadaki fark her zaman olmuştur ama bu okullar Sağlık Bakanlığı’nın yapmak istediği şehir kampüsleri gibi değil de, tamamen devlet okulları olarak işleyecek. Bazı eleştiriler Sağlık Bakanlığı’nın hastane modelleriyle kıyaslanarak ortaya kondu.

Murat Sönmez: İsterseniz bu eleştirilerin çeşitlerini aktaralım. MEB bunun bir zorunluluk olduğunu, önümüzdeki 5-6 yıl içerisinde dersliklerin zaten artırılması gerektiğini ifade etti. Siz de bunun yarışma ile tüm mimarlık ortamının tecrübelerine açık bir durum olmasından bahsettiniz. Bu noktada eleştirilerini bizlere ileten Bülent Bey’e söz vermek istiyorum.

Adnan Aksu: Çok özür dileyerek, eleştirilere geçmeden önce Hasan’ın konuşmasına bir saptama yapabilir miyim? Bu işin başından sonuna kadar her aşamasında bulunmuş birisi olarak, bizi ilk çağırdıklarında şöyle bir konuşma geçmişti; Dünyada eğitim üzerine tüm devletler çalışmışlar, programdan tutun da eğitim yapılarında olması gereken kriterlere kadar tespitlerde bulunmuşlar. Bu tespitleri ortama sunuyorlar ve belirlenen kriterlere göre mimarlar tasarımlarını yapıyorlar. Bizim böyle bir dokümanter çalışmamız yok elimizde dendi ve “Ne yapabiliriz?” sorusuna cevap olarak bir araya getirildik. Aslında bunları ilk toplantıda tartıştık; “Bu kriterler nasıl elde edilir?” sorusuna yanıt aradık. Eğitim yapılarının ciddi problemleri var, eksikleri var, ortada mimarların tartışması gereken bir durum var. O toplantıda da, öğrenci sayısı, kampüslerin kent içinde veya kent dışında olması, gereksinme programının içeriği, birbirinden farklı değişken okul çeşitlenmesi içerisinde tek kampüste nasıl bir eğitim verilebileceği üzerine tartışmalar oldu. Sonra şöyle bir karar çıkmıştı oradan; her grup herhangi bir ildeki arsada tüm tartışılan konuları çalışsın ve bu tartışmalar projeler üzerinden yürüsun. Elde edilen projeler değerlendirilsin ve fikir alışverişi yaparak bu kriterleri belirleyelim. Milli Eğitim Bakanlığı da bu kriterler üzerinden nasıl bina elde edeceğine karar versin. Biz o zaman, eleştirel bir gözle proje yapmanın ötesinde; kent dışında kampüs yapılması yaklaşımına sadece öğrenci perspektifinden bakılıyor, halbuki kent içindeki genç nüfusun soğurulması demek kentin de içinin boşaltılması demek olduğunu söyledik. Kampüsün kentsel donatılarla iç içe olması gerektiğini savlayan kavramsal bir öneride bulunmuştuk. Çünkü düşünüyorduk ki; bu öneri üzerinden tartışılacak ve bu tartışmalar sonucunda da kriterler belirlenecek. Sonradan öğrendik ki, içimizden 3-5 gruba proje yaptırılarak bu süreç devam etmiş.

Şanlıurfa Merkez Eğitim Kampüsü

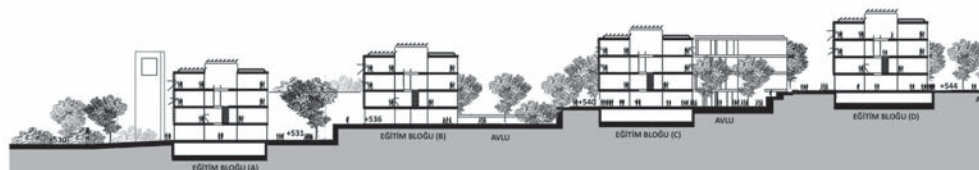

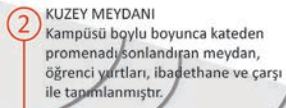
Cem İlhan

Yoğun öğrenci nüfusunu parçalı bir yerleşke kurgusuna dağıtarak yaşatma çabası olumlu bulunmuştur. Avlular etrafında gelişen bloklar dizini iklimsel verilere de cevap vermektedir. Kentin yerleşim ve mimari karakterini önemseyen ve tasarımına yansıtma çabası olumlu görülmüştür. Özellikle yerleşkeye yaklaşımlarla yaratılan kamusal alan/meydanın, bir karşılama mekanı olarak, niteliği olumlu değerlendirilmekle birlikte, yerleşkede promenadın hem kendi mekânsal zenginliği ile, hem de yerleşkenin diğer birimlerle ilişkisinin sorunlu olduğu düşünülmektedir. Proje jüri tarafından oybirliği ile birincilik ödülüne değer bulunmuştur.

Jüri Tavsiyeleri

Yurt bloklarının kampüsteki yapılaşma karakterine uygun olarak, az katlı olarak, yeniden irdelenmesi jüri tarafından tavsiye edilmiştir.

Kriterlerin belirlenmesi niyetindeki, içinde mimari olarak bulunmaktan memnun olduğumuz bu durum birden bire yapı elde etme sürecine doğru gitti. Yapı elde etme sürecine gittiğinde de durum, projeler nasıl elde edilir? ihale ile mi olur? yarışma ile mi olur? Sorununa indirgendi. Bunu az sonra tekrar tartışacağız. Ben sadece ilk başta Milli Eğitim Bakanlığı'nın niyetini ve bizim o süreçteki müdahil olma durumumuzun nerelere geldiğini tüm katılımcıların anlaması için sözü aldım.

Hasan Özbay: Yarışma ortamının elbette eksikleri olmuştur. Ama Türkiye'de 150 civarında ekip bu konuda bir deneyim kazandı. Bunu, yarışma ortamının en büyük başarısı olarak görüyorum. Tüm sorunları bunun dışında tutmak kaydıyla...

Semra Uygur: En son Adnan'ın anlattığı proje üzerinde, tartışmaların olduğu projelerin üzerinde Milli Eğitim Bakanlığı tarafından "Nasıl yapılır?" tartışmalarında, bunun hep beraber yarışma olarak yapılması gerektiğini, bu yarışmaların da havaalanlarında yapıldığı gibi yapılabileceği konuşuldu. Ben burada tartışmayı başlatabilmesi açısından şunu söylemek istiyorum; Hasan'ın da söylediği gibi epey bir birikim oldu. Meslek ile ilgili örgütlerin bu konudaki birliktelikleri ve zayıflığını vurgulamak istiyorum. Bugün gelinen durum üzerinde eleştireceğimiz bir şey varsa, bunlar mimarlar ve mimari örgütlerdir. Bu toplantıyı Arkitera yapsa çok farklı olurdu. Bu toplantıyı TSMD'nin yerinde yapıyoruz ama TSMD yetkilileri yok. Bu bir sınavdı aslında. Mimarların bu konuya yönelik verdikleri bir sınavdı. Bu işin içinde olmaktan ben kıvanç duyuyorum. Deneyimlerimi aktarmak bizim ülke vatan-daşı olarak görevimiz. Ama hedeflerimizi tutmakta başarılı olmadık. Burada sorumlular mimarlar ve mimarların örgütleridir.

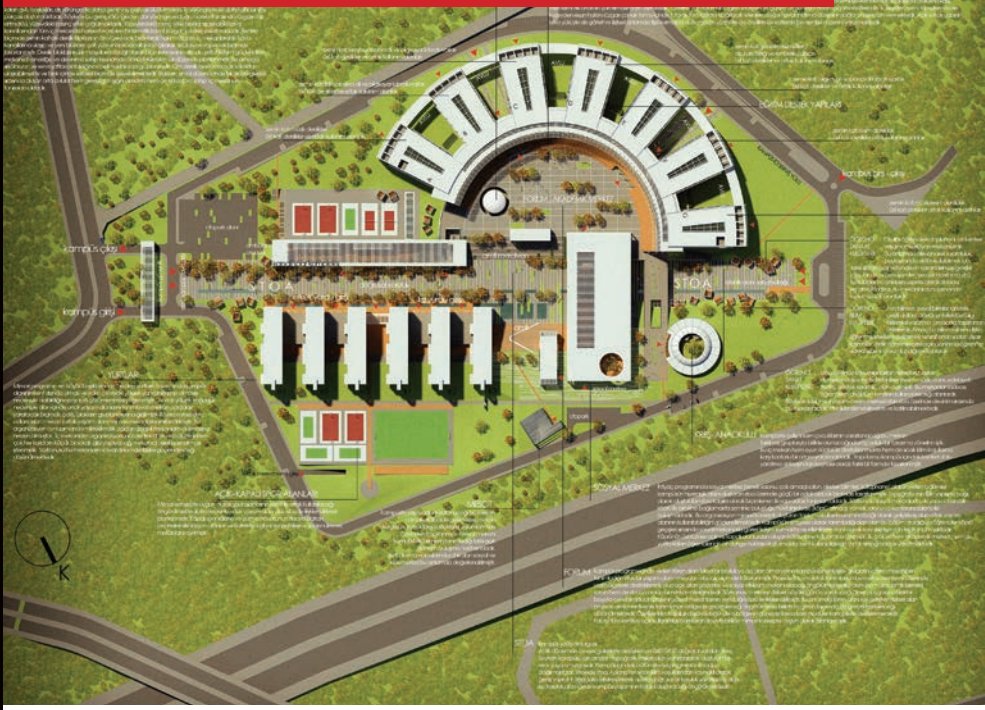
Bülent Batuman: Başlangıçta kimlerin davet edildiğini o yüzden sordum. Davetliler listesi bundan ibaretse bütün eleştirileri dillendirmek gibi bir sorumluluğu tek başıma ben üstlenemem. Geçtiğimiz 2-3 yıl içerisinde Mimarlar Odası dışında eleştirel sözü olan başka insanlar da oldu. Böyle bir tartışmada onların da olması gerekirdi. Ama ben kendi çerçeveden nasıl gördüğüme dair fikirlerimi söyleyeyim. Mimarlar Odası'nı temsil ediyorum ve Mimarlar Odası'nın eleştirel bir tavrı olduğunu söylemek istiyorum.

Hasan Özbay: Eklemem gerekir. İlk yarışmada MEB Mimarlar Odası'ndan jüri istedi. Oda ilk yarışmaya jüri verdi sonra vermedi. Biz buna karşıyız dediler. Belki senin de görevin Oda'nın bu perspektifini anlatmaktır.

Bülent Batuman: O anda olanlara şu an hakim değilim. Yarışmalar komitesi Genel Merkez'in bir organı, onların o dönemdeki fikir değişikliğinde bir tutarsızlık var gibi söylüyorsunuz, ama ben o konuya hakim değilim. Hatırladığım kadarıyla görüşlerini ifade eden bir bildiri yayınlamışlardı.

Şimdi burada konuya birkaç düzeyde yaklaşmak gerektiği çok açık. Semra Hanım'ın söylediği gibi bu ülkenin vatandaşları olarak buradayız her şeyden önce, sadece mimar olarak temas etmiyoruz bu konuyla. Çocuklarımız var, onlar okula gidiyor. Neresinden bakarsanız sorumluluğumuz çok katmanlı. Şimdi konuya eğitim meselesi olarak baktığımız zaman, bunu sadece Milli Eğitim Bakanlığı'nın çözmesi gereken sayısal bir durum var, onun üzerinden giden bir süreç gibi değerlendirmenin fazla naif olacağını düşünüyorum.

Adana Seyhan Eğitim Kampüsü

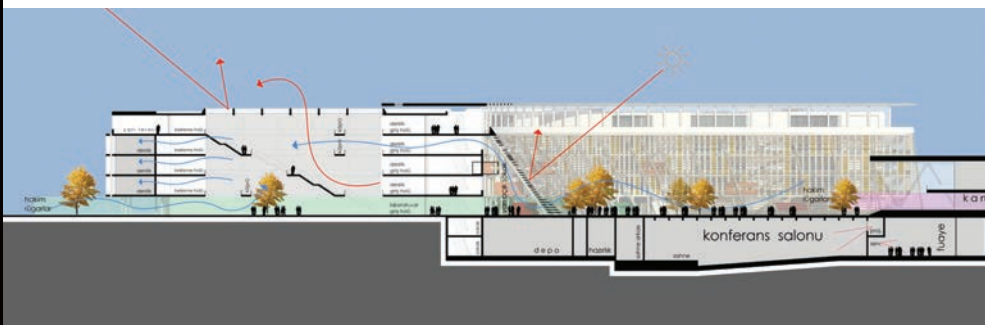

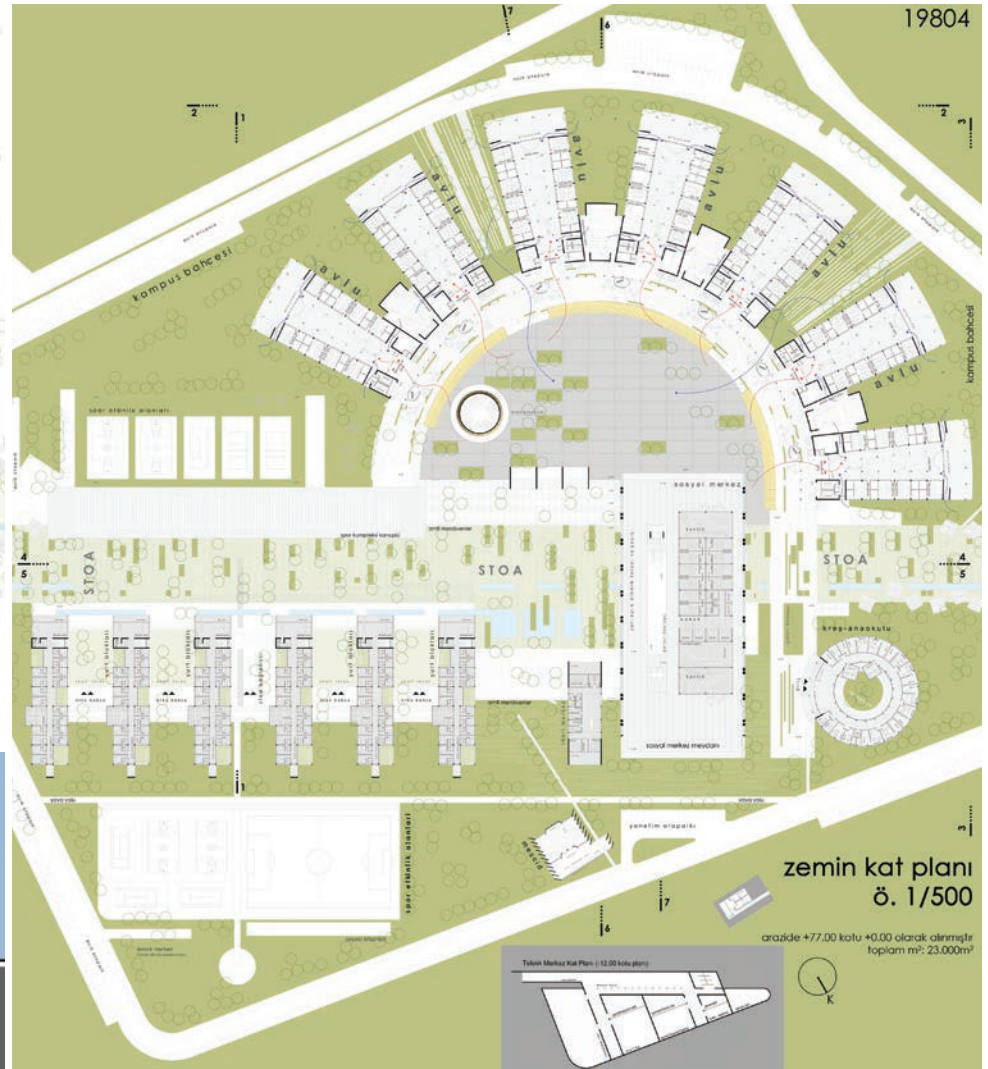
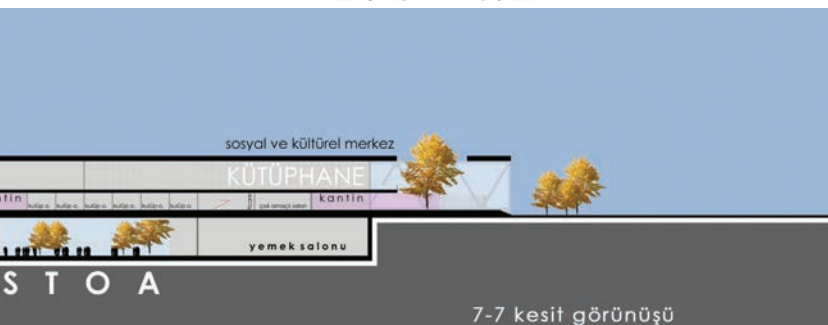
Ayhan Usta, Gülay Usta, Ali Kemal Şemeret

Eğitim Kampüsü'nün 10.000 kişilik nüfusunu ve yoğun programını eğimli topografya üzerinde kademelendirerek dağıtan yaklaşımı ve bu bölgelemeyi Stoa olarak adlandırdığı açık omurga sistemi ve Forum olarak adlandırdığı Akademik Merkez ile yeniden örebilen yetkin kentsel ve mimari dili jüri tarafından olumlu değerlendirilmiştir. Eğitim, Yurtlar, Spor ve Kültür merkezlerini parçalı birimler olarak yorumlayarak alt merkezler ve zengin dış alanlar yaratmasının yanı sıra, birimlerin bütünleşik olarak çalışabilmelerini mümkün kılan olgun mimari çözümleri değerli bulunmuştur. Özellikle yurt programının parçalanarak zemin kotunda yemekhane ve kantinler ile üst kotlarda ise spor alanları ve kütüphane ile ilişkilendirilmiş olması, yurt yaşantısını zenginleştiren bir öneri olarak değerlendirilmiş, bunlara ek olarak gabarisinin diğer yapı blokları ile uyumlu tutulmaya çalışılması jüri tarafından olumlu değerlendirilerek birincilik ödülüne uygun bulunmuştur.

Jüri Tavsiyeleri

İklimsel veriler göz önüne alındığında açık alan kullanımlarının büyüklüğü ve ölçeğinin iriliği hayal edilen yaşam senaryosunu zedeleyeceği düşüncesi ile, yeni yarı açık alanlarının artırılması ve mevcut önerilerin gözden geçirilerek, bu sorunları giderecek biçimde yeniden ele alınarak entegre edilmesi önerilmektedir.

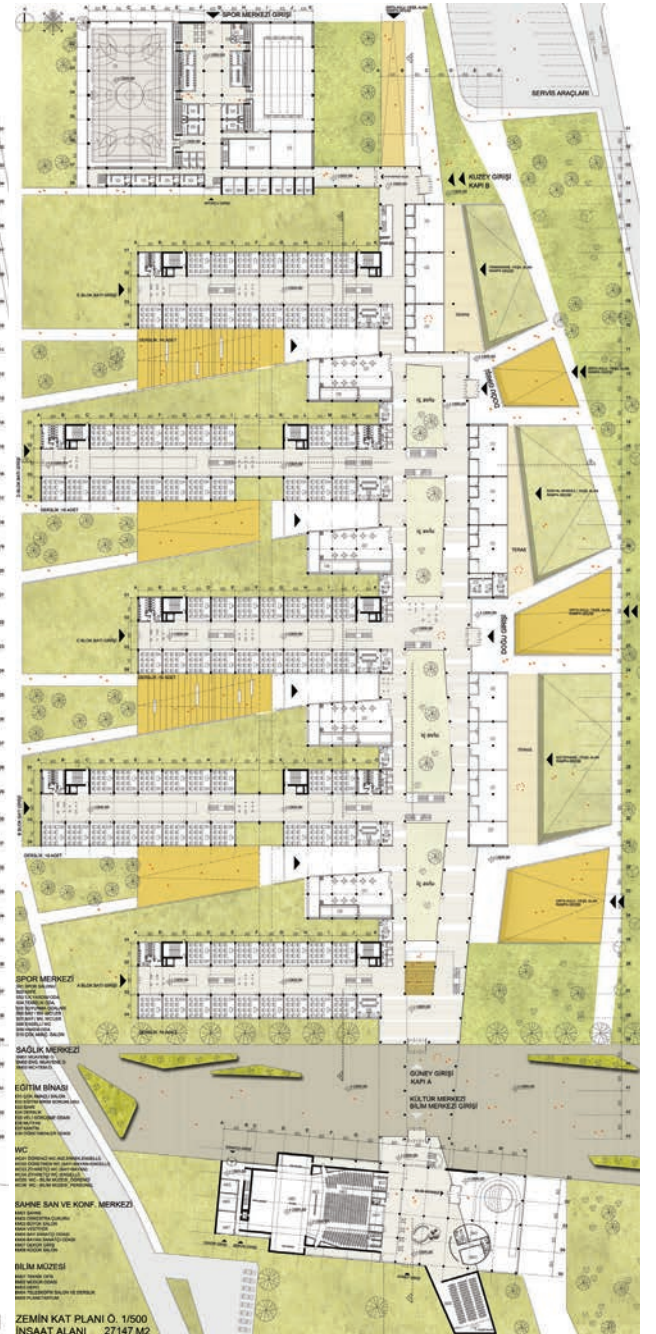
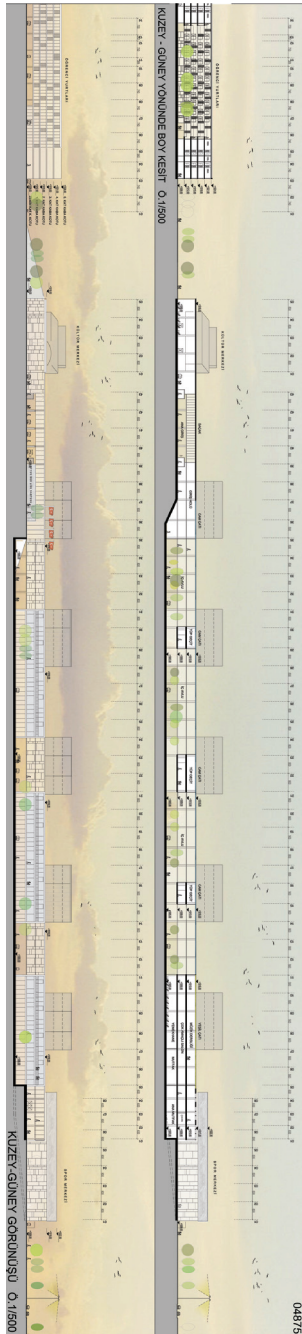

Bizim Finlandiya'dan ya da başka yerlerden farkımız sadece nüfus değil herhalde. Bu ülkede eğitim sistemi de yeniden yapılandırılıyor; 4+4+4 olarak adlandırılan süreçte eğitimin aktörlerinden olan öğretmenler bunu protesto etmeye kalktıklarında, Kızılay Meydanı'nda kafalarına helikopterlerden gaz bombası atıldı. Böyle bir Türkiye'deyiz, işin bir boyutu bu. Ama bu tabii mimarlığa dışsal bir konu. İkinci mesele bu arsa meselesi. Bununda tabii bir kısmı bizim dışımızda ama arsa temini mimarlığa dahil olan bir süreç. Bu sadece arsa stoku meselesi midir diye baktığımız zaman, öyle bir Türkiye'de yaşıyoruz ki, son günlerde görüyorsunuz, 17 Aralık'tan beri bir takım tapeler, bant kayıtları vs, baktığınız zaman sit alanındaki iki tane villadan her kentsel metreka-reye kadar, bu hükümetin çok da hukuki olmayan, hukuku da, korumayı da, sit alanlarını da, etiği de pek dikkate almayan bir yaklaşımı olduğunu görüyoruz. Öyle olunca, az önce de gösterdiniz, kent içinde bunlar küçük küçük bina arsaları değil, kampüsleşmiş daha geniş alanlar ve arsanın merkezlerde ne kadar kıymetli olduğunu söylediniz. Şimdi bu kadar kıymetli arsanın açığa çıkıyor olmasıyla ilgili olarak kaygı duymamak, "Peki bunlar ne olacak?" sorusunu sormamak, saflıktan öte aymazlık olacaktır. Bu arsa meselesinin bir boyutu da kent dışındaki arsalarla kentin gelişmesi meselesi. Şimdiye kadar kent mekanları konut alanlarıyla kent dışına doğru büyüdü. Burada başka bir şey görüyoruz belki ama bunun kendi dinamiklerini tartışmak gerek. Kentleşme modeli açısından bunun tartışılmadığı açık. Bunu da sadece Milli Eğitim Bakanlığı'nın sayısal ihtiyaçları, arsa ihtiyaçları vs üzerinden değerlendirmek mümkün değil. Hasan Bey değindi, eğitim alanları içerisindeki ibadet mekanlarının ne kadar belirleyici olacağı meselesine. Ben orada öyle komplo teorisi zihniyetiyle yaklaşmayı doğru bulmuyorum ama özellikle 4+4+4 meselesinde seçmeli derslerin nasıl yapıldığını hatırlarsak, imam hatip lisesi ile fen lisesi yan yana geldiği zaman kimin kime baskın çıkacağı, ODTÜ gibi bir heterojenliğin olup olmayacağını o kadar gönül rahatlığıyla söyleyemeyiz. Heterojenliği üretenin kentsel mekan, kentsel yaşam olduğunu hepimiz biliyoruz. O anlamda da eğitim alanlarını kentin dışına çıkartmanın, öğrencileri de o kentsel yoğunluğun, karmaşanın, çeşitliliğin dışına taşımak olduğunu düşünüyorum. Bu anlamda zaten başından bir içişleme hali, ya da riski var diyelim. Tartışma katmanlarını giderek mimarlığa yaklaşacak şekilde kurgulamaya çalıştım. Konunun mimarlıkla en dolaysız ilişkisine gelecek olursak, orada tabii mimarların bu süreçte nasıl yaklaştıkları ile ilgili bir sorun var. Türkiye'de niteliksiz yapılardan şikayet ediyoruz, niteliksiz yapı çevrelerden şikayet ediyoruz. Bunun hem yaşam kalitemizi azalttığını hem de meslek alanımıza zarar verdiğini söylüyoruz. Bu anlamda yarışmalar da '60'lardan beri meslek camiasının gündeminde olan bir konu. Niteliği arttırmak açısından yarışma savunulması gereken bir aygıt, bir araç. Ama son zamanlarda yarışmaların da tuhaf bir şekilde tersine dönmeye başladığını düşünüyorum. Bir şekilde kamuoyu nezdinde meşruiyeti olmayan yapılaşma süreçlerinin meşruiyet aygıtına dönüştürülme tehlikesiyle karşı karşıya olduğunu düşünüyorum. Benim aklımda iki tane örnek var. Birisi Çamlıca Camisi, bir tanesi de bu yarışma süreci. Çamlıca Camisi konumuzun dışında olduğu için çok detayına girmeyeceğim ama hepimizin de bildiği gibi kimsenin tasvip etmediği bir süreç. Biz bunu yarışmayla elde ettik diye kotarıldı ve üstüne tüy diker gibi Başbakan'ın müdahalesiyle belirlendi.

Derya Ekim Öztepe, Ozan Öztepe

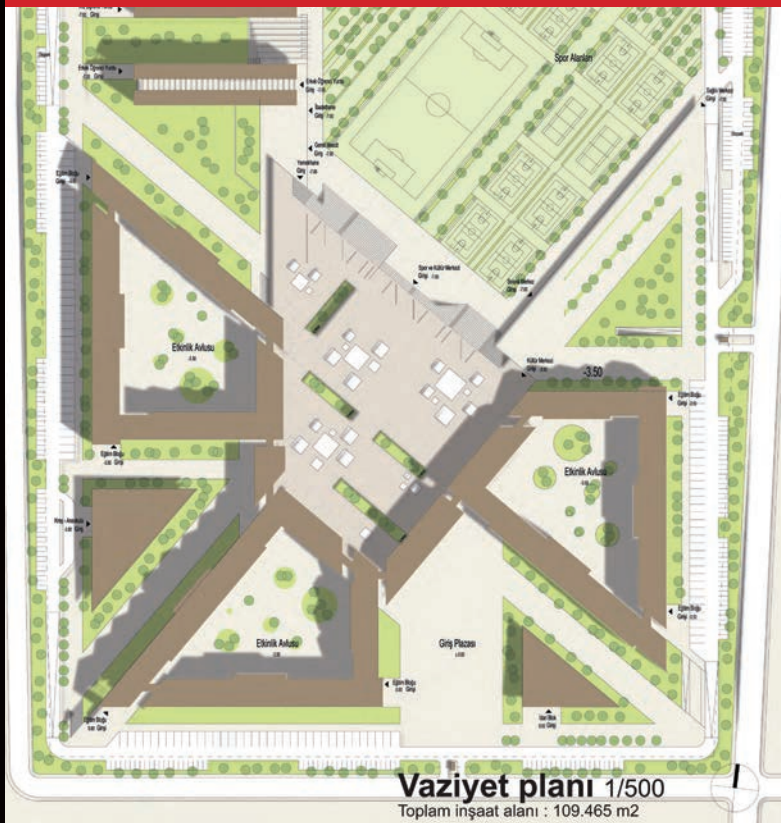
Kuzey-güney doğrultusunda önerilen omurganın derslik blokları ve ortak kullanımlarla desteklenerek güçlendirilmesi ve bu mekanların interaktif eğitimin mekanı olarak tasarlanması tasarımın güçlü yanını oluşturmaktadır. Bunun yanında, derslik bloklarının arsada dengeli konumlanması ve doğu yönünde oluşturulan ortak kullanım alanlarının topografik hareketlerle bütünleşerek zenginleştirilmesi olumlu bulunduğundan birinci ödüle değer bulunmuştur. Diğer yandan, spor merkezinin omurgadan koparılıp bağımsız bir yapı olarak çözümlenmesi projenin olumsuz yanlarındandır. Spor merkezinin omurga ile bütünleştirilmesinin ana kurguyu zenginleştireceği düşünülmektedir. İç avlulu omurga zengin mekan potansiyelini taşımakla birlikte yeterli olgunluğa erişemediği düşünüldüğünden bu mekanın yeniden irdelenmesi gerekmektedir. İbadet mekanının abartılı kütlesi ve yerleşke içindeki konumu olumsuz bulundu.

Tartıştığımız yarışma sürecine gelince de, burada tabii geniş bir katılım çerçevesi var. Hasan Bey bunu kapalı devre sistemlerinin alternatifi gibi sundu ama bana tam tersi, kapalı devre bir sistem gibi göründü. Bir yerde jüri olan kişinin diğer yerde yarışmacı olduğu gibi bir dönme sürecinin belli bir çerçeve içerisinde oluyor olması; tabii kapalı devrenin tanımı bu herhalde. Bunun sağlıklı sonuç verip vermediği bir tartışma konusu. Ama ondan öte biraz daha dışarıdan bakarsak, mimarlar gibi değil başka profesyonellerin gözüyle mimarlara bakacak olsak, oradan herhalde şu görünüyor: Milli Eğitim Bakanlığı, daha doğrusu hükümet belli bir süreci işletebilmek için aslında belli bir mimar grubuna belli bir etkinlik alanı tarif etmiş oluyor. Orada etkinlik göstermelerine izin veriyor. Bunun ödül, vs. boyutları da var. Hiç ödül almayan ekip var mı onu bilmiyorum. Ama onu düşünürken aklıma bir şey geldi: lisede bir keresinde tarih sınavından sonra hoca notları okuyordu, baktı, “bütün sınıf 10, Bülent Batuman 9” dedi. Öyle duyunca insanın zoruna gidiyor. Burada da bu kadar çok ödül dağıtılırken ödül almayan varsa bayağı bozulmuş olabilir diye düşündüm. Hem kapalı bir sistem hem de kendi içinde de doygunluğa ulaşmış gibi görünüyor. Bir şeyi yarışmayla elde etmek hepimizin savunduğu bir şey ama burada bu sürecin, yapılaşma sürecinin, kentleşme açısından, eğitim modeli açısından baktığımız zaman, bunun hükümetin bir politikasını meşrulaştırıyor olduğunu görmezden gelemeyiz. Onun için de iki tane örnek vereceğim: Bir tanesi, mimarlara sosyo-politik olarak baktığımızda, sınıfsal olarak orta sınıf insanlarız. Ve aslında orta sınıf AKP’nin 2002’den beri iktidarına muhalif olan toplumsal tabanı temsil ediyordu ve bu muhalefet aslında afet alanları yasasıyla kırıldı. Çünkü afet alanları yasasının her yeri riskli alan ilan etme potansiyeli, alt sınıf için dehşet bir şeyken, orta sınıflar için o korkuyu yaratmıyor. Tersine, “bizim apartmanı yenileme fırsatımız olabilir” gibi bir şeyi çağırıştırıyor. Bunun yapı süreci içinde olan aktörler için ayrıca bir iş alanı olarak da görülebileceğini söyleme gereği duymuyorum. Bu yarışmayı biraz ona benzetiyorum, mimarları da böyle bir sürecin içerisine entegre etme adına. Yine bir başka örnek, mimarlık camiasının içinden düşünecek olursak, bu eğitim yapılarına dair mimari önermelere bir tepki olarak aslında Serbest Mimarlar Derneği’nin -2007 yılıydı herhalde- düzenlediği bir sergi vardı, Osmanlı-Selçuklu süslemeleriyle üretilen cephelere karşı “Mimarlıkta İrtica?” Sergisi düzenlendi. Tabii çok olay oldu, sergiyi kapattırdılar. Orada, eğitim sürecine yapılan mimari müdahaleyi eleştirmek, ya da eğitim sürecine yapılan müdahaleyi mimarlığın içerisinden eleştirmek gibi bir pozisyon vardı. Şimdi geldiğimiz noktada, 7-8 sene sonra, eleştirel pozisyonu var mı mimarlık camiasının? Aslında başlangıçta açılış yaparken TSMD’nin kurumsal pozisyonunu da göreceksiniz denilmişti, onu da bekliyorum. 7-8 sene öncesine kıyasla şu anda neredeyiz? Belki böyle bir karşılaştırmayla da sormak lazım diye düşünüyorum. Teşekkürler.

Murat Sönmez: Ben bir şeyi tamamlamanızı isteyeceğim. Meşru olduklarını tartıştığınız iki durumdan bahsettiniz, bir tanesi Çamlıca Camisi, diğeri ise MEB Yarışması. Bu iki süreci aynı yaklaşım içinde değerlendirdiniz. Aslında meşru olmayan iki durumun bizim tarafımızdan meşrulaştırıldığı gibi anladım. Doğru mu anladım bu tartışmanızı?

Ağrı Doğubeyazıt Eğitim Kampüsü

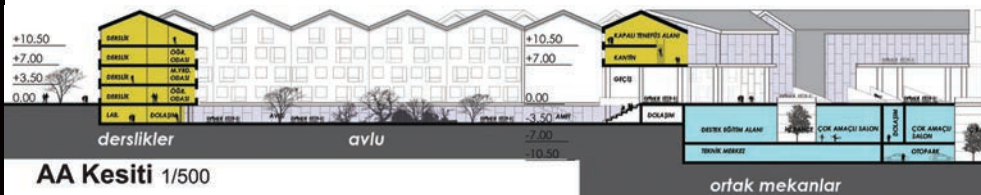

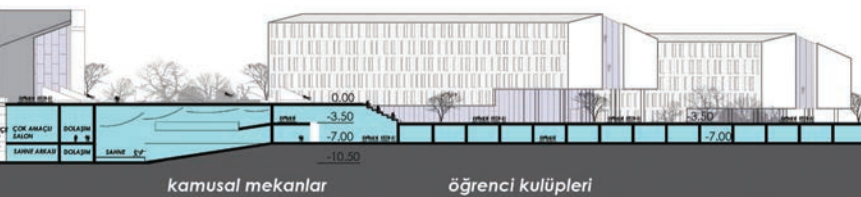
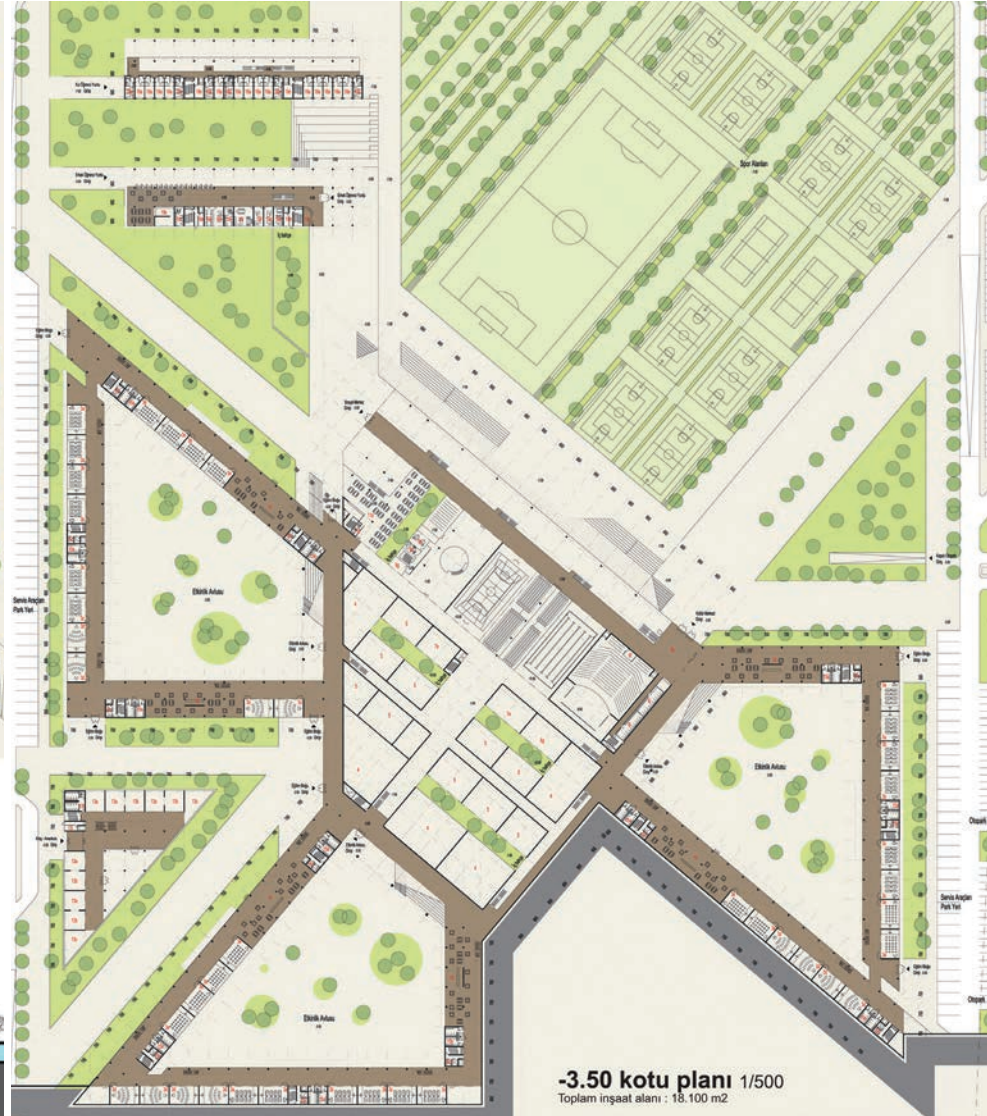
Fatih Yavuz, Ömer Emre Şavural, Hasan Okan Çetin, Can Tamirci

Yerleşke arsasının kentsel tasarım kurgusu kullanılabilir açık alanları artırdığı, parçaladığı, çeşitlendirdiği ve sonuç olarak hiyerarşik bir düzen getirdiği için başarılıdır. Avlulu eğitim bloklarının dengeli yaşam mekanları ve alan kullanımı oluşturması üç ayrı özelleşmiş etkinlik avlusu ve bir ortak plaza etrafında tasarlanması övgüye değer bulunmuştur.

Ortaya konan tasarım okul tipolojini temsiliyetine yeni bir yorum getirerek başarılı bir şekilde taşımaktadır. Mekan kurgusunda ortaya çıkan bu başarı yaratılan zengin iç mekan kurgusunda ve özgün cephe karakterinde de kendisini göstermektedir. Bu gerekçelerle tasarım birinci ödüle değer görülmüştür.

Plaza ile yaratılan açık spor alanlarının ilişkisi ve yurtlarla açık alan ilişkisi olumlu bulunmuştur. Plaza altındaki bazı işlevlerin (Örneğin; sahne sanatları gibi) zemin üstüne taşınabileceği düşünülmelidir. Plaza altındaki mekanların daha çok ışık alan mekanlara dönüştürülmesi, cephedeki cam yüzey alanlarının yeniden düzenlenmesi önerilmektedir.

Bülent Batuman: Meşru olup olmamayı, projenin kamuoyunda tartışılıp, meşruiyet kazanmamış olması ile ilgili söyledim. Bu Çamlıca için de böyle eğitim kampüsleri projesi için de böyle.

Hasan Özbay: Bülent'in sözü üzerine iki konuya değineceğim. 1960'lı yıllarda açılan bir yarışma var. Ankara Teknik Öğretmen Okulu, şu anda Milli Eğitim Bakanlığı'nın kullandığı bina. Doğan Tekeli- Sami Sisa ikilisinin binasıdır. Onun içinde konferans salonu vardır, "MEB Şura Salonu," diye biliyoruz ve Ankara'nın şu anda kullanılan 3 konser salonundan bir tanesidir. Nüfusu 6 milyona gelmiş bir kentin içinde, hala 1960'lı yıllarda yapılan bir okulun salonu kültürel bir hizmet görüyorsa, Adıyaman'daki bir okulun bin kişilik salonu niye görmesin. Ben bu varsayımı olamayacak bir şey olarak görmüyorum. Bunu hatırlatmak istedim.

İkincisi, bu yarışmalarla ilgili "kapalı devre" sözüne itirazım var. Kapalı devre böyle olmaz. Kapalı devre şöyle olur: Bütün katılımcıları siz davet edersiniz, burada böyle bir şey yapılmadı, herkese açık bir çağrı yapıldı ve istenen referanslarda o kadar geniş tutuldu ki her teklif veren yeterli görüldü. Bu açıdan Türkiye'deki mimarlık birikimine açık bir ortam oluşturuldu. Eleştiriler şöyle: Deniliyor ki jüri olanlar yarışmacı oldu. 1995'teki hastane yarışmalarını örnek vermiştim, 14 tane yarışma vardı. Şimdi düşünün, siz bir yarışma açıyorsunuz jüriniz var, ikinci yarışmayı açıyorsunuz ortada binlerce hastane projesi yapmış insanlar var da siz mi bulamıyorsunuz. Örnek vereyim; 1995 yılında yapılmış olan yarışmalarda Affan-Nesrin Yatman ekibi, bir üçüncülük, bir ikincilik almışlar ve bakıyorum sağlık yapıları tip projelerinin birinde Affan Yatman jüri olmuş. Yalçın İleri bir yarışmada jüriymiş diğerinde birinci olmuş. Cüneyt Akbulut birinde jüriymiş, diğerinde yarışmacı. Ercan Çoban birinde jüriymiş başkalarında birkaç derece almış. Bu kaçınılmaz, çünkü sonuçta bu kadar jüriyi nereden bulacaksınız. Birinci yarışmadan sonra idare bakıyor, yarışmada kazanan kişiler kendilerini kanıtlamış insanlar deyip, bunları çağırıyorlar. Salt "kapalı devre" demekle olmaz. O zaman 1995 yılındaki yarışmalara da Mimarlar Odası'nın "kapalı devre" diye ayağa kalkması lazımdı. Ben bu konudaki spekülasyonları çok suni buluyorum. Kapalı devre denildiği zaman hepimizin Sağlık Bakanlığı'na karşı ayaklanmamız gerekir. Ama bakıyorum, hiç kimsenin bir itirazı yok. Yarışma olduğu zaman konunun aleni olması ne yazık ki Türkiye'de tartışmaları da tetikliyor.

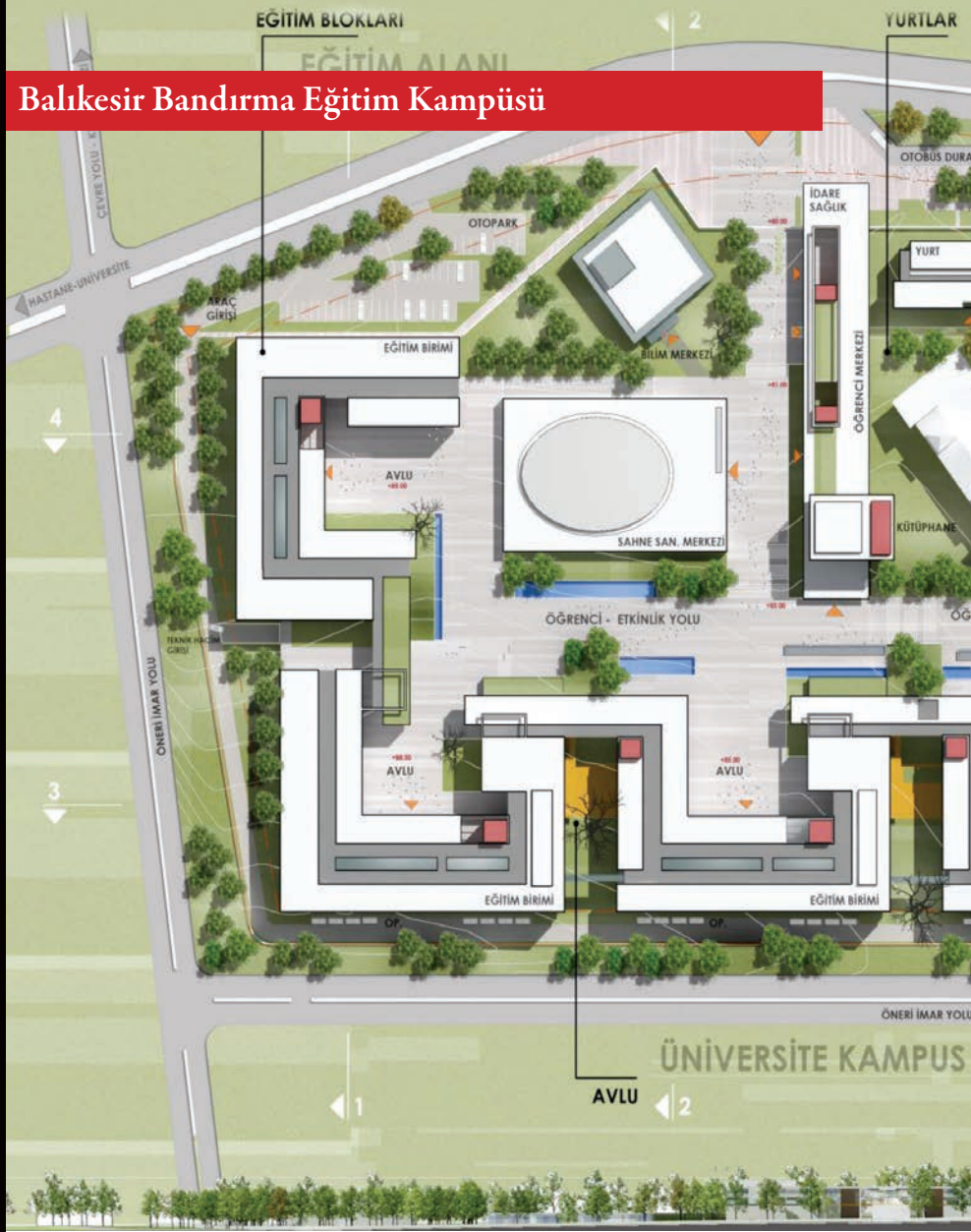
Murat Sönmez: Bu tartışmayı biraz daha ilerletelim. Mimarlar Derneği 1927 adına İhsan Bey'e söz vermek istiyorum.

İhsan Duygulu: Ben tartışmayı başka yöne çekmek istiyorum. Mimarlar Derneği'nin temsilcisi olarak tartışmadan dışarı çıkmayı düşünüyorum.

Aysun İçten: Ben cevap vermek istiyorum, madem konu değişecek. Şehir içindeki arsaların elimizden çıkarılması gibi bir düşünce olamaz zaten. Yine oradaki arsaları da ihtiyaç olması halinde okul yapmak için kullanacağız. Şehir merkezindeki okulları da ihtiyaç olduğu için ilkökul ve ortaokul yapmayı planlıyoruz.

İhsan Duygulu: Şimdi tartışmayı başka yöne çekmek değil de, ortamı yumuşatmak adına bir şey paylaşmak istiyorum. Mimar olarak eğitim sürecine katkımız var, yaptığımız binalar olarak. Türkiye'de eğitim sürecinde, 14-16 yaşındaki insanların eğitim sürecinde iki tane hedefi var, 40 tane sorunu var.

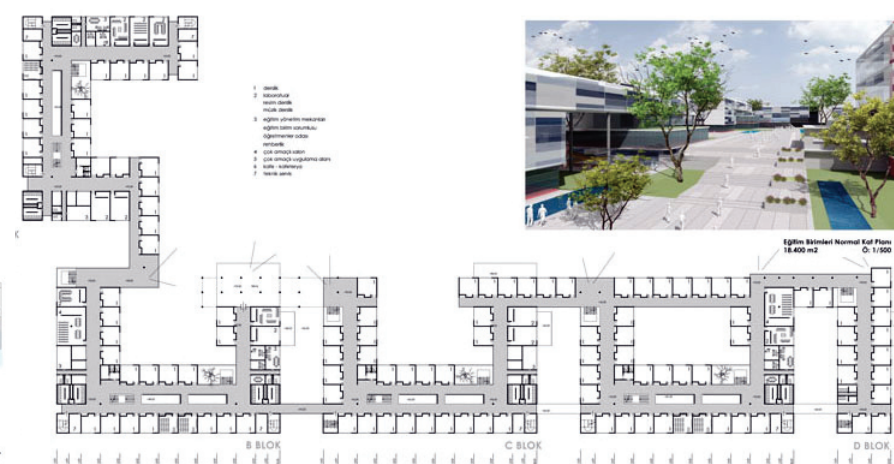
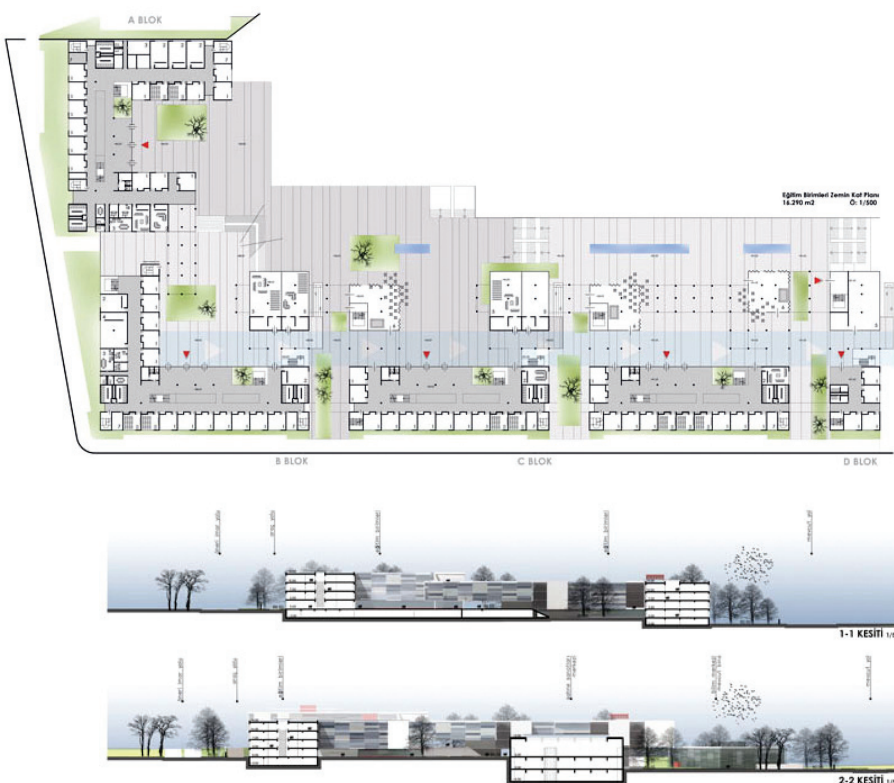
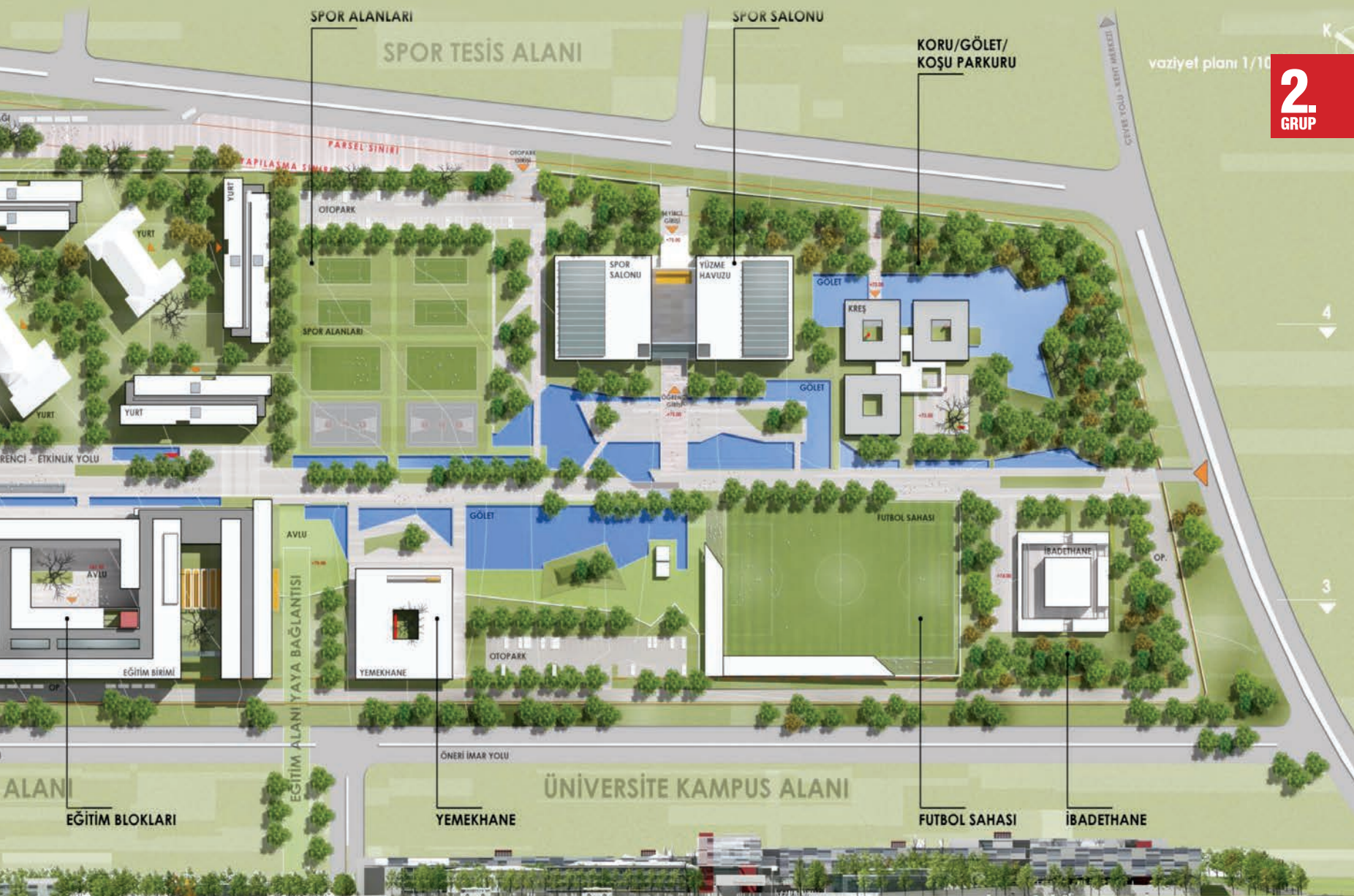
Balıkesir Bandırma Eğitim Kampüsü

Bülent Tarım, Hasan Özbek, Mustafa Alper Aykam, Köksal Aksoy, Bülent Çetin

Yapıların yerleştirilişindeki denge, yapıların oluşturduğu mekanların hiyerarşisi, yapı dili, mevcut yapılarla kurulan mekansal ilişki, eğitim bloklarının kendi içindeki uyumlu ilişkisi ve gruplanarak oluşturdukları ayrıcalıklı mekanlar, bu mekanların ana kurgu ile olan uyumu ile işlevsel dağılımın dengesi çok başarılı bulunmuştur. Bu nedenlerle birinci ödüle değer görülmüştür.

Diğer yandan, sahne sanatları merkezinin girişi etkinlik yolu ile ve ana kurgu ile olan konumu ana kurguya zarar vermektedir. Eğitim blokların girişlerinin de sadece ana omurgadan beslenmeleri yetersiz bulunmuştur.

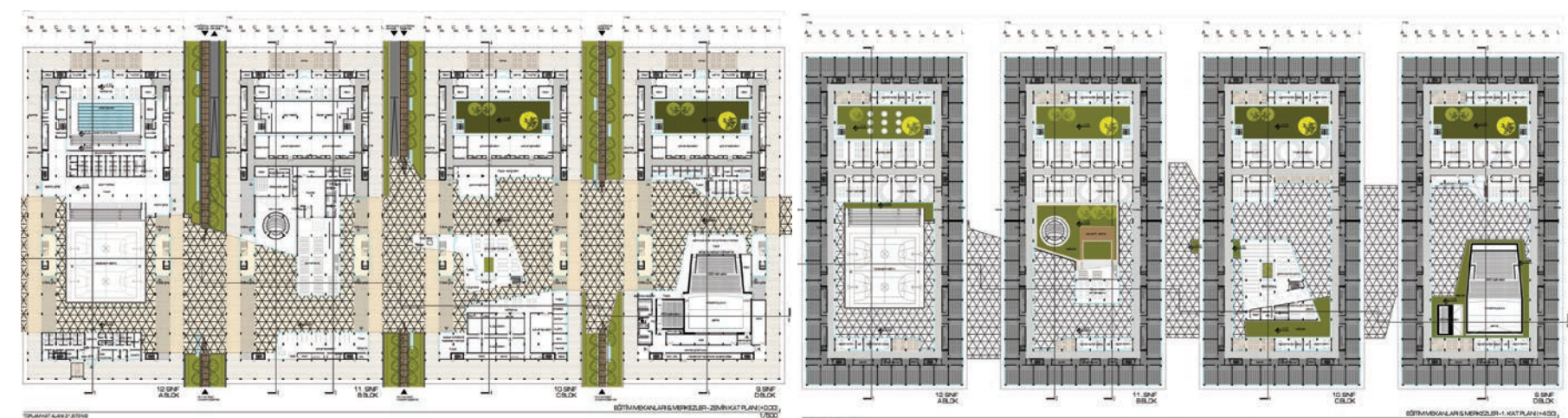
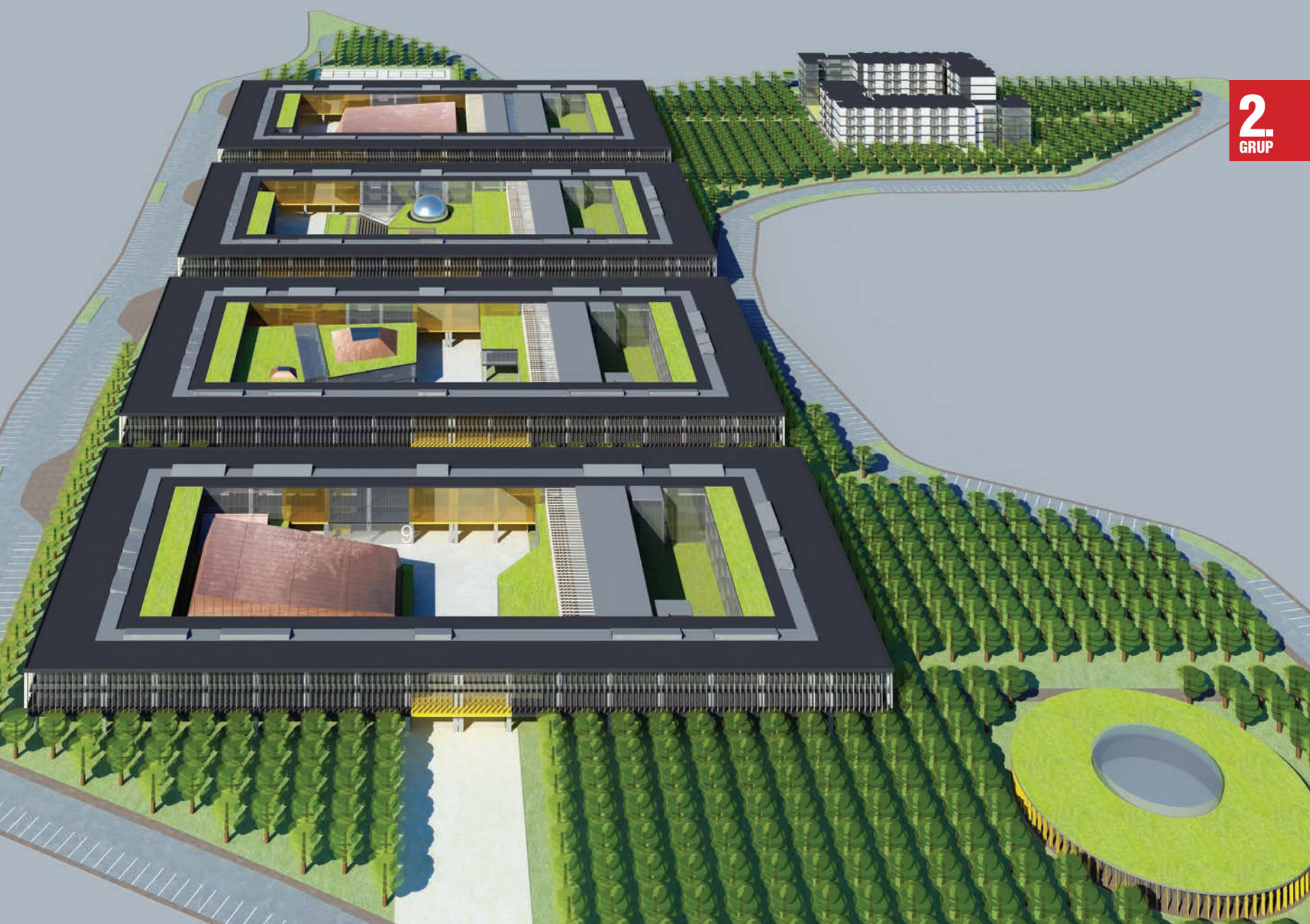
Biz mimar olarak bu iki hedefe ve 40 tane soruna çare olabiliyor muyuz? Biz mimar olarak bu sorun ve hedeflere nasıl çare olabiliriz? Sorun ve hedefler şunlar: Hedef 1, Pisa'da almış olduğumuz değerlendirme, Pisa projesine ilk defa Programme for International Student Assessment OECD projesidir. İlk defa 2003 yılında katıldık, 44 ülke arasında 43. olduk. Meksika 44 oldu. Buradan ne anlıyoruz; 15 yaşındaki çocukların eğitim düzeyi kötü. Birinci hedefimiz bunu yükseltmek, sadece herkes gibi aynı şeyi yapmak değil, kafasını sokacağı bir dersane yapmak değil. Hedefi eğitim düzeyini yükseltmek. İkinci hedef; büyük şeylere soyunmuş durumda Türkiye. Mesela, Olimpiyatları almak gibi bir sorunumuz var. Olimpiyatları almamıza çare olacak sportif başarının kaynağı, 18 yaşa kadar olan insan potansiyeli belirlemekte. Ondan sonra yüksek verim sporlarına geçiyorsunuz. Tam sizin elinizde olimpiyatlarda başarılı olup olmayacağını bilmediğiniz bir insan kitlesi var. Hep Finlandiya'dan örnek veriyoruz. Finlandiya Pisa'da bu yıl düşük çıktı. Uzak Doğu ülkeleri büyük fark atmış durumda. Biz Finlandiya'yı örnek veriyoruz çünkü Pisa'da en baştan beri üstlerdeydi. Şimdi nüfusa oranla yine Finlandiya örneğini verirsek, Finlandiya'nın olimpiyatlar toplamında 93bin kişide bir madalyası var, bizde ise bir milyon kişide bir madalya almışız olimpiyatlarda. Bizim toplam olimpiyat madalyamız 85, 28 tane olimpiyat altınımız var. Bu altınların 4 tanesi halterden, bir tanesi şaibeli şu anda CAS'ta, dolayısıyla 28'i biz 27'ye indirelim. Atletizmde bir altın madalyamız var, tekvandoda güreşte ve halterde var. 14-18 yaşlarındaki çocuklarımızın eğitim düzeyini nasıl yükselteceğiz, diğer taraftan da sportif başarıyı nasıl yükselteceğiz. Çoğu ülke artık Pisa'ya katılmıyor. Ankara Üniversitesi'nde Cengiz Akalın'ın yaptığı 15 yıllık bir araştırması var. 1994-2010 yılları arasında 2.400 öğrenciyi ölçtü. 14-15 yaş gençler. Çocukların boyları çok artmamış. Ortalama 1.48 cm iken 1.49 cm olmuş. Aynı yaştaki çocuklar 49 kilo iken 60 kilo olmuş. %20 hacmi artmış. %20 yağ. Araştırmaya göre yağ tabakası 2 cm kalınlaşmış bu 15 yıl içerisinde ve bu trend devam ediyor. Bir taraftan bizim derdimiz eğitim düzeyimizin ne seviyelerde olduğu ki şu an 480'lerdeyiz, bunu da açıklayacağım. Türkiye'deki Pisa'da 4848 tane öğrenci katıldı ama benim kanaatime göre istatistikleri güzelleştirmek için yapılmış bir şey var. Öbür taraftan bazı federasyonlar, nasıl bir modelle biz gençlerimizi spora yönlendiririz gibi yaklaşımları var, orta öğrenim ile sportif uğraşı nasıl bağdaştırırız, nasıl genç yetenek buluruz onları destekleriz. Spor salonları yeterli mi, programda bir hata var mı tartışabiliriz. Obezite olarak tanımlanan bir dert var. Bu sadece bize has değil. Dünyada 1974 yılından bu yana 13-14 yaşındaki çocukların 6 dk testinde - bizde uygulanmıyor- 6 dakikada denekler ne kadar mesafe kat ettikleri ölçülür. Bu dünyada ortalama olarak Batı Avrupa ülkelerinde 1.100 metre iken, 900 metrelere gerilemiş. 1974 yılındaki çocuklar Almanya'da, Amerika'da, Fransa'da, İsveç'te 6 dakika içinde 200 metre daha az mesafe kat edebiliyorlar. Dolayısıyla "hımbillaşma" (hareketsizlikten dolayı güç kaybetme) bütün dünyada var. Ama gözlemlerime göre Türkiye'de daha yaygın. Yapılan yarışma sonucunda elde edilecek toplam dersane-sınıf sayısı küçük bir ülkenin, örneğin, Slovenya'nın- tüm gereksinimini karşılayabilecek hacimde. Ancak hedef burada niceliksel bir yeterliliği sağlamanın yanında, anılan projelerin öğrencilerin "pisa-puanlarının" yükselmesine, sportif alanda uluslararası başarıya katkısı ve çocukların sağlıksızlaşmalarını önlemleri tartışılmalı, projelerin bu konulardaki potansiyelleri incelenmelidir.

Bursa Nilüfer Eğitim Kampüsü

Kerem Yazgan, Begüm Yazgan

Tasarım, ana kurgusunu oluşturan, eğitim bloklarının altında oluşturduğu mekansal düzenleme(avlu sokak) ile öne çıkmıştır. Bu düzenleme özgün ve başarılı bulunmuştur. Tasarımın ortak kullanım alanlarının 'avlu sokak' ile bütünleştirilmesindeki kararlı tutumu ve başarısı, bu alanın bir etkileşim alanı olarak işlev görmesini ve bu yolla yerleşkedeki yaşantının zenginleşmesini sağlamıştır. Derslik bloklarının alt katlarının boşaltılarak ara katlı açık alana dönüştürülmesi tasarımı güçlendirmiştir. Derslik bloklarının üç kat içinde çözümlenmesi ve bu blokların avlu ile güçlü ilişkisinin dış mekanın kalitesini artırdığı değerlendirilmiştir. Yurt bloğunun yerleşke tasarım dili ile uyumu başarılı bulunmuştur. Bu nedenlerle birinci ödüle değer görülmüştür. Eğitim bloklarının her iki yönden de zemine ulaşarak allee varabilmesi ulaşım mesafelerini kısaltması açısından olumludur. Ancak eğitim bloklarına bu alleden ulaşım güçlü bulunmamıştır. Bu durum derslik katlarında da devam etmektedir. Derslik bloklarındaki plan şeması monoton bulunmuştur. Plan şeması iç mekan zenginliği yaratmak üzere yeniden irdelenmelidir. 'Avlu sokak' ile derslik blokları arasındaki ulaşım ilişkisi bütünleştirilerek güçlendirilmelidir.

Bir çocuğun bir günde 30 dakika, dakikada 4 kalori tüketmesi gerekiyor ki, sağlıklı çocuk olsun. Bu tam gün bir okul olduğu için biz burada, projelerimizde çocukların beden eğitimi dersleri dışında dakikada 4 kalori harcayabileceği ortamlar var mı, onu araştırmamız lazım. Belli kriterler var. Mesela spor salonu yapılmış. Yapılan spor salonunun doğru olup, olmadığını tartışmamız gerekiyor. 400 seyirci kapasiteli bir tane spor salonu var. Ondan sonra 5 tane 200 metre kare kapasiteli spor salonları var. Okulun eğitim sistemi değişebilir. Ben mesela bir dönem Duyun-u Umu miye Binası olan bir binada -şu anda okul olarak kullanılıyor ama 100 yıl önce Osmanlı borçlarının tavsiye edildiği Babıali'nin üstünde belki mimarlık tarihi ve nostalji perspektifinden eşsiz ancak okul olarak korkunç bir binada- eğitim görüyordum. Tek tesellim pencereden bakınca Boğaz'ı seyretmektir. 4+4+4 değişebilir, Bakan değişebilir, A-parti gider, B-parti gelir, bunun bizi ilgilendirmemesi lazım. Bizim şimdi yapacağımız şey her ne kadar Milli Eğitim Bakanlığı kiracı olsa da bir şekilde bizim kaynaklarımızla yapılıyor, onun için bu üç soruna cevap veriyor mu onu tartışmamızı öneririm. Gerek mimar olarak, gerekse bu ülkede yaşayan çocuğu olan bireyler olarak, zira geleceğimizin önemli bir kısmı saydığım konulardaki başarımıza bağlıdır. Çünkü bizim geleceğimiz söz konusu.

Pisa testine ve Türkiye eğitim sistemi yorumuna bakarsak, matematik, fen bilgisi bir de okuduğunu anlama dersleri mevcut. Bundan önceki değerlendirme raporunda Türkiye bölümünde bir tane fen lisesi var. Benim ihtimalime göre Ankara Fen Lisesi. Ankara Fen Lisesi'nin öğrencileri muhtemelen Türkiye'nin en zeki öğrencileridir. Fen Bilgisi'nde aşağı yukarı Finlandiyalı öğrencilerden 30 puan daha yüksekte. Fakat okuduğunu anlamada daha kötüler. Finlandiya'da ortalama bir çocuk, Türkiye'nin en zeki öğrenciden okuduğunu daha iyi anlıyor. Biz bu bağlamda mimar olarak ne yapabiliriz? 1960'ların literatürünü incelediğiniz vakit, mimari ile okul başarısı arasında determinizm yok, ilişki yok. Ancak son araştırmalarda mimarinin dili ile okul başarısı arasında doğrudan ilişki var. Amerikan araştırmalarına göre de okul mimarisinin öğrenciler tarafından benimsenmesiyle Vandalizm arasında ters oran var. Okulu ne kadar fiziksel olarak benimsiyorsa, okulu o kadar az kırıyor. Aynı zamanda okul ne kadar sempatik geliyorsa, okuldaki başarısı o kadar fazla.

Finlandiya'da neden sonuçlar iyi çıkıyor. Finlandiya'da anne ve babaların bir tanesinin ya da çocuğun Finlandiya'da doğmuş olma oranı %99, yalnızca %1'i göçmen. Almanya'da bu daha fazla, %20'ye geliyor. Almanya'da en fazla başarı, göçmenlerin az olduğu bölgelerde. Doğu Almanya eyaletlerinde göçmen daha az, eski eyaletlerde göçmenler daha fazla. Mart ayındaki, Finlandiya ile ilgili sergide Daire başkanımız Mustafa Murat Bey 5 bin kişiyi telaffuz ettikten sonra Finlandiyalı yetkili en iyi okul bizde dedi. Finlandiya'daki okul şöyledir: 10 ila maksimum 600 ve iyi okulun kriteri şu; yeni gelen birisi gideceği yeri bulabiliyor mu? Binanın tümünü bir anda kavrayabiliyor mu, çıkışı da sormadan bulabiliyor mu? 5 bin kişilik okulda yeni gelen birisi okula girdiği vakit gideceği yeri bulabilir mi, çıkışı nasıl bulur? Ben askerliği er olarak Menemen'de yaptım ve 5 bin kişiydik. İştima alanı o 5 bin kişiyle dolduğu vakit, yere iğne atamazdınız. Aynısını bu tür okullara getiriyoruz.

Elazığ Eğitim Kampüsü

Seçkin Kutucu, Ebru Yılmaz, Yonca Kutucu

Yerleşkenin topoğrafya ile bütünleşmesi, alle ile yapıların görsel ve işlevsel ilişkisi ve bloklar arasındaki yeşilin ve yaya ulaşımının sürekliliği olumlu bulunmuştur. Sosyal merkezin dışarıdan rahat kullanımının sağlanması başarılı bulunmuştur. Yurtların konumu ve eğitim yapıları ile ilişkisi başarılıdır. Tasarım, bu nedenle birinci ödüle değer görülmüştür.

Diğer yandan, işletmede ortaya çıkacak kontrol ihtiyacı nedeniyle yerleşke içinde ayrı bir araç ringinin oluşturulması önerilmiştir.

Ben bu tür okulların doğru veya yanlış olduğunu ima etmiyorum, bu büyük bir çabadır çünkü bir sorun var. Ama bu sorunu çözerken sayısal çözümememiz gerekiyor. Bazı modeller var, projeler üzerinde o modelleri test edebiliriz. Bu kriterleri de test edebiliriz diye bir düşüncem var.

Murat Sönmez: Anlattığınız şeyler çok ilginç hem de aydınlatıcı. Ama isterseniz tartışmayı şöyle bir boyuta taşıyalım; jüri başkanlarının bu süreci nasıl gördüklerini tartışmaya ekleyelim.

İhsan Duygulu: Bir de ben bu konuyu neden böyle ele aldığımı anlatayım. Ben kendimi değil bir kurumu temsil ediyorum. Dolayısıyla söylediğim her şey kurumuma mal edileceği için tartışmayı, sadece yarışma sürecindeki sorunlar ve işi alan ile idare arasındaki parasal meseler dışına ki bu da çok önemli ve nerdeyse bu birleşimin tek önemli konusu olduğunu anlıyorum, başka bir yere yönlendirmeyi düşündüm.

Murat Sönmez: 1. etap yarışmasının jüri üyesi Kaan Özer'e söz vermek istiyorum.

Kaan Özer: Bu süreçte nasıl geldiğimizi anlatayım. Bahsedilen ihale süreci ile iş alan kampüs projesi hazırlayan ekiplerden bir tanesi de bizdik. Kampüslerin yarışmaya çıkması sürecindeki tartışmalarda da yer aldık. Yarışmaya çıkması ama bunun modeli ile ilgili olarak açıkçası bizim fazla bir bilgimiz olmadı. İdare ile Hasan Özbay'ın birlikte yaptığı, biraz da Hasan Özbay'ın kurguladığı yarışmaya çıktı. O zamanki ilk jürimiz Haydar Karabey, Erdal Sorgucu, ben, Dürrin Süer ve İnşaat Yüksek Mühendisi Atilla Eser idi. Biz bu şeyi tartıştık, Milli Eğitim Bakanlığı bir program oluşturmuştu ve bunu 10 bin kişi olarak yapmayı kafasına koymuştu. Biz bu 10 bin kişilik öğrenci sayısının çok fazla olduğu konusunda bir tartışma yaşadık. Ama neticede idare ihtiyaçlarından bahsetti, derslik açısından bahsetti, arsa sorunundan bahsetti vs. ve bu 10 bin kişilik programla yarışmaya çıktı. Açıkçası program üzerinde bu 33 tane kampüsü önce 10'ar 10'ar proje yapilsın, üçe bölelim dendi. Biz bu 11 tanesinin de birden çıkmasının doğru olmadığını orada tartıştık. Bunun bir ilk olduğunu, bunu ne kadar az tutarsak süreç içerisinde de bu sorunların görülebileceğini ve bir sonraki aşamalarda bunların çözülebileceğini söyledik. Neticede pazarlıklarla 8 arsaya düşürdük bunu. Daha sonra bu katılım nasıl olacak tartışması oldu ve tabii ben yarışma üzerinden konuşuyorum şu anda. Dedik ki buna aslında herkes katılsın. Türkiye'de olabilecek herkese açık olsun. Bu yüzden de bu şartları minimuma indirdim. Yani öyle bir şey oldu ki ön seçimli bir yarışma olduğu için belirli şartları da koymak zorundasınız. Şu kadar metrekaşe bina yapmış olmak olsun, eğitim yapıları üzerine bir yazı yazmış olmak bile yarışmaya bir davet şansını sağlıyordu. Böyle bir süreçte yarışma oldu. Ondan sonra jüri başkanımız Haydar Bey ayrıldı ve değerlendirme aşamasına geçildi.

Ercan Çoban: Haydar Bey neden ayrıldı?

Kaan Özer: Ayrılma nedenini bilmiyorum çünkü idareye yazılmış bir şey, kişisel gerekçelerle ayrıldım dedi.

Hasan Özbay: Jüri ilk yarışmayı çıkarırken program gereği süreci hızlandırmak gerekiyordu. Jüri toplantısını yapıp, bitirdiği zaman arsalar tam kesinleşmemişti. Haydar Bey de İstanbul'da olduğu için o arsaları çok inceleme şansı olmadı.

Mardin Midyat Eğitim Kampüsü

Kerem Piker

Tasarım, yerleşkeyi yörenin mimari-kentsel dokusundan hareketle tasarlama düşüncesi ile öne çıkmıştır. Yörenin mekansal ve kütesel tipolojisine referanslar vererek topoğrafya ile uyum içinde ortaya konan soyutlama başarılı bulunmuştur. Oluşturulan eyvan türü mekanlar ve arkadlar ile iklimsel uyum desteklenmiştir. Yapı kütlelerinin parçalı organizasyonu, topoğrafya ile uyumunu mümkün kılmıştır. İri kütlelerin topoğrafyanın olanaklarını kullanarak gizlenme düşüncesi ustacadır. Tasarım bu nedenlerle birinci ödüle değer görülmüştür. Ancak özgün tasarım düşüncesi ve taşıdığı mekansal kaliteye rağmen bu düşünce ve kalite yeterli seviyede sergilenememiştir. Bu durum proje hakkında kaygı duymamıza sebep olmuştur. Bu sebeple projenin irделenip geliştirilerek jüri değerlendirmesine yeniden sunulması gerekli görülmüştür. Araç ulaşım düzeni, dersliklerin ilişkileri, giriş çıkışlar, allenin kullanımı ve iç çözümlerin geliştirilmesi gerekmektedir.

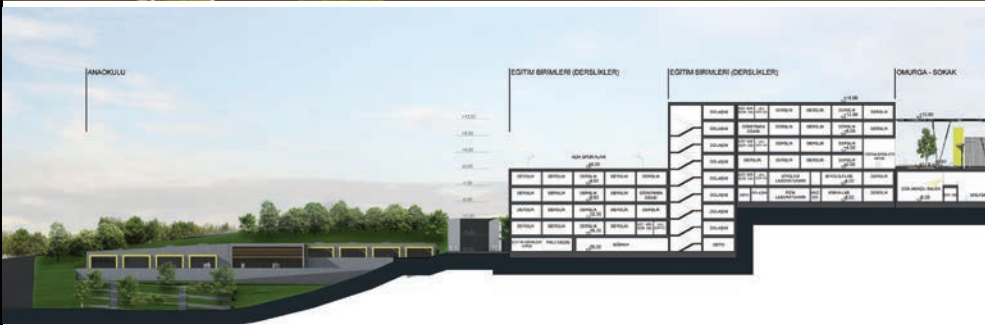
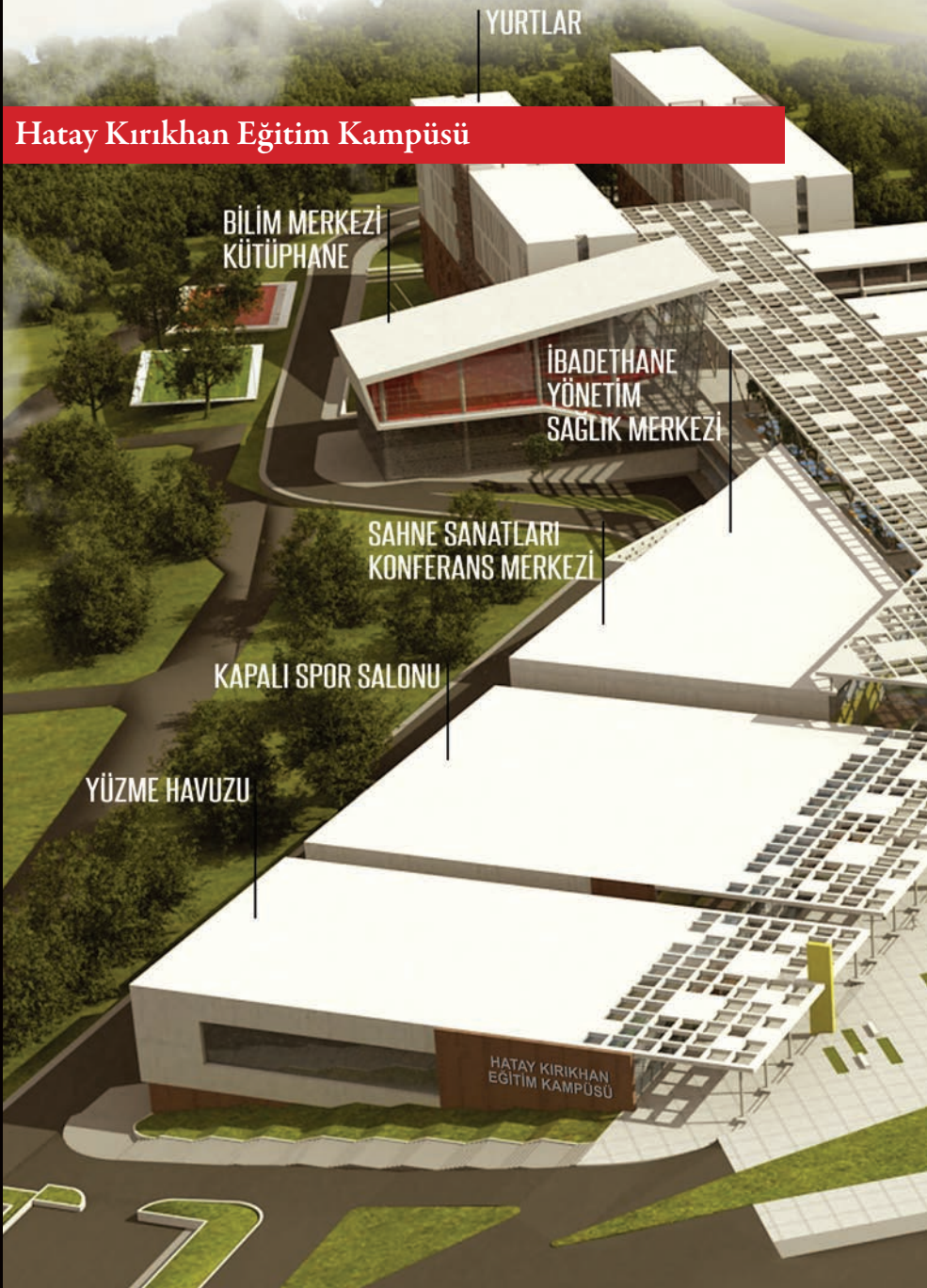
Jürinin diğer kalan üyelerinin arsaları inceleme şansı oldu. Yerinde değil ama en azından doküman üzerinden görme şansı oldu. Haydar Bey'in bu süreç içerisinde endişeleri oldu. "Arsaları görmeden yarışmayı ilan ettik" dedi. O arada soru-cevap toplantısı var," bu konuyu orada görüşelim, arsalarda bir yanlışlık varsa düzeltelim, gerekirse süreyi uzatırız" diye tartışmalar oldu jüri içinde. Soru-cevap toplantısını beklemeden de görevinden ayrıldı. Bundan sonraki süreçte, soru-cevaptan sonra yarışma süresi uzatıldı diye hatırlıyorum. Çünkü bazı arsalarla ilgili imar sorunları vardı.

Murat Sönmez: Süreci hızlandırmak adına ikinci etap yarışması jüri başkanı Özcan Bey'e söz vermek istiyorum.

Kutlu Bal: Bu süreç içerisinde hem pozitif hem negatif yönde ciddi tartışmalar yapıldı. Çok boyutlu ve çok katmanlı tartışmalar oldu. Buraya gelmiş insanların bu konuda söyleyecek şeyleri var. Ben ortamı yumuşatmanın aksine biraz daha germek gerektiğini düşünüyorum.

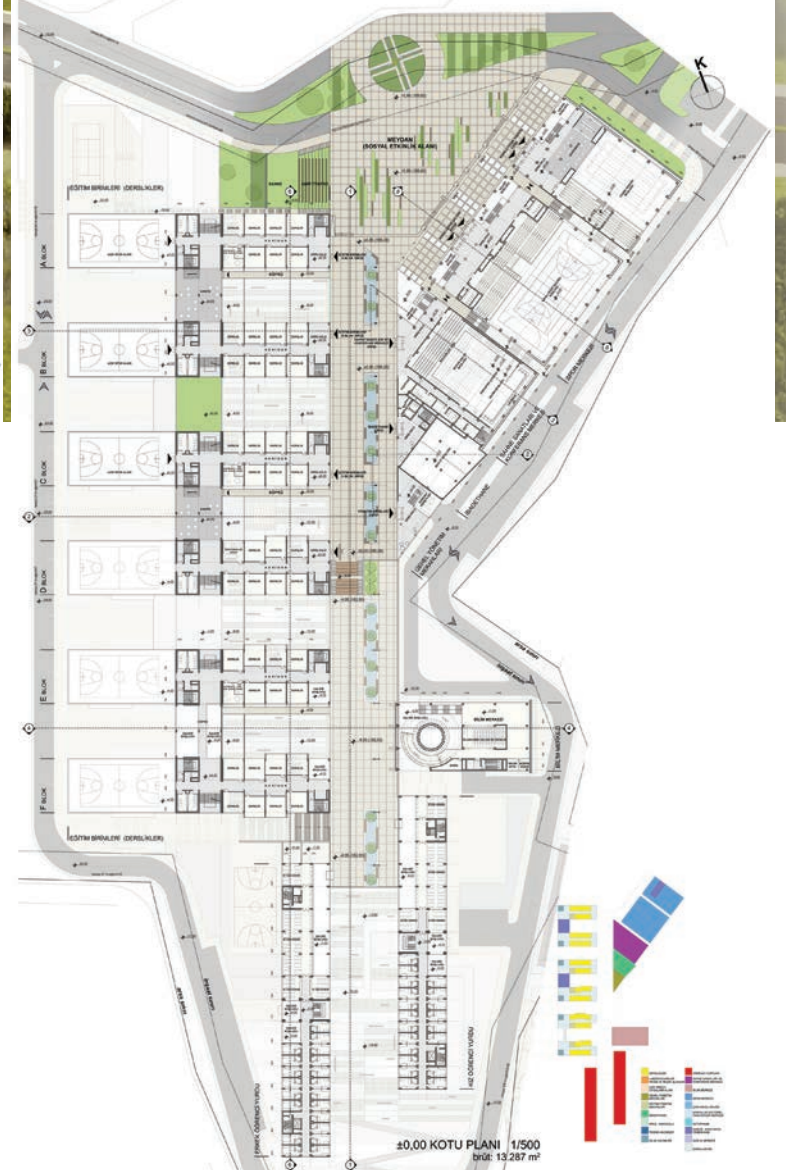
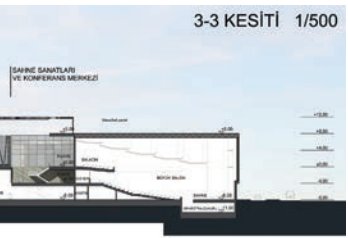
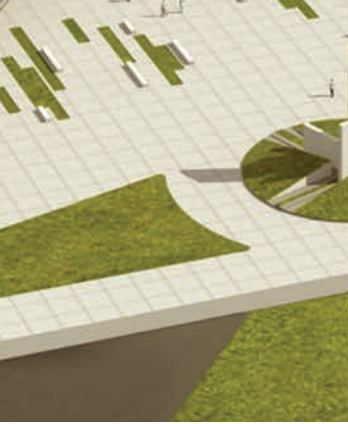
Murat Sönmez: Son iki sözden sonra devam edeceğiz ama sürecin tamamlanması adına iki tane söz var. Onları bitirelim sonra genel bir tartışma yapacağız.

Özcan Uygur: Bu süreçte hep soru işaretleri var. Eğitim ile ilgili bu ülkenin insanları, aydınları, yetiştirdiği insanlar olarak bizim burada bazı görevlerimiz vardı diye düşündüm. Bugüne kadar olan deneyimimizi ve birikimimizi düşünerek, seyretmek değil, içine girip rol almak gerekli diye düşünüyorum. Çünkü bunlar kuşaktan kuşağa insanlardan belli kurumlara yöneltmek zorunda, toplum bunun için yetiştirdi bizi. Ben olaya böyle bakmaya çalıştım. Sırf şöyle yapılacak, böyle yapılacak diye sürecin dışında durup, işte böyle oldu diye pasif kalmak yerine, aktif olarak bulunmanın daha doğru olacağını düşündüm. Bence şu ortamı oluşturmak bile mimarlar açısından bir başarıdır. Bu ülkede bugüne kadar eğitim yapıları ile ilgili doğru düzgün bir tartışma bile olmamıştır. Buna bütün kurumlar dahil. Burada rol aldığımızda şunu çok ciddiye aldık, sürekli kuruma şunu sorduk: Bizim ulus olarak eğitim politikamız nedir ki bunun kabuğunu oluşturalım? Bu soruya sürekli cevap alamadık. Yok, çünkü yetkililer de yok diyorlar. Kurumdaki arkadaşlarla da bunu konuştuk. Altyapı nedir, politika nedir, eğitim politikası nedir, bunun kabuğunu biz nasıl oluşturacağız? Sonuçta baktık ki şimdiye kadar böyle bir şey olmamış, Cumhuriyet'in ilk yıllarından beri eğitim hep geriye gitmiş, bütün döneme bakın, yapılara bakın. Yapılardan zaten anlaşılıyor Türkiye'nin portresi, eğitim politikası daha doğrusu. Burada hiç değilse ciddi olarak programı baştan aşağı bir gözden geçirelim. Birinci jürinin yaptığı programın üzerine yeniden ilaveler, uyarılar yaparak bir adım öteye götürmeye çalıştık. Sonuçlar tartışılır, başarılı mı başarısız mı diye. Ama ben hem yarışmacı oldum hem jüri oldum, hep şunu gözledim. Biz buyuz, 160-170 kişi. Hem jüri hem yarışmacı oluyor diyorlar ama yok. Çarkın böyle dönmesi gerekiyor, onun için de yarışma kurumu zaten zedelenmemiş durumda. Kimse kalkıp da şu yarışma, şuna yapıldı diyemez. Biz mimarlar olarak elimizde değerli bir kurumsal ya da geleneksel bir yapımız var. Onu korumak zorundayız. Ve bugüne kadar da kimse bu konuda bir şey demedi. En azından mimarlar, mimarlık ortamı böyle bir şeye kavuştu. Bakın yüzlerce insan bu konuda kafa yordu.

Yeşim Hatırlı, Nami Hatırlı

Meydanla başlayıp kuzey-güney yönünde devam eden omurganın, batı yönünde konumlanan derslik bloklarının topoğrafyaya uyumlu ve yerleşke içinde dengeli olarak dağıtılması başarılı bulunmuştur. Önerilen allenin Hatay'ın iklim özelliklerine uygun olduğu değerlendirilmiştir. Doğu yönünde spor merkezi, sahne sanatları merkezi ile beslenen meydanın, dış kullanımlara olanak sağlaması olumlu değerlendirilmiştir. Tasarım bu nedenlerle birinci ödüle değer görülmüştür. Yurtların üç kişilik odaya çıkarılarak kat sayısının azaltılması önerilmiştir.

Ve şu anda iyi-kötü, az-çok elinde tartışabileceği, konuşabileceği bir şey var. En azından bunu başardık diye düşünüyorum. Daha da iyi olabilirdi. Orada hem kurum olarak Milli Eğitim Bakanlığı hem de mimarlar olarak bizlerin eksikleri var. Sonuç itibariyle sürecin iyi yönetildiğini düşünmüyorum. Her ne kadar kazanımları varsa da, çok da sürecin sonlandırılabilmesine inanmıyorum.

İhsan Duygulu: Ben bir savunma yapabilir miyim? Bu Ankara'nın girişindeki kapılar gibi değil. Onlar duygusal ve kültürel ürünler. pragmatik gereksinimleri karşılamıyorlar, okul yapıları ise tam anlamı ile gereksinim sonucu talep edilir ve sanatsal, sentimental öğelerin dışında sürekli gelişen bilimsel ölçütlere karşılık vermelidirler. Ama biz mimarlar olarak bilim üretmiyoruz değil mi? Bilimi mimara verecekler. Biz o bilgiler çerçevesinde yapıları elde edeceğiz. Dolayısıyla Hasan'ın dediği gibi 4 bin sayfalık dokümantasyon yapıldı. Ben merak eden olur diye bin sayfalık dokümanı yanımda getirdim. Bu bilgiyi elde etmeden biz üretim yapamayız.

Kutlu Bal: Ama yapıldı! Bu bilgiyi elde etme süreci yaşanmadan bu işe girilmiş oldu. Eleştirilerden biri de bu zaten.

İhsan Duygulu: Onun için biz bu kadar emeği, jürinin de emeği var, yarışmacıların da emeği var, bizim bunları takdir etmemiz, hataları kıran kırana değil uzun sürede tartışmamız lazım. Bakın İskandinav yarışmalarında Eylül ayında yarışma teslim ediliyor, Şubat-Mart aylarında sonuçlanır. Ama sonuç açıklanırken, hal-ka soruluyor, tartışılıyor bizde de her şey çok çabuk oluyor. Bu kadar hızlı olunca çoğu şey hatalı oluyor. Size yine bir istatistik vereceğim eğitim ile ilgili. Burada 25 kişilik sınıflar var. Aşağı yukarı 2,3 metrekaare kişi başı, 2,6'ya kadar çıkıyor. Bunlar gayet iyi. Avusturya'da 28 kişilik derslikler, öğrenci sayısı artı %20. 28 kişilik sınıfı 25 öğrenciye indirelim mi diye yıllar sürdü. Yıllarca sürmesinin nedeni de şu, 600 tane yeni öğretmen eğitim sistemine katılacak, bu katılacak öğretmenler ile 300 milyon Euro/yıl maliyet çıkıyor ve buna değer mi, değmez mi diye tartışılıyor ve sonunda karar verildi, 25'e indirildi. Ama bizde çok çabuk karar veriyoruz. Çok çabuk karar verdiğimiz gibi mimara da çok kısa zamanda verilen veri yetersizliği ile proje üretmeye çalışıyoruz.

Kutlu Bal: Sözlerim verdiğiniz istatistikleri kıymetsiz bulduğumdan değildi. Sadece böyle bir tartışmanın sürecin en başında yapılması belki çok daha yerinde olurdu. Şu aşamada sürecin çok farklı açılardan ele alınması var. Mimarlar Odası'nın genel anlamda politik olarak karşı duruşu var, Haydar Karabey'in sürecin başında jüriyi terk etmesi hadisesi var, jüri üyelerinin yarışmacı olması, yarışma geleneği zedelendiği gibi tartışmalar var, yarışmacıların sonrasında birlikte hareket edemediği gibi düşünceler var. Süreç hakkında söylenecek bunca söz varken; tartışmayı nicelik ve istatistikler çerçevesinde sürdürmek çok anlamlı değil.

Özcan Uygur: Aslında jüri toplantımızın ilk başında hatta daha önceki bilgilendirmelerde, hep ben şunu vurguladım. Aslında söylediğiniz şeyler ne mimarların, ne tek başına eğitimcilerin, ne de tek başına psikologların vereceği bir karar. Bir ülkenin eğer eğitim politikası var ise bunu bilimsel olarak tartışır, karara varır ve bunun çerçevesini çizer. Madde madde sıralar. Bu bizim yapacağımız bir şey değil. Bu, bu ülkedeki siyasi otoritenin, iktidarın, bu işi yönlendiren insanların yapması gereken bir şey.

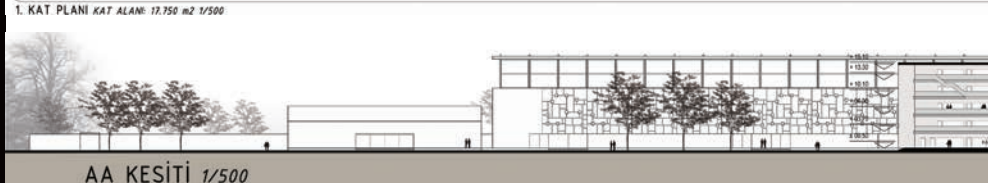
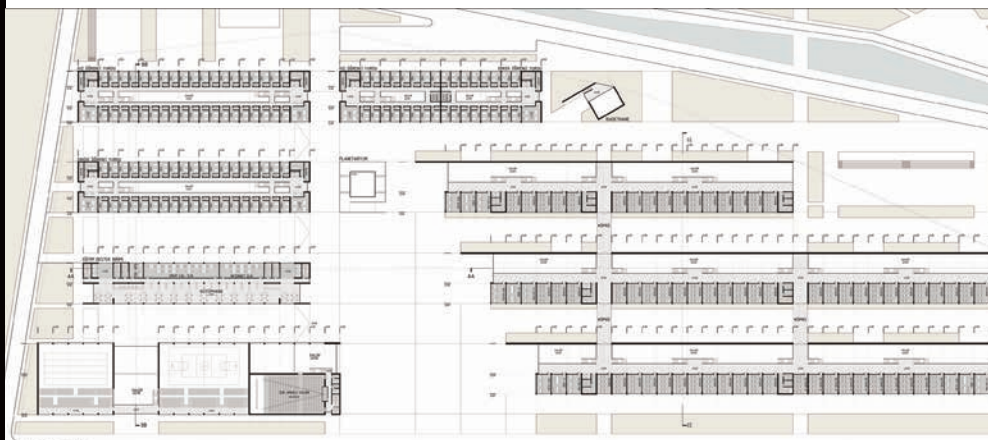
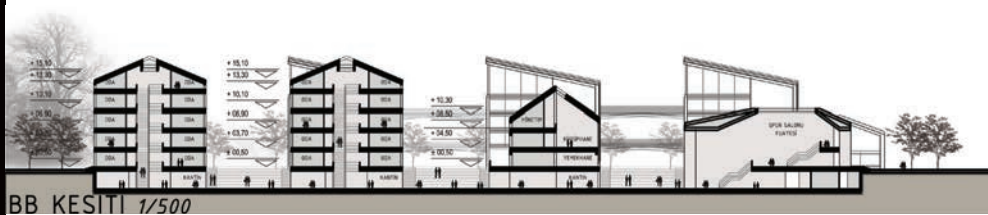
İğdır Eğitim Kampüsü

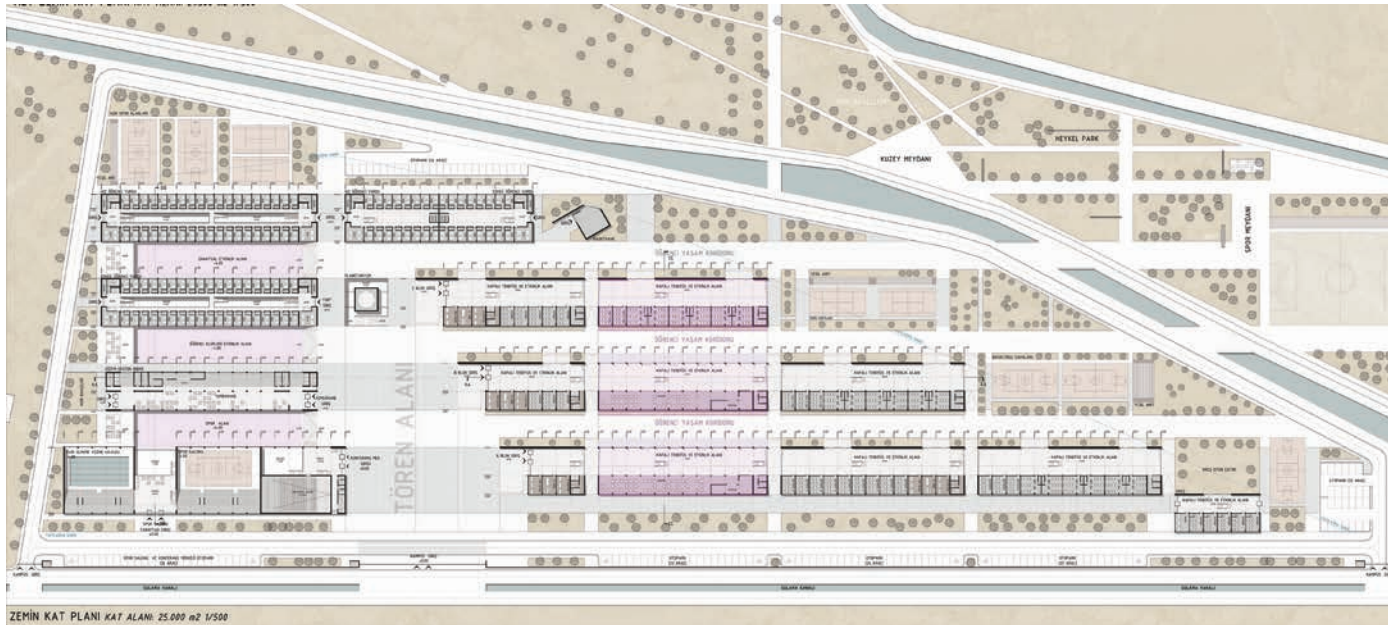
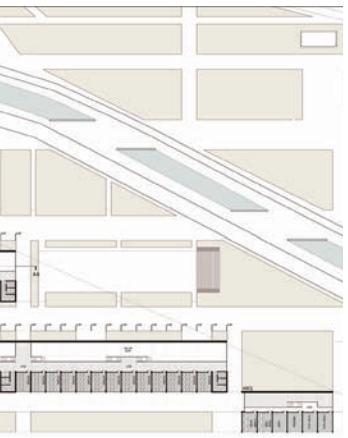
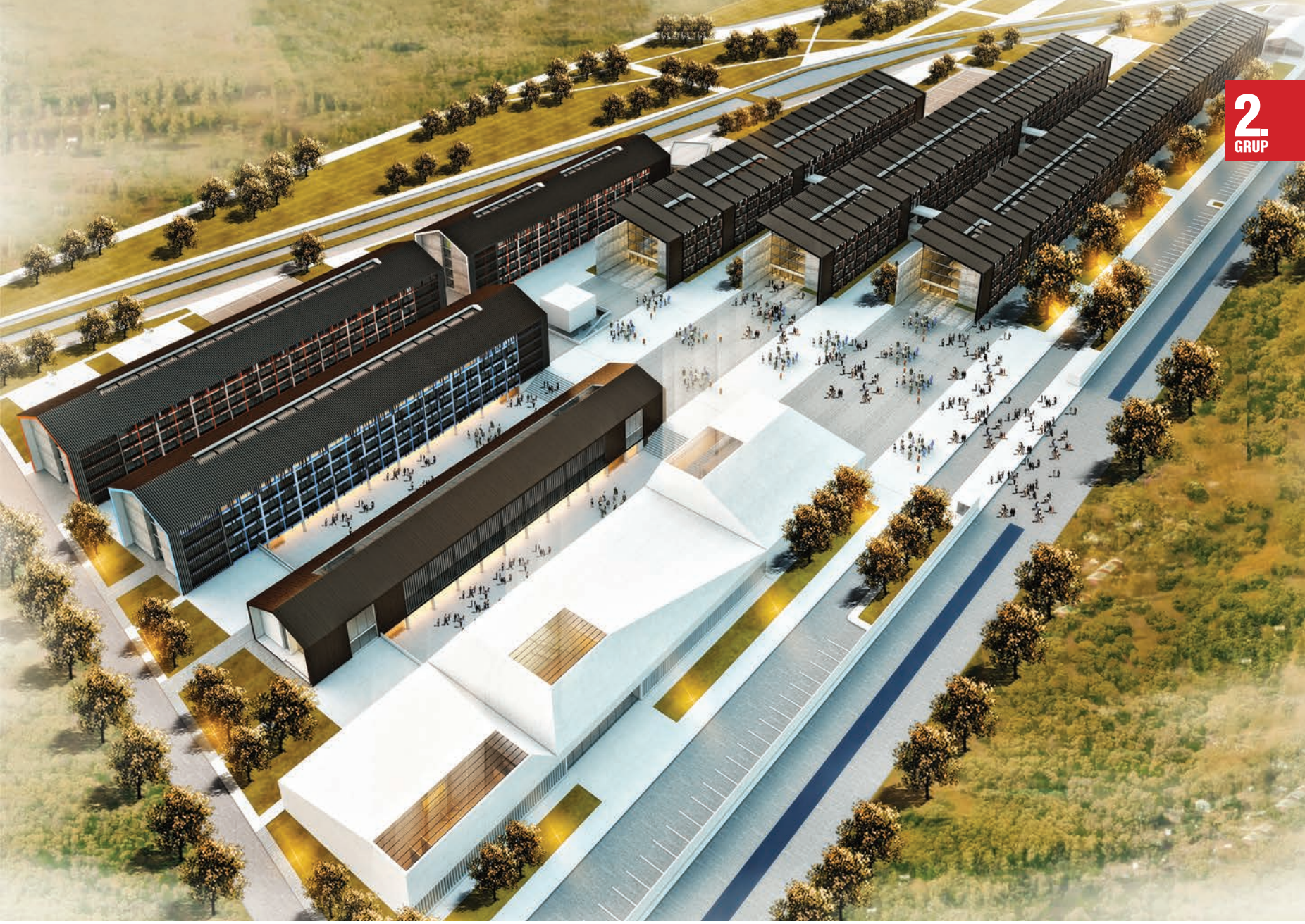

Cihan Sevindik, Doğan Türkkân

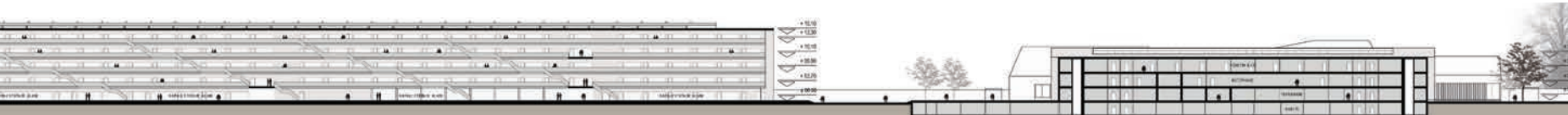
Yerleşke kurgusunun yalın dili, konuya özgün ve kararlı yaklaşımı önerdiği zengin iç ve dış mekan kurgusu övgüye değer bulunmuştur. Temsiliyeti çağdaş bir okulu simgeler özelliktedir. Alt zemin katta yurtlar ve eğitim destek birimleri altında tasarlanan öğrenci platosu, spor ve sahne sanatları merkezi ile bütünleşerek interaktif bir eğitim alanı ve sosyal mekan tanımlamaktadır. Tasarım bu nedenlerle birinci ödüle değer görülmüştür.

Diğer yandan öğrenci yaşam koridorlarının uzunluğu ve mekansızlığı, kampüse girişte yol ile yaratılan mekanın yetersizliği, derslik koridorlarının uzunluğu eleştirilmiştir. Konferans ve sahne sanatları merkezinin istenen niteliklere sahip olacak şekilde irdelenerek geliştirilmesi gereklidir. Ayrıca derslik bloklarındaki duvarların gözden geçirilmesi önerilmektedir. Derslik cephe akslarının büyütülmesi gerekmektedir. Ana kurgu bozulmadan, yurt kapasitesi programda istenen düzeye kavuşturulmalıdır.

ZEMİN KAT PLANI KAT ALANI: 25.000 m² 1/500

Ama bu maalesef yok, şimdiye kadar yapılmamış, az önce onu vurgulamaya çalıştım. Yani Cumhuriyet tarihinden bu yana da yapılmamış, irdelenmemiş. Eğitim dediğiniz zaman buna mimar karar veremez, öğretmen de karar veremez. Buna idare de karar veremez. Bu bilimsel bir çalışma olmalı, bir politika üretilmeli. Bu politikalar belirlenir, somutlanır, daha pilot uygulanır. Tekrar test edilir, tekrar dönülebilir. Ama maalesef bizim ülkemizde bu böyle olmuyor. Böyle olmayınca ben mimar olarak bu sürecin dışında kalıp seyir mi edeyim, yoksa içinde kalıp bir şeyleri yapabildiğimiz kadar yönlendirmeye mi çalışayım? Biz dışında kalıp, seyir de edebiliriz, sürekli yazardık ya da gidip Kızılay'da gösteri yapabiliriz. Elimize ne geçiyor? Hiçbir şey geçmiyor. O zaman sürecin içinde bulunup nasıl olması gerektiğini dikte etmek, bastırmak da bir şeydir diye düşünüyorum. Ve şuna inanıyorum ki, -bilmiyorum Milli Eğitim'deki arkadaşlar kurumsal olarak kendileri bu yarışmalardan önce ve sonraki durumu daha iyi tartışacaktır- biz mimar olarak ülkeyi yönetemeyiz ki. Ama geride durmamamız gerekir diye düşünüyorum. Hatta biz yarışmadan önce işin içinde yer aldık, kendi birikimimizi aktardık ve bu görevimiz diye düşündük.

Murat Sönmez: Çok teşekkür ederiz. Üçüncü etap jüri başkanı Adnan Aksu'ya ben sözü vermek istiyorum.

Adnan Aksu: Ben başından sonuna sürecin içinde olmama rağmen kendimi seyirci gibi hissediyorum. "Neyi yönlendirdik, neyi ne kadar yaptık?" gibi sorulara cevap verebildik mi gerçekten bilemiyorum. Bu yarışmada içinde olması gereken ve üyelerinin çoğunluğunun bu yarışmanın içine dahil oldukları ve ödüller aldıkları Serbest Mimarlar Derneği'nin yönetiminden kimsenin burada olmadığını da vurgulamak istiyorum.

"3. Etap jürisi olarak ne yaptınız?" sorusuna fazla girmek istemiyorum. Biz sonuçta, 10 bin olan öğrenci kapasitesini 5 bine indirebildik. Onun dışında "Neye müdahil olabildik?" sorusu benim için de tartışmalı. 1, 2, 3 etaplar birbirinin tekrarı olarak gitmiş, oldukça kallavi yarışmalardan bahsediyoruz. Öncelikle bakanlığın niyeti konusunda bir şey söylemek istiyorum. Aslında çaresiz bir kurumdan, çaresiz bir devletten ve çaresiz vatandaşlardan bahsediyoruz. "Bir konuya çözüm üretmek konusunda ne yapabiliriz?" dediğinizde, kimsenin net bir şey bildiğini sanmıyorum. Kafası karışık herkesin, o gün bir şey söylüyorlar, ertesi gün başka bir şey söylüyorlar. Aynı hükümetin bir bakanı geliyor böyle diyor, öbür bakanı geliyor başka bir şey söylüyor. Mimarlar başka bir şey, karar vericiler başka bir şey söylüyor. Bu kadar kafa karışıklığının içerisinde hepimiz bir panik halindeyiz. Çözümlerin hepsi bu panikten dolayı doğru yere varmıyor, birbirini takip etmiyor. Sadece Milli Eğitim Bakanlığı değil tüm kurumlar böyle. Biz ilk defa Hasan Hoca'nın sayesinde olanı biteni görme şansını bulduk. Çünkü bu tartışma tüm mimarlara açıldı. Ve buradan doğru değerlendirmeler çıkardık, çıkaramadık o konuyu belki ileride daha iyi göreceğiz. Ben şuan sadece seyrederim ve hiçbir şey çıktığını zannetmiyorum. Bu ülkede okul yapmak için ciddi bir yapı stoğu eksikliği var. Bu yapı stoğu eksikliğinin nasıl giderilmesi gerektiği konusunda ben karar verici olan Milli Eğitim Bakanlığı'nın bir sürü yolu denediğine inanıyorum. Dünya Bankası ile çalışmalar yapıldı, kitaplar basıldı. Hiçbir mimarın bunlara ulaşamayacağını düşünmüyorum.

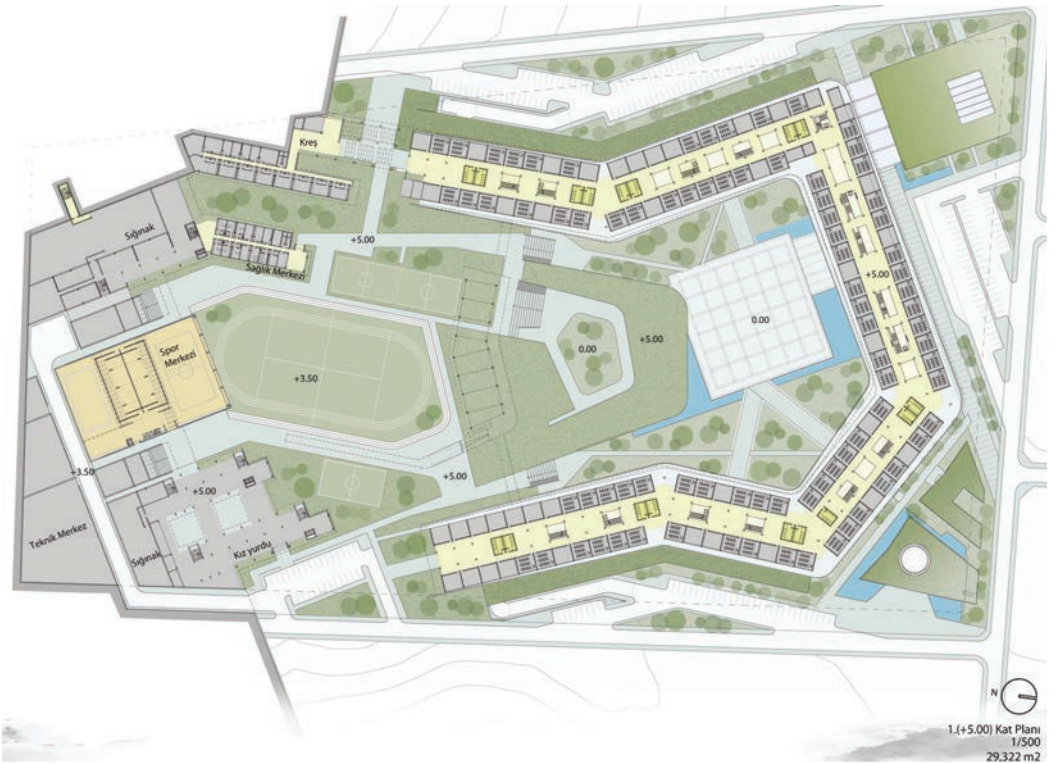
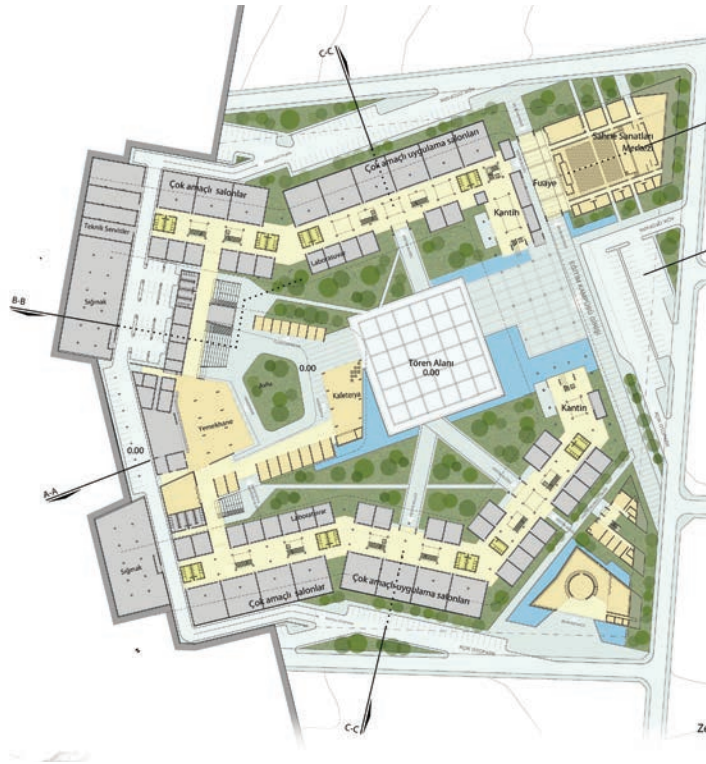
Kahramanmaraş Eğitim Kampüsü

Eren Başak, Meral Özdengiz, Doğuşcan Aladağ, Özgün Özçakır

Eğitim bloğunun şekillenişindeki duyarlılık, mekansal çözümlerdeki başarı ve yapı kütlelerinin oluşturduğu dış mekanlar, alan kullanım kararlarındaki zonlama, topoğrafyanın farklı kullanım alanlarını destekler biçimde ve dış mekanlar arasındaki akışkanlığı bozmadan kullanılması, araç trafiğinin çeperde bırakılmasına rağmen teknik servis trafiğinin çözülmesi başarılı bulunarak birinci ödüle değer görülmüştür. Ancak yerleşke girişinde yaratılan alanın, zemin kat kullanımındaki mekanların yaşama katkılarının, tören alanının ve özellikle kütüphane binası olmak üzere eğitim bloğu dışındaki diğer yapıların aynı duyarlılığı gösterecek şekilde etüd edilmesi ve ayrıca araç trafiğinin yerleşke içi ringi olarak yeniden düzenlenmesi önerilmektedir.

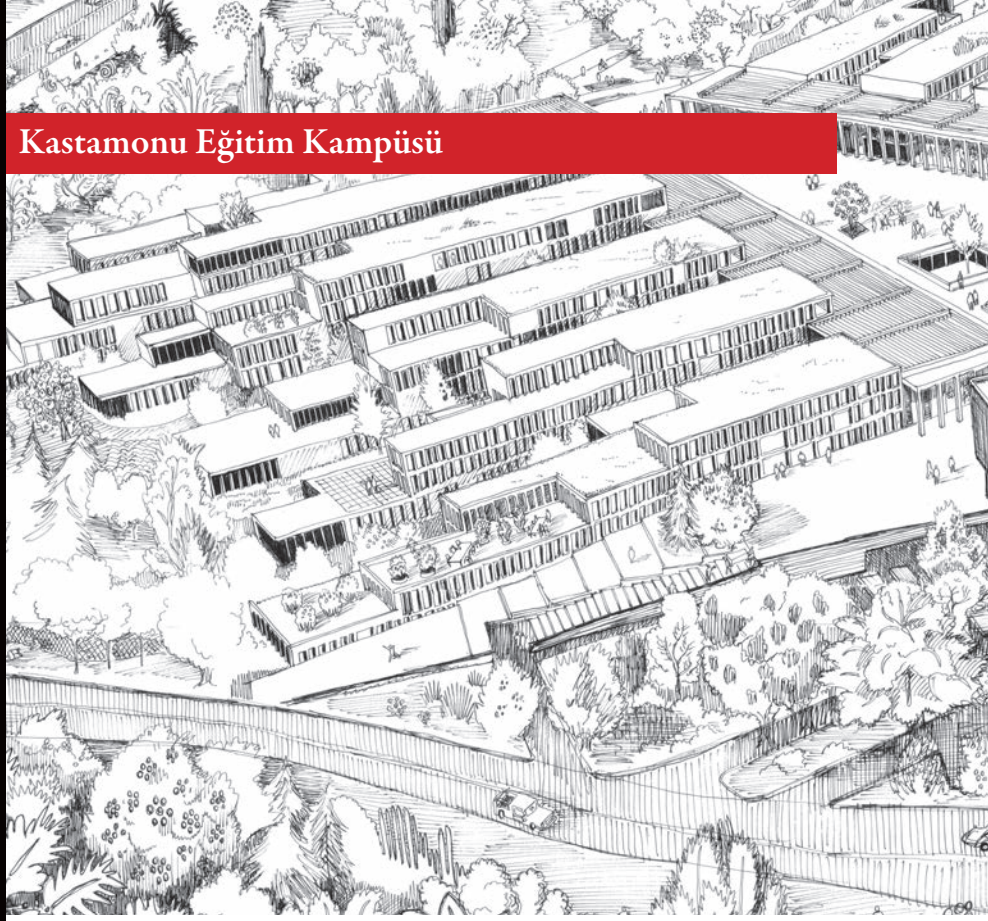

1.(+5.00) Kat Planı
1/500
29.322 m2

TED ayrı bir çalışma yaptı, MEB Dünya Bankası ile ayrı bir çalışma yaptı. İnternete giren herkes bu çalışmalara ulaşabilirdi. Yarışmaya katılanlarda 3 aylık süreçte bunlara ulaşabilirdi. Dokümanlara ulaşmak çok büyük bir sıkıntı değil ama böyle mi elde edilmesi gerekir bilmiyorum. Milli Eğitim Bakanlığı tüm üniversitelere okullar tasarlattı. Değişik projeler yaptırdı. Sonuçlarını bilmiyorum takip eden var mı; felaket. Şimdi tek tek okul ihaleleri çıkarılıyor, bölge bölge. Bana şuanda bir bilirkişilik geldi. Müşavir firma ihale almış ve bir bölgeye okullar üretmiş. Başka bir bölgede başka bir müşavir firma almış okul işlerini. Neredeyse sadece adını değiştirerek diğer projeyi yapmış, parasını almış. Sonra başka bir müşavir firmada projeyi aynen uygulayarak yine parasını almış. Bu projelerin hepsini de 1. sınıf mimarlık öğrencisine verin, 3 gün içinde verir size. Ve bu insanlar bu işten para kazanıyorlar. O kadar karmakarışık okul elde etme süreçleri var ki bunların hiçbirinden haberimiz bile yok. İlk defa mimarlar oturduk biz, bir okul nasıl olmalıdır diye tartışıyoruz; Bunu gerçekten çok önemsiyorum. O yüzden ben Hasan Hoca'nın heykelinin dikilmesi gereken insan olduğu düşüncesi taraftarıyım. Çünkü mimarlara açtı konuyu. Ama buna rağmen yarışma açıldıktan sonraki süreç nasıl yürüdü dersiniz o da ayrı bir fiyasko. Biz ilk yarışmaya katıldık ve raporda şunu yazdık: Bu tip okullar ancak diktatörlükle yönetilen ülkelerde olabilir. 10 bin kişiyi bir yere toplayacaksınız, istediğiniz gibi yöneteceksiniz. İlla devletin yönetmesi gerekiyor. Bu insanların giydikleri markalardan eğlence alışkanlıklarına, davranış biçimlerine kadar her bir şeyi ortak olmaya başlayacak. Çünkü birbirlerine bakarak yapacaklar. Zaten Adıyaman'da kaç öğrenci var; 10 bin tane genç var. Bunlar gidip bir araya geliyorlar, o ona bakıyor ne giydi, o ona bakıyor ne yaptı şeklinde yaşayacaklar. Böyle bir okul olmaz diye rapora yazdık. Allah'tan bizi birinci yapmamışlar. Böyle bir okul yapmayı asla istemem. Büyük okullar yapılmaz demiyorum, büyük tartışmalar içinde yapılabilir. Çözüm nedir? Onu da bilmiyorum. Bakanlık ne yapar, onu da bilmiyorum. O yüzden diyorum, hala seyirciyim. Kentten bu kadar insanı almak, kentinin gerçekten dinamik bir damarını yok etmek demek. Siz sokağa çıkıyorsunuz, otobüse biniyorsunuz, hiç genç yok. Avrupalılar gibi olacağız, ne yapacağımızı şaşıracağız. Böyle bir şey olmaması gerekir. Bu kadar sıkıntı içerisinde yarışma yapıldığında, ben Bülent Bey'in söylediği kapalı devreye çok inanmıyorum, durumu meşrulaştırdığına katılmıyorum. Mutlaka arızaları var. Bu sıkıntılı süreçte arızanın olmaması gibi bir şey söz konusu olamaz. Ama bu arızayı biz nasıl yönettik dersiniz, mesela yarışmalar yapıldı, bitti yarışma. Bende jüri başkanıydım, beraber çalıştık, çok da iyi çalıştık. En son ödül töreninde Aytek İtez bana, "Bizim projeyi neden elediniz?" dedi. Ben o kadar proje içinden hatırlayamadım, gidip baktık, bilemedim neden mansiyona bıraktığımızı, çünkü üçüncüden bir farkı yoktu. Projelerin genelde birbirinden çok farkı yok. O anda onun yerine neden diğerini tercih ettiniz dersiniz, çok da mantıklı sağlam bir argüman bulamıyorum. Çünkü biz mimarlar ne yazık ki alternatif bir şeyler üretme konusunda hazırlıksızız. Bizim yarışmalarımızda; Herhangi bir yarışmanın sadece kolokyumlarda, sergilerde gezip, internet sitelerinde birbirini tekrarlamadığını söyleyebilir miyiz? Belli bir paradigma var, herkes bunu yaparsak kazanırız diyor. En kötü süreç, üçüncü etapta gelen projelerde. 1. ve 2. Etap yarışmalara gelenleri herkes gördü, ne yapıldığında kazanabileceğini öğrendi.

Kastamonu Eğitim Kampüsü

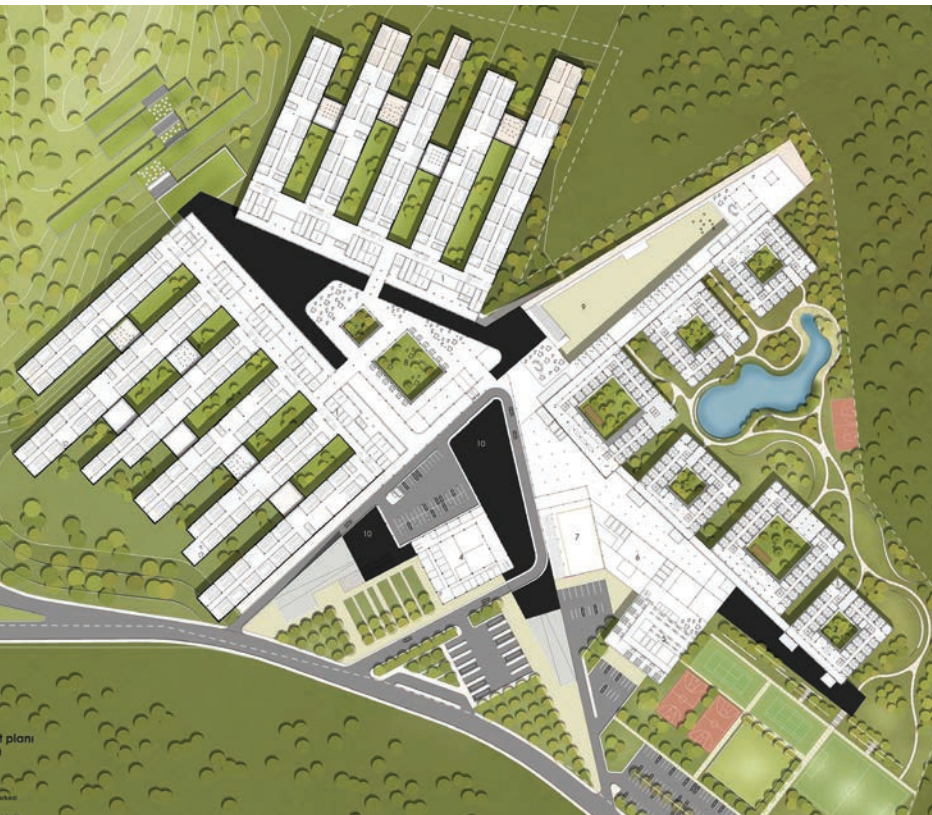
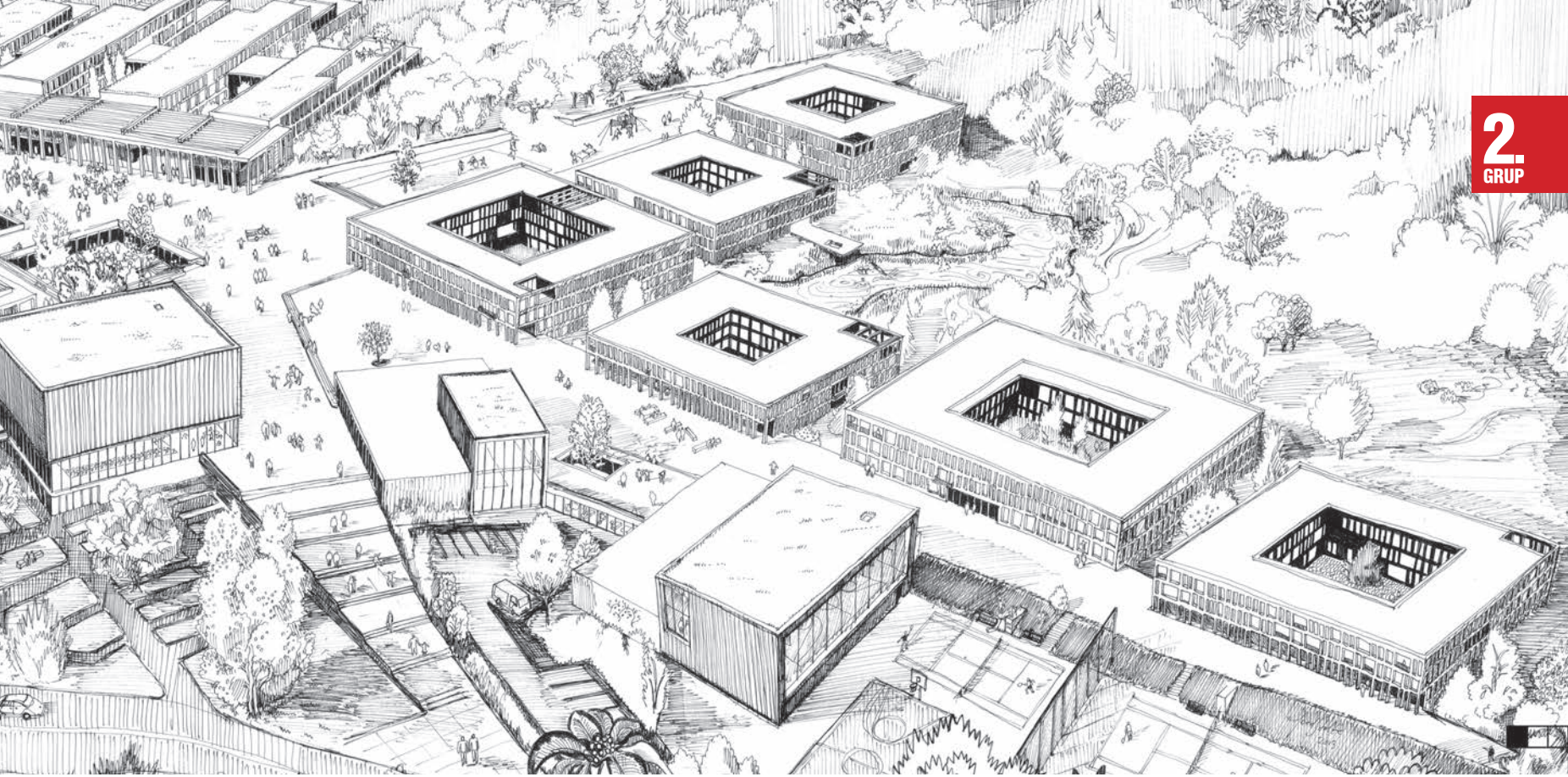

Onat Öktem, Zeynep Öktem

Yerleşke kurgusunu oluşturan yıldız şeklindeki meydanın yaşamsal zenginlik yaratma potansiyeli olduğu değerlendirilmiştir. Sunumundaki özen ve duyarlılık ile konferans ve sahne sanatları merkezi, kütüphane ve yurtların konumu bu zenginliği desteklemektedir. Bu nedenlerle tasarım birinci ödüle değer görülmüştür.

Plan kurgusunun getirdiği olumlu yerleşime karşılık ortada oluşan etkinlik alanı ölçeği ve büyüklüğü abartılı bulunmuştur. Bu alanın parçalanması, küçültülmesi veya farklı kotlarda daha işlevsel bir hale dönüştürülmesi gerekli görülmektedir. Kütüphanenin bu alanda daha da merkezde yer alacak şekilde yeniden irdelenmesi tasarımın mekansal zenginliğine katkı sunacağı değerlendirilmektedir. Bu süreçte kesitlerin de yeniden irdelenmesi gerekli görülmektedir. Bu nedenle projenin irdelenip geliştirilerek jüri değerlendirmesine yeniden sunulması gerekli görülmüştür.

Biz ne yazık ki böyle de bir grubuz; özeleştiride yapmamız gerekiyor. Gerçekten seyirci kalıyorum, ne diyeceğimi bilemiyorum. Ben Aytek İtez'den özür diliyorum, bilemedim ne diyeceğimi. Kafa karışıklığımız ve panik durumumuz bu. İlk defa -bilmiyorum tarihte var mı- soru-cevap kısmında mimarlar bunu tartışsın dedik. Mimari olarak konuları açalım desek de, açamadık.

Mesela ben 3. yarışmada herkese ödülleri vermek istemedim. Birinci ödülü vermek istemiyordum dedim. Özellikle rica ettim, şerh koyun, vermek istemiyordum dedim. Çünkü bu bizim mimari değer üretme biçimimiz, illa bir yerde bir şey yapılacak diye değeri tam üretemediysek bunu bir şekilde bildirmemiz gerekir. Ama Hasan Hocam dedi ki; bu yarışmaların gelenekleri var, bu gelenekler doğrultusunda biz bu ödülleri vermek zorundayız. Ben hala şerhimde tutuyorum bunu. Gerçekten hepimiz, idareden tutunda mimarlara kadar hepimiz, panik halinde çözüm üretmeye çalışıyoruz. Bunlar okul olabilir, yarışma müessesesi olabilir, mimari değerler olabilir. Bu panik halinde de doğru kararlar verdiğimizizi sanmıyorum. Nasıl davranacağım konusunda da seyirci olmanın ötesine geçebileceğim bir ortamı asla bulamıyorum.

Hasan Özbay: Aslında şöyle bir durum var: Sorun eğitim açısından mevcut yetersizliklerden kaynaklanıyor. Öncelikle 33 tane değil de, 3 tane kampüs yapılsaydı, yol haritası daha rahat izlenebilirdi. Şimdi bu şansımız kullanmadan gidiyoruz. 33 taneyi yapıp, sonrasında göreceğiz. Türkiye de böyle bir aşırı hız sorunu var.

İhsan Duygulu: Adnan öz eleştiri yaptı. Üzülmesine gerek yok, bu sadece Türkiye'ye mahsus bir şey değil. Türkiye dışında da jüri-ler çok büyük hatalar yapıyor. Veya jürilerin kararları beğenilmiyor. Jüri-lere ve kararlara eleştiri geleceğini düşündüğüm için, rahatlatmak için jüri ve proje müelliflerini birkaç örnek getirdim. Araştırdığımızda Baumeister'ın 94. yılı, 1997 sayısında 18 jüri raporunu işaret ediyor. Bir tane bina aynen kışla binası gibi bir bina. Başlığında da şöyle diyor: Hala öğrenemediniz mi? Jürinin raporunu yazmış. Mimar her yönüyle gençlik psikolojisinin gereklerine uyan, tümüyle sempatik bir bina yapma başarısını göstermiştir. Müellif algısı yüksek bir yer tanımlaması becermiştir diye bir jüri raporu var. Ancak karşınızda Menemen kışlası gibi bir yapı var. Bunu dergide anlamış ve bu sayısını ona vermiş. Sadece bizde yanlış okullar seçiliyor ya da seçilmiyor değil. Başka iki örnek daha verebilirim. Paul-Hans Peters, benim gençliğimde önemli bir eleştirmendi. Baumeister'ın 1980 sayısında sayfa 8-9'da korkunç okullar başlıklı bir yazısı var. Okullar diye başka bir eleştirisi var. Orada da facia okullarla ilgili. Bitmez koridorları, yaşam caddesi olarak sunuyorlar, boş noktayı buluşma noktası olarak sunuyor, gece yarısı saat 3'den sonraki tren istasyonu ambiyansı gibi bir alana da teneffüs alanı deniliyor diye eleştiriler getirmiş.

Adnan Aksu: Burada bir yanlış anlaşılma olmasın. Biz yanlış kararlar verdik, beğenmediğimiz projeleri seçtik diye bir şey söylemiyorum. Doğru kararlar verdiğimizize inanıyorum. Sadece verdiğimiz doğru kararların arkasında durmak için gerekli olan dayanaklarımız yeterince belirgin değil. Örnekleri çoğaltırsın diye konuşmanı kestim.

İhsan Duygulu: Mutlaka doğru karar verildi ama başka ülkelerde yanlış kararlar verenler var.

Kayseri İncesu Eğitim Kampüsü

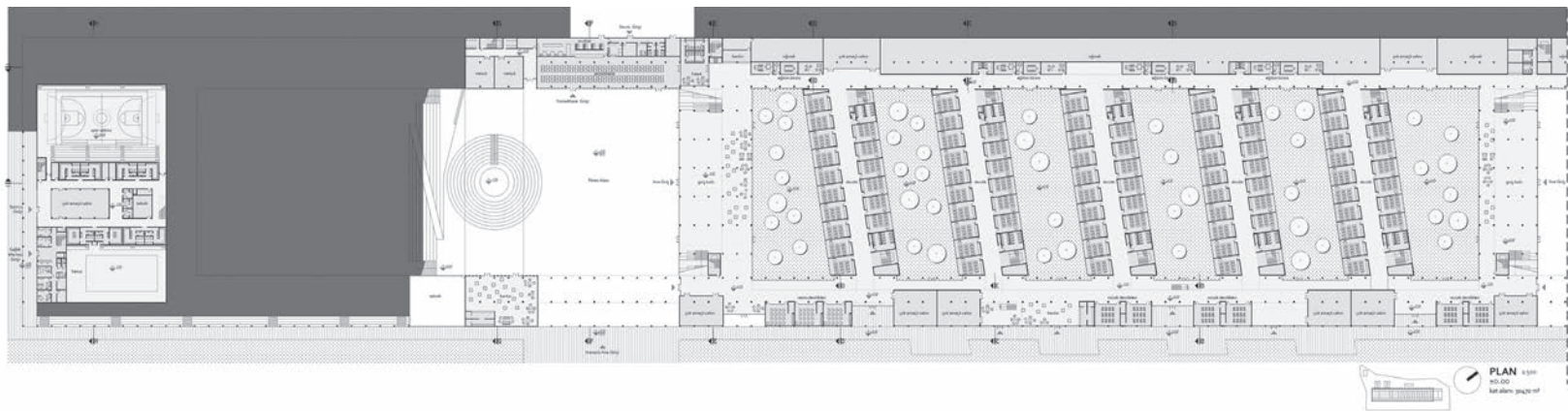
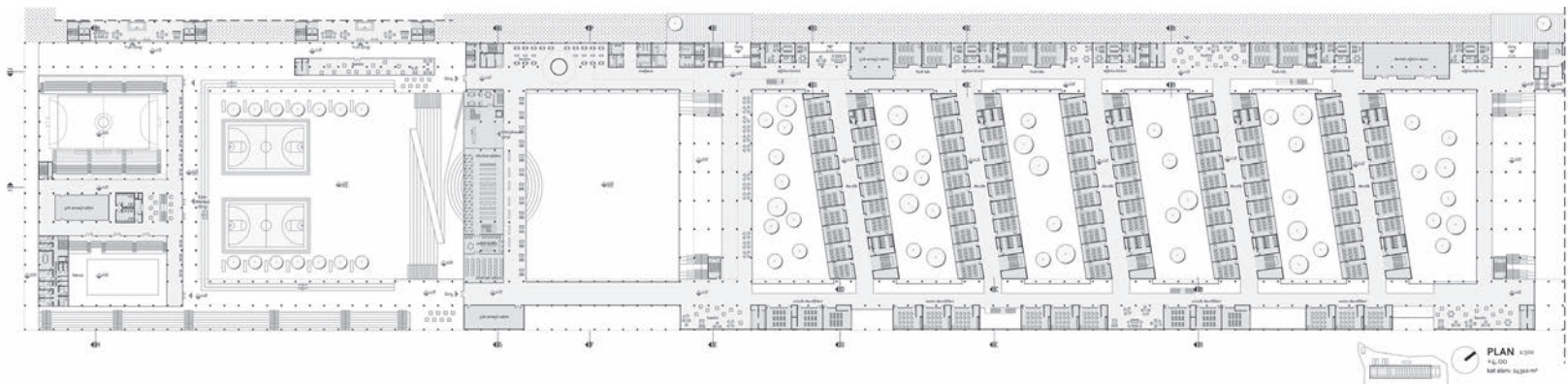

Alişan Çırakoğlu, Ilgın Avcı

Tasarımın tamamının doğu-batı yönünde uzanan bir saçak arkasında tasarlanması eğitim bloklarının yapı yüksekliklerinin algısını azaltmaktaki ve saçak altında yer alan kapalı mekanların yer yer geri çekilerek karayolu boyunca monoton bir yüzey algısını yok etmekteki başarısı tasarımı öne çıkarmıştır. Kampüs içerisindeki öğrencilerin eğitim bloklarına kolay ulaşımını sağlayacak bir iç yol olarak planlanması olumludur. Dışarıdan kullanılması öngörülen işlevlere ulaşımın kampüsün diğer işlevlerini rahatsız etmeyecek şekilde planlanması başarılı görülmüştür. Arazi eğiminin kullanılarak farklı kotlarda ve işlevlerde açık mekan düzenlemeleri sağlanması olumludur. Yapı kütlesinin karayolu çeperinden oldukça uzakta oluşturulması karayolunun olumsuz etkilerini ortadan kaldıracaktır. Tasarım bu nedenlerle birinci ödüle değer görülmüştür.

Ancak derslik katlarında mekan kalitesinin belirli bir mimari olgunluğa ulaştırılması gerekli görülmekte ve kampüse servis araçlarının ulaşımının alanın kuzeyindeki imar yolundan sağlanması önerilmektedir. Bu nedenle projenin irdelenip geliştirilerek jüri değerlendirmesine yeniden sunulması gerekli görülmüştür.

Kutlu Bal: Genel anlamda tüm sürecin bakanlığın da kamu binası elde etme mevzusunda alternatif bir model elde etmesi açısından, sonuç itibarıyla yarışmayla elde edilen binaların artması açısından çok iyi niyetli buluyoruz. Hatta birçoğumuzun genel anlamda müteşekkik olduğunu zannediyorum. Organizasyonla ilgili, bu işin ilanından tutun, program tartışmasının yeterli olmayışı ile ilgili bir sürü eleştiri oldu. Bir kısmının ben de doğru olduğunu düşünüyorum. En başta 156 ekip meselesi vardı, 190 ekip bekleniyordu ama daha az ekip katıldı. Katılımdaki yetersizlik, yarışma ilk ilanında, bazı maddelerin yanlış anlaşılmasından, o dört farklı ön şartın hepsinin sağlanması gerektiğinin zannedilmesinden kaynaklanmış olabilir. Yarışmanın duyurulmasında ifade eksikliği yüzünden genç ama ofis sahibi olmayan mimari gruplar yarışma dışında kalmış oldu. Bunlar belki her tür organizasyonda olabilecek eksiklikler; bunların üzerinde çok durmanın anlamı olmayabilir. Asıl garip bulduğum tüm süreç boyunca mesleki birlikteliğimizi ve yapıcı tartışma ortamımızı sağlayamamış olmamız. Mesleğin çatı kurumu Mimarlar Odası'nın tavrı şaşırtıcıydı mesela. Bir tanesi şu: İlk başta jüri üyesi verdi, akabinde çekti. Son başvuru tarihinden bir önceki günde katılmama tavsiyesi verdi., ikinci yarışmada siyah pafta veren bir meslektaşımız vardı. Kendince konuya siyasi bir eleştiri getirmiş, yarışmayı protesto etmişti Ankara Şube'nin genel sekreteri sosyal medyadan şöyle duyurdu: "Hala onurlu meslektaşlarımızın olduğunu görmek mutlu ediyor beni". Bu sürece katılan hepimiz "onursuz insanlar" olarak fişlenmiş olduk.

Bunların dışında da bu süreçle ilgili en büyük problem, şartnamede işin sonrasında nasıl alınacağı ve nasıl yapılacağına çok net olmayıştıydı. Yarışmayı kazanan müelliften ne kapsamda bir hizmeti hangi şartlarla alacağı şartnamede belirtilmemişti. Bu durum yarışma sonrasında idare ve birinciler arasında ciddi bir krize yol açtı. Bunun üzerine idare ikinciyle, üçüncüyle hatta mansiyona kadar farklı gruplarla anlaşma yoluna gitti. Bu da kabul edilemez etik bir problem, yarışma geleneğini zedeleyen bir durum olarak ortaya çıktı. Herhalde tartışılması gereken durumlardan en önemlisi kendi mimarlık ortamımız içerisinde mimarlık ortamının bir bütün olarak hareket edememesidir.

Hakan Evkaya: TMMOB'un sözlerine bir şey eklemek istiyorum. Evet, son gün Mimarlar Odası'ndan bu yarışmaya katılmama yönünde bir tavsiye yazısı geldi. Biz Oda'nın bu uyarılarını ciddiye alan bir ekip olarak son iki yılda üç yarışmaya girmeme kararı almıştık, ancak son olarak Mimarlar Odası'nın kendi açtığı yarışmayı kaldırıp, kendi kendine projesini yapmış olması bizi soğuttu. Çok rahat söyleyebilirim ki kendi yarışmasında bile usul hatası yapan bir kurum ciddiye alınmayı beklememeli. Kaldı ki altını bile dolduramadığı bir takım bilgilerle, sosyal paylaşım sitelerinde "Hala onurlu mimarlar da var," söylemi yarışmaya giren tüm ekiplere hakarettir.

Murat Sönmez: Aslında tartışmanın Mimarlar Odası'na eleştiriye dönüşmesi genel tartışmamız değil. Mimarlar Odası her şeye karşı.

Bülent Batuman: Yalnız böyle tartışma olmaz. "Mimarlar Odası her şeye karşı" lafını nasıl söyleyebiliyorsunuz?

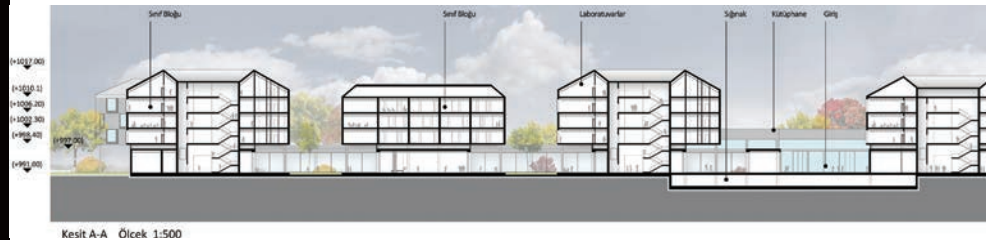
Malatya İkizce Eğitim Kampüsü

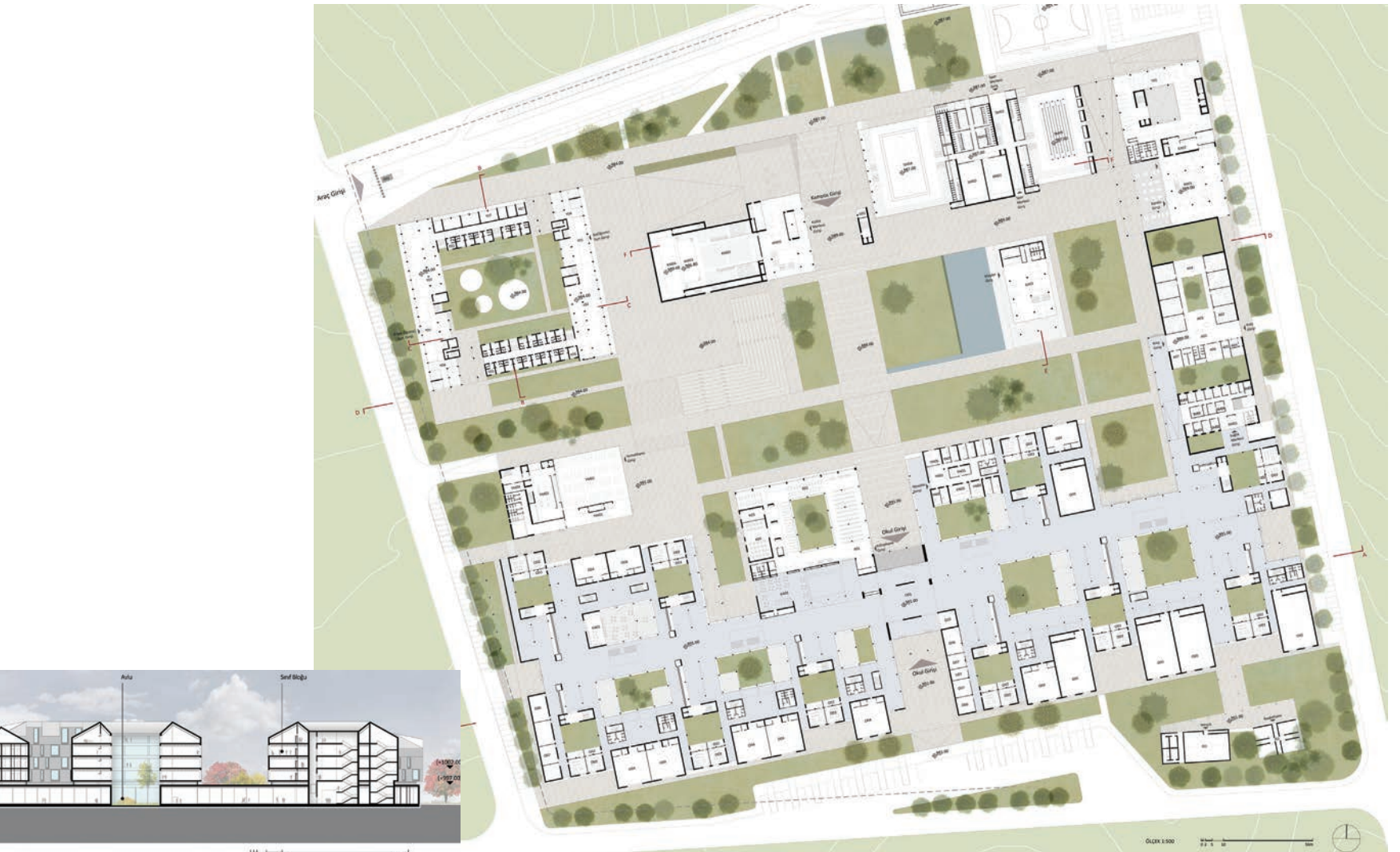
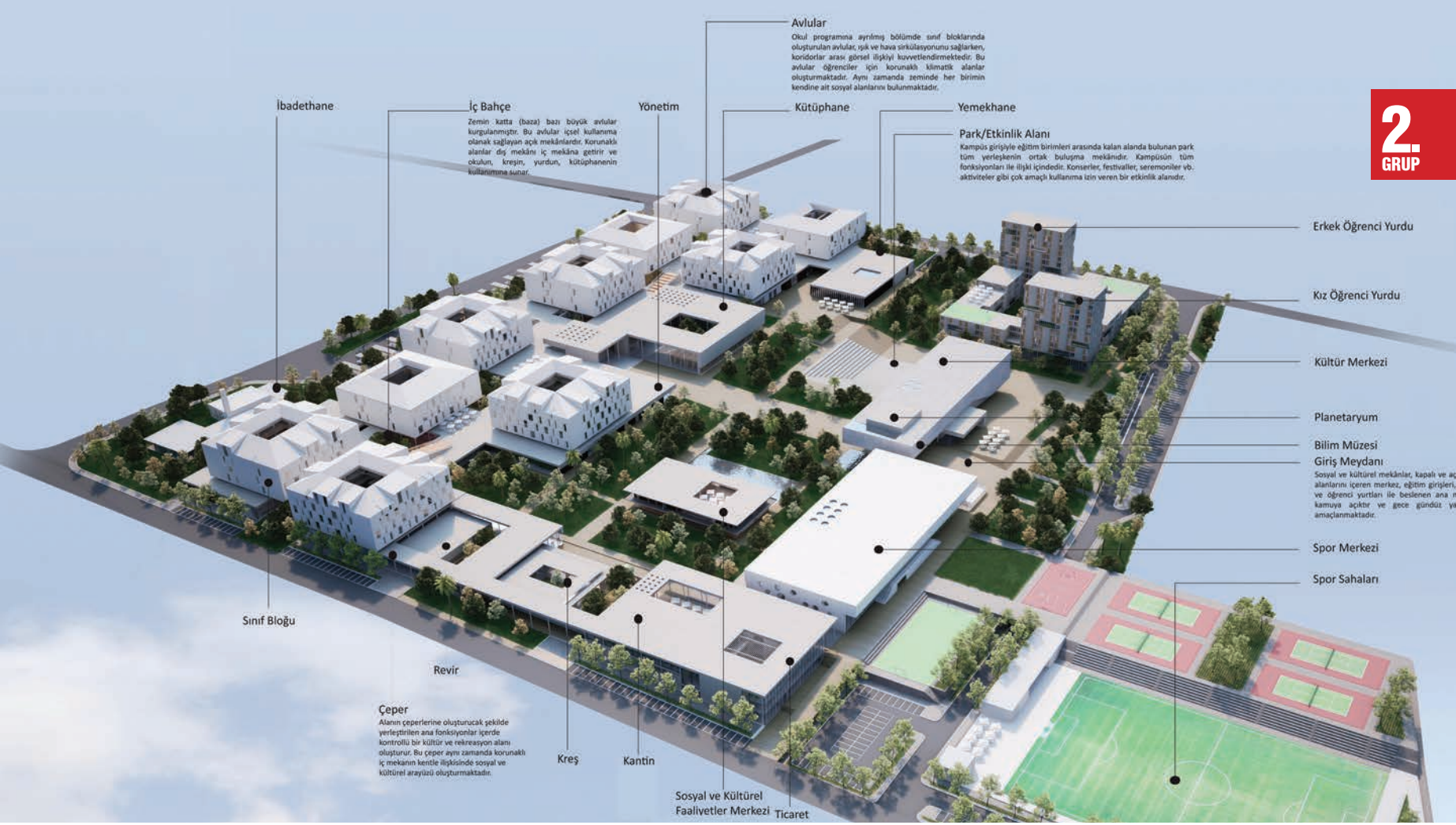

Doğu Kaptan, Hüseyin Kaptan, Ekim Kaptan, Murat Er, Sema Uğurlu

Tasarım alanında işlevlerin dengeli bir şekilde planlanması, yeşil alanların ve dış mekanların yapıların çevrelerinde konumlanması sonucu farklı büyüklükte ve sürprizli mekanların oluşturulması, derslik blokları altında düşünülen dolaşım alanları ve işlevlerin zemin katta akıcı mekanların oluşmasını sağlaması olumlu görülmüştür. Kampüs içindeki dış kullanıma açık olması gereken işlevlerin alan içindeki konumları ve alanın sahip olduğu arazi eğimi mekansal düzenlemeleri başarılı olarak değerlendirilmiştir. Tasarım bu nedenlerle birinci ödüle değer görülmüştür.

Diğer yandan eğitim bloklarındaki cephe ile çatı dilinin uyumsuz olması eleştirilmiş; bu bloklarda oluşturulan ortadaki boşluk ile görsel ve fiziki ilişkinin kurulması açısından düşey sirkülasyon elemanlarının yeniden ele alınması önerilmektedir. Kampüse ulaşımında servis araçlarının rahat sirkülasyonu için imar yollarından bağımsız bir iç yol oluşturulmalıdır. Önerilen tasarım derslik bloklarına çok sayıda girişe olanak tanımaktadır. Bu konunun da yeniden değerlendirilmesi gereklidir.

Murat Sönmez: Yanlış anlamayın. Ben şu anlamda söyledim. Bu süreç içerisinde gelişen durumların sizin tarafınızdan değerlendirildiğine dair söylüyorum bunu. Sürecin başından beri her şeye karşı olmanızdan dolayı bunu söylüyorum. Bu durumu değerlendirmeniz için sözü zaten size verecektim.

Bülent Batuman: Burada tarihe belge bırakıyoruz. Burada ciddi bir süreç yaşandı. Ve ben bu süreci çok önemsiyorum. Ben kendimi tanımlayacaksam, uygulamacı bir mimar değilim, kendimi mimarlık tarihçisi olarak tarif edebilirim. Bu süreç de bana bu anlamda çok ilginç geliyor. Ben bu süreci daha tarihsel bir perspektifte anlamaya çalışıyorum. Bu yüzden de aslında bu konunun uzmanı olmadığım halde buraya Oda'yı temsilen gelmeyi ben istedim. Onun için de bunun yayına dönüşmesini çok önemsiyorum. Öyle baktığımızda biraz tuhaf bir durum olduğunu düşünüyorum. Burada bir süreç var, bu süreci yönetenler var, bu süreci tartışmaya geliyoruz ve bu süreci tartışırken, sürece eleştiri yapmış bir kurumun eleştirisini yapmak bence çok sağlıklı değil. Bunu biraz düşünmekte fayda var. Mimarlar Odası'nın pozisyonuna gelince, benim anladığım kadarıyla, sürecin başında jüriye üye vermek sonrasında vazgeçmek vs., bunu eleştirirken Oda'nın kurumsal yapısını bilmek de iyi olabilir. Çok karanlık, çok gizemli bir durumu yok. Az önce kendi açtığı yarışmayı kaldırmaktan bahsedildi, o sürece konu olan TMMOB bir üst örgüt, onun altında Mimarlar Odası var. Diğer odalar gibi bir meslek kuruluşu, onun da şubeleri var. Yarışmalar komitesi de Mimarlar Odası'nın bir organıdır. Dışarıdan bakınca şöyle bir şey söylenebilir; yarışmalar komitesi ilk başta süreci olumlu değerlendirmiş ve bir jüri vererek buna katkı vermek istemiş, sonra da belli bir aşamada sürecin sağlıklı gitmeyeceği yönünde oluşan görüşleri doğrultusunda çekilmişler ve bir bildiri yayınladığını da hatırlıyorum. Bu tatmin edici olur, olmayabilir. Bence sürecin tartışılması açısından bu çok tali birşey. Mimarlar Odası Ankara Şube sekreterinin sosyal medyada gönderdiği bir mesajı tartışmak da bence biraz tuhaf. "Onurlu" sıfatı bizim özellikle politik kültürümüzde çok kullandığımız bir sıfattır. Birisi için "onurlu bir mücadele verdi" denildiğinde ben bundan diğerleri onursuz bir mücadele verdi sonucunu çıkarmam. Oradaki tutumu öven bir şeyi başkalarına bir hakaret olarak almak doğru değil ama yine de burada sosyal medyadan atılmış bir mesaj varsa, bunu o kişiye sormak gerekiyor. Böyle bir ortamda bunu Oda temsilcisine sormanın yanlış olduğunu düşünüyorum. Çünkü bu Oda imzasıyla yayınlanmış bir bildiri, bir basın açıklaması değil. Bunu vurgulamak isterim. Sürecin iyi niyetiyle ilgili de kimsenin kuşkuğu olduğunu düşünmüyorum. Benim de yok, Oda yöneticilerinin de olduğunu düşünmüyorum. Belli ki Hasan Bey burada elini taşın altına koymuş. Ve mimarlık meslek camiasında tartışma yaratmak, onun ötesinde de belki deneyimi biriktirmek anlamında bir girişim var. Ama burada bu sürece yapılan eleştiri de, o iyi niyeti kötü niyet olarak yorumlamak anlamına gelmez. Daha sonraki süreçlerde de bir sürü şikayetler vs. oldu. Ama elimizi taşın altına koyduysak herhalde sürecin tümüyle ilgili eleştirileri de göğüslemek gerekiyor. Bunun da sağlıklı bir durum olduğunu düşünüyorum. Aslında başından başlayarak siz, ben davetlileri sorduğumda, buradaki kurguyu sorduğumda dediniz ki; önce idareyi dinleyeceğiz, sonra süreci yönetenlerden Hasan Bey anlatacak, sonra Mimarlar Derneği 1927 ve TSMD'nin kurumsal pozisyonunu alacağız, sonra diğer katılımcılar konuşacaklar.

Adana Kürkçüler Sarıçam Eğitim Kampüsü

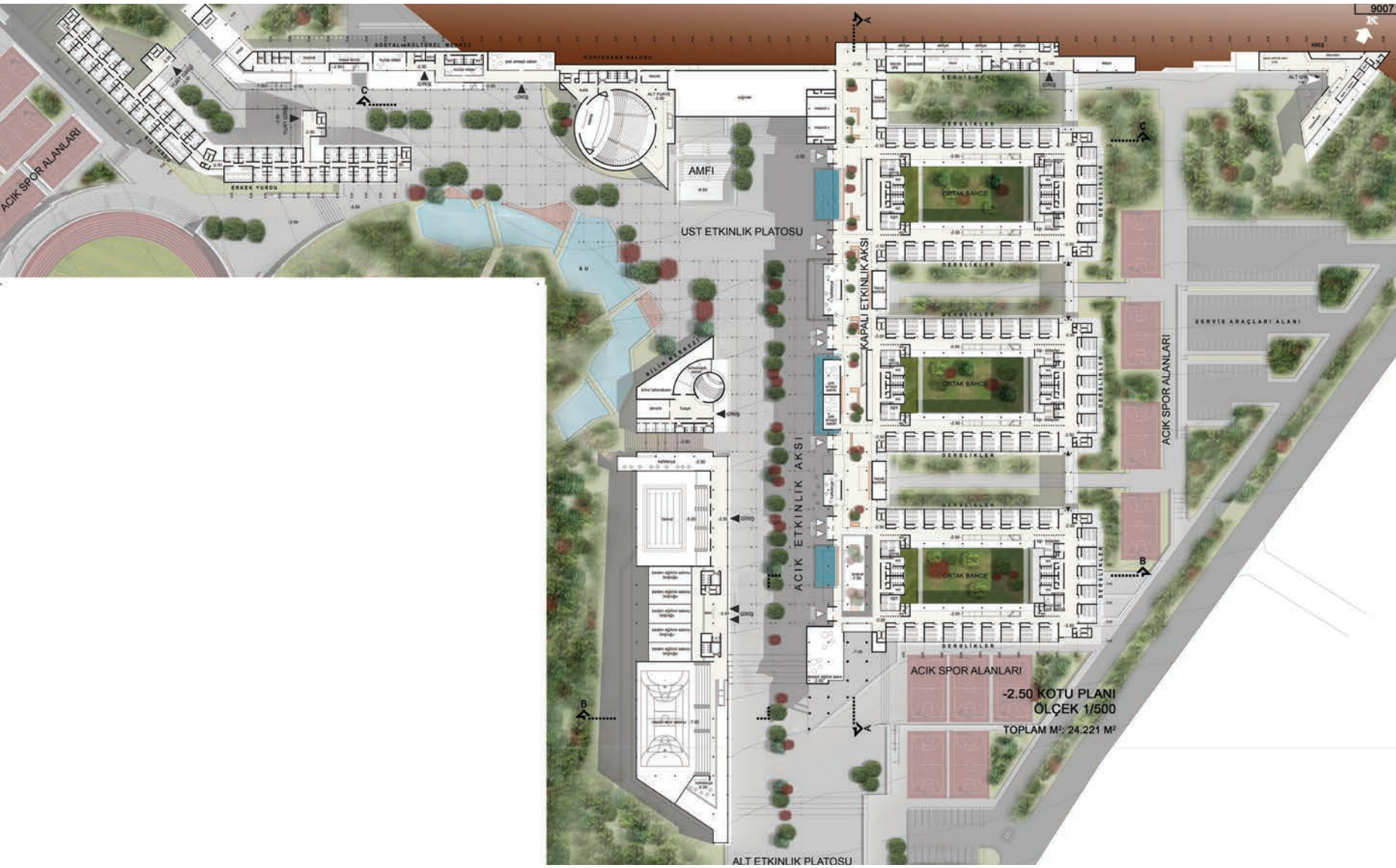
Kaan Özer, Hatice Üsküdar Özer

Genel yerleşim, alan kullanımı, ulaşım çözümü, işlevsel ilişkiler, eğitim birimlerinin iç çözümleri ve yapı dili olumlu bulunmuş, dersliklerin yarısının ışık yönünün ters olması ve yurt planlamasının genel yaklaşıma göre incelmemiş olması eleştirilmesine karşın, oybirliği ile birinci ödüle değer görülmüştür.

Jüri Tavsiyeleri

- Kampüs ana girişinden allee iniş bölgesinde engellilerin kullanımı için rampa oluşturulması;
- Işığın sağdan geldiği dersliklerin oturma ve kapı yönünün değiştirilerek, ışığın soldan gelecek şekilde düzenlenmesi,
- Konferans salonu fuayesinin büyütülmesi,
- Bilim merkezi ve kapalı spor salonuna araç ulaşımı sağlanması;
- Yurtların giriş holünün kapasite düşünülerek büyütülmesi;
- Yemekhane mekânının büyütülmesi jüri tarafından tavsiye edilmiştir.

B-B KESİTİ 1/500

Kim olduklarını sorduğumda da açıkladınız. Burada, bu silsile içerisinde Mimarlar Odası zaten konunun muhatabı değil. Bu oturumda diğer katılımcıların içerisinde kalan ve eleştirisi olduğu için çağrılan bir kurum. Bu kurgu içerisinde Oda'yı tartışmanın odağına getirmenin çok sağlıklı olduğunu düşünüyorum.

Murat Sönmez: Ben başlangıçta zaten size bunu ifade etmiştim. Buradaki tartışma konusu Mimarlar Odası'nın başından beri eleştirel tutumu değil. Ama diğer bir ayrıntı olarak bakıldığında, TSMD'nin bu konuda ne düşündüğüne dair bir şey soruyorsanız zaten bütün katılımcılar, biz, zaten bağlı olduğumuz kuruma kendi eleştirimizi yapıyoruz.

Hasan Özbay: Yarışmanın çıktığı tarihte Adnan ve ben TSMD yönetim kurulu üyesiydik. O açıdan bakarsak, burada bulunan neredeyse herkes yönetimlerde bulundu.

Murat Sönmez: Ben tartışmanın katılımcıların süreci nasıl gördükleri yönünde gelişmesinin iyi olacağını düşünüyorum. Dolayısıyla burada olan ve henüz söz almamışlara söz vermek istiyorum.

Semra Uygur: Milli Eğitim Bakanlığı bir yarışma açtı. Ama aslında kendi açtığı yarışmayı yok etti. 10 bin kişilik açılan yerleşkeyi, bir yazıyla 5 bine indirdi. Yarışma yönetmeliği ne der: Yarışmayı yok etmek istiyorsanız; bir, arsa değişir, iki, program değişir, üç, para yoktur. Milli Eğitim Bakanlığı kendi açtığı yarışmayı yok etti. Yok edince de ne oldu, iş yaptığımız halde ortamı anlamadığımız bir durum çıktı. Ben şunu hala iddia ediyorum, yarışmalarda bir yığın doküman iyi kötü elde edildi, onu ayrıca konuşacağız. Ama sonuçta, yapılması için ihale edilenlerin bir kısmı gerçek anlamda yarışma ile elde edilmiş olmadı, Eğer siz yarışma yapıp da, birinci ile anlaşılmadığınızda, mansiyon alana kadar gidiyorsanız ve sağ olsun meslektaşlarımız da bunu yapmayı kabul edebiliyorlarsa, o zaman bu iş zaten bitmiştir. Benim "Mimarlar bu sınavı geçemedi," dememin nedeni bu. Mimarlar olarak "Eğitim mekanları nasıldır ve nasıl olmalıdır?" konusunda tartışma ortamını açmadık. Mimarlar Odası'nı burada şu anlamda söylüyorum; Oda varlığı, 50'lerde yarışmalar üzerine kurulmuş olduğunu tarihinden okuyoruz. Bugün ise sağ olsun odamız bu işi fiilen yapanların yanında değil, onu destekleyicidir. Ve de o nedenledir ki odaya ilişkin bugünkü eleştirilerin içinde odanın gerçekten bu işi yapmaya gayret eden mimarlar tarafından meşruiyetini de kaybettiği yönündedir. Türk Serbest Mimarlar Derneği'ne geldiğimizde de, dernek üyeleri aslında birbirlerinin meslektaşları olarak hep birlikte mimarlığı yükseltelim değil, tek tek üyelerimiz daha çok nasıl iş alırız diye düşünce içerisinde. Mimarlığın etiği gibi bir takım tartışmalar zamanında yapıldı, ama iş almaya, birbirinin rakibi olmaya başladığında bütün bunlar bir kenara bırakılabilir. Artık yarışma olmadığını söylediğim MEB yerleşkeleri yarışmasında birinci olmadığı halde yapan, bu kurumumuzun üyesi olan arkadaşlarımız var. Ortaya getirilmiş olan bir emek, bir ürün var. Eğer yarışma diyorsak biz buna, o zaman onu gerçekten hak etmiş olanın yapması için örgütlerin çaba sarf etmesi doğrudur. Bu arada, Milli Eğitim Bakanlığı da yarışma öncesi, ihale ile MEB'e yerleşke projesi yapan, içinde bizim de olduğumuz grupları kastederek, bizleri örnek göstererek baskı yapmaya çalıştı.

Aksaray Eğitim Kampüsü

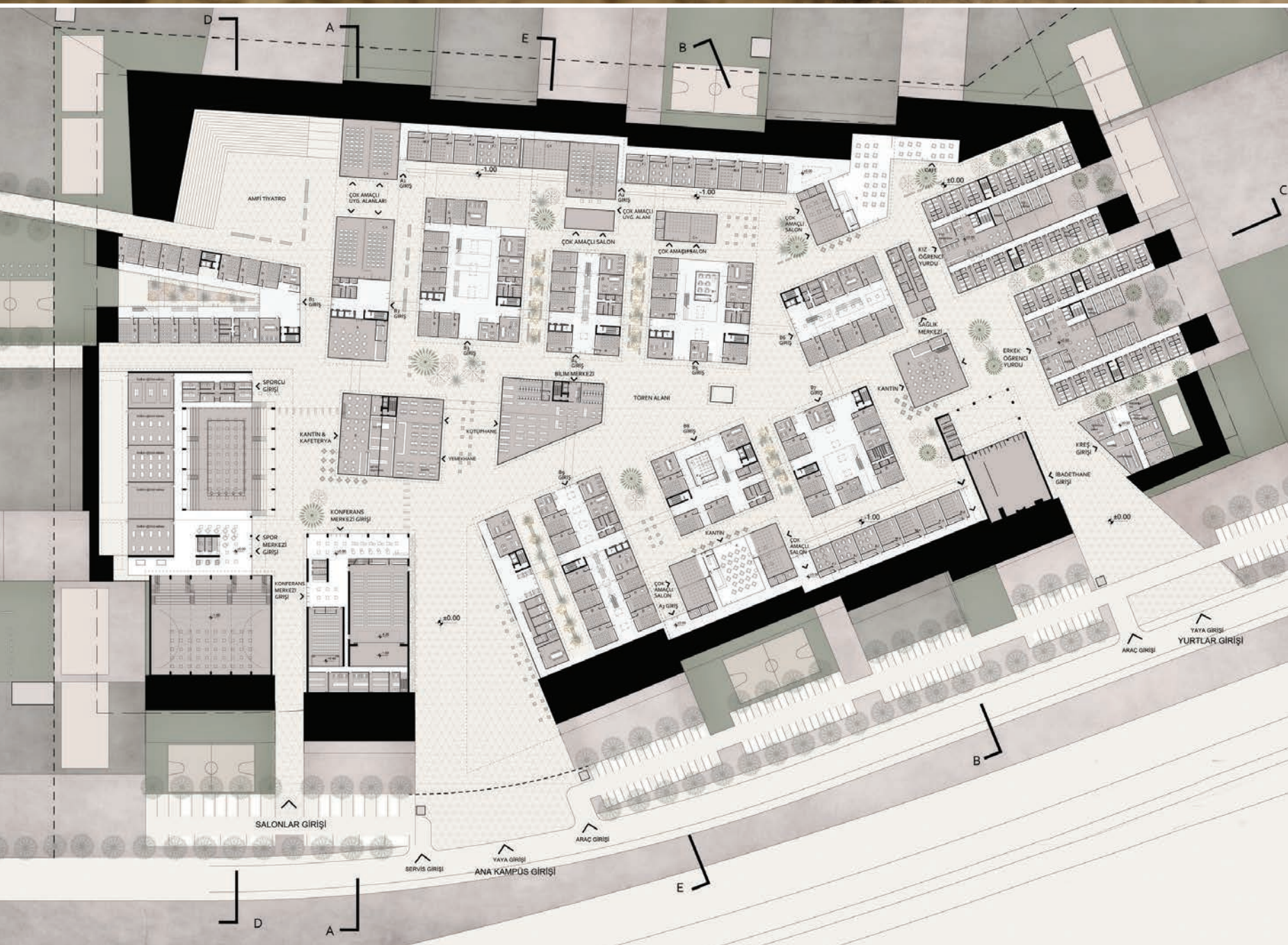
Ömer Selçuk Baz, Ece Özdür, Tuğgen Kukul

Yarışma önerileri içinde belki de en özgün tasarımlardan biri olarak değerlendirilmiştir. İmgesel yaklaşım, yerleşim ve yapı tipolojilerinin biçimlenişindeki becerisi övgüye değer bulunmuştur. Yapıların ortasında oluşturulan küçük meydanlar, sokaklar, yapı ilişkileri ve ölçekleri açılarından başarılı bulunmuş. Yapıların aralıklarından yer yer sızarak iç alanlara ulaşılması yapı biçimlenişindeki özgürlük, yer ve yerellik ile bağlanmada başarılı bulunmuştur. Zeminde yapıların birbirleri ile kapalı geçişlerindeki problemler, yurt bloğunun sıkışık ve birbirine yakın oluşları eleştirilmiştir. Yerel doku imajı ve topografyanın bir örtü gibi ucundan kaldırılarak altının mekânlaştırılması teması üzerine kurgulanması başarılı bulunmuş ve birinci ödüle değer görülmüştür.

Jüri Tavsiyeleri

Orta alanlardaki bazı yapıların kaldırılarak meydanlar oluşturulması, ölçeklerinin gözden geçirilmesi, güçlendirilmesi, dersliklerin ışık sol-dan gelecek şekilde ele alınması jüri tarafından tavsiye edilmiştir.

YARIŞMA ▲ 83

Milli Eğitim Bakanlığı Hasan'ın başlattığı sürecin içerisinde emek vermiş, bilgilerini aktarmış, mimarları kamuoyunda yarışmaya giren meslektaşlarına karşı 21/F ile yapmaları için emsal göstererek saygısızlık etti. Hedef gösterdi. Arkitera'yı söylememin nedeni ise konunun geçmişini tüm yaşanan süreci, Hasan'ın anlattığı o süreçlerdeki emekleri bilmeden olur olmaz isimlerimizi yayınladı. Bahsedilen süreç olmasaydı, Milli Eğitim Bakanlığı'na emek veren, hedef gösterilen mimarlar tüm eğitim yerleşkelerini yapalım diye bastırıyorduk, ben %80 eminim yapabiliydik de. Ama o ortamda bulunan yarışmaya gönül vermiş bütün mimarlar olarak yarışma yapılsın, bu iş kamuya mal edilsin, meslek ortamına katılsın diye uğraştık. Bugün geldiğimiz noktaya baktığımızda, bu sadece bir iş yapma biçimi haline gelmiş. Birbirimizin gırtlığını sıkarak hale gelmeye başladık. Ben öyle gözlemliyorum. Yoksa mansiyonlara kadar bu iş yapılmaz. Bir ara İstanbul Mimarlar Odası seçimlerinde bir slogan vardı: Mimarlık için mimarlar mıydı? Mimarlık için mimarlar olmaz. Mimarları kalkındıracağız diye mimarlık yapılmaz. Eğer mimarlığı kamusal alana yayacaksak, çocuklarımızın mekansal algılarını, eğitim ortamlarını, burada edinecekleri görsel bilgiler ile kentlerimizin daha anlamlı olabileceğini, eğitim mekanlarından başlayarak ancak düzeltebileceğimiz tartışmasıdır mimarlığın kamusal alana yayılması. Ama bunu başaramadık. Büyük çabalarla yapılmış yarışmanın anlamını yitirdiğini, sadece ortada üretilen projelerin kaldığını, bunlara baktığımızda da ne kadar araştırma barındırdığından da emin değilim. Çünkü bunların üstünde tartışmadık. Örneğin, vandalizme karşı mekanlar nasıl olmalıdır, sosyal iletişim, yaratıcılık için mekanlarda ne yapılabilir diye bunları kendi aramızda tartışabiliydik. Ben başladığımız noktayı iyi, bitirdiğimiz noktayı da kamu için anlamlı olarak görmüyorum. Eğitim mekanları sermayedara yapı yapmaktan çok daha farklı. Çünkü daha fazla insanı etkileyecek yapılar bunlar. Bu süreci verimli değerlendiremediğimiz için üzgünüm.

Hasan Özbay: Milli Eğitim Bakanlığı'nın yarışmadan sonra perspektifi için isterseniz konuşabiliriz.

Semra Uygur: Milli Eğitim Bakanlığı Eğitim Yerleşkeleri'ni bir yatırımcıya yaptırtacak, yasa da çıktı. Yatırımcısı işi aldığı zaman uygulama projesi avan projeleri hazırlayanlara yaptırtacak, yatırımcı okulun eğitim dışı tüm hizmetlerini yapacak, Milli Eğitim Bakanlığı belirlenen sürede yatırımcıya kira ödeyecek. Bence Milli Eğitim Bakanlığı'nın uygulama projelerini doğrudan mimara yaptırtması daha iyi olabilirdi. Avan proje sonrası mimarın muhatabı yatırımcı olacak. Yatırımcı kar amacı güdecektir.

Nihat Eyce: Biz bu kaygılarımızın hepsini kendilerine ilettik. Bundan sonraki sürecin sadece ihaleyi alan firma ve mimar arasında değil üçüncü bir taraf olarak da idarenin de bu süreç içerisinde sürece dahil olarak aktif bir rolünün olmasını dillendirdik. Bizim de talep ettiğimiz, projede olmasını istediğimiz bir takım şeylerin projede olmamasını idare de isteyebilir. Bunun nasıl olacağını söylediğimizde şöyle bir açıklama yapıldı. Bu sürecin nihayete ulaşması için mutlaka onayımızın ve görüşlerimizin değerlendirilerek kabul görececek bir noktaya gelmesi gerektiğinin idarece önemli olduğunu söylediler. Biz bu anlamda mimari projemizin değişimler açısından idare tarafından güvenceye alındığını düşündük.

Denizli Şirinköy Eğitim Kampüsü

Selim Velioglu, Erce Funda, Orkun Özür, Ersen Gömleksiz

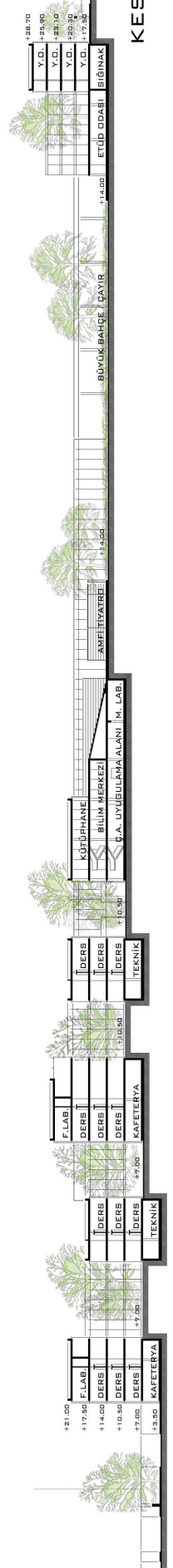
Kompozisyon içinde gerek oto-servis trafiği gerekse yaya trafiği başarıyla çözümlenmiştir. Programın arsa içinde önerildiği 'yerler' ve ilişkileri itibarıyla da başarılarını sürdürmüştür. Eğitim bloklarının paralel çözümleri ve iç avluları-girişleri ilişkilendirmeleri başarılıdır. Yurt binalarının iç çözümleri de başarılı bulunmuş aynı zamanda yeşil ve spor alanlarıyla da diğer yapılardan uzaklaştırılması övgüye değer olduğu vurgulanmıştır. Yapı ölçeklendirmesi, iç bahçeler, topografyaya uyumlu çözümleri nedeniyle birinci ödül ile değerlendirilmiştir.

+14.00 KOTU PLANI 1/500
16.700M²

KESIT 2-2

3. GRUP

Mehmet Soylu: Doğal olarak mimar kamunun yanında olacak. Bu konuya bir de şu açıdan bakmak gerekiyor. Bizler özel sektörde yatırımcının kendisinden ya da herhangi bir müteahhitten de iş alıyoruz ve doğru kararları vermek, kamu yararını düşünmek zorundayız. MEB'in buradaki bina elde etme yöntemine benzer başka idareler ile mimarın birlikte yürüttüğü ön ya da kesin proje süreçlerinde alınan kararları sonradan uygulama aşamasında yüklenici hatta müellif bile kolayca değiştiremiyor. Bu nedenle uygulama projesi çalışması sırasında mimarın yüklenicinin baskısı altında kalması ihtimali çok düşük.

Semra Uygur: İdare açısından, bizim açımızdan daha olumlu olacağını düşünüyorum. Ama yaşayıp göreceğiz. Benim düşüncelerim, varsayımlarım böyle olacağı yönünde.

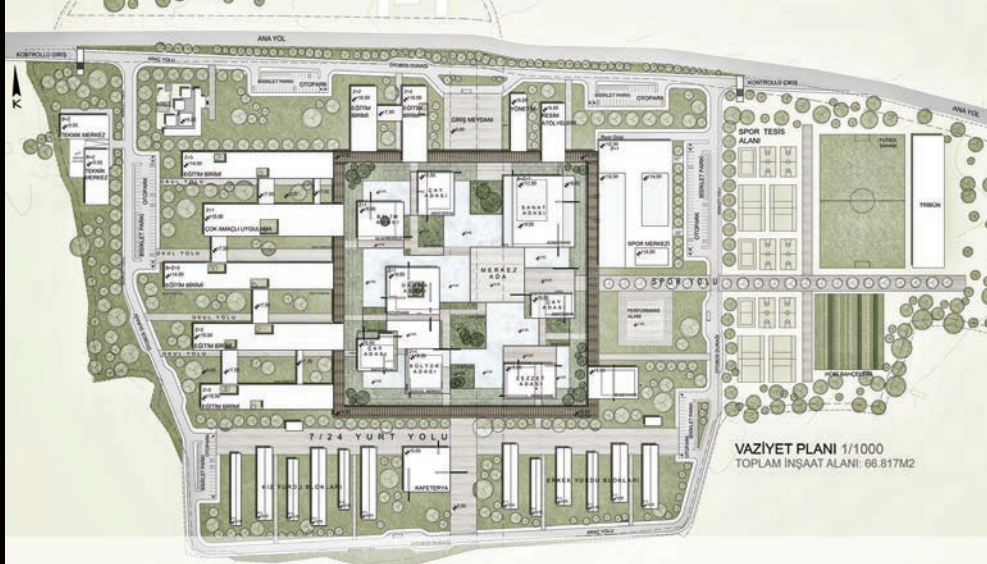
Mehmet Soylu: Aslında hizmetin bir bütün olarak idare tarafından yaptırılması en ideal olanıdır. Yarışma şartnamesinde yazıldığı biçimiyle mesleki kontrollük hizmetinin müellife de verilmesi durumunda yüklenicinin (yatırımcı) mimarı baskı altına alması söz konusudur. Şartnameye göre müellif mesleki kontrollük hizmeti bedelini yükleniciden alması gerekiyor. Denetlediğiniz kişi ya da kurumdan ücret almak meslek etiğine uymaz. Son görüşmelerde bu konunun da idare tarafından düzeltileceği ifade edilmişti.

Adnan Aksu: Merak ettiğim için soruyorum. İdare, "Uygulama projesini ben yaptıracağım, parasını da ben vereceğim, sonrada o uygulama projesini işletmecinin gerçekleştirmesini sağlayacağım" deseydi, siz yarışma birincisi olarak projenizi çizmekten vazgeçmez miydiniz?

Semra Uygur: O bir etkisi ama özellikle bizim vazgeçiş nedenimiz değil. Kocaeli Eğitim Yerleşkesi Yarışması'nda birinci olmamıza rağmen, yapmama nedenimiz, Milli Eğitim Bakanlığı'nın bizi ve diğer meslektaşlarımızı 21/F ile aldığımız işi emsal gösteren mektup göndermesidir. Bakanlığın bu yaptığı örnek gösterme durumunu saygısızlık olarak nitelendirdiğimiz için yapmadık.

Hasan Özbay: Ben bu konuda bilgi vereyim, yayında bu konuda bir eksik olmasın. "Neden sadece avan proje için ihaleye çıkıldı da, uygulama projesi ihaleye dahil edilmedi" diye sorulabilir. Çünkü sonuçta yüklenici uygulama projesini yaptırdığı zaman, ödediği proje bedelini de teklifine dahil edecek. Para eninde sonunda kamunun cebinden çıkacak. Hastane konularındaki PPP modelinde, teklif veren gruplar kendi projeleriyle ihaleye giriyorlar. Bunun şöyle bir sorunu var, bu sefer projeleri de değerlendirmek gerekiyor ve süreç karmaşılaşıyor ve sonuç alınmaz bir noktaya geliyor. O yüzden jüri olarak idare ile görüştüğümüz zaman şu noktaya varmıştık: En azından avan projeleri ihaleye teklif veren kişilere verelim ki, onlar da standart bir proje üzerinden teklif oluştursunlar. Yalnız ihale sonrasında bu firmalar, belki projelerde iyileştirme yapmak isteyebilirler. Bu nokta nasıl gelişecek bilemiyorum. Başka kurumlardan deneyimim var. Mesela TOKİ avan proje üzerinden ihale diyor, ondan sonra uygulama projesini müteahhit üzerinden yaptırıyor. Bu sefer projede hiçbir şeyi düzelttirmiyor size. Burada ise idare açısından müteahhitin baskısı söz konusu değil. Mesleki kontrollük hizmetini vereceğim, doğrudan sizden alacağım diyor. Müteahhit üzerinden alacağım demiyor sadece proje yapma sürecini yükleniciye ykılmış durumda.

Düzce Eğitim Kampüsü

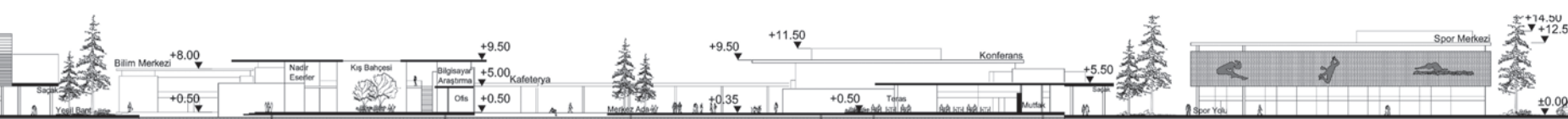
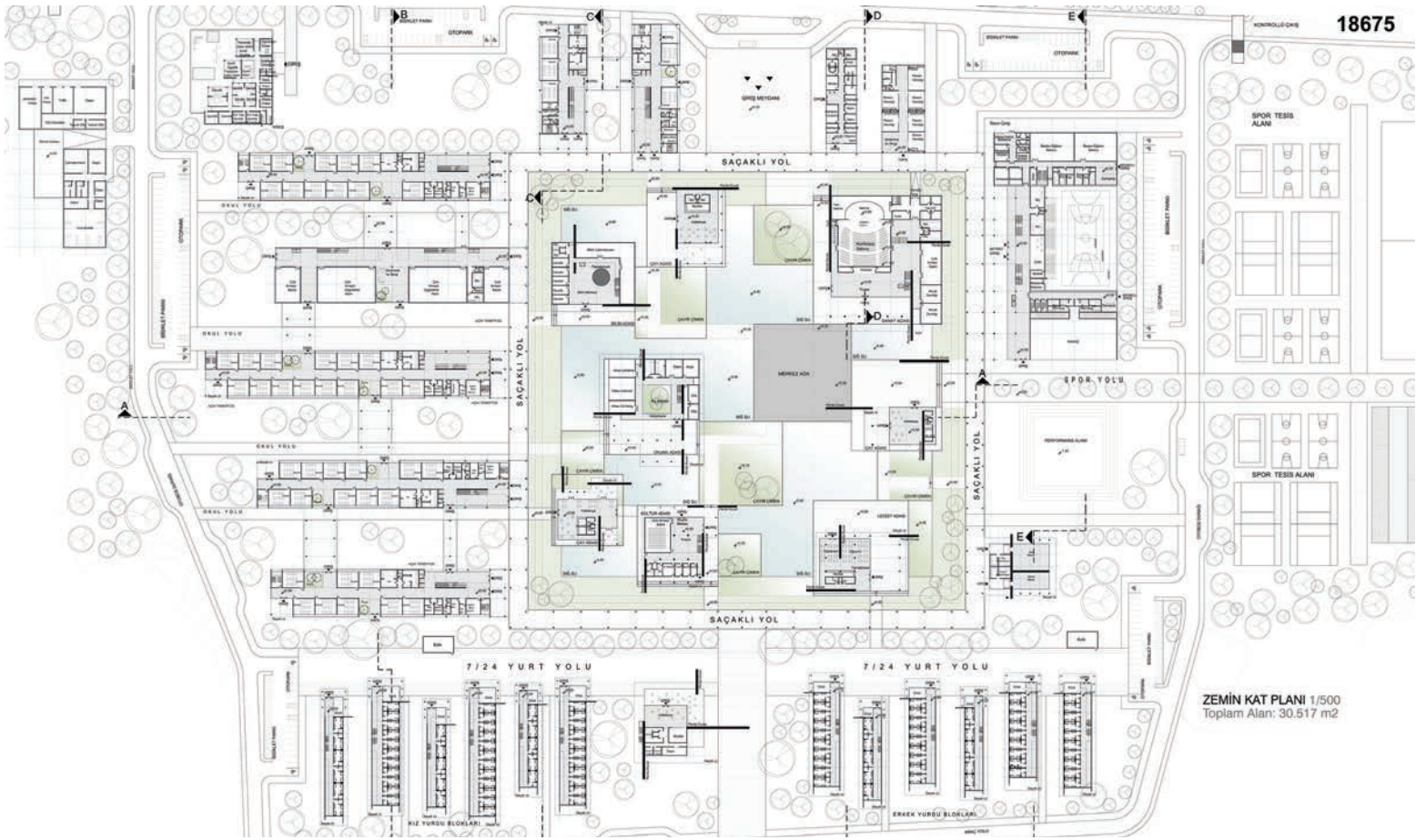
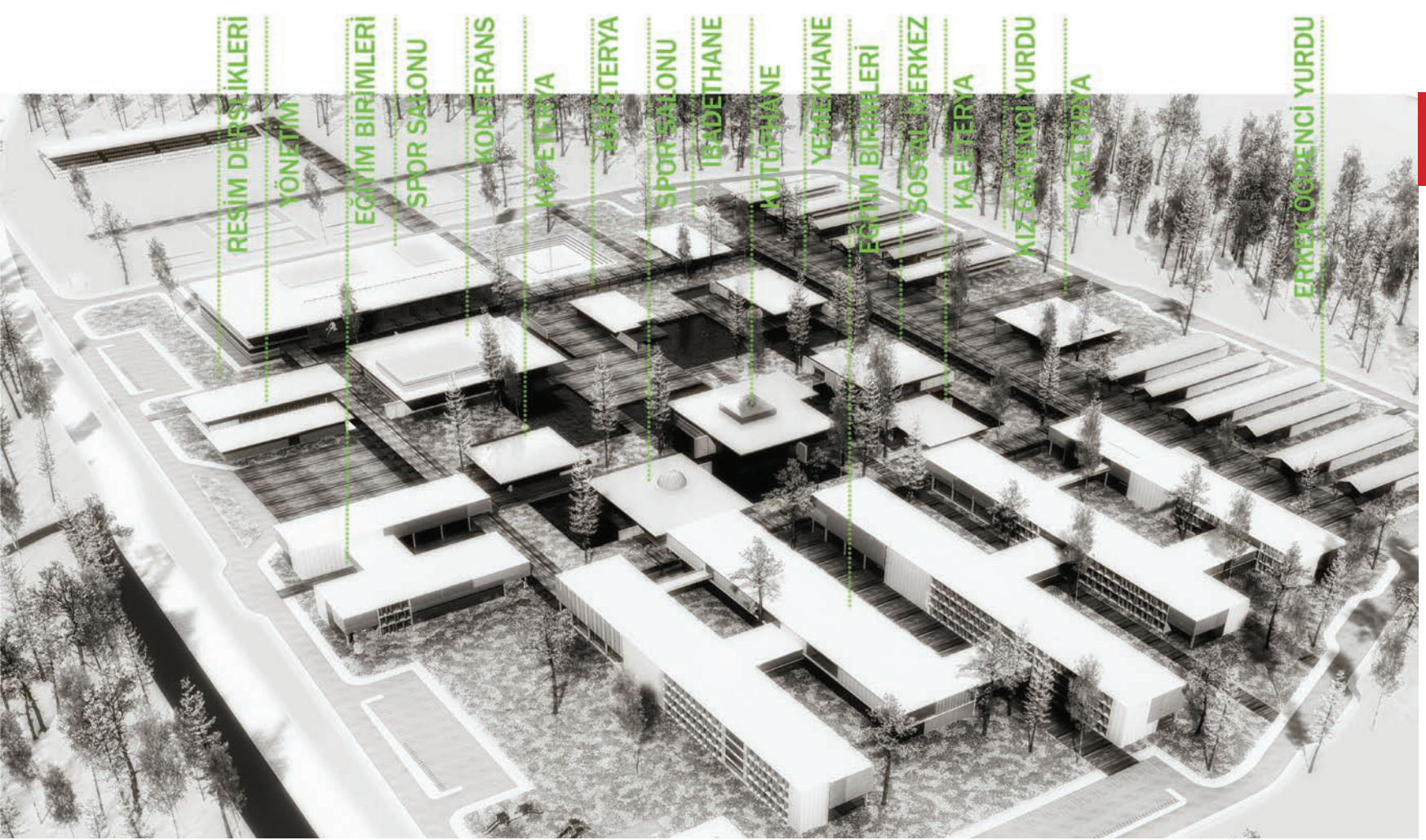
Yakup Hazan

Batı Karadeniz orman dokusunun gerek yerleşke planlaması gerekse yapı dilinin oluşması aşamasında bir başlangıç noktası olarak kullanılması olumlu bulunmuştur. Yerleşke şemasında ortak kullanım birimlerinin merkezi bir odak noktası olarak ele alınması ve ana saçaklı yoldan başlayarak kademelenmiş bir kentsel doku oluşturulması, yerleşkenin işlevsel ilişkilerinin yanı sıra ölçeği üzerinde belirleyici olmakta, kurumsal ve tipolojik bir yapı dilinin sınırları zorlanmaktadır. Malzeme seçimi, dil ve kentsel açık alan kurgusu nedeni ile sadece bir eğitim ortamı olmanın ötesinde alternatif bir yaşam ortamı öneren proje oy birliği ile birinci ödüle değer görülmüştür.

AA KESİT GÖRÜNÜŞÜ

EĞİTİM B

Eda Dedeoğlu: Öncelikle, Semra Hanım az önceki konuşmasında, aslında kendilerine sormak istediğim konuya açıklık getirmiş oldular; doğrudan temin ile elde edilmiş projelerden birini çizen ve aynı zamanda yarışma birincisi olarak projelerini bu şartlarda çizmeyi kabul etmemiş bir ekip olarak, sürecin sizin açınızdan nasıl geliştiğini, kararınızın nedenini merak ediyorduk. Bize gelince; süreç hakkında burada herkesin söylediğinden farklı bir şey söylemek mümkün değil. Bizim açımızdan, içeriğini kendi aramızda tartışmış olsak dahi, Türkiye’de nitelikli okul yapılarına olan ihtiyaç açıkça ortada ve tip projeden çıkıp 70 ayrı okul projesi üretilecek olması, bunun da yarışmayla elde edilmesi, bu yarışmaya girme kararımızın nedenidir. Gördüğüm kadarıyla süreçle ilgili burada herkes hemfikir, bizim için de sürecin maalesef başladığı şekilde sonuçlanamamış olması bir hayal kırıklığıdır. Yarışmayla başlayan süreç, uygulanma aşamasında yarışma formatından çıkıp, ihale formatına dönüşmüştür. Mansiyona kadar tüm ekiplerle görüşülerek, projenin, verilen fiyatı kabul eden ekipte kalması, tüm ekipleri de birbirine rakip haline getirmiştir. Bu durum sadece bu yarışma için geçerli değil, meslek ortamının çıkmazı halinde, bir meslek etiği ve işin temelinde tartışılması gereken konu bu. Herhangi bir projede de genellikle tasarım 2. planda kalıyor ve en düşük fiyatı kim verirse ya da başka bir deyişle fiyatta en büyük kırımını kim yaparsa, proje onda kalıyor. Yani temelde bir sorun var ve yaşanan süreç artık olağan bir süreç haline gelmiştir. Asıl problem buradan çıkıyor. Tartışılması gereken en temel sorun budur. Yarışma sürecine gelirsek; yarışma ile yapılarak nitelikli yapılar üretileceğine inandığımız ve desteklediğimiz bu sürecin sonunda, uygulama sürecine gelindiğinde, yarışma dışı bir formata dönüşüp, pazarlığa dahi oturulmayan, tüm yarışmacıların rekabete sokulduğu, neredeyse bir ihale süreci yaşandı. Masa başında oturmadan, telefonda konuşarak sonuçlanmış bir süreçten bahsediyorum. Bu yaklaşım aslında sürecin ne kadar etik dışı ilerlediğinin göstergesidir, bu bir iletişim biçimidir. Genç mimarlar olarak, projemizin uygulanmasını elbette biz de istedik. Açıkçası biz, dayatılan fiyatlarla bu işi finanse edemeyeceğimizden değil, bu fiyatlarla nitelikli/kaliteli yapılar çıkamayacağını düşündüğümüz ve sürecin tamamen etik dışı gelişmesinden dolayı duyduğumuz endişe nedeniyle masadan kalkmayı göze aldık.

Murat Sönmez: Burada asıl idareden kimse yok. Kendi kendimize konuşuyoruz.

Nihat Eyce: Ben bir ekleme yapabilir miyim? Aslında mimarların birbiriyle çarpıştırılması durumu çok doğru değil. Burada mimarların çok ciddi bilgi eksikliği oldu. Benim tahminim sürecin dışında olan mimarlar bunu bilmeseydi bile, idarenin kafasında yarışma bittiğinde, birinciler belli olduğunda bu işin fiyatları da belliydi. Bu da aslında 160 bin lira ve altında her türlü rakam olarak, üst sınırı belirlenmiş bir fiyattır. Aslında bu sıkıntı bir takım başka yarışmalarda da oldu. Pazarlık süreçlerinin bu yarışmada bu kadar çok ortaya çıkmasının sebebi, idarenin aynı anda 20 mimarla masaya oturmasıydı. Biz birinci grupta birinci olduktan sonra, ikinci grup sonuçlandı ve idare 20 kişiyle aynı anda masaya oturmaya kalktı. İlk kez böyle bir durumla karşı karşıya kaldık. Bu açıdan bundan önceki yarışma tecrübeleriyle bu yarışmayı karşılaştırmak da yanlış. Çünkü bu aynı anda 20 müellifle birlikte masaya oturan yeni bir durum. Bu noktada bir pazarlık çok söz konusu olamadı.

Erzurum Yakutiye Eğitim Kampüsü

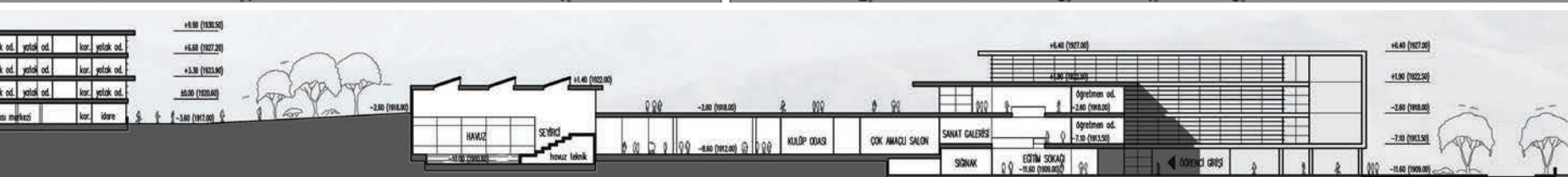
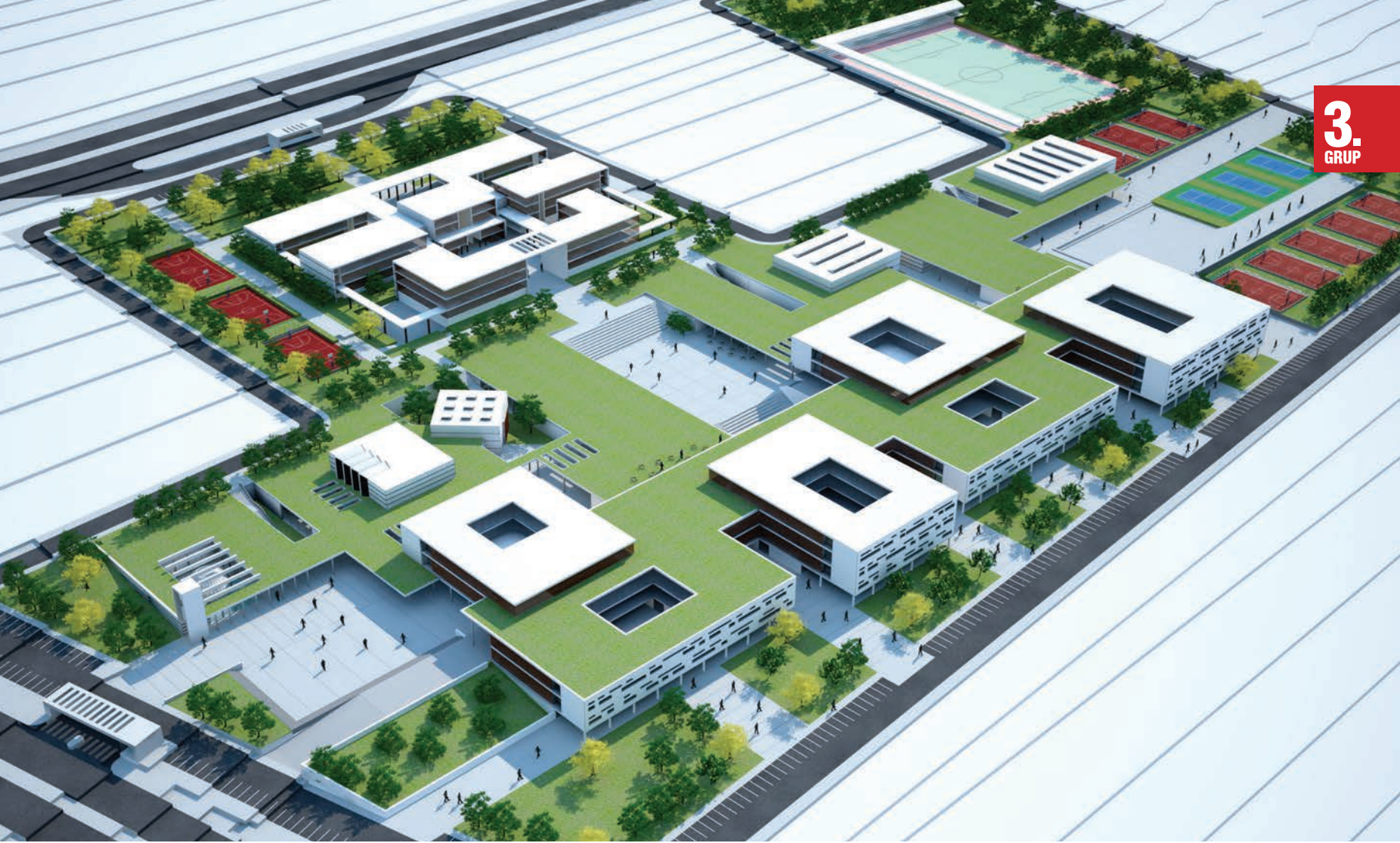
Mehmet Soylu, Mete Öz, Övünç Tarakçıoğlu

Genel yerleşim kararları, işlevsel ilişkiler, iç mekân kalitesi, mevcut okul bloğuna önerilen yurt işlevi ve yapı plastiği olumlu bulunmasına karşın, soğuk ve karlı bir iklimde önerilen çatı bahçeleri inandırıcı bulunmamış ve yapının iklime karşı yeterince uyum sağlamadığı eleştirilmiş ve birinci ödüle değer görülmüştür.

Jüri Tavsiyeleri

- Çatı bahçelerinin azaltılması, -2.60 kotundaki dolaşım alanlarının planlanması;
- (-11.60) kotundaki çok amaçlı alanlara doğal ışık ve hava sağlanması, sığınmağın daha ikincil bir konuma taşınması;
- Yangın kaçışları için derslik bloklarında ek merdiven çekirdekleri düzenlenmesi,
- (-8.60) kotundaki sosyal etkinlik sokağının üstünün daha geniş bir şekilde açılarak, güneşlenme olanağının arttırılması jüri tarafından tavsiye edilmiştir.

1-1 KESİTİ 1/500

Çünkü idarenin kafasında belli bir fiyat vardı ve biz bunu açıkça konuştuğumuz zaman öğrendik. Biz de ilk başta Oda fiyatlarından teklif verdik. Ancak daha sonra anladık ki belli bir baraj var ve o barajın altında kalmadığımız sürece bu iş hiçbir şekilde olmayacak. Belki İstanbul'da olan ekipler bunu daha geç öğrendiler. Aslında şöyle bir karar verme süreciydi, belirlenen koşullarda bu işi yapmak veya yapmamak. Biz bu sebeple sürecin başında diğer müelliflerle karşı karşıya kaldığımızı düşünmüyoruz ama tabii şöyle bir durum ile karşı karşıya kaldık; birinci kabul etmezse ikinci, olmazsa üçüncü şeklinde bütün yarışmacılara gidildi.

Eda Dedeoğlu: Burada asıl sıkıntı, bu paraya yapıp yapmamak değil. Öncelikle, 160 bin lira gerçekten bir sınır mıdır? Eğer bir sınırdan söz ediliyorsa, masa başında karşılıklı konuşularak; durum budur, bütçe budur ve "Ne yapabiliriz?" tartışılmalıydı ancak mimarlarla konuşulmadı. Hiçbir şekilde pazarlık yapılmadı. Ortada bir fiyat dayatması var ve dediğiniz gibi, bu işi bu fiyata yapıyor musunuz, yapmıyor musunuz? Bize 3 geri dönüş yapıldı, en sona kalan, sonuçlanmayan 2 gruptan biriydik. 2. geri dönüşlerinde bizim önerimiz, mühendislik dallarında proje yerine rapor teslim edilerek, mimari avan projeye ihaleye çıkılabilirse, şartlar konuşulabilirdi. Ancak sıkıntı buradaydı zaten, bu bir iletişim biçimi, hiçbir şey konuşulup tartışılmadan telefon yoluyla süreç sonlandırıldı.

Murat Sönmez: Sonuca yönelik değerlendirmelere geçmek istiyorum. Konuşmalar idare ile yapılan teknik anlamda görüşmelere geliyor. Bu nedenle, biraz daha sürecin mimari niteliklerine yönelik bir şeyler eklemek isteyen varsa söz alabilir.

Doğu Kaptan: Konu bu ortamda derinlemesine tartışıldı ve bu tartışmalar beni yarışmaya katılmaya karar verdiğimiz günden bugüne kadarki süreci tekrar yaşattı, bu arada sık sık yarışmalara katılan bir ofis olmadığımızı da belirtmek isterim.

Bu bitmek tükenmek bilmeyen süreçte tartışmalara konu olan bütün meseleleri yarışma sırasında ve sonrasında kendi aramızda değerlendirdik, kendimize sorular sorduk ve sormaya devam ediyoruz. Her ne kadar çelişkiler yaşasak da proje üzerinde çalışmayı sürdürdük. Sürecin sonuna geldiğimiz bu günlerde kısaca iki konuyu vurgulamak isterim:

Birincisi, yarışmaya başladığımız günlerdeki katılımı burada göremiyorum, oysaki yarışmanın sonuçlanmasının ardından yaptığımız yoğun katılımlı toplantılarda birçok yeni meslektaş, dostlar edinmiştim. Bunun benim açımdan yarışmanın en büyük kazancı olduğunu da ifade edeyim. Buradaki katılımın azlığı bizim meslek grubu olarak yeterince örgütlenemediğimizin göstergesi değil midir?

İkinci konu ise yarışma sonuçlandıktan sonraki süreç. Planlama geleneğinden gelen bir büro olarak yerel yönetimler ve devlet kurumları ile sık sık çalışma imkanımız oluyor. Buna benzer yaşadığımız olaylara biz mesleki patinaj adını veriyoruz. Karşımızdaki kurumlar zaman zaman proje sürecindeki sarf ettiğimiz emeğe gerekli değeri vermiyor ve işin kalitesini anlamıyor. Gerçekten çok basit hesaplarla çok önemli ilkeleri – etik değerleri görmezden gelebiliyor - çok basit hesaplarla bilerek bilmeyerek önemli ölçütlerde kamu yararını göz ardı edebiliyor.

Eskişehir Odunpazarı Eğitim Kampüsü

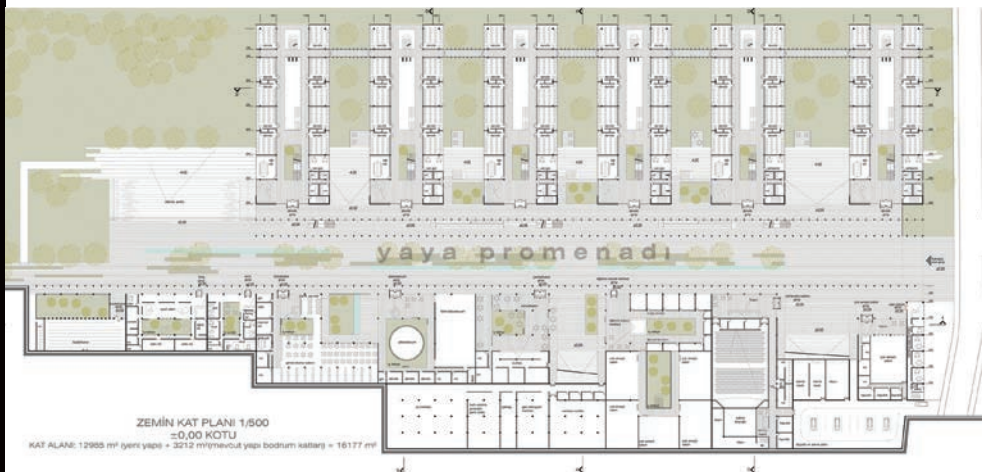
Oya Eskin Güvendi, Sıddık Güvendi, Tunahan Koç, Barış Demir

Tasarımın önerdiği alan kurgusunun rasyonelliği ve eğitim blokları sosyal alanlar ve kamusal alanların yalın bir nitelikte bir araya getirilmesi olumlu bulunmuştur. Ayrıca eğitim bloklarının organizasyonunda tercih edilen iç avlular ve bahçeler ve bunların tasarımın kamusal niteliğini kuran yaya yoluyla ilişkileri olumludur.

Tasarım promenadın diğer çeperinde bulunan sosyal ve kültürel programlarla başarıyla bütünleştirilmiştir. Eğitim bloklarının arasındaki bahçelerinin darlığına karşın mevcut yapıların çevresinde planlanan sportif yapıların başarılı tasarımı nedeniyle birinci ödüle değer görülmüştür.

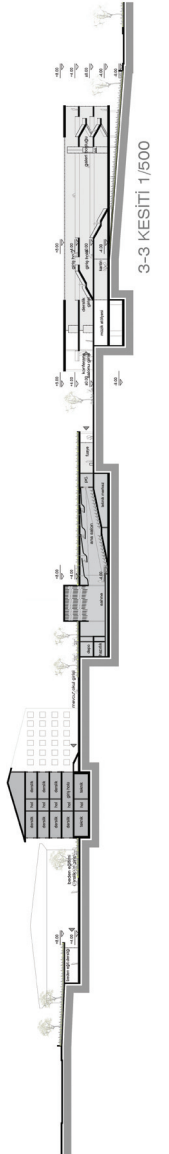
Jüri Tavsiyeleri

- Eğitim sokağındaki dersliklerin ışık ve üç koridor ulaşımıyla ilgili çözüm önerilerinin geliştirilmesi
- Eğitim bloklarının zeminle ilişkilerinin gözden geçirilmesi jüri tarafından tavsiye edilmiştir.

ÜST ZEMİN KAT PLANI 1/500
+4,00 KOTU
KAT ALANI: 12261 m² (yeni yapı) + 5562 m² (mevcut yapı bodrum katları) = 17823 m²

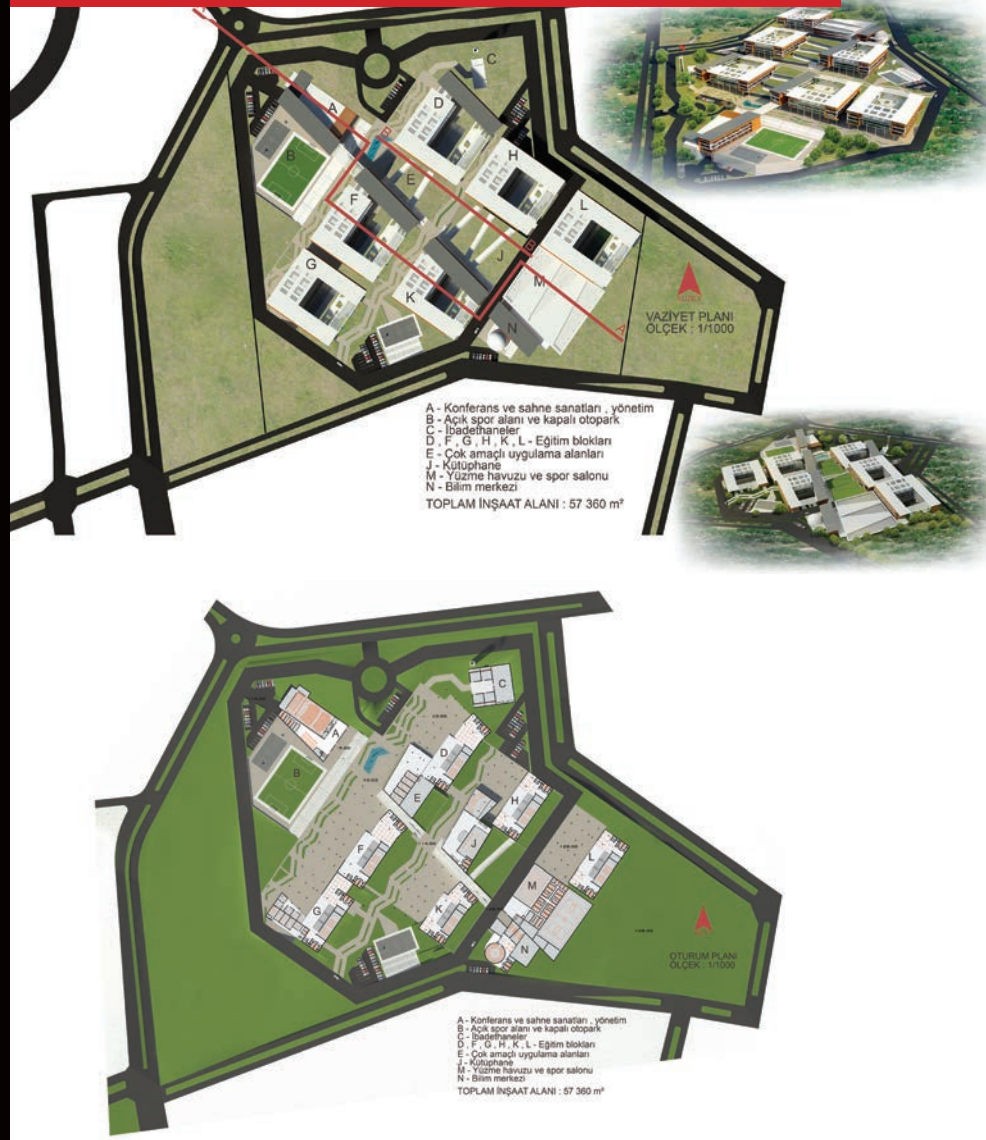

Bu projede de karşımızdaki kurumun tutumu proje sürecini sağlıklı yürümeceği düşüncesine neden oldu, maalesef projeye olan inancımızı yitirdik. Bu nedenle projeye devam etmeme kararı aldık. Ancak yine de bu tür yarışma denemelerinin mesleki ortam açısından yararlı olduğunu düşünüyorum, kötümser olmak istemiyorum.

Murat Sönmez: Bu sürecin farklı aşamalarında, en başından en sonuna kadar olan farklı rollerde bulundum. Bu nedenle kendi adıma bir değerlendirme yapmak istiyorum. En son yayınlanan Serbest Mimar Dergisi'nin editör yazısında aslında şu tartışmayı yapmak istemiştik. Bu yarışma aslında, mimarların mesleki olarak kendi içlerinde yaşadıkları birçok sorunu açığa çıkaran bir süreç olmuştur. Aslında bizler bu yarışmanın sürekliliğinde yetersizliklerimizi ne bir biçimde gördük. Bir sürü açıdan da idarenin karşısında ezildik. İdare birçok şekilde eleştirilebilir ama tüm yarışma boyunca çok sağlam bir duruş göstermiştir. Niyetleri, istekleri en baştan beri çok açıktı. Süreci organize etmede ve kendi istekleri doğrultusunda ilerlemekte hiç geri çekilmediler. Biz mimarlar da bir şekilde sonuçta onlara uyduk. İdarenin beklentilerine istersek karşı olalım, istersek yanlarında olalım ama süreç sonunda onların idare ile uzlaştık; onlarla aynı düşünceye ulaştık. Tartışmayı başka bir boyutta şöyle yapabiliriz. Bugüne kadar gelen bir yarışma geleneği var. Geçmişte yaşanan birçok sıkıntıya rağmen bu geleneğin içinde barındırdığı idare ve mimar arasında bir anlamda sorun olarak tanımlanabilecek bir gerilimden söz edilebilir. Fakat mimarlık ortamı bu gerilimin zaman içinde çözümüne yönelik bir girişimde hiç bulunmamıştır. Bu sanki bir miras gibi bugüne kadar gelmiştir. Yarışma ortamımızın gelişmesi ve sürmesi onun içinde var olan sorunları çözmekle mümkün olabilir. Geçmişte ve bugün çözmek için de birçok fırsat varken bu çözümlenmiyor. Dolayısıyla bugün hala birçok sorunla karşı karşıyayız. MEB Yarışması'nda yaşanan her türden sorun bundan sonra gelişecek böyle bir süreçte de aynen yaşanacak mıdır? Ben bu sorunu önemişiyorum. Ben bundan sonrasına baktığımda da biraz karamsar olarak tüm yaşananların, yaşanma olasılığının %100 olduğunu öngörüyorum. Dolayısıyla ortaya şöyle bir şey çıkıyor: Bugünü değerlendirirken, bugün içinde bir ölçüde kayboluyoruz. Geleceğe yönelik bir çıkarım yaparak, kurumsal kimlikler altında ne yapabiliriz sorusunun cevabını aramıyoruz. Bunu üzümlere söylüyorum ki bir kere daha böyle bir yarışma süreci oluştuğunda bu yaşananların tekrar yaşanmaması için ne yapılabilir veya eleştirdiğimiz konuların tekrar edilmemesi için ne yapılması gerektiği konusunda benim bir fikrim yok.

Hakan Evkaya: Eğitim mekânının ne olması gerektiğine dair bir tartışma olmadı, olmuyor da. Yarışma ilanında da birinciler seçildikten sonra da mesleki refleks gösteremediğimizi düşünüyorum. İdare, işin verilme biçimi, 21 f, işin politik yönü, boşaltılan okulların dönüşeceği rant vb., hepsi tartışma konusu ama bunun bir de başka bir boyutu var: Mimari boyutu. Bu organizasyonun sonucu, ortaya çıkacak yapılar ya da eğitim mekânı kurgusu hiç tartışılmadı. Okul yapıları çoğunlukla, açık ihaleler ile elde edilmiş tip projelerin ürünleri olarak birçok bölgede günlük ihtiyacı çözmekten öteye gidememiştir. Bu yarışmalar ile mimarlık, eğitim yapılarına büyük ölçüde fikir söyleme fırsatı bulmuştur.

Gaziantep Şahinbey Eğitim Kampüsü

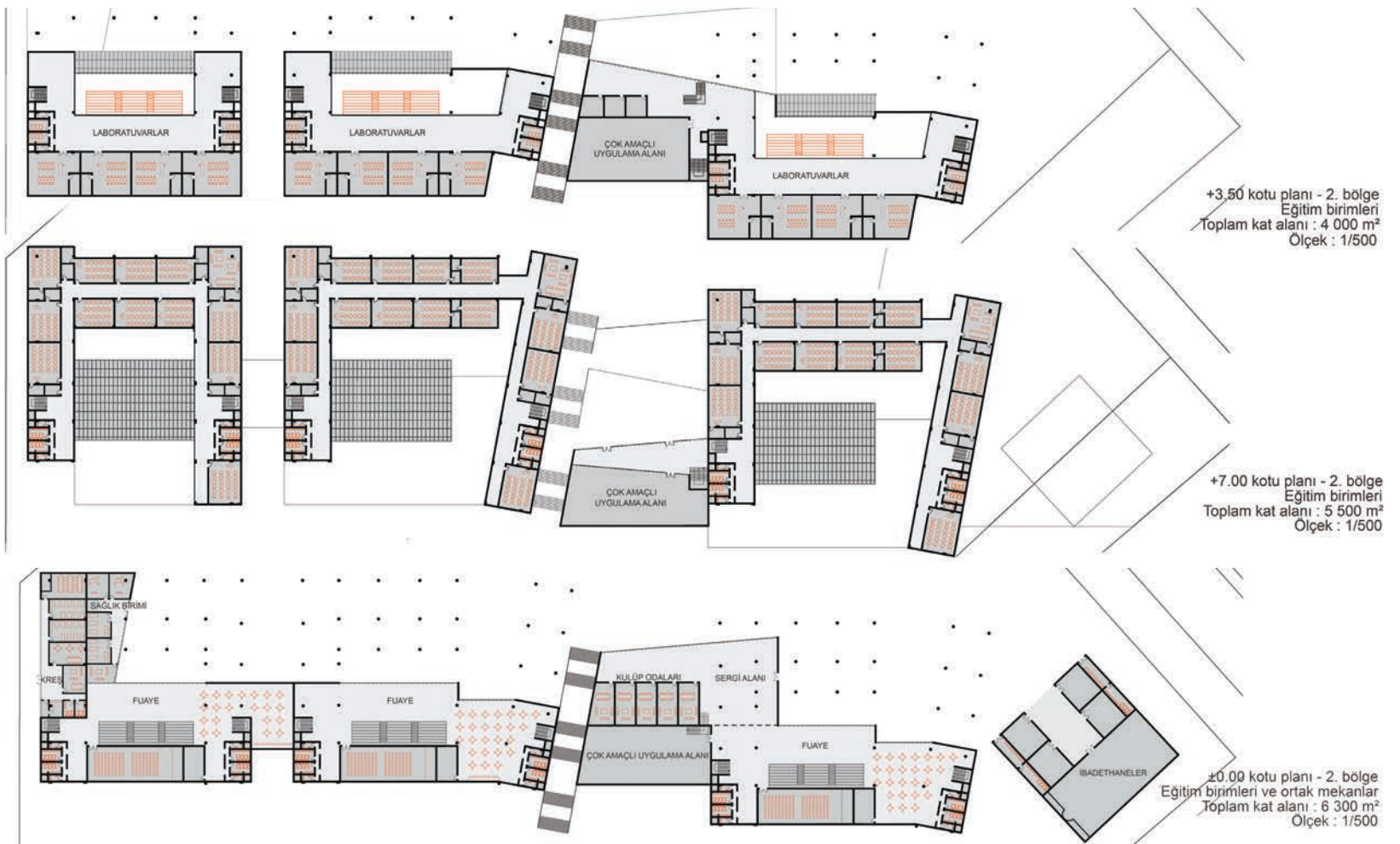

Osman Üstünel, Mustafa Necati Gündüz, Muhsin Kapuci, Lamia Tuğçe Tuna, Abdülmelik Aydın

Şehir merkezinden gelen ulaşım aksına sosyal birimlerin yerleştirilmesi ve bu aks üzerinde sosyal donatıların ulaşılabilir kurgusu tasarım kararı olarak olumlu olmasına rağmen buna yeterince olgun mekânsal karşılıklar bulunamamıştır. Eğitime yerleşimde oluşturulan açık-kapalı alan bütünleşmesi olumlu karşılanmıştır.

Çeperinde eğitim birimlerinin yerleştirildiği etkinlik aksının yeniden değerlendirilmesi, yapıların biçimsel dilindeki karmaşanın ele alınarak yalın bir içerik kazandırılması ve planların revize edilerek yapıyı ifade eden kesitlerin yeniden ele alınması jüri tarafından önerilmektedir. Bu nedenlerle tasarım jüri tarafından birinci ödüle değer görülmüştür.

Hasan Özbay: Aslında bu, yarışma sonrasında, idarenin yarattığı ihale süreci krizinin, yarışmanın önüne geçtiğini düşünüyorum.

Murat Sönmez: Hocam şunu söyleyebilir miyiz? Ben idarenin krizi yönetemediğinin değil, krizi çok iyi yönettiğini düşünüyorum. İdare böyle bir durum oluşturarak bizi istediği alana çekti. İdare şöyle bir şey istemiyor muydu? 33 tane yarışma var, birincilere bunu yaptırtacağım. Yaptırtıyor şu anda. Dolayısıyla, idare için bir sıkıntı yok. Sorun idareden kaynaklı değil.

Hasan Özbay: Her ne kadar ben yarışmada danışmanlık yapsam da bundan sonraki süreç benim bilgim dışında geliyor. Ben 160 bin TL rakamına nasıl ulaşıldı bilemiyorum.

Semra Uygur: Ben söyleyeyim mi? Elazığ'ın birincisi kim bilmiyorum, ilk teklif istendiğinde o doğrudan 160 demiş, bu da örtüşünce madem yapıyor, herkes de yapar denmiş. Etrafta dolaşan dedikodu bu.

Kaan Özer: Bir başka yarışmacı da 80 bin lira önermiş. Bence Milli Eğitim Bakanlığı fiyatı bir şekilde belirlemiş.

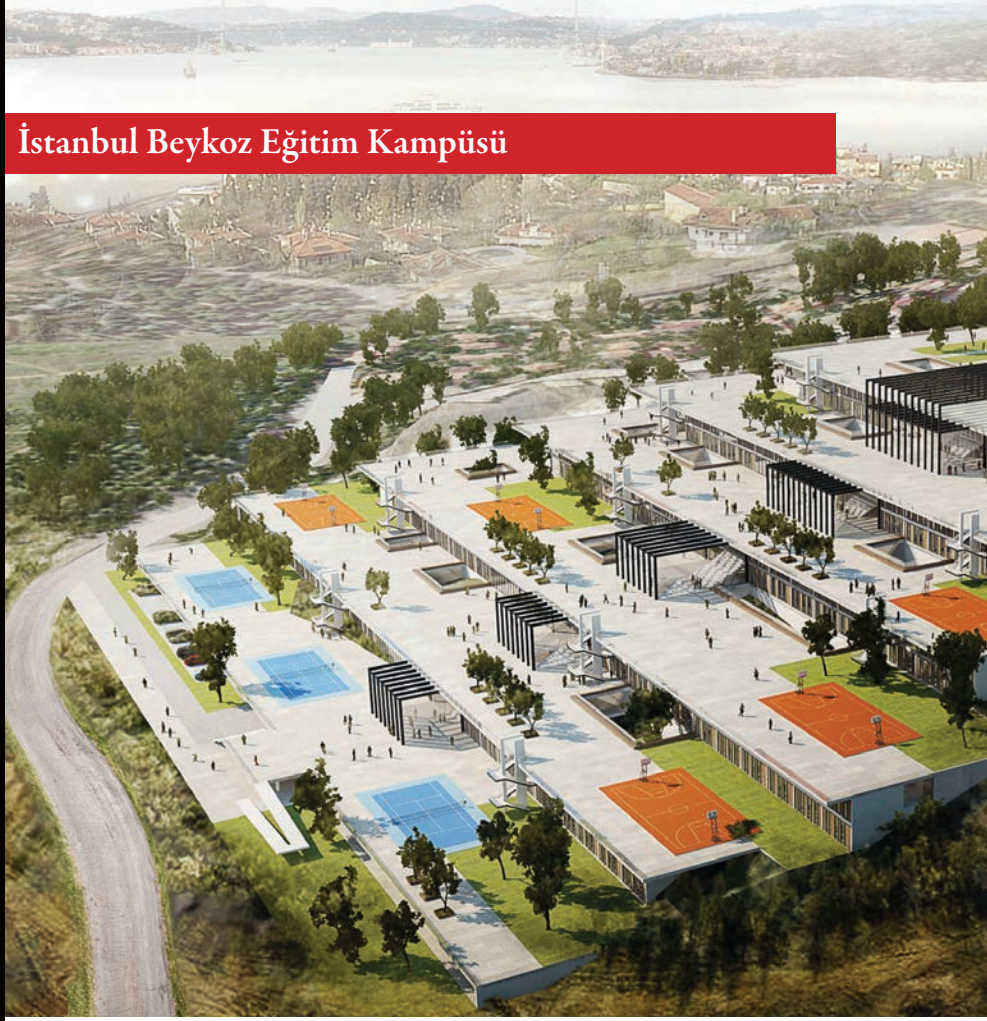
Hasan Özbay: Milli Eğitim Bakanlığı'nın kampüsler için kullanacağı PPP modelleri kamu ihale kanununa tabi değil. 160 bin lira rakamı daha önce yapılan projelere yakın bir rakam diye belirlenmiş. İdarede, "daha önce böyle bir fiyata yaptırdık, şimdi başka bir fiyata yaptıırırsak biz bunun altından kalkamayız" gibi bir düşünce var. Şimdi ben bu ücret konusunu bir kenara koyuyorum. Sonuçta 160 kadar meslektaşımız bu konuda deneyim kazandı. Kampüs konusunda elimizde ciddi bir birikim oluştu. Kaçımız meslek hayatı boyunca kampüs yapar, bilemiyorum ama şu an elimizde referans var, bu önemli bir birikim. Hepimizin geleceğinde, kariyerinde bunlar bir adımdır. Bu hiç gündeme gelmedi. Milli Eğitim Bakanlığı bu proje için 3.300.000 TL tutarında ödül parasını ortama enjekte etti. Ama ihale sürecindeki tıkanıklık yüzünden, bu konu biraz kaynadı. Bu konuda Bakanlığın hakkını vermek lazım. Tasarımlar üzerine konuşamıyoruz. Hep bir kenarından geçiyoruz. Kategorik açıdan baktığımızda mega yaklaşımlar, kütlelerin, programın parçalandığı, kent simülasyonları gibi yaklaşımları kategorize edebiliriz. Yarışma sürecine baktığımız zaman ortaya çıkan dikkate değer ürünlerin, mimarlık ortamı adına bir kazanç olduğunu düşünüyorum. Burada MEB herkesi şöyle bir noktaya getirdi: "İşin %25'ini ucuza yapın ama kalan%75'inde hakkınızı alacağınızı taahhüt ediyorum, ayrıca mesleki kontrollük hizmeti de yaptırtacağım". Bu hepimizin kendi adına, bağımsız karar vereceği bir şeydi. Biz bunu kabul ederek yaptık, ama yapmayan meslektaşlarımıza da bir şey diyemem.

Semra Uygur: Biz de bunu yaptık. Konya'yı yaptık, yapıyoruz. Ama bahsettiğim yazı ile bizleri hedef yarışmayı yapmadık.

Hasan Özbay: Siz (Ercan Çoban'a) mesela havaalanının avan projesini ücret almadan yapmıştınız, öyle değil mi?

Ercan Çoban: Bu işin başlangıcı güzel başlamış. Yarışmaların bir geleneği, bir etiği vardır diye düşünüyorum. Tabii ki şartnamesinde, kurallarında eksikler olabilir. Bunlar doğal şeyler. Ama sonraki süreç çok yanlış işlemiş. Resmen bizleri kullanmıştır. Bu işler böyle telefonla falan olmaz. Bayındırlık Bakanlığı yıllardır yarışma yapar, birinciye davet eder, kır der, kiminle kıracaksın, başka kimse yok. Ama belirli bir yere kadar dayanırsınız.

İstanbul Beykoz Eğitim Kampüsü

Tolga İltir

Tasarımda imar kısıtları ve arazide bulunan eğitim birimi olarak kullanılmış ve bu tutum, nitelikli mekanlar elde edilmesi yönünde değerlendirilmiştir. Kampüs girişinin yurtlar ve eğitim birimleri arasındaki üst kottan alınması ve sosyal donatının bu aralıkta değerlendirilmesi programın hiyerarşik bir bütünlük içerisinde çözümlenmesine olanak sağlamıştır. Bu bütünlük eğitime dik yerleştirilen ana arterle güçlendirilmiştir. Eğitime rağmen eğitim birimlerinin tamamının ışık alması, tüm sınıflara manzara sunulması ve hizmet birimleri ile bütünleşmesi tasarımın niteliğini arttırmaktadır.

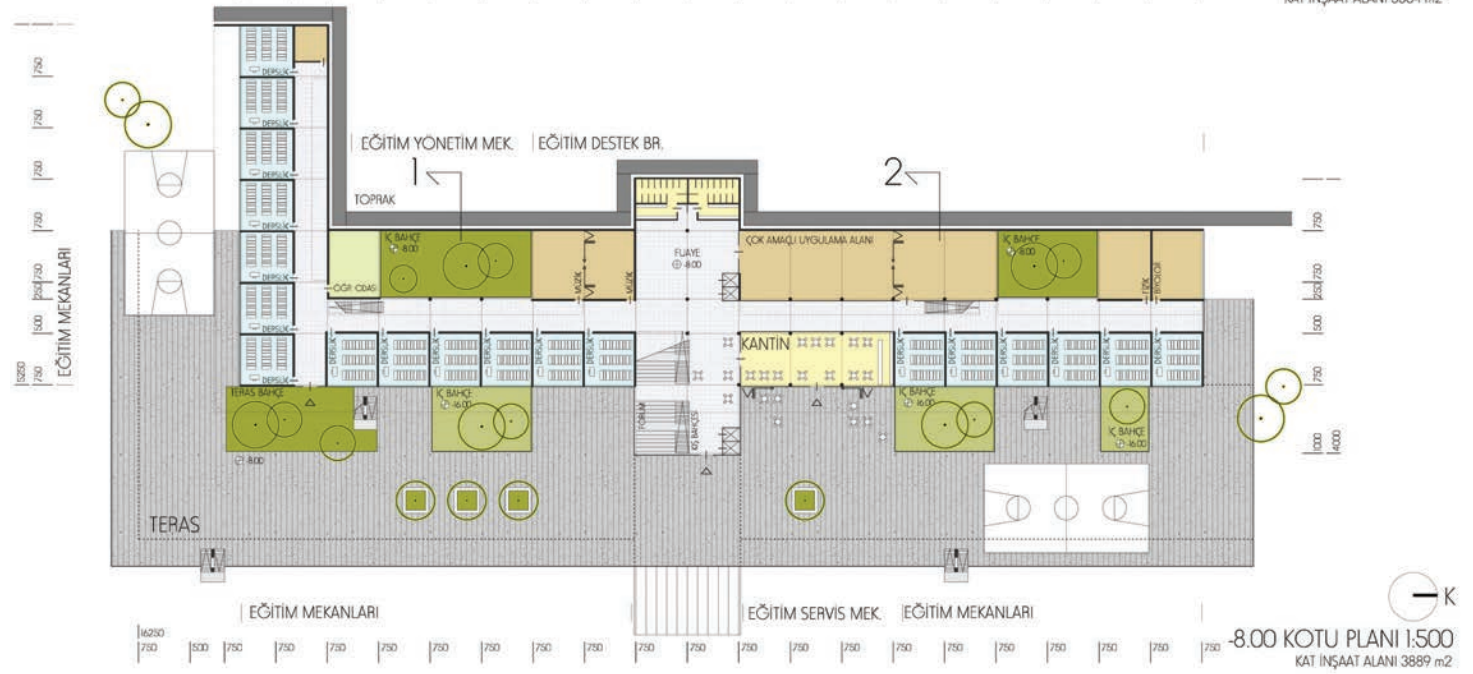
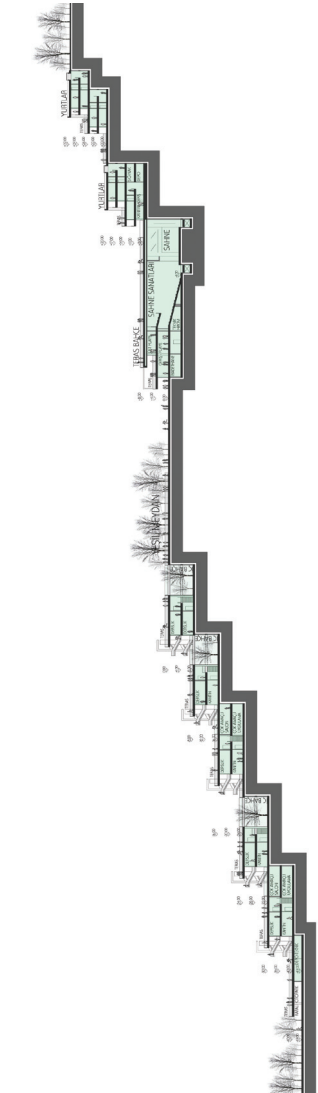
Bu nedenlerle tasarım jüri tasarından birinci ödüle değer görülmüştür.

Jüri Tavsiyeleri

Jüri tasarımın niteliğinin artırılması için iç boşlukların genişletilmesine ve teraslarda konumlandırılan ara yeşil alanların büyütülerek sert zeminlerin azaltılmasını önermektedir.

3.
GRUP

Örneğin; Hasanlar %2 ya da 3 ile Bolu Hastanesi'ni yapmıyoruz demişlerdi, gençlerdi, idealistlerdi belki. %4'lerde bağlıyorsun işi ama sonraki süreçte bu artıyor. İdare burada insanlarla telefon ile konuşuyor. Böyle şey olmaz. Bu bir sonraki süreçte, yarışmadan sonraki süreç ihaleyse, birincilere birer yazı ile yasa gereği çağırır, bir komisyon kurar. O komisyonunda fiyatını belirler. Yapar ya da yapmaz. Öyle telefon edip, 10 bin kişiden 5 bin kişiye dönüştürdük, eğitim yapıları zaten modüler yapmazsınız, olur biter gibi bir mantık olabilir mi? Bir gecelik kararla değiştiriliyor. Ben Mustafa Bey'in yüzüne de söyledim. Geçenlerde bir programda Yavuz Selim Sepin, Prof. Abdi Hoca'nın programı 5 bine düşürdüğüne dair deklare etti. 2. yarışmadan sonra kişileri çağırırken Bakan düşürdü bunu. Biz bu yarışmalar yönetmeliğindeki değişiklikleri yapamazsak bu durum başka kurumlara örnek teşkil edecek ve bizi birbirimize düşürecek. Ben ondan da geçtim, inşallah olmaz, 3. ya da mansiyon alan "Ben şu kadar fiyata bu projeyi yaparım," diye kurumun karşısına çıkacak, buna hazırlıklı olun lütfen. Ama bunu yazılı şeylerle sağlayamazsınız, bu bir etikettir, gelenektir. Bu işi takip eden meslektaşlarımızın buna uyması gerekir. Buradaki toplantıda SMD yönetiminden neden kimse yok eleştirisini kabul etmiyorum, çünkü anladığım kadarıyla bu bir yayın kuruluşunun toplantısı, yönetim kurulundan arkadaşlar da her toplantıda olmak zorunda değiller. Burada SMD'den, yarışmaları izleme komitesinden birilerinin olması gerekiyordu.

Murat Sönmez: Aslında biz yayın kurulu olarak yönetim kurulu-
nun da burada olması gerektiğini diğer paydaşlar gibi istedik.

Adnan Aksu: Ercan abinin konulara fazla girmek istemiyorum ama birinci etap jürisi, ikinci etap jürisi, tüm yarışmaya katılanlar ve kamuoyu baskı yaptı. Üçüncü etapta 5 bin öğrenci kapasitesine indirilmesi jüri tarafından önerildi ama jüri buna muktedir olabilir miydi? Siyasi iktidar tamam haklısınız demeseydi olamazdı. 5 bine inme nedeni tüm bu bileşenler.

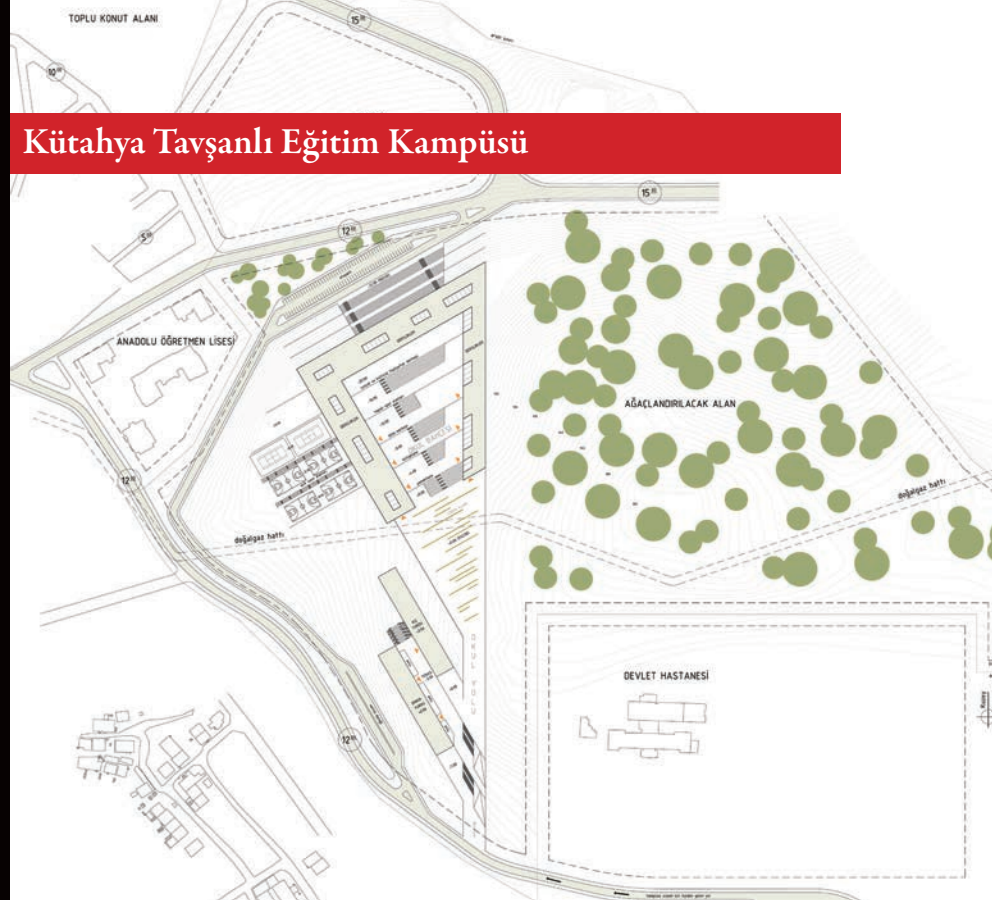
Hasan Özbay: Bir bilgi vereyim. Jüri çalışmalarında idare bize hep 10 bin diyordu değil mi? Biz bunu fazla buluyorduk ama idare 10 bin sayısında ısrar ediyordu. Bir toplantıya müsteşar geldi, “10 bin kişilik kampüs olmaz,” dedi. Garip bir ortam oldu. 10 bin kişilik kampüsü isteyen bizmişiz, müsteşara muhalifmişiz gibi bir durum oldu. O zaman sayıyı azaltabilir miyiz dedik, azaltabilirsiniz dedi.

Adnan Aksu: Süreç Hasan'ın söylediği gibi herkese ilan edilmemişti ama jüri toplantılarını o sırada devam ediyordu. 3. Etap jürisinin verdiği karar doğrultusunda idare olarak dönüp geri-dekilere de 5 bin öğrenci kapasitesine göre yaptıracamız dediler. Programların ilk bize gelenleri on bin idi. İlan edilmeden önce jüri toplanıyor, çalışma yapılıyor. Bize ilk gelen program hep on bin idi. Biz birkaç toplantıda bunun çok olduğu konusunda hep ısrar ettik. Kamuoyu ve mimarlık ortamı böyle bir tartışmanın içerisindeydi. Bir türlü ikna olmayan idare, müsteşar gelip de on bin öğrenci fazla deyince ikna oldu.

Hasan Özbay: 3. etap yarışmada bazı illerin nüfusu zaten 5 bindi.

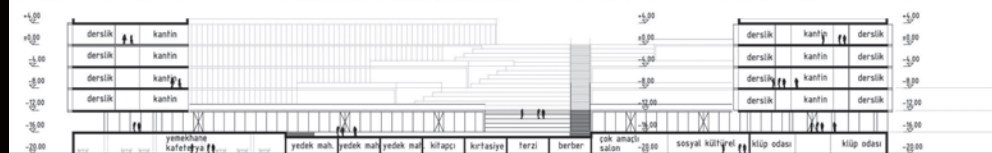
Adnan Aksu: Jüri toplantılarında çok farklı tartışmalar yaptık. Sonunda tüm iller için beş bin öğrenci kapasitesine karar verildi. Ama burada asıl önemsedğim konuyu belirtmeliyim. MEB Kampüs Yarışmaları sayesinde elimizde birçok proje oldu.

Kütahya Tavşanlı Eğitim Kampüsü

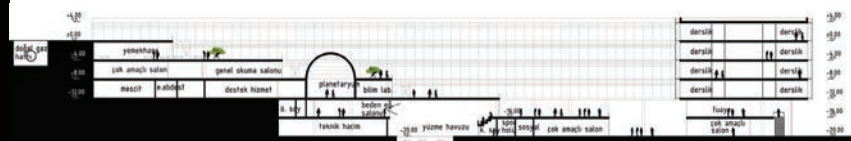

Kenan Bilhan, Ebru Can

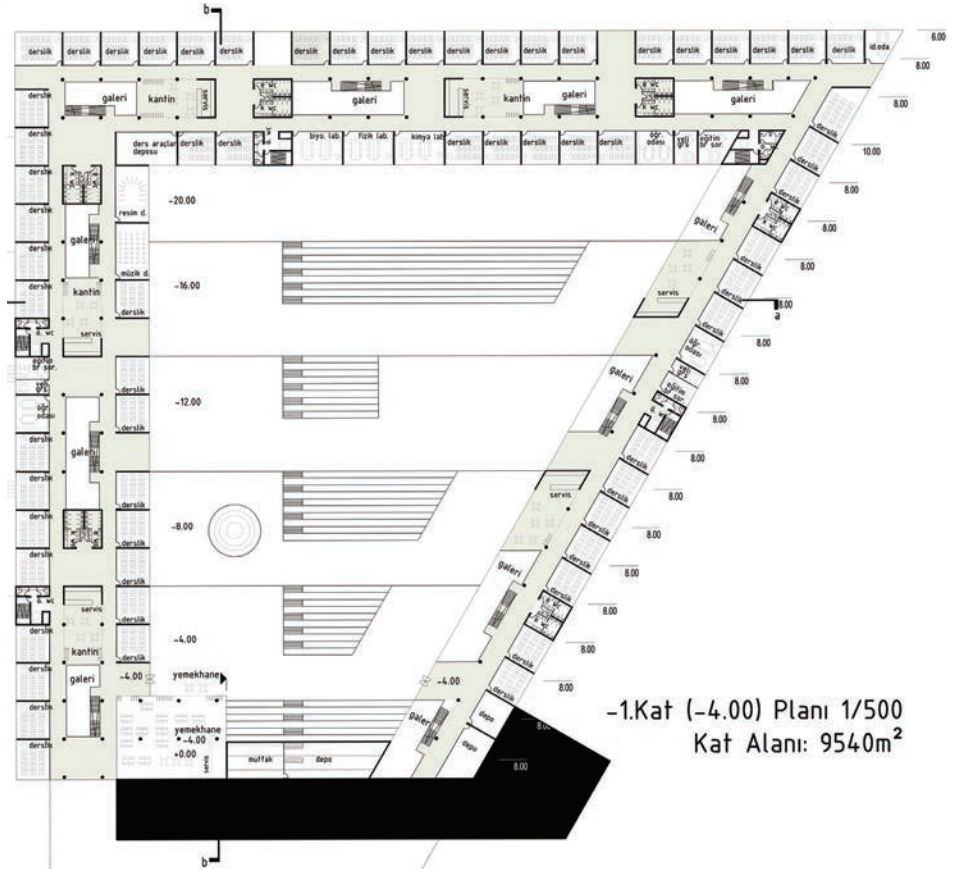
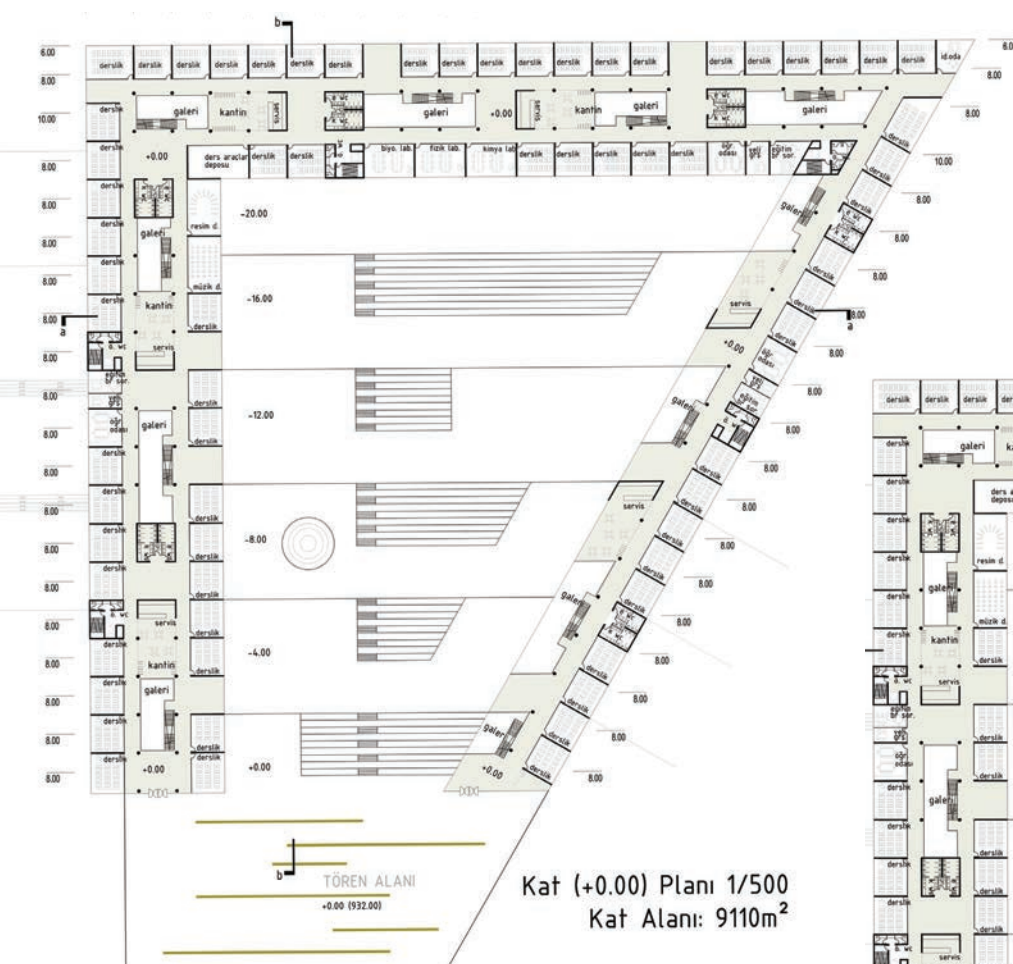
Öneri projede program parçalarının birbirleri ile etkileşimini arttıracak ve kolay erişilebilir biçimde ele alınması olumlu bulunmuştur. Eğimli bir alanda oluşan kot farklılıklarının, bütüncül bir yapı içinde, açık alan düzenlemesinde alt ölçekleri oluşturmak ve eğitimle ilişkili sosyal donatıları barındırmak üzere işlevselleştirilmesi başarılıdır. Okul bahçesi kavramını öne alan kapalı yapının zeminde oluşturduğu geçirgenlik ve çevre ile bütünleşme biçimi yapıya zenginlik kazandırmaktadır. Öneri bütün bu olumlu özellikleri ile birinci ödüle değer görülmüştür.

aa Kesiti 1/500

bb Kesiti 1/500

Bizim ülkemizde idareler okulun nasıl olması gerektiği konusunda yeterli bilgiye sahip değiller. Özel sektör biraz araştırma yapıyor. Ama resmi kurumlarda sürekliliği olan çalışmalar henüz yok. Ülkemizde okulların mimari projeleri çeşitli yöntemlerle elde ediliyor. Tüm kurumlarımızın, mimarlar dahil, bu projeleri incelemeleri bence gerekiyor. Eğer olumlu veya olumsuz çıkarımlar yapılacaksa bu projelerin masaya yatırılması gerekiyor.

Mimarlar Odası, TSMD, Mimarlar Derneği 1927 gibi mesleki kurumların bence komisyonlar kurup, bu projelerden Türkiye'deki eğitim yapıları üzerine mimari çıkarımlarda bulunması gerekiyor. Bana göre bu ülkenin eğitim sistemi mimarların sorumluluk alanındadır. Bu nedenle mimarların taşın altına elini sokması gerekli. MEB Yarışmaları bu nedenle daha da önem kazanıyor.

Bir diğer önemli konu ise, birinci olan tüm meslektaşlarımızın yarışma ile kazandıkları bu okullarının yapılmasını. Yarışma kurumunun selameti için, ikinci, üçüncü olan arkadaşlarımızın da durumu değerlendirmeleri ve birinci olan ekibe destek olmaları gerektiğini düşünüyorum. Sürecin ve sonrasının çok sıkıntılı olduğu kesin, öyle olmaması arzu edilirdi, ama burada özel bir durum var. Birinci olan projelerin yapılması ve bizlerin de onlara destek olması hepimizin mesleki sorumluluğudur.

Doğu Kaptan: Benim bir sorum olacak. Milli Eğitim Bakanlığı'na bu dev projede danışmanlık yapmış bir meslektaşımız olarak Hasan Hoca size sormak istiyorum: Şehir içinde boşaltılan okulların akıbeti ne olacak? İlk ve orta öğretim okulları olarak kalacaklar ve eğitime devam edecekler öyle mi?

Hasan Özbay: Okullar yapıldıktan sonra mevcut okulları ilkokul, ortaokul olarak kullanacağız diyorlar. Böyle mi olur, olmaz mı bilemem. Mustafa Bey'in anlattığı, her sene bu kampüslerden başka 600 tane okul yaptıkları. "Biz bu projeleri yapmaya devam edeceğiz, 600 adet projeyi yarışmaya açmaya kapasitem yok" diyor. Belki bu model kuruma ilham verir de, en azından bazı kritik yapıları yarışmayla yapabilirler diye, umudum da var doğrusu.

Adnan Aksu: Dediğinizde şöyle bir tehlike var. Oradaki boş arsalar insanların iştahını kabartacak. Bu yönetimler buraları yıkılım, iş merkezi yapalım derse, şaşırmayın. Türkiye'de bu olabilir.

Özcan Uygur: İstanbul'da okul yapıyoruz. İmam Hatip yapacağız diyorlar, 5 sınıf geliyor, diğerleri boş. Hayır diyor, imam hatip olacak. Bunda akıl, mantık var mı?

Nihat Eyce: Genel bir değerlendirme yapmak istiyorum. 33 alanı yarışmaya açarak, bizi de haberdar ederek önemli bir iş yapıldı. Bence bu tartışmanın özellikle Serbest Mimarlar Derneği ve Mimarlar Odası üzerinden yapılması da önemlidir. 1 yıl süren bu süreçte tartışmalar küçük gruplarda yapıldı, ancak kurumsal olarak yapılmadı. Mimarlar Odası belki de tek söz söyleyendi. Sonuç olarak bütün eleştirilere rağmen sonucun başarılı olduğunu düşünüyorum. Buradaki projelere bakınca güzel şeyler ortaya çıkabileceğine inanıyorum. Ve sonuç olarak, bu bir yıllık süreçte de iyi deneyimler elde ettiğimizi düşünüyorum.

Semra Uygur: Ankara için düşünüyorum. Atatürk Bulvarı üzerindeki liseleri... Bu liseler gittiği zaman okul olarak kalır mı? Bilemiyorum.

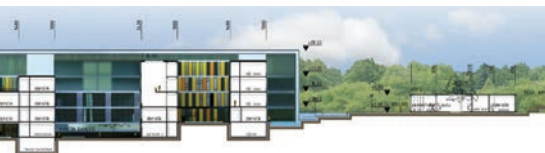
Malatya Fırıncı Eğitim Kampüsü

Esra Sönmez İşlek, Durak Kaya, Zelay Zülfiye Rahmanlı, Hatice Işıl Uysal, İsmet Güngör, Burak Aktan

Tasarımın araziye yerleşim kararları kampüs programı ile örtüşmektedir. Kamusal alan, eğitim alanı ve rekreasyon alanı ayrışması, kamuya açık kullanımları kolaylaştırmaktadır ve çekim/buluşma alanları yaratmaktadır. Programın yorumu ve kampüs içindeki dağılımı bu ayrışımı okunur kılmaktadır. Özellikle eğitim yapıları ve kentin kullanımına açık olan kamusal ve rekreasyon alanlarının amacına uygun ayrışması yanında eğitim birimlerinin iç organizasyonunda sağlanan tutarlı çözümler yarışmanın amacıyla örtüşmektedir. Projenin rasyonel ve yalın biçimsel dili tasarımı karmaşıklıktan arındırmıştır. Bu nedenlerle tasarım jüri tarafından birinci ödüle değer görülmüştür.

YARIŞMA ▲ 99

Doğu Kaptan: Kanımca şehir içindeki ilk ve orta öğretim eğitimi veren okulların yenilenmesinde çok fayda var. İstanbul'da deprem nedeni ile birçok okulun yıkılıp yeniden yapıldığını görüyoruz. Okullarımız tekrardan ele alınmalı ve belki de yarışma ile yapılmalı, bu faydalı tartışmaya, gerçek anlamda eğitim ve mimari üzerinde düşünmeye ve kendimizi geliştirmeye böylece devam edebiliriz.

Özcan Uygur: Biz geri durarak da engelleyemeyiz ki. Her kata mescit istiyorlar. Ama olan bir sınıfı boşaltıp, her sınıfa mescit istendiğinde bu bizi aşan bir durum oluyor. Ama ne olursa olsun, bu süreçleri yaşamak bir deneyim.

Adnan Aksu: Devlet diyor ki, yılda 600 okul yapıyorum, aslında 6 bin okul yapmam lazım. Okullara ayrılan kaynak bellidir diyor. Yeni bir yöntem olarak kamu özelde bu para benden çıkmayacak diyor. Birincilerin yapmasını çok önemsiyorum. Gerekirse dernekler toplanalım, verelim bu parayı. Biz de diyelim ki bakın siz vermediniz, bu parayı biz verdik. Çünkü biz bu işi önemsiyoruz. Biz bu işin bizim elimizden yapılmasını çok önemsiyoruz. Ve bunun için her şeyi yapmaya hazırız, görüntüsünü verelim. Demek istediğim bu. Yoksa az almış, çok almış tartışması yapmıyorum.

Bu projelerin gerçekleşmesi için görevimizi yapalım. Yapılır, yapılmaz ona bir şey demiyorum. Ben sadece şunu dedim, "Benim projem yapılmadığı için çok mutluyum". Birinci olmadığım ve bu tartışma içinde taraf olmadığım için inanılmaz mutluyum. Taraf olsaydım ve birinci olsaydı benim projem para vermeseler de yapardım. Kusura bakmasın meslektaşlarım. Çünkü birinci seçtiyse jüri, o jüriye karşı saygım var; seçtiği projenin yapılması bizim meslek etiğimiz açısından çok önemli. Ayrıca mimari değerler üzerinden aramızda tartışırız. Neden mansiyon alan arkadaşlarımızı böyle bir ikilem altında bırakıyoruz. Onlarda inanılmaz zan altındalar, o da ayrı bir konu.

Murat Sönmez: Herkese katıldığı için çok teşekkür ediyoruz.

Mersin Mezitli Eğitim Kampüsü

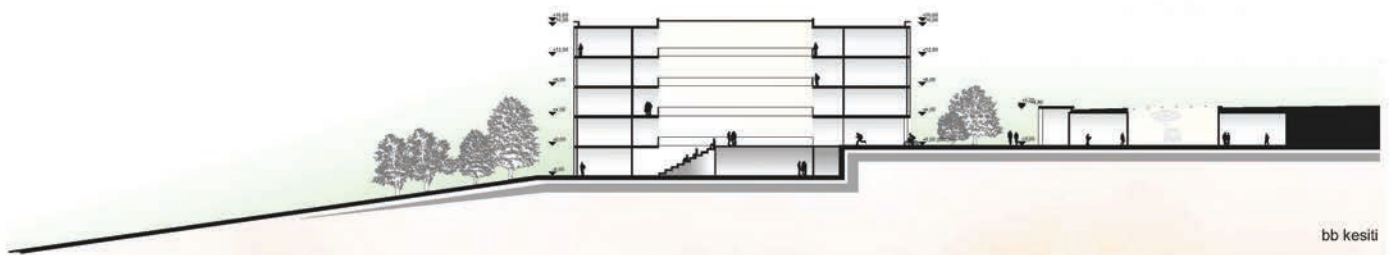
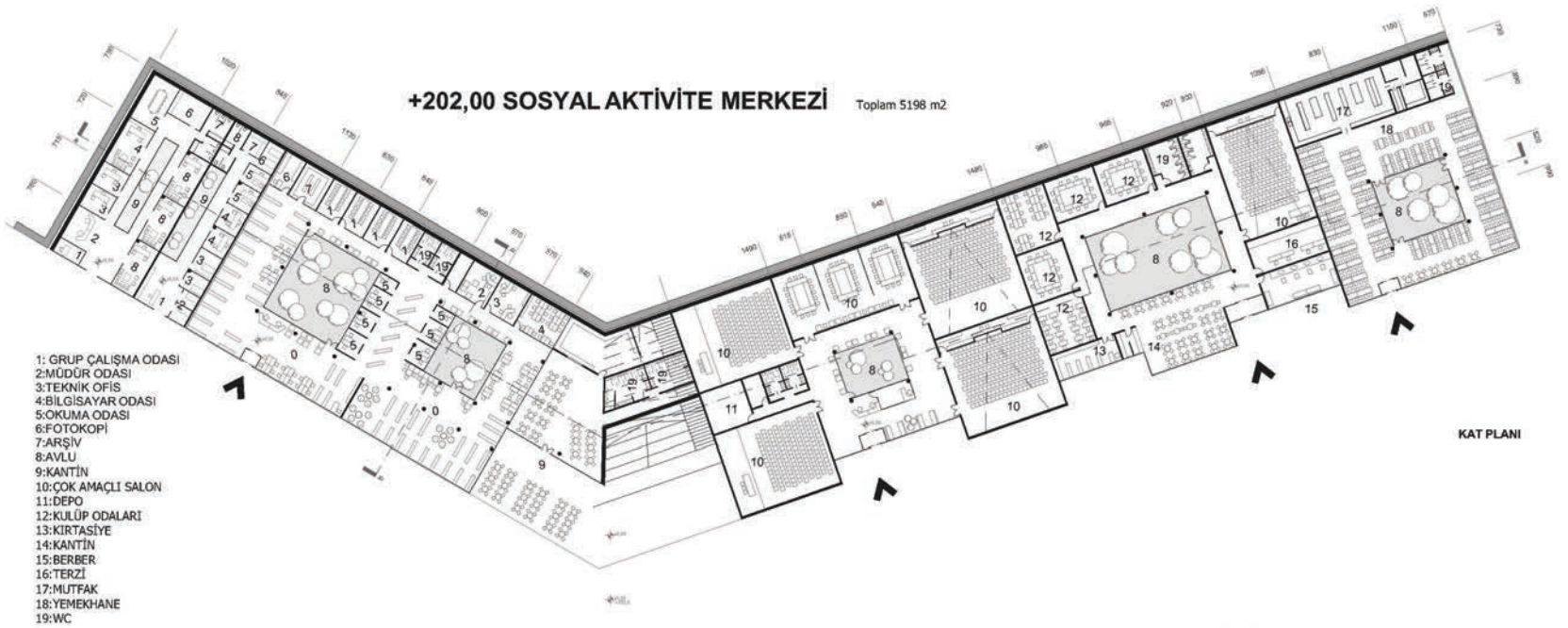

Alpay Demirci, Burçin Demirci, R. Anıl Binay

Topografyanın eğimine paralel konumlanan yatay doğrultudaki yerleşim omurgasının sosyal etkinlik meydanı ile sonlanması çekim unsuru ve kullanım sürekliliği sağlamaktadır.

Modüler kullanımın çeşitlenerek tasarıma katılması sürdürülebilir bir öneri olarak değerlendirilmiştir. Plan kurgusundaki modüler yaklaşım biçim dili olarak bütün kütlelerde tekrarlanmıştır.

Bu nedenlerle tasarım jüri tarafından birinci ödüle değer görülmüştür.

T.C. MEB 3. Grup Eğitim Kampüsü Ön Seçimli Mimari Proje Yarışması Danışman Jüri Üyesi Hasan Özbay'ın Kişisel Raporu

Lise eğitiminin zorunlu hale gelmesi ve eğitimin 12 yıla çıkması sonucunda oluşan lise açığını kapatmak amacıyla açılan "Eğitim Kampüsleri"nin 3. Grup yarışması, sürecin genel değerlendirmesi- ni gerekli kılmıştır.

Üçüncü grup eğitim kampüslerinde öğrenci nüfusunun 5.000 ki- şiyi düşürülmesi, mekan ve yaşam standartlarının yükselmesini sağlamıştır. Yoğunluğun azalması, özellikle dış mekan tasarımında belirgin bir iyileşme göstermiştir.

Uluslararası normlar çerçevesinde, gerçekte 5.000 kişilik okul dahi büyüktür. Kampüslerin kent merkezlerinden uzak olması da ula- şım açısından karşılaşılabilecek diğer bir sorundur.

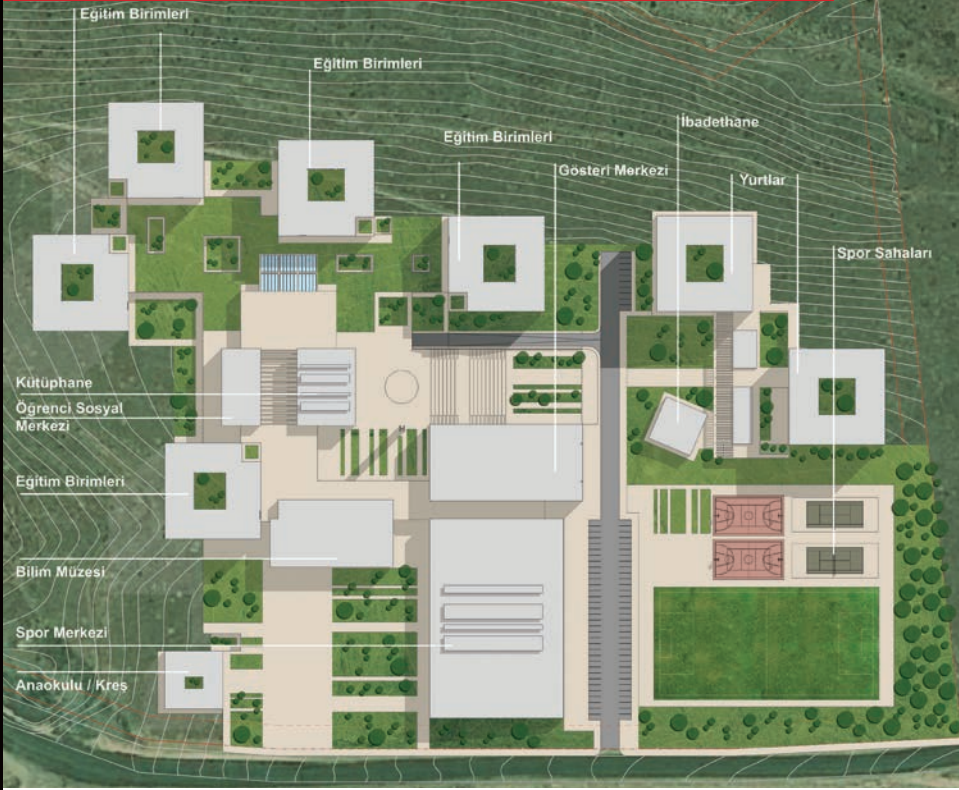
Ancak yapılacak okulların standartlarının yüksek olması ve bu okulları sadece lise çağındaki öğrencilerin kullanacak olması, mo- delin sorunlarını azaltmaktadır.

33 adet Eğitim kampüsü'nün yarışma yolu ile elde edilmesi, ülke mimarlığı adına, önemli bir deneyim kazanılmasına olanak sağla- mıştır. Çok fazla yapı elde eden kamu kuruluşlarına, bu uygulama- nın örnek olmasını ve toplumu ilgilendiren önemli yapıların yarış- ma ile elde edilmesi için yöntem olarak kullanılmasını sağlamasını ümit ederim.

Yarışmacılar açısından yarışma süreci gözlemlendiğinde, okul ta- sarımına önemli katkılar yapan mimarların varlığını belirtmem gerekiyor. Ancak bu olanağı, ön yeterlikli bir yarışma olmasına ve yeterlik alarak yarışmaya katılmasına karşın, yeterince değerlendiri- meyen meslektaşlarımızın olduğunu da eklemem gerekir.

Eğitim Kampüsü yarışmalarının, ölçek ve program çerçevesinde, "konsept" düzeyinde tasarlanmasının istenmesi, "imge"nin gere- ğinden fazla öne çıkmasına neden olmuştur. Pek çok yarışmacı, mekanın tasarlanmasını salt bilgisayar imajları üzerinden oluşturma- ya çalışmıştır. Bu durum, içi doldurulmamış, çekici imajlarla dolu tasarımların ortaya çıkmasına neden olmuştur. İmaj tasarımı üzerine gelişen yarışma projelerinin, mimarlık ortamını olumsuz etkileyeceği endişesini taşımaktayım.

Niğde Ferteke Eğitim Kampüsü

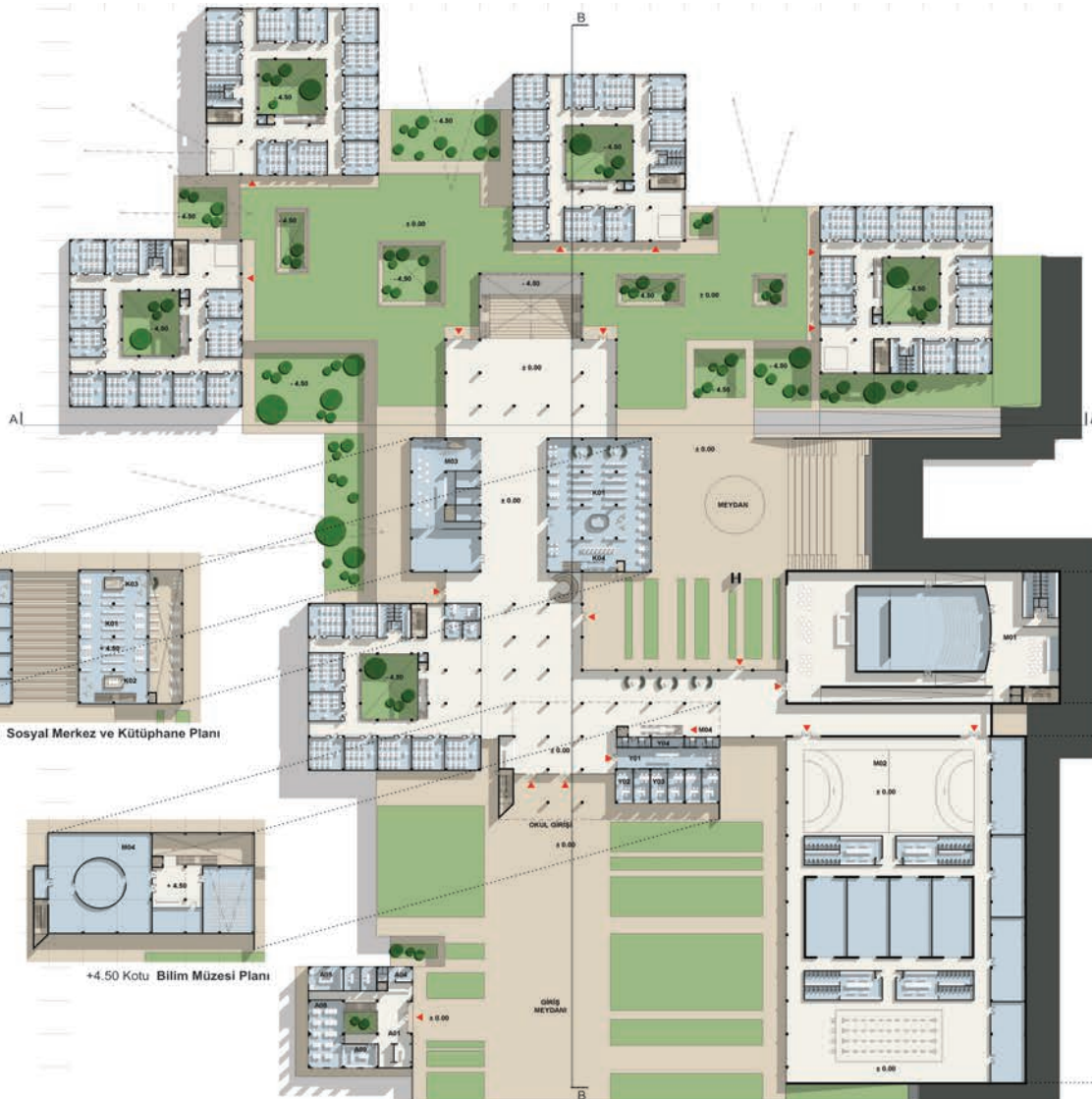
**Kaya Sönmezler, Ebru Sönmezler, Uğur Çaldaş, Emre Akın,
Dilvin Hazal Akkaya, Efe Emre Usman**

Yerleşkenin kurgusundaki ana kararların tutarlılığı, işlevsel ilişkilerin başarısı, açık alan düzenlemelerindeki kalite ve yapı dili olumlu bu- lunmasına karşın, derslik bloklarının yurtlarla aynı geometride olması ve derslik bloklarının iç çözümünün yeterince olgunlaşmaması eleşti- rilmiş birinci ödüle değer bulunmuştur.

Jüri Tavsiyeleri

- Yerleşkeyi oluşturan yapılar bütününe servis ve araç ulaşımının sağ- lanması;
 - Derslik bloklarında yangın kaçışı sağlayacak ikinci bir merdiven planlanması;
 - Ortak tesislerin yerleşke geneli ile dil birliğinin sağlanması;
 - (-4.50) kotundaki dolaşım alanına açılan avluların geliştirilerek, sir- külasyon alanının azaltılması ve mekanın daha iyi aydınlatılması;
 - Kapalı spor salonu ve beden eğitimi salonlarına derslik yönünde giriş olanağı sağlanması
- jüri tarafından tavsiye edilmiştir.

+4.50 Kotu Sosyal Merkez ve Kütüphane Planı

+4.50 Kotu Bilim Müzesi Planı

+9.00 Kotu Gösteri Merkezi Planı

+4.50 Kotu Spor Merkezi ve Gösteri Merkezi Planı

± 0.00 KOTU İNŞAAT ALANI : 12.890 m²

+4.50 KOTU İNŞAAT ALANI : 13.048 m²

EK-1 Mimarlar Odası

T.C. Milli Eğitim Bakanlığı İnşaat ve Emlak Grup Başkanlığı'na Ankara

Tarafınızca Aralık 2012 tarihinde ilan edilen Eğitim Kampüsleri Ön Seçimli Ulusal Mimari Proje Yarışma Şartnamesi, TMMOB Mimarlar Odası Yarışmalar Komitesi'nce 24 Aralık 2012 tarihinde ayrıntıda değerlendirilmiş, yarışmanın şartnamesinin gerek teknik ve gerekse içeriksel sorunları nedeniyle, yarışmaya ilişkin olarak aşağıda yer alan hususlar konusunda ciddi hassasiyetleri oluşmuştur;

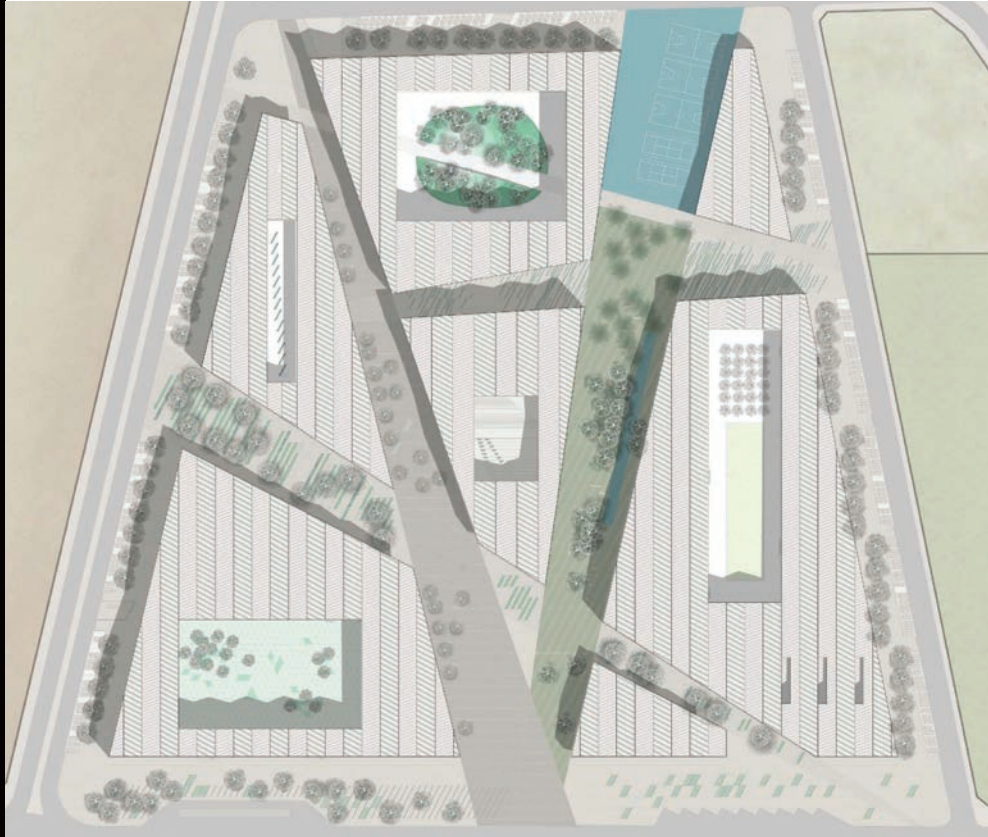
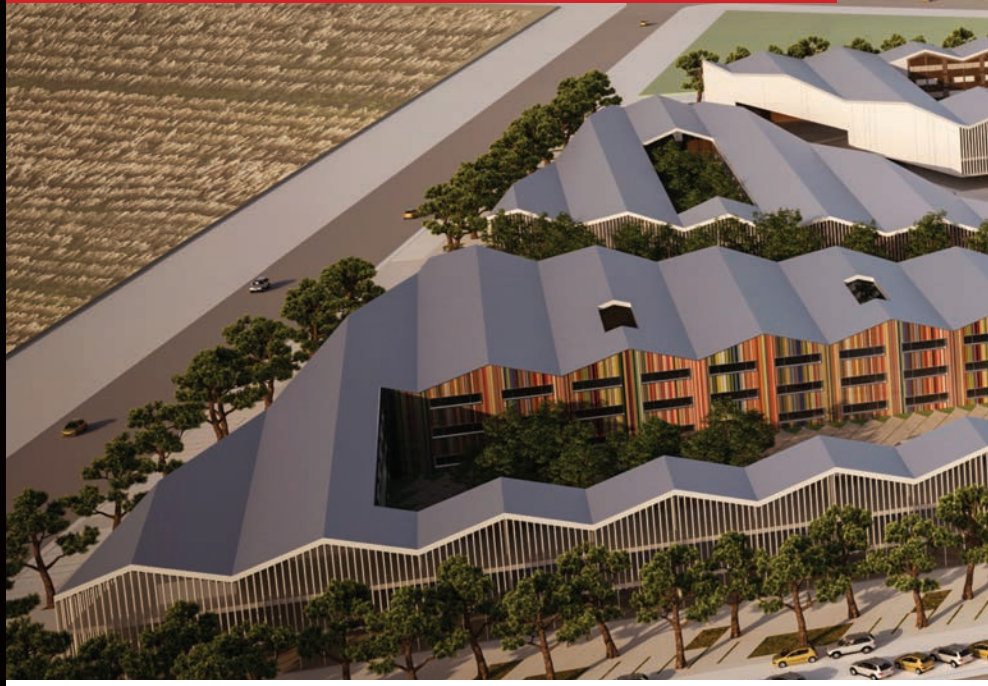
- Eğitim Kampüsleri, kent merkezlerinde yer tutan eğitim yapılarının boşaltılması ve elde edilen nitelikli kamusal alanların meta-laşması sürecini hızlandırmaktadır.
- Eğitim yapılarının, çağdaş planlama ve evrensel şehircilik ilkeleri doğrultusunda; yürüme mesafesinde, kolay erişilebilen ve dola-yısıyla kent içi ulaşım benzeri sorunları gideren, donatı yapıları olarak görülmesi gerekmektedir.
- Eğitim yapılarının kent çeperlerine atılması, kenti sadece fiziksel anlamda bölgelere ayırarak fiziksel parçalanmaya iteleyerek, sosyal dokuyu parçalayarak, sınıfsal/grupsal ayrışmaları da güç-lendirecektir.
- Kampüs tipi kendi içine kapalı eğitim alanları, kentsel/kamusal nitelikleri zayıflatarak, eğitim çevrelerini herkes için erişilebilir sosyal bir donatı olmaktan çıkaracaktır.
- Büyük kentlerde görülen ulaşım sorunları, taşınmalı eğitimi ön plana çıkaran kampüs tipi eğitim çevreleri ile artıracak, bölgeler arasında yoğun kent içi trafiği oluşturacaktır.
- Yarışmanın "kamu-özel ortaklığı" modeliyle işlev kazanacak yeni bir eğitim çevresine öncülük edeceği değerlendirilmektedir; Anayasamızın temel niteliği olarak addedilen "sosyal devlet" anlayışına ters düşecek biçimde, bu tip eğitim çevrelerinin ticari bir işletme olarak tasarlanması ve işletilmesi sakıncalıdır.
- Eğitimin temel bir "hak" olduğu gerçeğiyle orta öğrenim çevre-lerinin "eğitim, öğretim tesislerindeki eğitim öğretim hizmet dışı alanların işletilmesi karşılığında gerçek veya özel hukuk tüzel kişilerine yaptırılabilmesi" anlayışının, yukarıda zikredilen sosyal devler ilkesiyle ters düştüğü değerlendirilmektedir.
- Yarışma şartnamelerinin teknik açıdan eksiksiz tasarlanması, her türlü belirsizliği ve olası adaletsiz süreçleri içermemesi gerekmektedir. Buna karşın, aşağıda sıralanan sorunların şartnamede yer aldığı görülmüştür.

- Yarışma takviminin belirsizliği
- Sürecin belirsizliği
- Ön seçim kriterlerinin belirsizliği
- Yarışma alanı ile bilgilerin eksikliği
- Yarışma alanı İmar koşulları ile ilgili bilgilerin eksikliği

Sonuç olarak, 19 Kasım 2012 tarihinde Tarafımıza yapılan ana çağ-rıya yanıt verilerek, jüride yer alması öngörülen isimler belirlenerek kurumunuza iletilmiştir. Ancak Yarışma şartnamesinin sonradan açıklanması ve kamuoyuyla paylaşılması sonrası yapılan kurumsal değerlendirmede, yarışmanın yapılandırıldığı biçimiyle kamusal fayda adına ciddi zafiyetler içerdiği değerlendirilmiştir.

Yarışmaların nitelikli ve sağlıklı çevre elde etmenin en önemli araçlarından biri olduğu kabulüyle, yukarıda belirtilen gerekçeler-le Yarışmalar Komitesi, yarışma ilke ve koşullarının yeniden tarif edilmesini talep ederek, sürece müdahil olma konusunda çekinceli davranmaktadır.

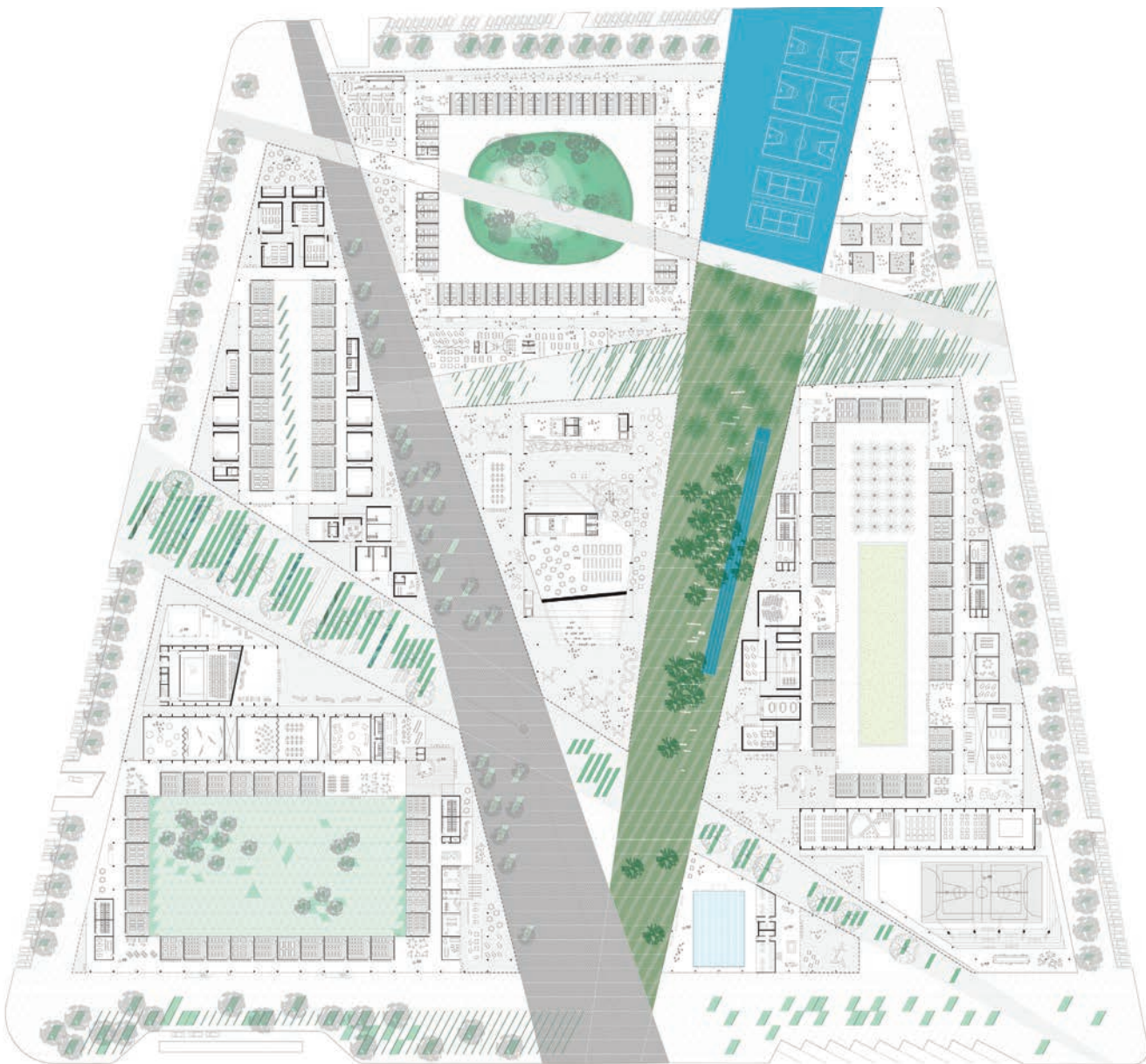
Şanlıurfa Viranşehir Eğitim Kampüsü

Arman Tolga Akdoğan

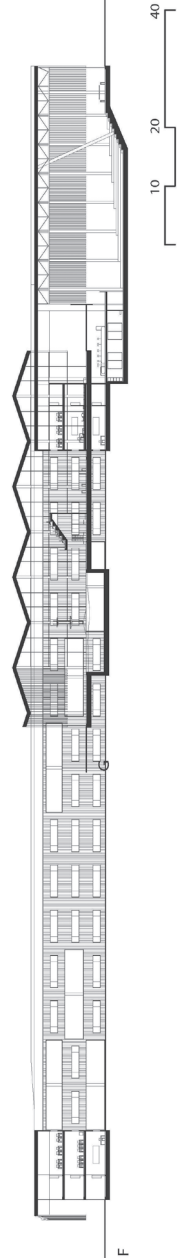
Önerinin geleneksel şemalar yerine "yaşayan kampüs" düşüncesinden hareket ederek dersliklerle diğer kullanımların ve açık, yarı açık alan-ların iç içe olduğu alternatif bir yerleşim şeması ve bundan türeyen bir mimari dil kullanma çabası olumlu bulunmuştur. Benzer biçimde yerleşkenin içerdiği avlular, kompakt yapılaşma ve korunaklı örtüler aracılığı ile iklim ve yerle ilgili girdileri projeye taşıma biçimi değerli görülmüştür.

Öngörülen esnek kurgu içinde projenin çok boyutlu olarak geliştirilebileceği, taşıyıcı sistemin gözden geçirilebileceği vurgulanmış, öneri birinci ödüle layık değer görülmüştür.

Giriş Kat Planı

1 / 500

MEB EĞİTİM KAMPÜSÜ ÖN SEÇİMLİ MİMARİ PROJE YARIŞMASI JÜRİ ÜYELERİ VE SONUÇLAR

30 Kasım 2012 tarihinde Milli Eğitim Bakanlığı İnşaat ve Emlak Grup Başkanlığı tarafından açılan MEB Eğitim Kampüsü Ön Seçimli Mimari Proje Yarışması'nda süreç, ön seçimler sonrası belirlenen arazilerde 3 aşamalı olarak devam etti.

Yarışmanın ön seçim jüri üyeleri şu şekilde sıralandı:

Danışman Jüri Üyeleri

M. Emin Zararsız (M.E.B. Müsteşarı)
M. Mustafa Murat
(M.E.B. İnşaat ve Emlak Grup Başkanı – İnş. Mühendisi)
Hasan Özbay (Y. Mimar -DMMA)
Bedri Eminsoy (M.E.B. Eğitimci)

Asli Jüri Üyeleri

Haydar Karabey (Prof. Dr. Mimar-M.S.Ü. -Jüri Başkanı)
Dürrin Süer (Dr. Mimar – D.E.Ü.)
Erdal Sorgucu (Mimar – İ.T.Ü.)
Kaan Özer (Mimar - Gazi Ü.)
Atilla Eser (İnş. Y. Mühendisi – İ.T.Ü.)

Yedek Jüri Üyeleri

Sabri Kuşcu (İnş. Mühendisi)
Deniz Güner (Doç. Dr. Mimar – Y.T.Ü.)
Ramazan Avcı (Mimar – D.E.Ü.)

Raportörler

Aynur Çınar (M.E.B.-Mimar – K.T.Ü.)
Saniye Kölemenoglu (M.E.B.-Mimar – K.T.Ü.)
Seden Cinasal Avcı (Mimar – Gazi Ü.)

Ön seçimleri geçen ekipler yarışma alanı olarak seçilen farklı arazilerde proje önerilerini sundular. 3 aşamada gerçekleşen bu sürecin jüri üyeleri şu şekilde belirlendi:

1. Grup:

Danışman Jüri Üyeleri

M. Emin Zararsız (MEB Müsteşarı)
M. Mustafa Murat (İnşaat ve Emlak Grup Başkanı)
Hasan Özbay (Y. Mimar)
Bedri Eminsoy (Eğitimci)

Asli Jüri Üyeleri

Haydar Karabey (Prof. Dr. Mimar–MSÜ) (Jüri Başkanı)
(Yarışma sürerken istifa etti, yerine Deniz Güner katıldı,
Jüri Başkanı Erdal Sorgucu oldu.)
Dürrin Süer (Dr. Mimar – DEÜ)
Erdal Sorgucu (Mimar – İTÜ)
Kaan Özer (Mimar-Gazi Ü.)
Atilla Eser (İnş. Y. Mühendisi – İTÜ)

Yedek Jüri Üyeleri

Sabri Kuşcu (İnş. Mühendisi)
Deniz Güner (Doç. Dr. Mimar - YTÜ)
Ramazan Avcı (Mimar - DEÜ)

2. Grup:

Danışman Jüri Üyeleri

M. Emin Zararsız (MEB Müsteşarı)
M. Mustafa Murat (İnşaat ve Emlak Grup Başkanı)
Hasan Özbay (Y. Mimar)
Bedri Eminsoy (Eğitimci)

Asli Jüri Üyeleri

Özcan Uygur (Y. Mimar- ODTÜ) (Jüri Başkanı)
Mehmet Soylu (Mimar – GÜMMF)
A. Tamer Başbuğ (Mimar - ADMMA)
Gönül Tavman (Y. Mimar- ADMMA)
Zafer Kınacı (İnş. Y. Mühendisi – İTÜ)

Yedek Jüri Üyeleri

Tümay Korucuoglu (Mimar)
Mehmet Onur (Mimar)

3. Grup:

Danışman Jüri Üyeleri

Mustafa Murat (İnşaat ve Emlak Grup Başkanı)
Hasan Özbay (Y.Mimar)
Bedri Demirsoy (Eğitimci)
Yusuf Tekin (Müsteşar)

Asli Jüri Üyeleri

Adnan Aksu - Jüri Başkanı (Doç. Dr. Mimar)
Celal Abdi Güzer (Prof. Dr. Mimar)
Hayri Anamurluoğlu (Mimar)
Yavuz Selim Sepin (Y. Mimar)
Yüksel Tonguç (İnş. Müh.)

Yedek Jüri Üyeleri

Sualp Güreşcioğlu (Mimar)
Murat Sönmez (Dr. Mimar)
Mehmet Selim Öztürk (İnş. Müh.)

Birinci grupta 8, ikinci grupta 12, üçüncü grupta 13 arazide yapılan yarışmalar sonucu toplam 33 adet birincilik ödülü kazanan proje elde edildi. 3 grupta ödül kazanan ekipler şu şekilde sıralandı:

1. Grup

İstanbul Küçükçekmece Eğitim Kampüsü

1.lik Ödülü Kazanan Proje: Sıddık Güvendi,
Tunahan Koç, Barış Demir, Oya Eskin Güvendi
2.lik Ödülü Kazanan Proje: Murat Tabanlıoğlu,
Melkan Tabanlıoğlu
3.lik Ödülü Kazanan Proje: Özgür Bingöl, İlke Barka,
Tuğba Bilgiç, Berna Göl, Merve Şen
Mansiyon Ödülü Kazanan Proje: Yakup Hazan
Mansiyon Ödülü Kazanan Proje: Selim Velioglu, Erce Funda, Orkun Özüer, Ersen Gömleksiz

Erzurum Yakutiye Eğitim Kampüsü

1.lik Ödülü Kazanan Proje: Ferda Dedeoğlu Bozkurt,
Eda Dedeoğlu, Seda Dedeoğlu, Pınar Gülpınar
2.lik Ödülü Kazanan Proje: Deniz Dokgöz,
Ferhat Hacı Alibeyoğlu, Orhan Ersan
3.lik Ödülü Kazanan Proje: Ömer Selçuk Baz
Mansiyon Ödülü Kazanan Proje: Kürşat Aybak,
Can Çakır, İzzet Naci Çetingök, Bilge Develi, Hale Serttaş, Nihal Alp, Ayşe Çetingök
Mansiyon Ödülü Kazanan Proje: Turgut Toydemir,
Cengiz Yeter, Erhan Toydemir, Tuğçe Akyurt

İzmir Bornova Eğitim Kampüsü

1.lik Ödülü Kazanan Proje: Ahmet Mücip Ürger, Ali Özer
2.lik Ödülü Kazanan Proje: Yavuz Selim Sepin
3.lik Ödülü Kazanan Proje: Nimet Aydın
Mansiyon Ödülü Kazanan Proje: Erdal Kemahlıoğlu
Mansiyon Ödülü Kazanan Proje: İlgi Karaaslan,
Nuran Ünsal
Mansiyon Ödülü Kazanan Proje: Tayyibe Nur Çağlar,
Adnan Aksu, Ezgi Başar, Zehra Aksu

Kocaeli Cephanelik Eğitim Kampüsü

1.lik Ödülü Kazanan Proje: Özcan Uygur, İnanç Eray,
Semra Uygur
2.lik Ödülü Kazanan Proje: Oral Göktaş, Sevince Bayrak
3.lik Ödülü Kazanan Proje: Murat Aksu, Umut İyigün
Mansiyon Ödülü Kazanan Proje: Mehmet Murat Uluğ,
Eylem Pala Uluğ
Mansiyon Ödülü Kazanan Proje: Levent İnce
Mansiyon Ödülü Kazanan Proje: Levent Timurhan,
Reha Benderlioğlu, Azimet Karama, Bülent Birolgü

Muğla Milas Eğitim Kampüsü

1.lik Ödülü Kazanan Proje: Bünyamin Derman
2.lik Ödülü Kazanan Proje: Burçin Yıldırım,
Pınar Gökbayrak, Ali Eray
3.lik Ödülü Kazanan Proje: Evren Başbuğ, Can Tamirci,
Hüseyin Komşuoğlu
Mansiyon Ödülü Kazanan Proje: Ahmet Can Ersan,
Orçun Ersan, Nilgün Deniz, Uğur Furtana
Mansiyon Ödülü Kazanan Proje: Hülya Turgut,
Cem Erözü
Mansiyon Ödülü Kazanan Proje: Emin Balkış, Elvan Çalışkan,
Mustafa Batu Kepekçioğlu, Volkan Taşkın, Ali Önalp

Aydın Merkez Eğitim Kampüsü

1.lik Ödülü Kazanan Proje: Nihat Eyce, Aslı Özbek,
Kadir Uyanık, Orkan Zeynel Güzelci, Ali Kemal Terlemez
2.lik Ödülü Kazanan Proje: Rahmi Uysalkan
3.lik Ödülü Kazanan Proje: Can Elmas,
Çağla Akyürek Elmas
Mansiyon Ödülü Kazanan Proje: Mehpare Evrenol

Şanlıurfa Merkez Eğitim Kampüsü

1.lik Ödülü Kazanan Proje: Cem İlhan
2.lik Ödülü Kazanan Proje: Şükrü Ünal, Ekin Çoban
Turan, Ercan Çoban, Yurdanur Sepkin, Öner Olca
3.lik Ödülü Kazanan Proje: Devrim Çimen, Sertaş Ertan
Mansiyon Ödülü Kazanan Proje: Mustafa Mürsit Günday
Mansiyon Ödülü Kazanan Proje: Şeniz Erdoğan,
Taner Erdoğan
Mansiyon Ödülü Kazanan Proje: Cahit Kumru Alpaydın

Adana Seyhan Eğitim Kampüsü

1.lik Ödülü Kazanan Proje: Ayhan Usta, Gülay Usta,
Ali Kemal Şemeret
2.lik Ödülü Kazanan Proje: Osman Ümit Sirel, Ayşe Sirel,
Burak Tursoy, Erkal Şahoğlu
3.lik Ödülü Kazanan Proje: Osman Üstüenal,
Mustafa Necati Gündüz, Muhsin Kapuci,
Abdulkemal Aydın, Hasan Aydın, Lamia Tuğçe Esirkiş
Mansiyon Ödülü Kazanan Proje: Özkan Özgür,
Kutlay Batur, Serap Güler, Yeşim Güler,
Özge Ançel Korucuoglu, Necla Yeşim Kitaplı
Mansiyon Ödülü Kazanan Proje: Aytek İtez, Neşe İtez

2. Grup

Afyonkarahisar Eğitim Kampüsü

1.lik Ödülü Kazanan Proje: Derya Ekim Öztepe,
Ozan Öztepe
2.lik Ödülü Kazanan Proje: Ünal Şahin (Ekip başı),
Selami Kösehan, Hüseyin Yavuz, Okan Karakaş,
Benan Sönmez, Emre Erdoğan, Övsev Küçükusta,
Fatma, Yalçın, Sibel Atık
3.lik Ödülü Kazanan Proje: Kenan Bilhan, Ebru Can
Mansiyon Ödülü Kazanan Proje: Nevzat Sayın,
Fatma Tuğba Okçuoğlu Topuz, Ekin Aytaç Topatan,
Hatice Sibel Özdoğan Özkay, Gülenay Erdem,
Hakan Deniz Özdemir, Metehan Kahya, Çiğdem Mahsunlar
Mansiyon Ödülü Kazanan Proje: Tolga Sevim, Levent Balcı
Mansiyon Ödülü Kazanan Proje: Ufuk Toktaş,
Oğuzhan Telci, Nida Örs, Atakan Tufan Uçkan,
Elif Vurucular, Şeyma Demirci

Ağrı Doğubeyazıt Eğitim Kampüsü

1.lik Ödülü Kazanan Proje: Fatih Yavuz,
Ömer Emre Şavural, Hasan Okan Çetin, Can Tamirci
2.lik Ödülü Kazanan Proje: Gökhan Aksoy
3.lik Ödülü Kazanan Proje: Orhan Uludağ,
Zeynep Uludağ
Mansiyon Ödülü Kazanan Proje: Rıfat Gökhan Koçyiğit,
Fulya Ayşe Seviğ Koçyiğit
Mansiyon Ödülü Kazanan Proje: Celal Abdi Güzer,
Lale Özgenel

Balıkesir Bandırma Eğitim Kampüsü

1.lik Ödülü Kazanan Proje: Bülent Tarım, Hasan Özbek,
Mustafa Alper Aykam, Köksal Aksoy, Bülent Çetin
2.lik Ödülü Kazanan Proje: Hakan Evkaya, Kutlu İnanç
Bal, Cengiz Gündemir, Hikmet Alim
3.lik Ödülü Kazanan Proje: Kadri Atabaş, İdris Kıрман,
Oğuz Cavlak, Ali Sinan, Müge Kuruşa, Yiğit Acar
Mansiyon Ödülü Kazanan Proje: Erdal Sorgucu
Mansiyon Ödülü Kazanan Proje: Özgür Güller,
Ebru Güller, Metin Büyükkestelli, Yelda Tuna
Mansiyon Ödülü Kazanan Proje: Ayşe Bozyel Diken

Bursa Nilüfer Eğitim Kampüsü

1.lık Ödülü Kazanan Proje: Kerem Yazgan, Begüm Yazgan
2.lık Ödülü Kazanan Proje: Hatice Gül Güven
3.lük Ödülü Kazanan Proje: Ahmet Tercan, Esin Tercan
Mansiyon Ödülü Kazanan Proje: Erkan Erdoğan
Mansiyon Ödülü Kazanan Proje: Osman Sualp Güreşçioglu
Mansiyon Ödülü Kazanan Proje: İlhan Kesmez, Ayça Kesmez, Timuçin Harputlugil, Gülsu Ulukavak Harputlugil, Aktan Acar

Elazığ Eğitim Kampüsü

1.lık Ödülü Kazanan Proje: Seçkin Kutucu, Ebru Yılmaz, Yonca Kutucu
2.lık Ödülü Kazanan Proje: Perin Özen Öztürker, Ebru Altay
3.lük Ödülü Kazanan Proje: Fatma Türköz Haznedar, M. Ebru Erdönmez, Burak Haznedar, Orkun Kasap, Hikmet Selim Ökem, Büşra Koçak
Mansiyon Ödülü Kazanan Proje: Günay Erdem
Mansiyon Ödülü Kazanan Proje: Efe Gözen, Tuğçe Ertan, Yasemin Cennet Sömbül

Hatay Kırıkhan Eğitim Kampüsü

1.lık Ödülü Kazanan Proje: Yeşim Hatırlı, Nami Hatırlı
2.lık Ödülü Kazanan Proje: Tolga İltir
* 3. Ödül Verilmemiştir.
Mansiyon Ödülü Kazanan Proje: İlhan Selim Kural, Nerkiz Kural, Ali Kural, Veli Kural
Mansiyon Ödülü Kazanan Proje: Güneri İrmak

İğdır Eğitim Kampüsü

1.lık Ödülü Kazanan Proje: Cihan Sevindik, Doğan Türkan
2.lık Ödülü Kazanan Proje: Özgür Ediz
3.lük Ödülü Kazanan Proje: Servet Gümüş
Mansiyon Ödülü Kazanan Proje: Halit Halaç, Tunga Çağlayan, Can Ulusoy, Beken Şenkeçeci
Mansiyon Ödülü Kazanan Proje: İbrahim Çeleböven, Yüksel Demir, Murat Şahin
Mansiyon Ödülü Kazanan Proje: Ali Cem Aslantaş

Kahramanmaraş Eğitim Kampüsü

1.lık Ödülü Kazanan Proje: Eren Başak, Meral Özdengiz Başak, Doğuşcan Aladağ, Özgün Özçakır
2.lık Ödülü Kazanan Proje: Metin Kılıç
3.lük Ödülü Kazanan Proje: Yurdanur Sepkin, Öner Olcay
Mansiyon Ödülü Kazanan Proje: İbrahim Yöreş, Tan Kamil Güner, Füsün Çizmeci

Kastamonu Eğitim Kampüsü

1.lık Ödülü Kazanan Proje: Onat Öktem, Zeynep Öktem
2.lık Ödülü Kazanan Proje: Necdet Kırhan Yazıcı, Osman Güneş Erden, Ömer Ünlü
3.lük Ödülü Kazanan Proje: Eyüp Kendirci
Mansiyon Ödülü Kazanan Proje: Mehmet Karabenli, Hümeysra Nemutlu Karabenli
Mansiyon Ödülü Kazanan Proje: Hilmi Güner

Kayseri İncesu Eğitim Kampüsü

1.lık Ödülü Kazanan Proje: Alişan Çırakoğlu, Ilgın Avcı
2.lık Ödülü Kazanan Proje: Kadir Karakoç, Ekrem Şişman
* 3. Ödül Verilmemiştir.
Mansiyon Ödülü Kazanan Proje: Ömer Selim Vanlı
Mansiyon Ödülü Kazanan Proje: Şefik Seçkin Akşit
Mansiyon Ödülü Kazanan Proje: Selamettin Şefiroğlu

Malatya İkizce Eğitim Kampüsü

1.lık Ödülü Kazanan Proje: Doğu Kaptan, Hüseyin Kaptan, Ekim Kaptan, Murat Er, Sema Uğurlu
2.lık Ödülü Kazanan Proje: Alper Aksoy, Erdem Dokuzer
* 3. Ödül Verilmemiştir.
Mansiyon Ödülü Kazanan Proje: Haldun Ertekin, Oya İnci Ertekin, Özgür Karakaş

Mardin Midyat Eğitim Kampüsü

1.lık Ödülü Kazanan Proje: Kerem Piker
2.lık Ödülü Kazanan Proje: Ömer Ozan Erkal, Coşkun Erkal, Filiz Erkal

3.lük Ödülü Kazanan Proje: Barış Tama, Vural Kocaoğlu, Alper Kangal
Mansiyon Ödülü Kazanan Proje: Özcan Yıldızlı
Mansiyon Ödülü Kazanan Proje: Mustafa Sinan Erbuğ, İsmail Yavuz Özkaya
Mansiyon Ödülü Kazanan Proje: Ekin Çoban Turhan, Ercan Çoban

3. Grup

Adana Kürkçüler Sarıçam Eğitim Kampüsü

1.lık Ödülü Kazanan Proje: Kaan Özer, Hatice Üsküdar Özer
2.lık Ödülü Kazanan Proje: Özgür Bingöl, İlke Barka, Tuba Bilgiç, Berna Göl, Merve Şen
3.lük Ödülü Kazanan Proje: Ayhan Usta, Gülay K. Usta, Ali Kemal Şeremet
Mansiyon Ödülü Kazanan Proje: Gültekin Uğurluoğlu, Ali Kerestecioğlu, Funda Kerestecioğlu
Mansiyon Ödülü Kazanan Proje: Osman Ümit Sirel, Ayşe Sirel, Burak Türsoy, Erkal Şahoğlu
Mansiyon Ödülü Kazanan Proje: Murat Polat, Aslı Pınar Biket, Buse Erşakar, Aslı Ören, Melda Savcı, Emel Ünver, Melik Küçük, Filiz Erez Yavaşbay, Tolga Karakayal

Aksaray Eğitim Kampüsü

1.lık Ödülü Kazanan Proje: Ömer Selçuk Baz, Ece Özdeş, Tuğgen Kukul
2.lık Ödülü Kazanan Proje: Hüseyin Kahvecioğlu, Nurbın Pakir Kahvecioğlu, Melis Nur İhtiyar Varol
3.lük Ödülü Kazanan Proje: Ali Aybars Acarsoy, Salih Gökhan Büyükkılıç
Mansiyon Ödülü Kazanan Proje: Bahriye Gönül Tavman, Keriman Dilek Berberoğlu, Esin Boyacioğlu
Mansiyon Ödülü Kazanan Proje: Alper Öden, Melike Öden
Mansiyon Ödülü Kazanan Proje: Ünal Şahin, Hüseyin Yavuz, Benan Dönmez, Rıdvan Fil

Denizli Şirinköy Eğitim Kampüsü

1.lık Ödülü Kazanan Proje: Selim Velioglu, Erce Funda, Orkun Özüer, Ersen Gömlüksiz
2.lık Ödülü Kazanan Proje: Nihat Eyce, Aslı Özbek, Kadir Uyanık, Orkan Zeynel Güzelci, Ali Kemal Terlemez
3.lük Ödülü Kazanan Proje: Nimet Aydın, Gizem T.Altıkulaç, Mehmet Altıkulaç
Mansiyon Ödülü Kazanan Proje: Yılmaz Tek, Emine Türkoğlu
Mansiyon Ödülü Kazanan Proje: Faruk Eşim
Mansiyon Ödülü Kazanan Proje: Ümit Kumaş, Fatih Adnan Albayrak, Serhat Koça

Düzce Eğitim Kampüsü

1.lık Ödülü Kazanan Proje: Yakup Hazan
2.lık Ödülü Kazanan Proje: Umut İyigün, Murat Aksu
3.lük Ödülü Kazanan Proje: Hakan Evkaya, Kutlu İnaç Bal
Mansiyon Ödülü Kazanan Proje: Erhan Fehmi Kobal
Mansiyon Ödülü Kazanan Proje: Merih Feza Yıldırım, Serdar Uslubaş

Erzurum Muratpaşa (Yakutiye) Eğitim Kampüsü

1.lık Ödülü Kazanan Proje: Mehmet Soylu, Mete Öz, Övünç Tarakçıoğlu
2.lık Ödülü Verilmedi.
3. lük Ödülü Verilmedi.
Mansiyon Ödülü Kazanan Proje: H.Gül Güven
Mansiyon Ödülü Kazanan Proje: Evren Başbuğ, Umut Başbuğ

Eskişehir Odunpazarı Eğitim Kampüsü

1.lık Ödülü Kazanan Proje: Sıddık Güvendi, Oya Eskin Güvendi, Tunahan Koç, Barış Demir
2.lık Ödülü Kazanan Proje: Mustafa Mürşit Günday
3.lük Ödülü Kazanan Proje: Perin Özen Öztürker, Ebru Altay
Mansiyon Ödülü Kazanan Proje: Hamza Utku Karakaya, Ensar Temizel, Erkut Sancar, Meral Cana Dai
Mansiyon Ödülü Kazanan Proje: Erguvan Özgür Ünal, Mahir Ünal

Gaziantep Şahinbey Eğitim Kampüsü

1.lık Ödülü Kazanan Proje: Osman Üstüenal, Mustafa Necati Gündüz, Muhsin Kapuci, Lamia Tuğçe Tuna, Abdülmelik Aydın
2.lık Ödülü Kazanan Proje: Barış Tama, Alper Kangal, Vural Kocaoğlu
3.lük Ödülü Kazanan Proje: Özgür Ediz
Mansiyon Ödülü Kazanan Proje: Hicram Hanım Halaç, Halit Halaç, Cem Üçer, Kemal Tunga Çağlayan, Can Ulusoy, Tuğba Topçu, Beken Şenkeçeci, Ayşegül Akgün

İstanbul Beykoz Eğitim Kampüsü

1.lık Ödülü Kazanan Proje: Tolga İltir
2.lık Ödülü Verilmedi.
3. lük Ödülü Verilmedi.
Mansiyon Ödülü Kazanan Proje: Mustafa Emre Ergül, Hilal Ergül
Mansiyon Ödülü Kazanan Proje: Adnan Ceyhun Yavuz

Kütahya Tavşanlı Eğitim Kampüsü

1.lık Ödülü Kazanan Proje: Kenan Bilhan, Ebru Can
2.lık Ödülü Kazanan Proje: Seval Gelen
3.lük Ödülü Kazanan Proje: Eren Başak, Meral Özdengiz Başak, Doğuşcan Aladağ, Özgün Özçakır, Yiğit Acar, Deniz Dilan Kara
Mansiyon Ödülü Kazanan Proje: Kadir Karakoç, Ekrem Şişman
Mansiyon Ödülü Kazanan Proje: Metin Kılıç, Dürrin Süer Kılıç, Deniz Güner

Malatya Fıncı Eğitim Kampüsü

1.lık Ödülü Kazanan Proje: Esra Sönmez İşlek, Durak Kaya, Zelal Zülfiye Rahmanalı, Hatice Işıl Uysal, İsmet Güngör, Burak Aktan
2.lık Ödülü Kazanan Proje: Orhan Uludağ, Zeynep Uludağ
3.lük Ödülü Kazanan Proje: Yasemin Gürkan Deniz, Cemil Demircioğlu
Mansiyon Ödülü Kazanan Proje: Eyüp Kendirci
Mansiyon Ödülü Kazanan Proje: Necdet Kırhan Yazıcı, Osman Güneş Erden, Ömer Ünlü
Mansiyon Ödülü Kazanan Proje: İbrahim Çeleböven, Yüksel Demir, Murat Şahin

Mersin Mezitli Eğitim Kampüsü

1.lık Ödülü Kazanan Proje: Alpay Demirci, Burçin Demirci, R.Anıl Binay
2.lık Ödülü Kazanan Proje: Servet Gümüş
3.lük Ödülü Kazanan Proje: Burçin Yıldırım, Pınar Gökbayrak, Ali Eray
Mansiyon Ödülü Kazanan Proje: Hilmi Güner
Mansiyon Ödülü Kazanan Proje: Müjdat Kadri Atabaş, İdris Kırmızı, Oğuz Cavlak

Niğde-Fertek Eğitim Kampüsü

1.lık Ödülü Kazanan Proje: Kaya Sönmezler, Ebru Sönmezler, Uğur Çaldaş, Emre Akın, Dilvin Hazal Akkaya, Efe Emre Usman
2.lık Ödülü Kazanan Proje: Rahmi Uysalkan
3.lük Ödülü Verilmemiştir.
Mansiyon Ödülü Kazanan Proje: Alper Aksoy
Mansiyon Ödülü Kazanan Proje: Nuran Ünsal, İlgi Karaslan
Mansiyon Ödülü Kazanan Proje: Ahmet Tercan, Esin Tercan, Nedim Erdal Özyurt

Şanlıurfa Viranşehir Eğitim Kampüsü

1.lık Ödülü Kazanan Proje: Arman Tolga Akdoğan
2.lık Ödülü Kazanan Proje: Fatma Türköz Haznedar, M. Ebru Erdönmez, Burak Haznedar, H.Selim Ökem, Orkun Kasap
3.lük Ödülü Kazanan Proje: İlhan Selim Kural, Ali Kural, Veli Kural, Nerkis Kural
Mansiyon Ödülü Kazanan Proje: Aytek İtez, Neşe İtez
Mansiyon Ödülü Kazanan Proje: Ebru Yılmaz, Yonca Kutucu, Seçkin Kutucu

ÇATI YAŞAMINA KATKI SAĞLAYAN BİR KAMUSAL YAPI TASARLAMAK...

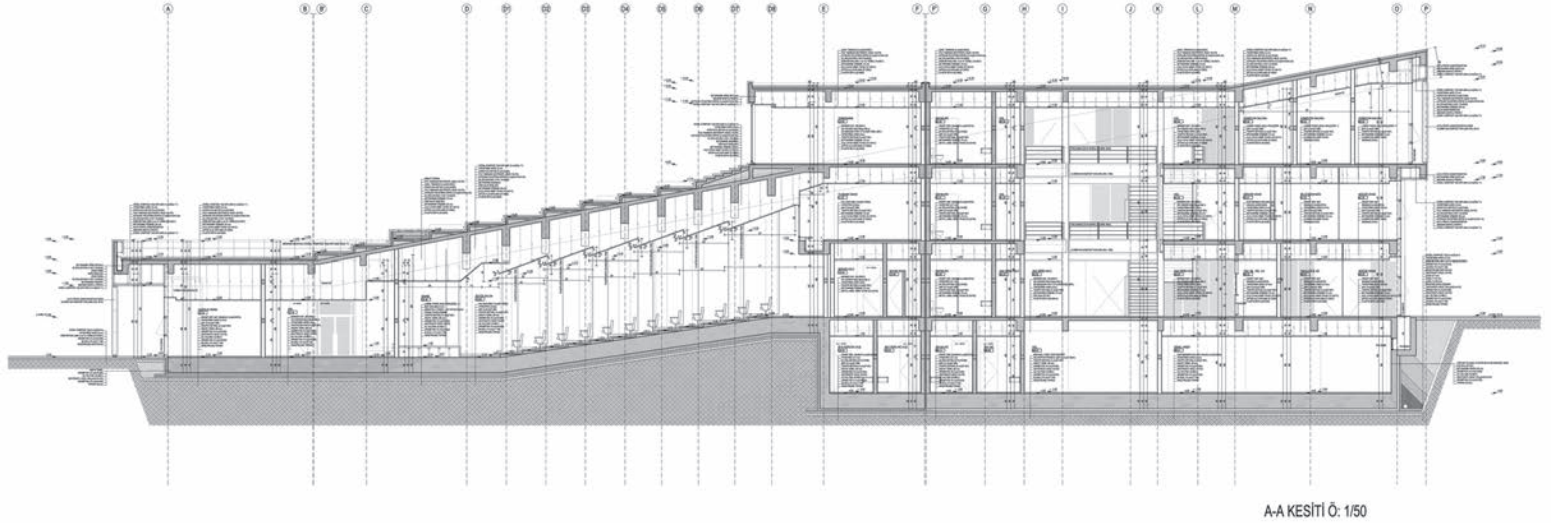
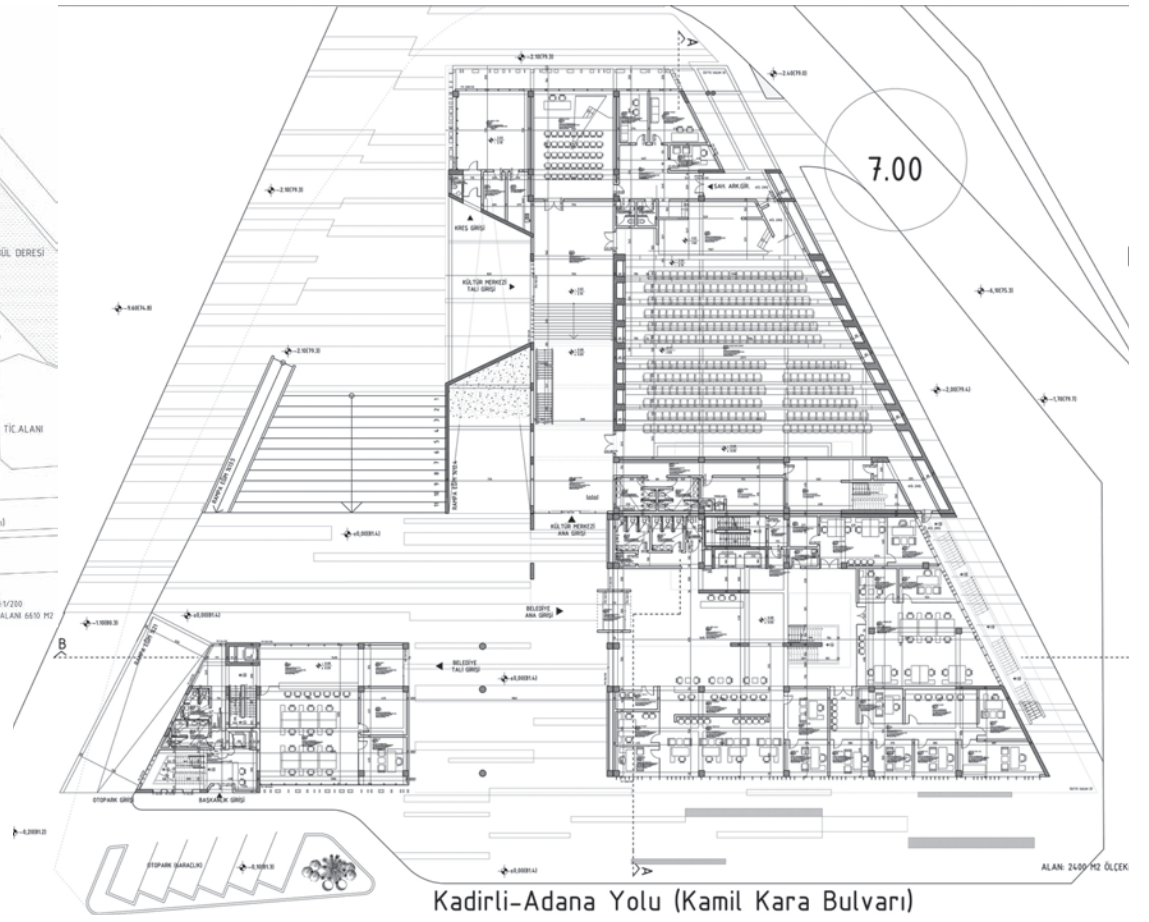
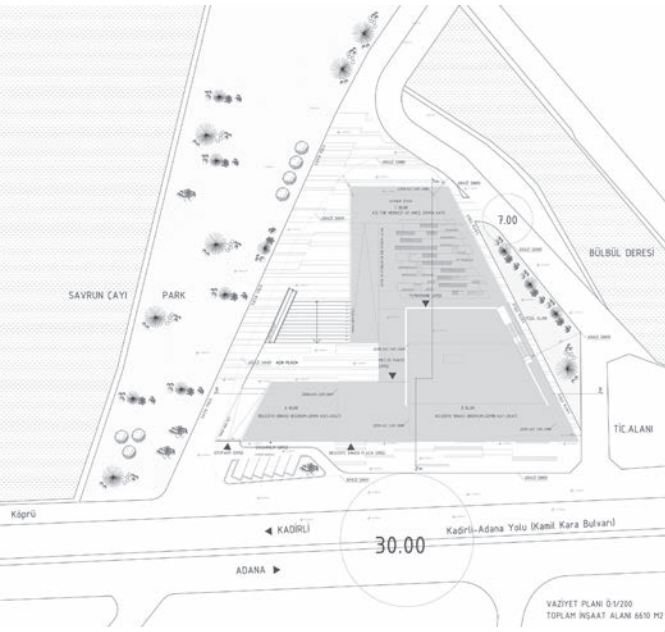
KADIRLI BELEDİYE HİZMET BİNASI VE KÜLTÜR MERKEZİ

2009 yılında açılan

Kadirli Belediyesi Hizmet Binası ve Kültür Merkezi Ulusal Mimari Proje Yarışması'nda birincilik ödülü kazanan projenin uygulaması

2013 yılında tamamlandı

Tasarım, hizmet binası ile kültür merkezini tek bir kabuk altında topluyor

Kadirli Belediye Hizmet Binası ve Kültür Merkezi, Kadirli/Osmaniye

Mimari Proje Ekibi: İki+1 Mimarlık
Deniz Dokgöz, Ferhat Hacılibeyoğlu,
Orhan Ersan, Turgut Şakiroğlu

Proje Tarihi: 07.06.2010 ve 07.09.2010

Yapım Tarihi: 04.04.2012 ve 12.11.2013

Toplam Kapalı Alan: 6610 m²

Statik Proje: Methal Mühendislik

Elektrik Projesi: Argon Proje

Mekanik Projesi: DEG Mühendislik

Ana Yükleniciler: Merksal-Güniş İnşaat

Projenin kurgusu Kadirli'de yaşayan insanların mekansal kullanım alışkanlıklarını kamusal alanda yeniden üretmek üzerine oluşturulmuştur. Bunun nedeni yapının yer ile olan ilişkisini güçlendirmek ve kullanıcıların yadırgamadan var olabilecekleri bir kamu yapısı meydana getirmektir. Tasarım bunun için öncelikle Kadirli'de oluşan çatı yaşamına katkı sağlamak ve bir kent balkonu üretmek için bir "çatı yapı" şeklinde örgütlenmiştir.

Programın ana parçaları belediye hizmet binası ve kültür merkezi tek kabuk altında bir araya getirilmiştir. Bu yerden yükselen kabuk Savrun Çayı yönünde boşaltılarak içinden geçilebilir hale gelmekte belediye binası ve kültür merkezinin girişlerini bu boşluktan sağlamaktadır. Kadirli-Adana yolu cephesinde ise maksimum yüksekliğine ulaşmakta, belediye birimlerini bu yükseklik altındaki katlarda çözmektedir. Böylelikle tek harekette yerle ilişki kuran, balkonlaşan ve belediye hizmet binasının kimliğini oluşturan bir yapı ortaya çıkmaktadır. Eğimli yüzeylerinde açık hava etkinliklerinin yapılabileceği amfiler barındıran kabuk yemekhane hacmine ulaşılmasıyla sonlanmaktadır. Manzaraya açılan yemekhane kullanıcıları olan belediye personelinin iş saatleri dışında sosyalleşmesini sağlayacak olan bu amfiyle ilişkilendirilmektedir.

Arsanın geometrisi yapının tektonik ifadesiyle bütünleşmektedir. Savrun Çayı ve Sülemiş Tepesi'nin oluşturduğu manzara ve açık alan kullanımlarına doğru alçalan ve bu manzaraya bakacak yüzeyler oluşturan yapı yola doğru genişlemekte, yükselmekte ve böylece belediye binasının kimliğini oluşturmaktadır.

İdare, projenin aslına uygun üretilmesi konusunda olumlu çalışmalar yürütmüştür. Bu noktada, jürinin de yarışma sonrasında yapının yarışma projesine uygun bir şekilde inşa edilmesi için sergilediği tutumun da büyük bir payı vardır.

Her ne kadar yapı projeye büyük oranda, uygun bir şekilde inşa edilmiş olsa da, uygulama sürecinde karşılaşılan sorunlar arasında, kontrolörük hizmetinin verilmemiş olması öne çıkan bir sorun olarak yer almaktadır.

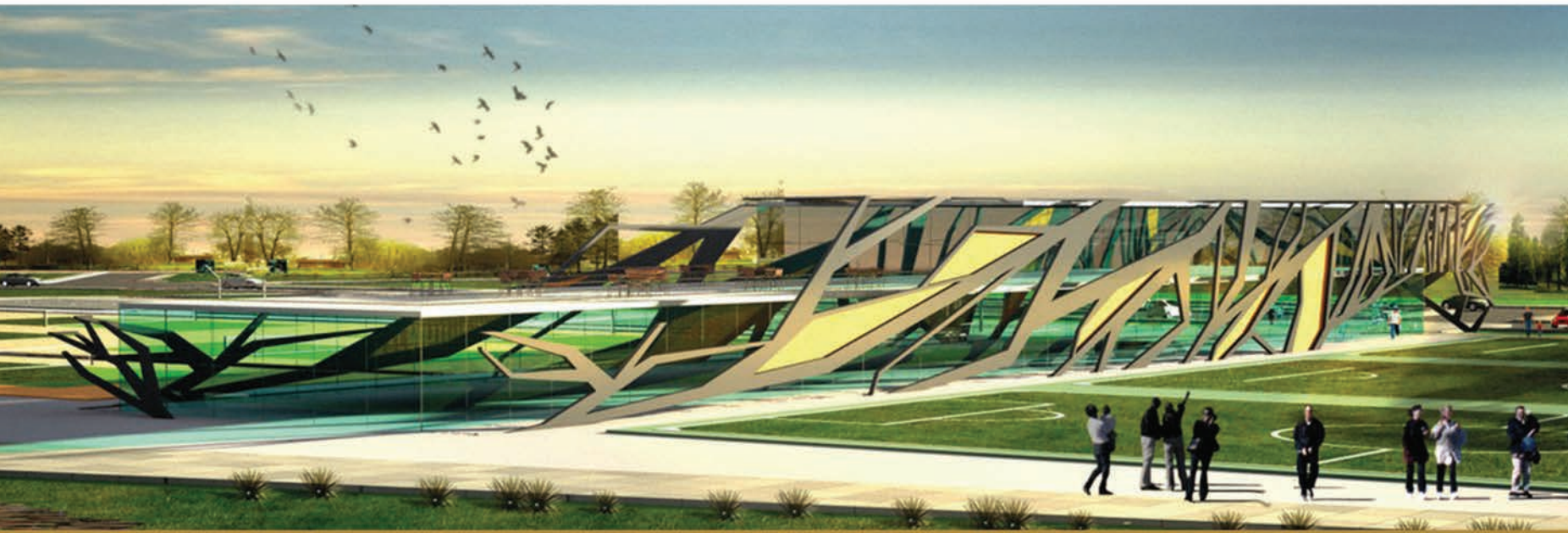
İşinize Taş Koyduk...

Toprağın kalbinde yıllarca bekleyen çok çeşitli doğal taş ürünlerini ustalığımızla birleştirerek, en iyi ürün ve hizmet ile sunmak için buradayız...

FABER YAPI

İnşaat + Doğal Taş Uygulamaları

Denizli - Merkez Tel: 0258 211 66 00-21 • Faks: 0258 211 66 20 Çamlaraltı Mah. Şehit Dr.Munise Özcan Cad. No:10/A
Denizli - Fabrika Tel: 0258 269 11 22-23 • Faks: 0258 269 16 15 OSB 1. Kısım Fahri Karaca Caddesi. No: 17
İstanbul - Depo Tel: 0216 471 43 86 • Faks: 0216 471 43 85 Ferhatpaşa Mah. G101 Sok. No:79/A Ataşehir
İstanbul - Şube Tel: 0216 688 06 73 • Faks: 0216 688 06 72 Eyüp Sultan Mahallesi Gülibrişim Sokak No: 2 Sancaktepe
Ankara - Şube Tel: 0312 286 16 38 • Faks: 0312 286 16 39 1066 Cadde No: 10/B Öveçler
Çin - Şube Tel: +86 (595) 86 99 0021 Stone Public Bonded Warehouse, Binhai Industry Dist.Office: 9/910 ShuiTou, Nanan, ÇİN

T.C.
DENİZLİ HÜKÜMET KONAĞI

DENİZLİ HÜKÜMET KONAĞI

2009 yılında geniş bir katılıma sahne olan Denizli Hükümet Konağı Yarışması'nda birinci olan proje uygulandı ve yapı 2013 yılında tamamlanarak hizmete açıldı

Yarışma sonrasındaki süreci proje müellifi Yavuz Selim Sepin'e sorduk Hasan Özbay'ın yaptığı söyleşi, kamuya hizmet üretmenin güçlüğünü gözler önüne seren belgelere bir yenisini daha ekledi

T.C. Denizli Hükümet Konağı

Tasarım Ekibi: Sepin Mimarlık

Yavuz Selim Sepin

Yarışma Teslimi: Y.Müh. Mimar

Yavuz Selim Sepin (Ekip başı),
Şehir ve Bölge Plancı İlknur Karakaş Kahraman,
Peyzaj Mimarı Emre Gönül

Yardımcı Mimarlar: Y.Mimar Aygül Ceylan,
Mimar Tayfun Yüksek,
Mimar Cesur Serdar Gürbüz, Mimar Emrah Bal

İşveren: Denizli İl Özel İdaresi

Proje Tarihi: 2009-Yarışma Tarihi,
2009-2010 Proje Tarihi

Yapım Tarihi: 2010-2013

Arsa Alanı: 53.000 m² Kentsel Tasarım Alanı

Toplam İnşaat Alanı: 12.500 m²

Ana Yüklenici: Kalyon İmar Şirketler Grubu

İç Mekan Tasarımı: Sepin Mimarlık

Fotoğrafları Çeken ve Tarihi: Sepin Mimarlık,
2010-2013

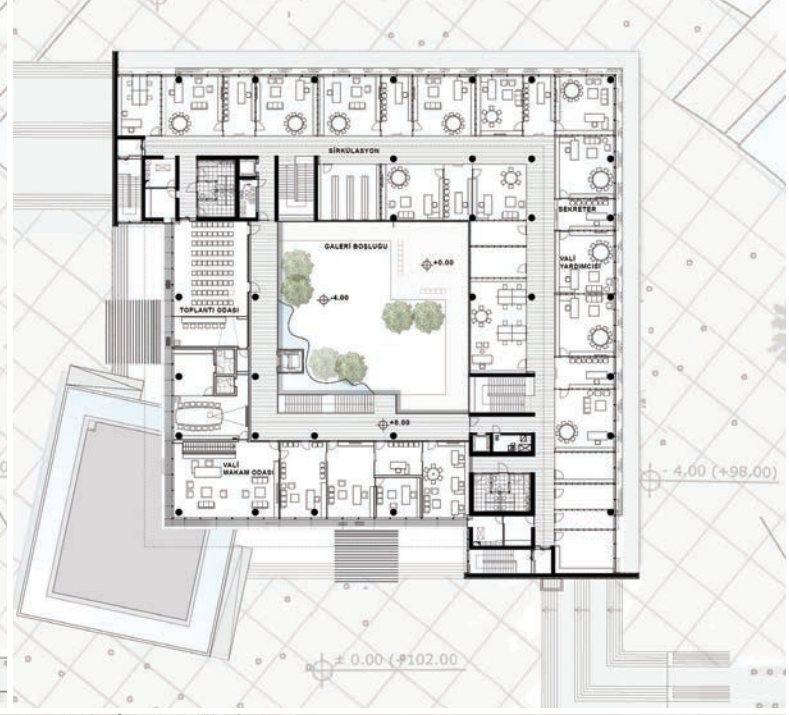
Serbest Mimar: Denizli Hükümet Konağı Mimari Proje Yarışması'nı, diğer hükümet konağı projelerinden ayıran en önemli özellik, salt yapının değil, kent merkezinin de planlanmasının hedeflenmesiydi. Sizin tasarımınız da, özellikle kentsel ölçekteki yayalaştırma öneriniz ile öne çıkmıştı. Planlama hedefleriniz nasıl gelişti?

Yavuz Selim Sepin: Yarışma alanı 8,5 hektar alanı kapsayan, kentin idari merkezi ve yakın çevresinden oluşmaktaydı. Yarışma sürecinden başlayarak Denizli Hükümet Konağı Mimari Projesi ve Yakın Çevresi Kentsel Tasarım Projesi'ni gerçekleştirirken mevcut ve geçmiş değerlere sahip yapıları korumak; Denizli ve yöresinin mimari, tarihi ve kültürel özelliklerini yansıtan özgün bir hükümet konağı yaratmak ve gelişmekte olan Denizli'nin Delikliçınar-Bayramyeri hattında şekillenmiş bir merkez aksın tam ortasında, alanın çevresindeki odak noktalarını dikkate alarak bu alanın, şehrin gündüz ve gece kullanımını sağlayacak meydan ve bununla birlikte yönetim ve kültür hizmetleri verilebilecek donanımı sağlayan bir kentsel tasarım ortaya koymak temel hedefimizdi. Burada, kent morfolojisi içinde bir tasarım geliştirerek kent merkezinden geçen yolu yer altına alıp yaya ağırlıklı, büyük bir kamusal alan yaratmaya çalıştık. Yolu yer altına alınması, maliyet açısından ağır bir fatura çıkardı. Bu Özel İdare için bahane oldu ve yolun alttan geçmesinden vazgeçildi. Bunun üzerine, ana caddeyi koruyan, bir ring yol vasıtasıyla caddenin trafiğini, mümkün olduğunca azaltan, diğer yollara dağıttığımız yeni bir öneri geliştirdik. İşin ucuna maliyet girince, dayatma söz konusu olmuyor.

Yol üstte kalsaydı yarışma sürecini etkiler miydi, biz yine birinci olur muyduk diye düşünüyorum. Onu bilmek mümkün değil ama biz projemize inanıyoruz. Yine birinci olabilirdik. Bu durum bir tasarımcı olarak insanda bir endişe yaratmıyor değil. Yolu aşağıya alıp yukarıda farklı ve sürprizli alanlar yaratmışsın. Bu gerçekleşmeyince yol, meydanı bir bıçak gibi delip geçiyor ve aslında ana fikri zedeliyor.

Yapıyı çevre düzenlemesi ile bir bütün olarak kurgulamaya çalıştık. Etrafında tasarlanan yeşil dokuya bakıldığında topografyaya gösterilen saygı, oluşturduğu kademelenmelerle farklı mekânlar ve yeşilde çeşitlilik yaratırken, gerek yapı ölçeğinde gerekse kentsel ölçekte doğaya ve yeşile saygılı sürdürülebilir bir tasarım ortaya konmuştur. Bununla birlikte yarışmada kentsel tasarım alanı sınırları içerisinde bulunan ve Hükümet Konağı'nın kuzeyinde kalan alana 35.000 m² Denizli Arkeoloji Müzesi tasarımı da yapıldı.

Denizli Hükümet Konağı, basit ve net geometrik yapısıyla güçlü bir duruş sergiliyor. Bununla birlikte yarışma sürecinden başlayarak sürdürülebilir tasarım ilkelerine dikkat eden bir anlayışla yola çıktık. Meydan kotu ve alt zemin kotu girişleri ile dışa açılan yapı, iç sirkülasyonun çevrelediği iç avlusu ile zengin ferah sürprizli iç mekânlara sahip; alt giriş-üst giriş-iç avlu boyunca hava sirkülasyonunun doğal olarak sağlandığı, kendi enerjisini çelik çatısındaki fotovoltaik panellerden üreten ekolojik bir bina. Öyle ki tüm kullanım alanı, açık aydınlatma, yönetim ve kültürel hizmet ünitelerinin enerji ihtiyacı çelik bu panellerden karşılanacak. Yıllık yaklaşık olarak 106 bin kWh (106,2 MWh) elektrik üretebilecek büyüklükte olan tasarımın, kurulu güç ve üreteceği elektrik bakımından oldukça önemli bir konumda olduğunu söyleyebiliriz.

Konuyla ilgili danışman firmalardan alınan bilgilere göre, araştırma uygulamaları, kamusal hibe-destek alınarak kurulan projeler haricinde ülkemizde kurulan emsal projeler içerisinde şu anda en büyüğü olma özelliğine sahip.

SM: Yarışma alanı içinde bir Kız Meslek Lisesi Binası vardı. Projende korunması öngörülen bir yapı idi. Bu yapı ile ilgili gelişmeler ne oldu?

YSS: Projemize yarışma jürisinin sempati duymasının bir nedeni de, bizim o yapıyı restore edip kullanarak, tekrar kamuya açılan bir merkez olarak tasarımıma katmamızdı. Bu isteğimiz de gerçekleşmedi. Türkiye’de sıkça olduğu gibi “Ben yaptım, oldu,” anlayışıyla, Vali ve Belediye Başkanı el ele vererek, yapıyı bir gecede yıktılar. Böylece bizim tasarımın, kentsel morfolojiyi tamamlayan, bir ayağı daha ortadan kalktı. Projemiz ikinci bir darbe daha aldı.

Tüm bunlara rağmen demekki güçlü bir tasarım ortaya koymuşuz ki dinamizmini ve mimari etkisini koruyan, ama sonuçta tek olarak var olabilen bir yapı ortaya çıktı. Hâlbuki biz tasarıma başladığımızda, alanı çevresiyle bir bütün olarak ele almayı ve tasarlamayı çok arzu ediyorduk. O şekilde de işe koyulmuştuk. Bilindiği gibi bizde yarışma birincileri çoğu kez uygulanmaz. Uygulansa da ne yazık ki yapı tanınmaz hale gelebilir. Kamuya iş yaparken bu tür sorunlara rağmen, böyle bir yapının ortaya çıkması azımsanmayacak kadar önemli bir zaferdir.

SM: Projelendirme süreci nasıl gelişti? İşverenin tasarıma etki eden talepleri oldu mu?

YSS: Biz yarışma projesinin ana hatlarını koruyarak geliştirdik. İşverenin istekleri, değişiklikler elbette oldu. Örneğin galerideki merdivenin yeri, vali odasındaki merdivenin yönü, kullanım alanlarından açık olanlarının bazılarının cam ile çevrenmesi, rezerv alan kullanımlarının yeniden irdelenmesi gibi konulara çalıştık. Ama projenin esasını değiştirmemek için yoğun çaba gösterdik.

Vali Bey (Yavuz Erkmek) oldukça iyi niyetli biri olup iletişim kurması zor bir insan değildi. Onun sayesinde bazı konular aşıldı. Buna rağmen bazı konularda farklı isteklerde oldu. Kendi fikri miydi yoksa çevresinin yönlendirmesi ve baskısıyla mıydı bilemiyorum, projenin her aşamasında, her sunumumuzda, “Kemer yapılsın, Selçuklu-Osmanlı mimarisi eklensin,” gibi istekleri oldu. Bu istenenleri hemen reddetmedik. Onların isteklerine de çalıştık, kendi önerimizi de geliştirdik. Hatta kendi önerimize daha fazla çalışarak, istediklerinin neden olamayacağını, haklılığımızı göstermeye çalıştık. Sonuçta konu Valilik’ten çıktı ve İç İşleri Bakanlığı’na, Müsteşar’a kadar gitti.

Bir gün İç İşleri Bakanlığı’na, Müsteşar ile görüşmeye gittik. Özel İdare Müdürü de benimle beraber geldi. Müsteşar, projeyi çok beğendiklerini, ama “geleneksel bir karakteri de olsa daha iyi olacağını” söyledi. Ben de, “geleneksel” tanımının Denizli ve bölge yakın çevresi ile nasıl bir bağlam kurduğunu kaldı ki bu kavramın bizim tasarımda önemli

ilkesel yaklaşımlarla yeniden modern bir ele alışla yorumlandığını anlatmaya çalıştım. “Burada tasarımın plan kurgusuna bakarsanız ‘Han’ mimarisinin etkilerini görürsünüz. İçerisinde bir avlu, avlu etrafında gelişen mekânlar, avlu üstünün açık (aydınlık) olması, traverten gibi yerel-geleneksel yapı malzemelerinin kullanıldığı, hatta mevcut Hükümet Konağı binasındaki taş kaplamalarının referans alındığı ve bu binanın pencere oranlarının bile sürdürüldüğü, çağdaş yorumlu, geleneksel bir yapıdır” dedim. Müsteşar “Biraz da Selçuklu motifi olsa” deyince, heyecanla yarışmadan ve bugüne dek gelen süreçten bahsettim. 100’den fazla bir katılımın olduğu, yetkin bir jürinin birinci olarak seçtiği, Denizli kamuoyunun genel bir uzlaşma ile beğendiği, yapılmasını istediği bir tasarımın değiştirilmesinin, benim için kabul edilemez olduğunu ve bunun herkese yapılacak bir haksızlık olabileceğini belirttim. Yine uygulanma aşamasına gelmiş bir tasarımda böyle bir değişikliğin yapılmasının doğru olamayacağını vurguladım. Sözlerimi “Siz hukukçusunuz, hukuku iyi bilirsiniz. Ben de mimarım,

mimarlığı bilirim. Bırakın izninizle biz de mimarlık yapalım,” diye bitirdim. Gülererek, yarı esprili bir şekilde “Buna Sayın Bakanımız karar versin,” dedi. Sonuna kadar projemizin arkasında durduk ve direndik. Sonucun da iyi olduğunu düşünüyorum.

SM: Mesleki kontrollük hizmetini yaptığınızı biliyorum. Kontrollük hizmeti nasıl gelişti?

YSS: Süresinde bitirilemediği için inşaat bir sene uzadı. Ancak bizim mesleki kontrollük hizmetimiz uzatılmadı. İşin tam bitirilme anında başında olamadık. Bu da bazı detay imalatlarının aceleye getirilmesi ve bizim denetimimiz dışında yapılmasına neden oldu. Kontrollük hizmetimizin uzatılmamasına karşın, biz arada birkaç kere giderek, inşaatın başında olmaya çalıştık ve “Yangından ne kurtarabilirsek kurtar” diye uğraştık. Kamu ile çalışmak gerçekten çok zordur. Elimizden geldiğince inşaatı bir noktaya getirdik. Tüm sorunlara karşın, başarılı bir sonuç aldığımızı düşünüyorum.

DENİZ MÜZESİ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME

MÜZE, KENT VE MEKÂNSAL BAĞLAM

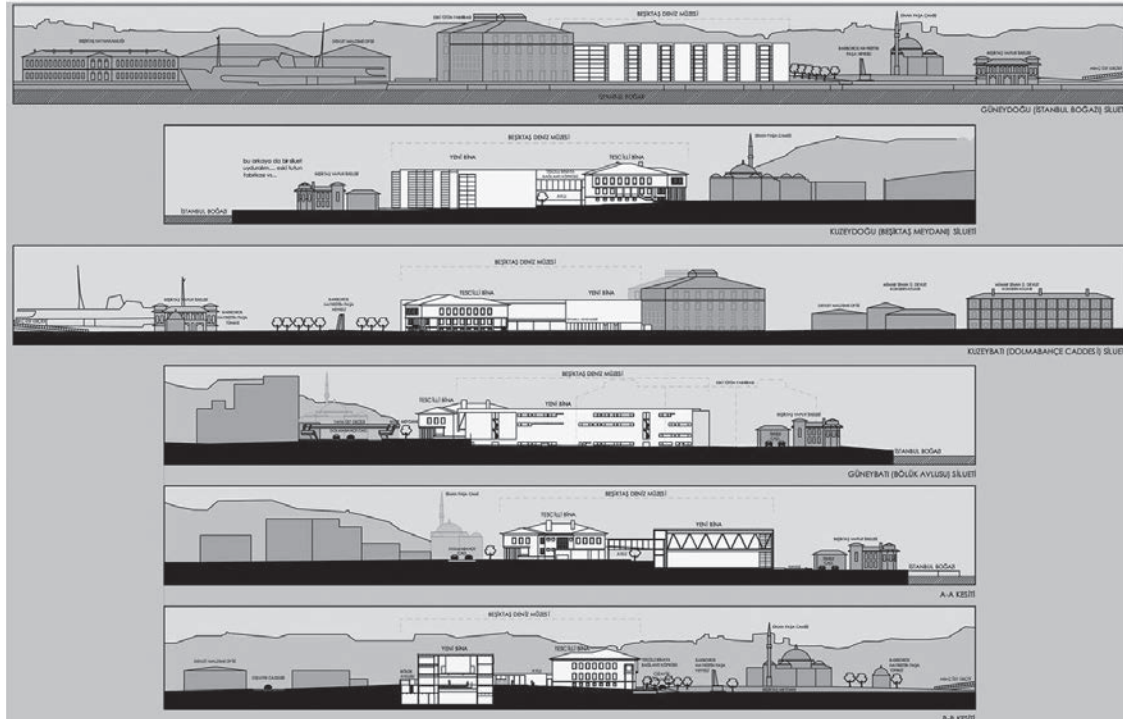
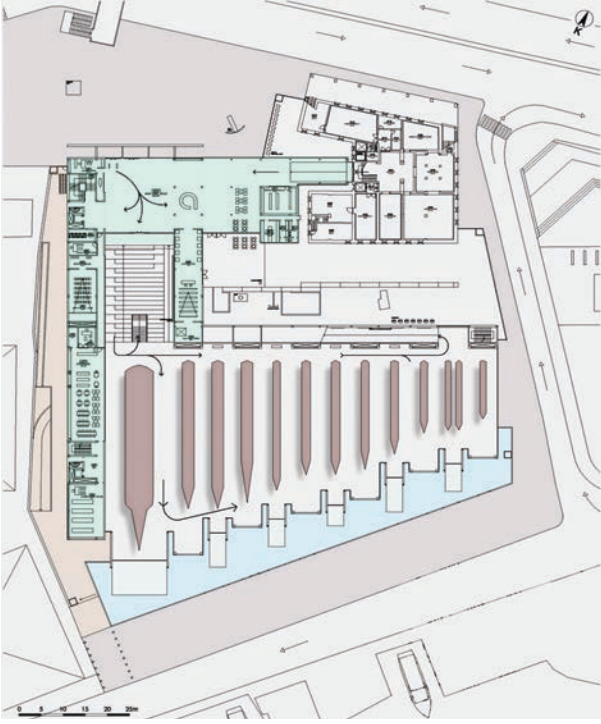
“...geçmiş bugüne, saltanatı sıradan gündelik yaşamla bir arada sunan müze; sadece denizcilikle sınırlı kalmaksızın yaşadığınız coğrafyanın sosyal, toplumsal, siyasi geçmişi ve bugünü üzerine yaptığınız okuma ve değerlendirmeleri, zihinlerdeki kalıpların dışına taşıyabileceğiniz bir deneyim imkanı sunuyor...”

Deniz Müzesi Üzerine Bir Değerlendirme

Hüseyin Kahvecioğlu

2005 yılında sonuçlanan bir yarışmayla projelendirilen Deniz Müzesi, 4 Ekim 2013 tarihinde ziyarete açıldı. Her bina gibi, kendi nesnel gerçekliği ve dâhil olduğu çevreyle birlikte yarattığı yeni bağlam, mimari tartışma ve kritik için yeni bir çerçeve sunmuş oldu. Fikrin ortaya konduğu andan itibaren tartışılan veya tartışılacak konular, artık somut bir gerçeklik üzerinden sınanabilir. Ancak yapılacak değerlendirmelerde, somut gerçekliği yaratan geri planı, yani binayı var eden koşulları ve süreçleri dikkate almamak, yapılacak değerlendirmelerin zeminini zayıflatır. Zira neredeyse hiçbir zaman, bir binayı var eden koşul ve süreçlerin tasarımcıya her açıdan ideal bir çerçeve sunması mümkün değildir. Bu yüzden mimari tasarım çoğu zaman ideal hedef ve beklentilerle, eşikler ve sınırlayıcılar arasında bir uzlaşma arayışına döner. Bu yönden bakıldığında Deniz Müzesi projesinin, çoğu mimari tasarıma göre daha fazla sınırlayıcı ve zorlayıcı koşulların üstesinden gelinmesini gerektiren bir tasarım çerçevesine sahip olduğu görülüyor. Şehrin sıkışık bir yerinde oldukça yüklüce bir programı dar bir arsaya yerleştirme gereği görünen en büyük zorluk. Üstelik proje alanının Boğaz kıyısında ve önemli tarihi yapıların arasında olmasından dolayı, belli konulardaki gereklilikler, duyarlılıklar ve hatta ön yargılar, zorluk derecesini yükselten faktörler olarak ekleniyor. Arsanın sıkışıklığının yanında, alt yapıdan kaynaklanan sınırlama ve yetişkin ağaçların korunması da zorlayıcı, sınırlayıcı faktörler arasında. Tasarım için zorlayıcı olan bir diğer önemli konu - ki programın yoğunluğundan daha önemli olabilir - müze envanterindeki paha biçilmez, nadide ve bir o kadar da kırılgan olan devasa boyutlu kadirganın, bina inşaatı sürecinde alan içinde kalması ve korunması zorunluluğu. Bu yüzden, yapım sürecinin tasarımı, binanın tasarımı kadar önem kazanıyor.

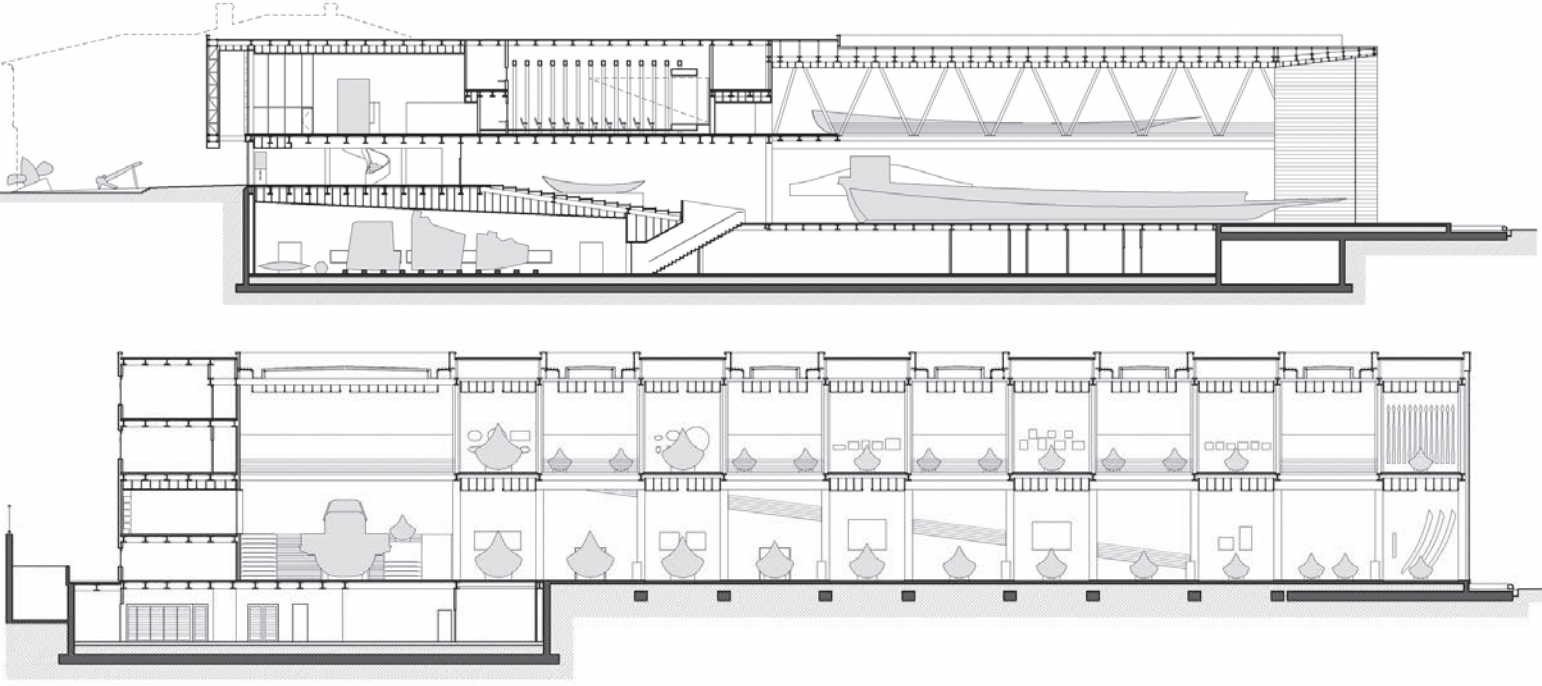

Bunların dışında, ihale yöntemi, finansman, proje yönetimi vb. konularda, sürecin karmaşık yapısından kaynaklanan ve içinde fiilen yer almadıkça tam olarak bilinmesi mümkün olmayan, - özellikle resmi kurumlarca yaptırılan bu tür yapıların yapım sürecinde rastlanacak - muhtemel sorunları az çok tahmin etmek mümkün.

Yukarda çok kısaca özetlenen zorlayıcı tasarım koşullarıyla gerçekleşen ve kullanıma açılan bina, yarışma projesindeki olumlu özelliklerini önemli ölçüde sonuca yansıtmış durumda. Bu değerlendirmeyi, yarışma projesinde öne çıkan ve kişisel olarak projenin en güçlü yönleri olarak gördüğüm iki yönü üzerinden yapıyorum. Birincisi, müzenin mekânsal kurgusunun içerikle kurduğu biçimsel ve anlamsal ilişki konusunda; ikincisi ise yapının kentle kurduğu ilişki ile ilgili.

Müzenin ana mekânsal kurgusu, sergi envanteri için gereken fiziksel koşulları oluşturmanın ötesinde, izleyicisine anlamsal bir bağlam sunmayı hedefliyor. En önemli sergi objeleri olan kadirgaların, zamanında gezindikleri sularla görsel ilişki içinde izlenebilmesi, izleyiciye geçmiş ve bugünü eş zamanlı sunarak, farklı okuma ve anlamlandırmalar için büyük bir potansiyel yaratıyor. Bu durum, özellikle binaya girişten

itibaren farklı kotlardan etkileyici bir şekilde, “Boğaz” geri planı ile birlikte görülen büyük kadirga özeline en üst düzeye çıkıyor. Zamanının çizim ve baskı tekniğiyle bütünleşerek temsil ettiği gerçekliği veya yaşanmışlığı anlatmaktan çok bir masalın siyah beyaz resmedildiği izlenimi veren eski gravürlerdeki saltanat kayıklarını, zihinlerdeki bir imge olmaktan çıkarıp bütün gerçeklikleri, renkleri ve orijinal halleriyle suyun kıyısında, Boğaz ile birlikte izleme olanağı, geçmişi zihinde canlandırmak için güçlü ipuçları veriyor. Ana galerinin zemininde, büyük bir saltanatın izlerini sergileyen ihtişamlı kadirga ve kayıkların arasında gezinirken, aynı anda sokak kotunda boğazla, vapurla, vapura ve otobüse koşuşturan insanlarla, yani bugünün gündelik şehir hayatı ile görsel ilişki kurabiliyorsunuz. Geçmişi bugünle, saltanatı sıradan gündelik yaşamla bir arada sunan müze bu yönüyle, kapısından girince bugünü geride bıraktığınız ve loş ışıklar arasında tarihe yolculuk yaptığınız, çıktığınızda ise hafızanıza tarihten bir sayfa eklemiş olan klasik müzelerden farklılaşıyor. Tarihten ihtişamlı bir sayfayı, aynı coğrafya içinde ama bugüne ait şehir yaşamı içinde görme ve hayal etme olanağı; sadece denizcilikle sınırlı kalmayan, daha çok yaşadığınız coğrafyanın sosyal, toplumsal ve siyasi geçmişi

ve bugünü üzerine yaptığınız okuma ve değerlendirmeleri hipotetik sınırlar dışına taşıyabilecek bir deneyime dönüşüyor. Özetle, binanın biçimlenişi ve dışı açılımı, basit bir kitle hareketi veya mimari tercih olmanın ötesinde, mekân ve içerik ilişkisi konusunda etkili bir bağlam için gerekli ortamı hazırlıyor.

Bu ortamın yaratılabilmesi için “dışarıyla” kurulan görsel ilişki, yapı fiziği açısından ayrıca değerlendirilebilir. Zira doğrudan gün ışığının pek tercih edilmediği bu tür sergileme mekânları için, böyle bir çözümün risk yaratması muhtemel. Ancak gün ışığının kontrolü için teknolojinin sunduğu imkânlar bu riskin üstesinden gelinmesini sağlayacak kadar gelişti. Seçilen cam cinsinden, mevcuttaki güneş kontrol kararlarına kadar, bu detayları kesin olarak bilmeden bir yorum yapmak doğru değil. Bu konuda söylenecek son söz, herhangi bir sorunla karşılaşılması halinde projenin özünü bozmadan kolaylıkla üstesinden gelinebilecek bu riske karşı, şeffaf çeperin mekâna fiziksel ve anlamsal açıdan getirdiği zenginliğin tartışmasız ağır bastığıdır.

Projenin ön plana çıkan diğer önemli yönü ise, yukarıda ifade edilen iç/dış mekân ilişkisinin ötesinde, kentsel ölçekle kurulan ilişki. Başlangıçta da belirtildiği gibi oldukça sıkışık bir alanda yoğun bir program çözülürken, bu zorlayıcı duruma rağmen taviz vermeden, alan içinde kentsel kullanıma mal olacak bir kamusal alan yaratma kararı dikkate çekici. Böyle bir kararın, hem alanın, hem de içinde yer aldığı çevrenin sıkışıklığını ve yoğunluğunu, bir mazeret olarak kullanmayıp aksine bir potansiyele çevirdiğini söylemek gerek. Müzenin ana girişi önünde yer alan ve sınırlı arsa koşulları dikkate alındığında cömertçe kente bırakıldığı söylenebilecek olan giriş meydanı, çağdaş müzeciliğin kentle ilişkisi ve çeşitlenen aktiviteleri için gerekli mekânsal ihtiyacı karşılayacak nitelikte. Üzerinde yer aldığı ana arterin yoğun yaya ve taşıt trafiği ile bu meydan şehrin önemli bir kamusal mekânı olmaya aday. Veya en azından tasarım, bunun için gereken fiziksel çevreyi yaratmış durumda. Böyle bir dış mekân, sadece müzenin kentin potansiyelinden yararlanması için değil, aynı zamanda kendi potansiyelini kente

sunması için iyi bir ara yüz konumunda. Özellikle Deniz Müzesi’nin bugüne kadar belki de pek az kişinin bildiği, dünya çapında önem taşıyan koleksiyonu dikkate alındığında, müzenin potansiyelinin kentle buluşması adına girişte bırakılan kamusal alanın davetkarlığı önem kazanıyor.

Oluşturulan bu dış mekânın müze - kent ilişkisi konusunda sunduğu olanakların, şu anda ne kadar kullanılabildiği ayrı bir tartışma konusu. Mekânsal çevrenin biçimlenişi, konumu ve o mekânı yaşatacak kentsel hareket ve yoğunluk açısından herhangi bir eksik olmadığı halde, bırakılan meydanın henüz kentin gündelik yaşamına aktif ve yoğun bir şekilde katıldığını söylemek mümkün değil. Hatta hâlihazırda çoğunlukla, şaşırtıcı derecede boş kaldığını söyleyebiliriz. Ancak, kara-deniz trafik transferi, yoğun kullanımlı otobüs durakları, iskeleler, hemen karşısındaki, hayat fışkıran sokaklarıyla Beşiktaş Çarşısı’nın ortasında, müze gibi kamusal bir işleve hizmet eden binanın giriş meydanının, günlük şehir hayatına katılma konusundaki çekinikliğinin nedenlerini tasarım kararlarında aramak yanlış olur. Bu noktada, yaşayan bir kamusal mekânı için doğru tasarım kararlarının yeterli olmayacağını söylemek gerek. Deniz Müzesi örneğinde kesin bir tahlil yapmak için henüz erken. Ancak bir iki ipucu veya olasılık üzerine spekülasyon yapılabilir. Birincisi müzenin kurumsal yapısıyla ilgili olmalı. Müze yönetiminin müze-şehir ilişkisi üzerine sahip olduğu görüş ve bu görüşü müzenin politikasına nasıl yansıttığı önemli. Bir başka muhtemel etken, toplumsal algının, - müze dahi olsa- “askeri” kimliği ön plana çıkan bir alana karşı, çekinik bir tavır sergilenmesine neden olması. Bu iki konuda kesin bir şey söylemek mümkün değil. Ancak daha görünen bir durum, alanın neden beklendiği gibi hayat kazanamadığı konusu için açıklayıcı olabilir: Son 4-5 yılda müzenin yakın çevresindeki dış mekanların giderek daha “kontrollü” ve “güvenlikli” steril bir alana dönüştürülmesi, bu alanın kullanımı konusunda da adı konmamış bir özgürlük kısıtlaması hissi yaratmış olmalı.

İstanbul Deniz Müzesi

Mimari Proje Müellifleri: Mehmet

Kütükçüoğlu, Ertuğ Uçar

Mimari Proje Grubu: Alev Dağlı,
Saro Dionyan, Hande Köksal, Mert Üçer,
Senem Akçay

Rölöve-Restorasyon Grubu: Atölye
Mimarlık-Sinan Omacan, Rıdvan Övünç

İnşaat Mühendisliği Grubu: Tem
Mühendislik

Makine Müh. Grubu: Okutan Mühendislik

Elektrik Müh. Grubu: Yurdakul
Mühendislik

Harita Müh. Grubu: İmge Harita
Mühendislik

Peyzaj Tasarım Grubu: Arzu Nuhoglu-
Aygen Kancı Peyzaj Tasarım

Yangın Danışmanı: Alara Mühendislik

Aydınlatma Danışmanı: Kroma Aydınlatma

Yeni Bina: 15.000 m²

Tescilli Bina: 2600 m²

Geçici Bina: 1650 m²

Boğazla Şehir Arasında Müze

Deniz Müzesi, İstanbul'da tarihi bir koleksiyon için tasarlanmış ilk çağdaş müze örneği olmasının yanı sıra, belki de Boğaz köprülerinden bu yana İstanbul Boğazı kıyısına tasarlanmış ilk kamusal yapı.

İstanbul'da müze olarak ismarlanmış ve inşa edilmiş ilk bina Müze-i Humayundur. (Bugünkü ismiyle Arkeoloji Müzesi) 1991'de, kuruluşunun 100. yılı münasebetiyle müzeye bir ek tasarlanırken, ne şaşırtıcıdır ki aynı 100 yıl zarfında şehirde hiç yeni müze binası inşa edilmemişti. Bugün, Alexandre Vallaur'y'nin tasarladığı Müze-i Humayun'un ziyarete açıldığı tarihten bir yüzyıldan fazla geçtiği halde, hala İstanbul müzeleri yeniden işlevlendirilmiş, düzenlenmiş, restore edilmiş tarihi yapıları, sarayları, evleri mekan olarak kullanır. Bir koleksiyon için tasarlanmış veya birçok farklı sergiyi taşıyacak esneklikte çağdaş bir müze binası, birkaç örnek dışında, yoktur.(1)

30 km'lik uzunluğu boyunca İstanbul Boğazı'nın iki kıyısı çoğunlukla tarihi yapılarla doludur. En eskisi 1699'a tarihlenen bu yapılar arasında çağdaş örnekler çok azdır.(2) Bunların çoğu apartmanlar, evler, restoranlar ve otel ek binaları gibi özel mülkiyetli yapılardır. Son 20-30 yılda İstanbul Boğazı kıyısına yapılmış çağdaş bir kamu binası örneği yoktur.

Deniz Müzesi, tescilli binanın restorasyonu da tamamlanıp kompleksin sistemine entegre olduktan sonra, İstanbul'da tarihi bir koleksiyon için tasarlanmış ilk çağdaş müze örneği olmasının yanı sıra, belki de Boğaz köprülerinden bu yana İstanbul Boğazı kıyısına tasarlanmış ilk kamusal yapı olacak.

Türkiye'de müzeler, eserlerin korunması için devletin tahsis ettiği muhafazalardır. Aktif ve çekici bir sosyal merkez haline gelememişlerdir. Müzeler ülkemizde bir zarf olmaktan, topluma açık bir eğitim, paylaşım ve gösterim mekanı olmaya doğru evrimleşmemiştir.

Deniz Müzesi de, ülkemizdeki pek çok müze gibi, çağdaş dönüşümünü gerçekleştirememiştir. Müze-i Humayun'dan 6 yıl sonra hayata geçen kurum, 110 yıllık maceralı tarihi boyunca bina bina gezdi.(3) Koleksiyonlar 1961'de Beşiktaş'ta bugünkü yerine taşınmıştı. Kayıklar galerisi de eserlerin toplanıp müze bahçesindeki depoya taşınmasıyla zaman içinde oluştu.

Deniz Müzesi'ni tanıyanlar genelde Beşiktaş Meydanına cephe vermiş Tescilli Binayı ve içinde sergilenen objeleri bilirlerdi. Bahçenin derinlerine gizlenmiş Depo binasındaki eşsiz kayık koleksiyonundan haberi olan pek azdı. Projenin ana programı ve problemi bu kayık koleksiyonunun kabul edilmiş müzecilik standartlarına göre sergilenmesiydi.

Bu problem,

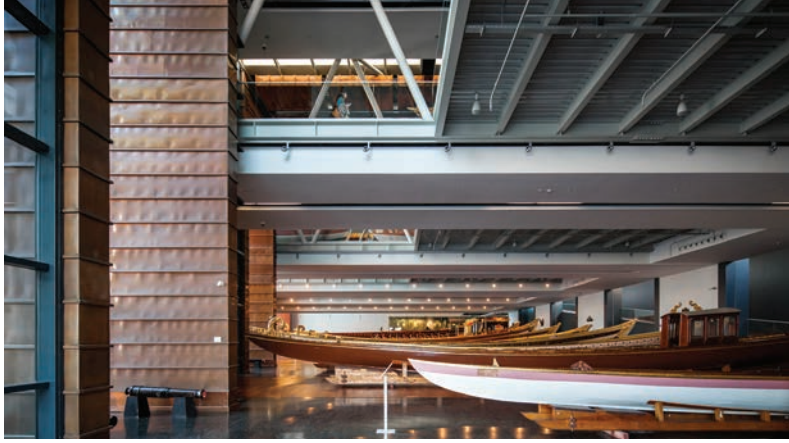
a. arsanın Beşiktaş merkezine sıkışmış olması,

b. kayıkların büyüklüğü (3 ila 40 metre),

c. tescilli binaya eklenme (ve dolayısıyla bu binada korunan mevcut sergileme ile bir bütünlük kurma),

d. arsayı yaran ancak aksı değiştirelemeyen yağmur suyu altyapısı ve

e. mevcut kayıkların inşaat esnasında araziden uzaklaşmaması gibi verilerle karmaşılaşmakta ve derinleşmekteydi.

Beşiktaş'ta Bir Müze

Deniz Müzesi avlu, meydan, yeni bina ve tescilli binanın 17.000 m²'yi aşan alanıyla bir müze kompleksidir. Tarihi Müze yapısının da restorasyonu bu kompleks 2015 yılında ancak tamamıyla hizmete açılmış olacaktır. Beşiktaş, kentin en önemli toplu taşıma transfer noktalarındandır. Yaya ve araç trafiği çok yoğunudur. Deniz Müzesi yapısıyla bizim önerdiğimiz, merkezin boğucu atmosferinde bir sakinleşmedir. Dolmabahçe tarafında, arsa hattından geri çekilerek yarattığımız meydan kaldırımlara sıkışmış insanlar için yeni bir duraklama, buluşma mekanıdır. Şehir mekanına bir jestle dahil edilen bu alan müzenin, toplumsal rolü konusunda alacağı duruşu gösterir. Adayı saran ve tüm cepheleri dolaşarak tescilli binada kapanan cephe yüzey ve çizgileri, küçük küçük parsellerde binbir cepheye parçalanmış kentsel dokuya nefes aldırır. Kentte yorulan algı, geniş yüzeylerde dinlenir. Müze yapıları, iklim kontrolü ve sergileme yüzeyleri açısından içinde bulundukları çevreyle çok kontrollü bir ilişki talep ederken biz, İstanbul Deniz Müzesi'nin fuayeleri, doluşım alanları ve sergileme mekanlarını Beşiktaş Meydanı, Dolmabahçe Caddesi, İskele Caddesi ve İstanbul Boğazı ile görsel ve fiziksel ilişkiler sağlayacak şekilde kurguladık. Böylece müzenin içinde bulunduğu sıkışık dokuyu hem müze hem de kentli için bir avantaja dönüştürdük.

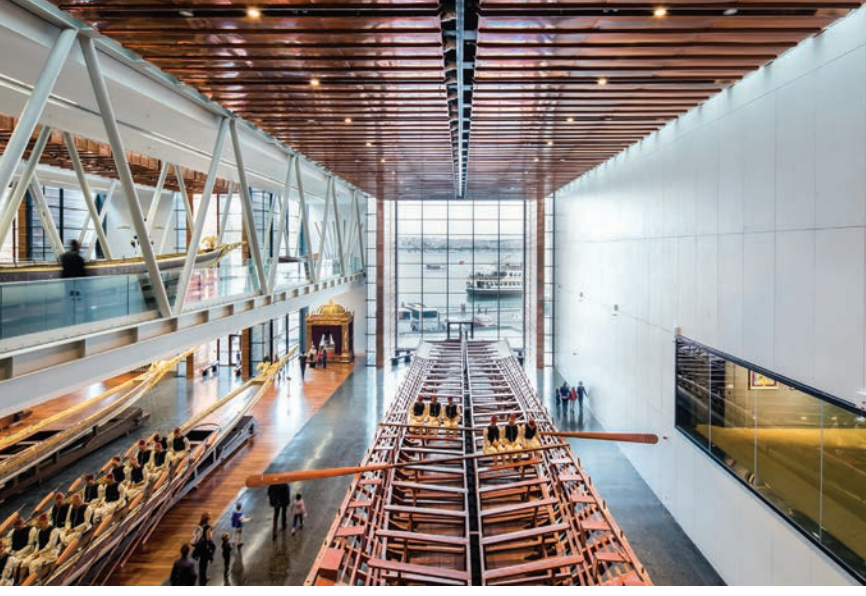
Boğaz'da Bir Müze

Deniz Müzesi bahçesinin ucunda saklı depolarda sıkışık düzende tutulan kayık koleksiyonu konunun uzmanlarınca dünyada –kazılardan çıkarılıp bir araya getirilerek değil de- oldukları gibi muhafaza edilmiş

en önemli koleksiyon olarak nitelendirilmektedir. Sergilenecek 34 kayıktan 20'sinin boyu 10 metreden, 8'inin boyu 20 metreden fazladır. En değerli parça 16.yüzyıla tarihlenen 40 metre boyundaki kadirga'dır. Bu 34 kayık önerdiğimiz sergileme düzeninde, birbirlerine paralel olarak ve burunlarını İstanbul Boğazı'na doğrultmuş bir şekilde dizilirler. Boğaz'dan yapıya bakan, gözlerinden dışarı kızakların uzandığı büyük bir kayıkhaneye görür. Müzeden Boğaza bakanın gördüğüyse bir rıhtımdır: Açılmayı bekleyen bir filonun son tedariki yapılmaktadır.

Koleksiyona Göre Müze

Kayıkhaneye, barındırdığı kayıklara göre şekillenmiştir. Müze bir eldiven gibi kayıkların üzerine geçer. Kayıklar en eskiden en yeniye, en uzundan en kısaya bu eldivenin parmaklarına dizilirler. Boyları 25 metreden 45 metreye kadar değişen 6 çelik makas, taban alanı 3000 metrekaareye ulaşan kayıkhanenin 14 metrelik yüksekliğini bölen asma katı oluşturur. Cadde tarafındaki giriş meydanının devamı olarak kurguladığımız fuayeden Boğaza uzanan doğrusal aks, kayıkhaneye inilen geniş bir seyir rampası ile kadirgayı birleştirir. Teatral bir deneyim sunan bu merdivenli fuaye aynı zamanda müzenin en önemli mekanı olan kayıkhanenin girişidir. Boğaza açılan bir rıhtım-çekek binasını anımsatan kayıkhaneye, iki farklı tipte mekan yapısını aynı bünyede barındıracak şekilde tasarlanmıştır. Burası hem bütün kayıkların bir arada algılanabildiği tek bir mekan, hem de her kayık için ayrı nişlerin bulunduğu yan yana gelmiş mekanlar silsilesidir. Boğaz cephesi bu hibrid tipolojinin ürünüdür.

Tek bir hol için fraktal bir cephe sunar. Parmaklar ardışık olarak kapalı açık sekansları ile sıralanırken boğaz ile görsel bağlantıyı kurmak ile ideal müzecilik standartları adına iç mekanıyalıtmak arasında mimarın durabileceği bir noktada cephe tasarımı oluşmuştur.

Mevcut Müzeye Eklemlenen Yeni Müze

Deniz Müzesinin kayıklar dışında, zengin bir resim ve obje koleksiyonu vardır. Bunlar bugün restore edilmekte olan tescilli binada sergilenecektir. Yeni bina, mevcut koleksiyonu ve sergileme düzeni korunacak olan mevcut binayla birlikte çalışacaktır. Yeni binaya giren ziyaretçi, kadirgayla başladığı kronolojik kayıkhaneye turunu asma katta tamamladıktan sonra köprüyle tescilli binanın 1.katına geçecek ve daha sonra turunu başladığı noktada, yeni binanın giriş fuayesinde noktalayacaktır. Yeni binayı, mevcut binaya bağlarken dikkat ettiğimiz nokta, bu işi mevcut olanın kütle algısını bozmayacak şekilde yapmak oldu. Beşiktaş meydanı tarafında 1. kata bağlanan köprü, köşeden uzaklaşır ve taşıyıcılarını kendi altına alan bir köruk gibi davranır. Cadde tarafında tur başlangıç ve bitiş noktalarını barındıran fuaye ise mevcut bina cephe hattından geri çekilip giriş meydanını oluştururken, binaya merdiven kovanının olduğu avlusundan tek katta bağlanır. Böylece 2 bağlantı noktası da, dolaşımı tamamlama görevlerini yerine getirirken daha fazlasına yeltenmez ve tescilli binanın kütlelerini öne sürerler. Tescilli Bina restorasyonu 2015 yılında tamamlanacaktır.

Çok Programlı Müze

İstanbul Deniz Müzesi kompleksi 17.600 metrekare inşaat alanına sahiptir. Bunun 9.000 metrekareye yakını sergileme ve dolaşım, 1000 metrekaresi atölyeler, 1500 metrekaresi ofis alanıdır. 3500 metrekareye yakın depo ve teknik servis alanı vardır. Geri kalan tüm alanlar sosyal işlevlerle donatılmıştır. Kütüphane, çocuk eğitim salonu, sinevizyon odası, konferans salonu ve geçici sergileme alanları, kafeterya ve satış birimleri kent merkezindeki müzeye sergi ziyaretçisi dışında da insanları çekecektir. Bu dar parselde sergileme alanları, ofis alanları, sosyal alanlar ve atölyeler arasındaki ilişkiler ancak, olası tüm durumlara dair senaryoların titizlikle canlandırılmasıyla kurulabilmiştir.

Bir Tesisat Ağı Olarak Müze

İstanbul Deniz Müzesi, Boğaz öngörünümüne dahildir. Saçak kotu tescilli binayla, zemin kotuysa altından geçen İhlamurdere tonozuyla sınırlandırılmıştır. İleriye dönük öngörülerle oluşturulan tesisat planlaması çok büyük hacimlere gereksinim doğurmuştur. Müzede yangın kontrolü, güvenlik, kullanıcı kimliği ve iklimlendirme açısından birbiriyle her zaman çakışmayan zonlar belirlenmiştir. Aynı işlem tescilli bina için de yapılmış, tüm tesisat merkezleri etaplama planı uyarınca yeni binanın kayıkhaneye kısmında toplanmıştır.

Çağdaş Müze İşletmeciliği

Devlet tarafından himaye edilmeyen, özerk bir kurum olması gereken “çağdaş müze” toplumun her bireyini müşterisi olarak görür. Sabit bir

koleksiyonu çeşitlendirmenin, onu farklı şekillerde, farklı yaş gruplarına sunmanın yollarını arar, bulur ve uygular. Bu noktada müzenin kentle kurduğu ilişki büyük önem taşımaktadır. Deniz Müzesi kompleksi şehrin ortasında bir yapı adasında yer alır. Tasarım, müzenin her cephede şehre bir jestle yaklaşması üzerine kuruludur. Cadde tarafında yapı, sınırlarından içeri çekilip şehre bir meydanlık hediye eder. Beşiktaş Meydanı tarafında avluyu görsel olarak Barbaros Anıtı'na açarken kompleksteki 2 yapıyı birbirine bağlayan cam köprü ziyaretçileri bir an için şehre bağlar. Boğaz tarafındaysa yine sınırlarından içeri çekilen yapı şehirle ilişkisini şeffaf bir sınır, bir yansıma havuzuyla kurar.

Biz projelendirme sürecinde işverenin de desteğiyle özel güvenlik görevlilerinin çalışacağı bir geleceği kurguladık. Sergileme alanlarının olduğu açık avlu dışında hiçbir noktada müzeyi kentten duvarla ayırmadık. Sosyal alanların çeşitlendirilmesi konusuna önem verdik. Bundan sonrasında da yüz yıldır bu koleksiyonları korumayı ve sergilemeyi görev edinmiş Deniz Kuvvetleri'nin müzenin daha özerk, aktif ve halkla bütünleşik hale getirilmesi konusunda duyarlı olacağını düşünüyoruz.

Birçok obje, özellikle kadirga ve saltanat kayıkları müzenin asırlık tarihi boyunca taşınmalardan yorgun düşmüşlerdir. Kadirga yeni bina inşa edilirken arsadan uzaklaştırılamayacak denli yaşlıdır. Bu sebepten, yarışma şartnamesinde de hassasiyetle belirtildiği üzere mekansal kurgu ve inşaat etaplaması kadirganın asgari hareketini sağlayacak şekilde yapılmış ve 2 etap arasında kadirga ve diğer kayıkların doğru iklim şartlarında korunacağı bir geçici bina tasarlanmıştır. Umudumuz inşaat esnasında kadirganın 1 günde halatlar ve makaralar yardımıyla katettiği 75 metrenin onun ömründeki son hareketi olması ve yeni yerinde burnunu Boğaza vermiş bir şekilde sonsuza dek ziyaretçilerini ağırlamasıdır.

Notlar:

1 Tarihi veya mevcut yapılarda kurulmuş veya buralara taşınmış olmaları şüphesiz ki müzelerin değerini azaltmaz. Ancak ülkemizde müzelerin tarihi mekanlarda kurulması neredeyse bir kural olagelmış; hatta mekan objelerin, objeler de mekanın korunmasına vesile olarak müze dışı kapalı bir koruma alanına dönüşmüştür. Benim tespit edebildiğim “müze” olarak inşa edilmiş yeni binalar Sakıp Sabancı Müzesi Ek Galerisi, Santral İstanbul Çağdaş Sanatlar Müzesi ve Yeşilköy Havaçılık Müzesi'dir. Bunlardan Santral İstanbul'daki örnek 2013 yılında dersliğe dönüştürülmüştür.

2 İstanbul Boğazı kıyısındaki (Haliç'i ve Hisarları hariç tutmak kaydıyla) en eski yapı Amcazade Hüseyin Paşa Yalıdır. Bunun yanında Boğaz'da gezinen göz, konut dışında fazla programa rastlamaz. Son 40 yılda Boğaz kıyısına inşa edilen yapılardan çoğu oteldir: Tarabya Otel(1966), Swiss Otel(1988), Çırağan Otel Kempinski Ek Binası(1990), Four Seasons Otel Ek Binası(2008). Öte yandan Boğaz kıyısındaki askeri alanlarda ve kamu kurumlarının sahibi olduğu arsalar da birçok dinlenme tesisi ve personel evi bulunmaktadır, ki bu binaların çoğu da gerekli yasal mekanizmaların kontrolünden geçip ruhsatlandırılmamıştır.

3 “Müzehane” ismiyle 1897'de açılan Deniz Müzesi, Kasımpaşa'da eski kadirga gözleri ile yol arasındaki Mayın Müfreze Komutanlığı binasındaydı. 1933 yılında mayın deposuna duyulan ihtiyaç neticesinde tüm objeler, kadirga gözlerindeki büyük kayıklar hariç Kasımpaşa'daki Nakkaşhane'ye taşındı. 1934'te “Deniz Müzesi” adını aldı. 1939'da savaşın başlamasıyla koleksiyonun Anadolu'ya aktarılması kararlaştırıldı. Çok değerli eşyalar Ankara'da Sarıksız Binası'na, ikinci derece değerli olanlar Niğde'de bir bazilikaya, üçüncü derece değerli olanlar Seymen'deki Amerikan Okulu'na, arşiv defterleri Bozüyük'e nakledilmiş, toplar tersane içinde toprağa gömülmüş, saltanat kayıkları ve kadirga, tersanedeki gözlerine geri koyulmuşlardı. 1946 yılında savaş sona erince tüm koleksiyon Anadolu'dan geri getirildi ve bu kez Kasımpaşa'daki Divanhane binasına depolandı. 1948 tarihinde Dolmabahçe Cami, güney kısmındaki saray garajı, kayıkhanesi ve havuz “Deniz Müzesi”nin yeni mekanı olarak belirlendi. Tüm koleksiyon bu kez buraya taşındı. 1956 yılında Dolmabahçe Caddesi genişletilirken Saray garajı ve kayıkhanenin yıkılması gerektiğinden, buradaki kayık ve eşyalar Dolmabahçe Sarayı'nın kuzeyinde kalan eski Sahilsaray'ın Arabacılar Dairesine geçirildi. 1960 yılına dek, Deniz Müzesi koleksiyonları Dolmabahçe Cami ve Arabacılar Dairesi'nde teşhire açık kaldı. 1961 yılında Beşiktaş Vergi Dairesi'nin mülkiyeti Deniz Kuvvetleri Komutanlığı'na devredildi ve koleksiyonlar buraya taşındı.

4 Gezi kurgusu şöyledir: Ziyaretçi ilk olarak kendisi için hazırlanmış bir yaklaşımla en etkileyici kayığı, kadirgayı göreceklerdir. Bu aynı zamanda tarihsel açıdan da en önemli eserdir. Halen sergilenmeye hazırlanma aşamasında kimyasallarda bekletilen 10 metrelik kütük kayığı saymazsak koleksiyondaki en eski kayıktır. Ondan sonra kayıkhaneye turunu atarken izleyici kayıkların boyları küçülürken takvimin de ilerlediğini görür. Turunu Atatürk'ün kullanmış olduğu sandalla bitirir.

KALEBODUR
HER AÇIDAN
BEKLENMEYENİ
YARATIR.

C-Extreme

Çimento, traverten ve
ahşap doku görünümünü
buluşturan fullbody porselen.
Kalebodur'dan.

Modül

ADANA ÇUKUROVA İLÇE BELEDİYESİ

HİZMET BİNASI VE KÜLTÜR MERKEZİ

23 Kasım 2011'de sonuçlanan
Adana Çukurova İlçe Belediyesi Hizmet Binası ve Kültür Merkezi Ulusal Mimari Proje Yarışması
birincilik ödülü sahibi proje ekibi Mimari Tasarım Fikirleri (MTF proje)
projenin tasarım ve uygulama projelerini
2012 Mart ayında tamamladı
2012 Temmuz ayında başlanan inşaat, 2013 Eylül ayında tamamlandı

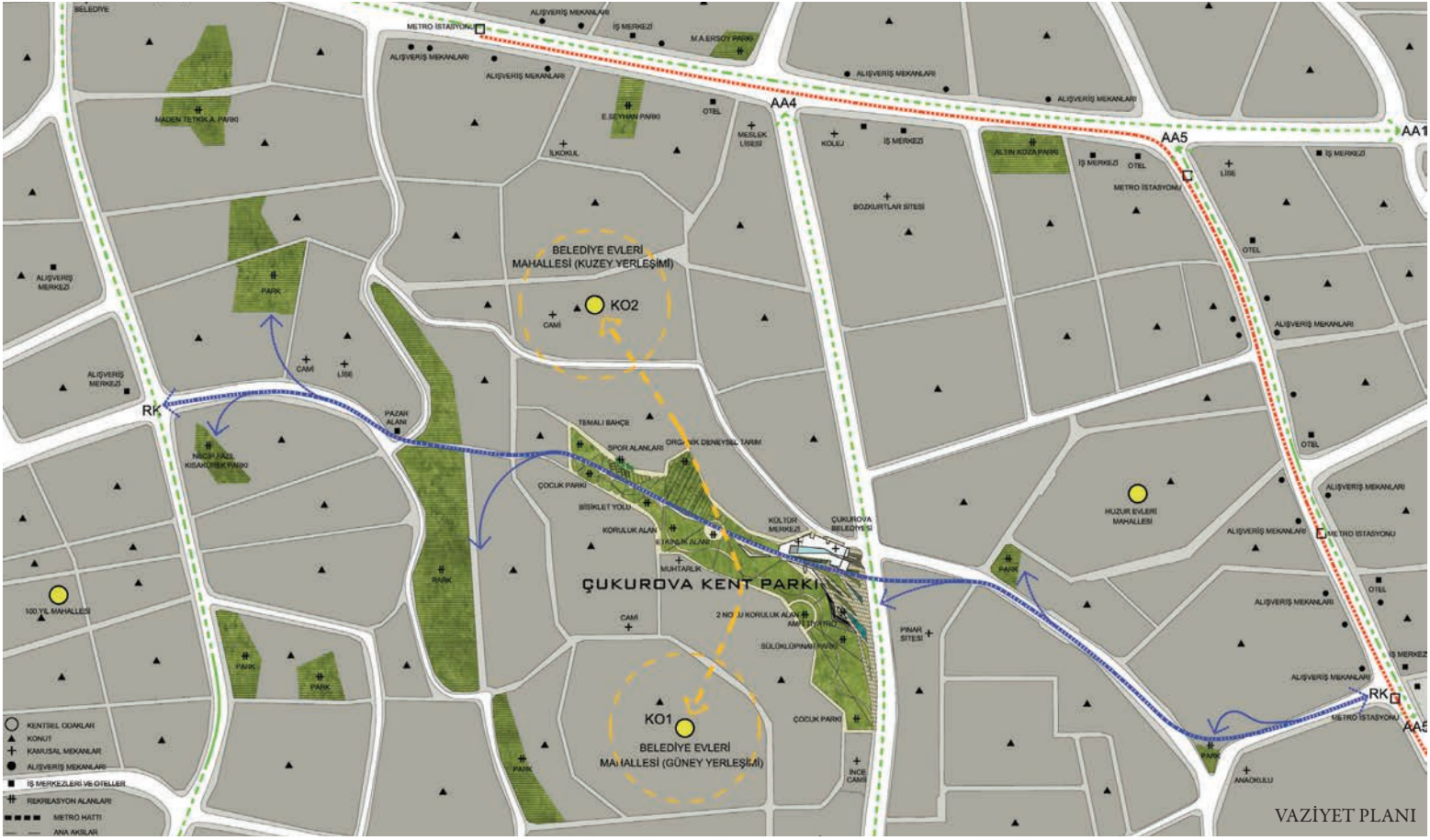
Serbest Mimar, yarışma ve uygulama sürecinde yaşanan olumlu/olumsuz yönleri ortaya dökmek ve yarışmanın ürünü olan Adana Çukurova İlçe Belediyesi Hizmet Binası ve Kültür Merkezi'ni hem mimarının hem işverenin (idare) hem de kullanıcısının gözüyle daha iyi tanımlayabilmek adına bir çalışma yaptı. Çalışmada, projenin müellifi mimara ve işveren olan idareye yönelik sorular soruldu, binada çalışan 4 kişiye de bir anket çalışması yapıldı.

Mimara,

Genel olarak yapıyı anlatabilir misiniz?

Yarışma arazisi Adana'nın yeni gelişim bölgesi olan Belediye Evleri Mahallesi'nin kuzey - güney odakları arasında "Sülüklü Pınar Mevkii" denilen yeşil bir alanın kıyısında kalır. Yarışma arazisinin konumundan hareketle kentsel ölçekte bir tasarım yaklaşımı benimsenerek bu alan "Çukurova Kent Parkı" olarak ele alınmıştır. Proje, yeşil alan ile bina ilişkisi kurabilen ve mekânsal oluşumları yeşil bir çatı ile örterek çevreye olan etkiyi en aza indirme çabasıyla oluşur. Topoğrafya ile uyumlu, az katlı bir yapı tasarlayarak katılımcı ve özgün bir dil yaratma denemesidir.

Belediye Hizmet Binası'nın geleneksel kamusal yapıların anıtsal duruşundan uzak, kurulu sistemden çok kullanıcıya öncelik ve hareket alanı sağlayan bir kurgusu vardır. Binaya yaya girişleri çevre zeminin bir devamı niteliğinde herhangi bir kot farkı yaratmadan “düzayak” tasarlanmıştır. Böylece engelli kullanımına da elverişli bir yaya ulaşım çözümü sunulmuştur. Bina programı bodrum kat ile birlikte 4 katlı Belediye Hizmet Binası, 450 kişi kapasitesinde Kültür Merkezi, Nikah Salonu, Kent Kitaplığı, Kent Bilgi Merkezi ve atölyelerden oluşur.

Proje kapsamında kullanıcının yaşantısına ve konforuna önem veren bir iç planlama öngörülür. İnsanın mekân içindeki konforu, çevresi ile ilişkisi ve çalışma verimi ile sürdürülebilir bir yaşantıyı sağlama düşüncesi taşınmıştır. İç hacimde yaratılan “avlu” kullanıcıya az katlı yapıyı kısa zamanda algılama şansı tanır. Yapının avlu kurgusu ve sirkülasyon sistemi yapı kullanımını kolaylaştırır ve işlevsellik katar. Farklı açılar yaratılarak oluşturulan koridorlar kullanıcıya yeni deneyimler sunar.

Yapının güney cephesinde kullanılan Metal mesh malzeme cephede gölgelenme etkisi yaratır. Atrium üzerinde yaratılan cam yarıktan doğal ışık indirekt olarak iç mekâna alınır. Yarık üzerinde açılabilir doğramalar sayesinde yapıda doğal havalandırma imkânı yaratılır. Adana ikliminde teras çatının yeşil çatı olarak tasarlanması yapıyı ciddi anlamda bir ısı yükünden korur. Proje yapıda enerji ihtiyacının azaltılması ve çevreye uyumu ile ekolojik girdiler barındırır.

Yarışmada başarıyı getiren kararlar neydi, bu kararlar jüri ölçütleri ile çıkıyor mu? Çakışmayan jüri ölçütleri nelerdir?

Yarışma sonrası yayınlanan jüri raporundan alıntı ile projenin jüri açısından değerlendirmesi; “Proje çevre yerleşimleri ve kent parkı ile ilişkisi, özellikle kuzeybatı ve güneydoğu aksında önerilen, kent parkının kat eden yaya aksı ve buna bağlı olarak hizmet binasının konumlandırılması, çevresel bağlam ve özellikle peyzaj ilişkileri açısından başarılı olarak sayılmıştır.

Bina konfigürasyonunda parçalı ve dengeli yaya dağılımları, bina eteklerinin peyzaj ile bütünleşmesi, yaya sirkülasyonun park içinden ya da kentten hemen tüm alt düzeylerde kat erişimleri de olumlu düzeyde sıralanabilecek noktalardır.

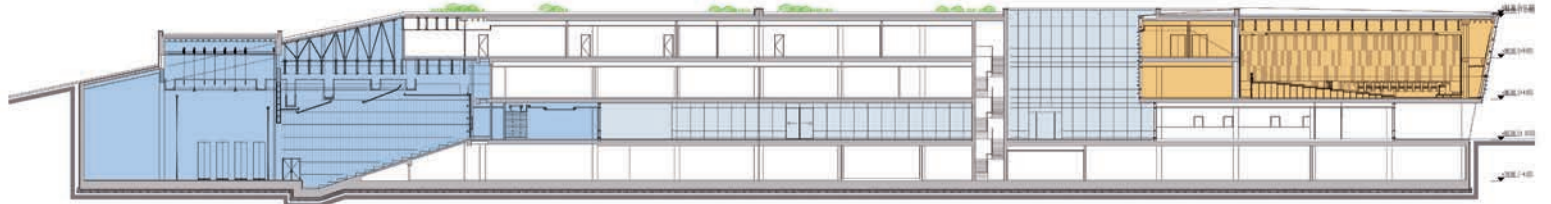
Bu proje, parkın bu köşesinde peyzaj ile bütünleşmesi, dinamik çizgileri, bu çizgilerin özellikle iç mekan açısından konfigürasyon ile izdüşümünde başarılılığı açısından birinciliğe layık görülmüştür.”

Jüri tarafından ikon olma potansiyeline sahip bulunan projenizde kütle kararları bu nedenle mi alındı?

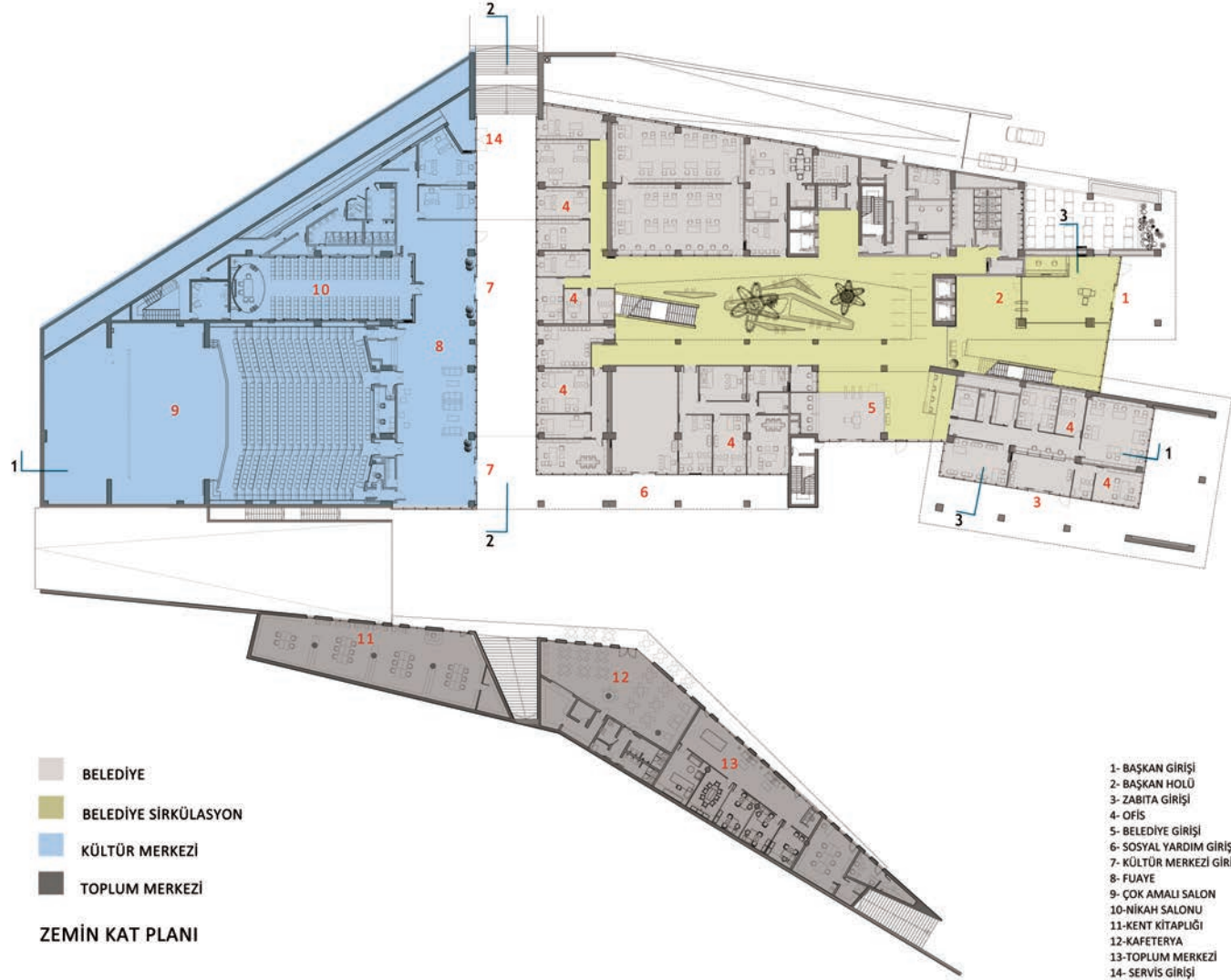
Yarışma şartnamesinde Jüri tarafından belirtilen “Yarışmanın Amacı” şöyledir; “Adana Çukurova İlçe Belediyesi Hizmet Binası ve Kültür Merkezi'nin inşa edileceği alan Adana'nın gelişen ve son yıllar içerisinde oluşmuş akslarından biri üzerinde bulunmaktadır. Yarışma için ayrılan alan Belediye Hizmet Alanı olup, bünyesinde zengin bir yeşil örtü ve ağaç türlerini kapsamaktadır. Yarışmacıların bu alanı sadece Belediye Hizmet Binası ve Kültür Merkezi olarak değil, aynı zamanda kentlinin rekreatif ihtiyaçlarını da giderebilecekleri önemli bir “kamusal alan” olarak ele almaları beklenmektedir. Burada yeşil doku, rekreatif alanlar, belediye hizmet birimleri ve kültür işlevleri iç içe, birbirlerini destekleyecek biçimde öngörülmelidir. Bu alması görünümlerinin proje alanını zenginleştireceği varsayılmaktadır. Bu anlamda bedetlenen sadece Belediye Hizmet Binası ve Kültür Merkezi değil, kente ve kentliye çok boyutlu kullanım olanakları sağlayacak, yakın çevresinin kullanım değerini arttıracak bir kentsel alanın, yapısal programını içeren bir “kent parkı”nın elde edilmesidir. Özetle yapının yalnızca bir hizmet yapısı olmakla kalmayıp katılımcı bir ortam ve kent halkının buluşma noktası olması hedeflenmektedir.”

Yarışma şartnamesinde Belediye Başkanı tarafından belirtilen “Başkanın Mesajı” şöyledir;

“Kent dokusunu zenginleştirecek, mekân-birey ilişkisinde sıcak ve sami-

1-1 KESİTİ KÜLTÜR MERKEZİ MECLİS SALONU

- BELEDİYE
- BELEDİYE SİRKÜLASYON
- KÜLTÜR MERKEZİ
- TOPLUM MERKEZİ

ZEMİN KAT PLANI

- 1- BAŞKAN GİRİŞİ
- 2- BAŞKAN HOLÜ
- 3- ZABİTA GİRİŞİ
- 4- OFİS
- 5- BELEDİYE GİRİŞİ
- 6- SOSYAL YARDIM GİRİŞİ
- 7- KÜLTÜR MERKEZİ GİRİŞİ
- 8- FUAYE
- 9- ÇOK AMALI SALON
- 10- NİKAH SALONU
- 11- KENT KİTAPLIĞI
- 12- KAFETERYA
- 13- TOPLUM MERKEZİ
- 14- SERVİS GİRİŞİ

- 1- MECLİS SALONU
- 2- MECLİS FUAYE
- 3- BAŞKAN YARDIMCILARI ODASI
- 4- OFİS
- 5- GALERİ
- 6- SERVİS GİRİŞİ
- 7- ARŞİV

1. KAT PLANI

**Çukurova İlçe Belediyesi Hizmet Binası ve Kültür Merkezi,
Çukurova / Adana**

Tasarım Ekibi: Derya Ekim Öztepe, Ozan Öztepe,
Deniz Ekim Çubukçu, Zsofia Török

Yardımcı Mimarlar: Umut Sert

Mimarlık Ofisi: Mimari Tasarım Fikirleri (MTF proje)

İşveren: Çukurova İlçe Belediyesi

Proje Tarihi: Kasım 2011 - Mart 2012

Yapım Tarihi: Temmuz 2012 - Eylül 2013

Toplam İnşaat Alanı: 17100m²

Statik Projesi: Ata Şehir Proje

Elektrik Projesi: Atabar

Mekanik Projesi: Tempo

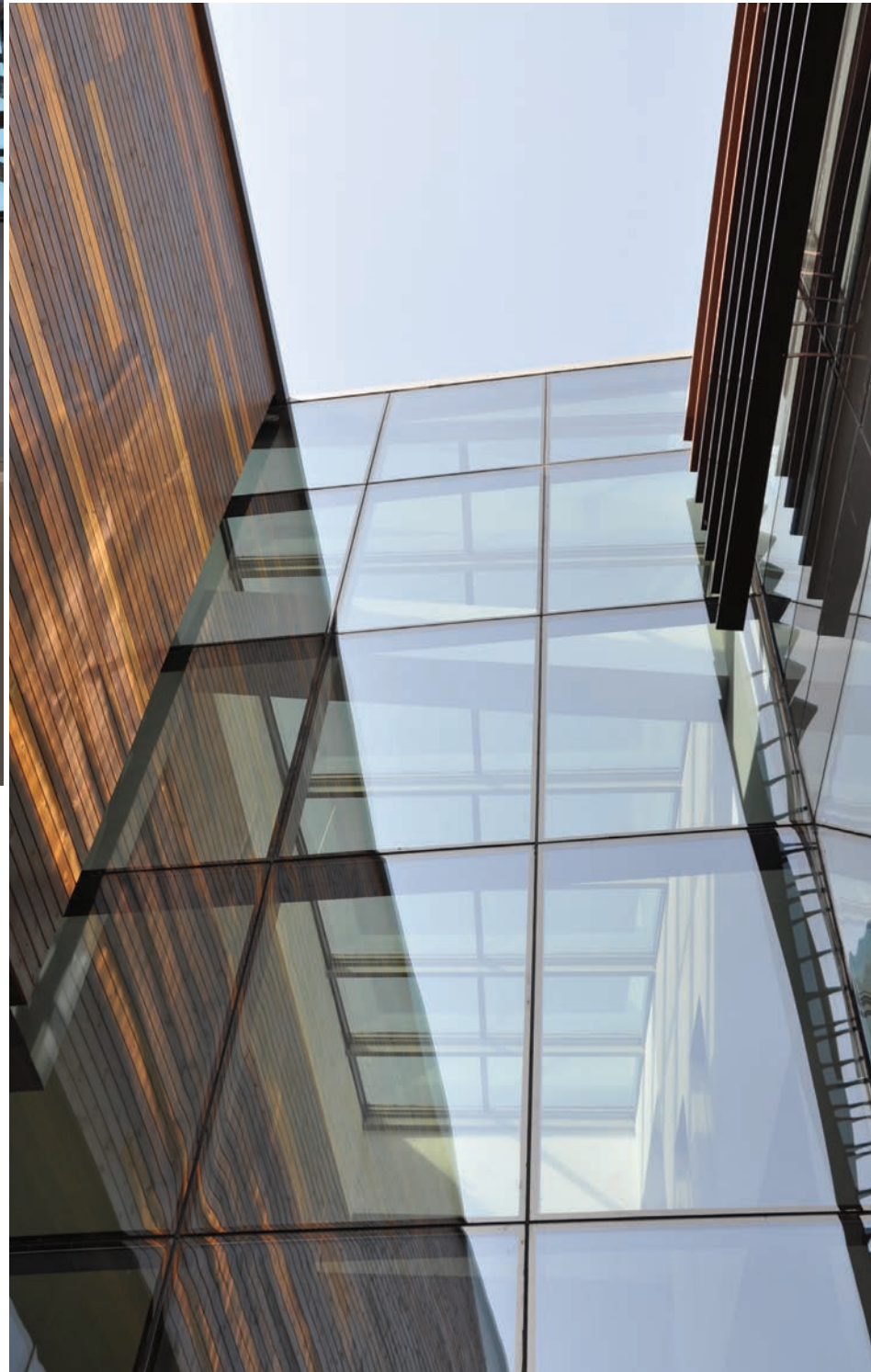
Akustik Projesi: Deda Sahne

İç Mekan Tasarımı: MTF Proje

Peyzaj Projesi: Çukurova Belediyesi

Proje Yöneticisi: Kopmaz İnşaat

Fotoğrafları Çeken ve Tarihi: Ozan Öztepe-2013 Kasım,
Uğur Ceylan-2013 Aralık

mi bir atmosferin hakim olacağı, çağdaş-modern ve şeffaf çizgilerle donanmış bir yapıyı kurgulamak isteyen ülke genelindeki mimarları proje yarışmasına davet ediyor, başarılar diliyor ve saygılar sunuyorum.”

Şartnamede belirtilen Jüri ve Başkan ifadelerinden bir ikon beklentisi algılamadık. Projemizde insan-doğa ilişkisi ve kentsel doku-yapı ilişkisi ana fikir olmakla birlikte yapıyı kentsel peyzajın bir uzantısı olarak az katlı ve insan ölçeğinde ele aldık. Bir ikon yaratma çabasından ziyade Belediye binasının “hizmet” odaklı bir işlevi olduğunu düşündük. Aynı zamanda ilçe halkını mutlu hissettirecek, anıtsallıktan ziyade insana yakın ve sıcak bir yapı hayal ettik. Belediye binasının halkı “temsiliyet”i konusunda ise meclis salonunu yapının kentsel vistasında ve algısal alanında ön planda konumlandırarak kütesel ifadesine özel bir alan açtık.

Yarışma projesi ile uygulama projesi arasında farklılıklar oluştu mu? Oluştur ise buna sebep idare mi yoksa müellif kaygıları mı?

Yarışma projesi “şartname”den yola çıkılan arka planında da soru işaretleri barındıran gizli bir ilişkidir. Müşteri ve mimar arasında bir mesafe barındırır. Bu yüzden bir yarışma projesinin uygulama safhasında öngörülen değişiklikler projenin gerçekçiliği ve gelişimi odaklı doğal bir süreçtir.

İdare’nin çalışma prensibinden ötürü iç mekanda önermiş olduğumuz “açık ofis” kurgusu, uygulama aşamasında ofis bölümlendirmesi şeklinde gerçekleştirilmiştir.

Ancak yarışma projesine temel olan fakat uygulamaya geçilmeyen fikrimiz “Kent Parkı” yaklaşımımızdır. İdare insiyatifinde farklı bir proje uygulanmıştır.

İşe başlama süreci nasıl oldu? İdarenin genel olarak yaklaşımı nasıldı?

İşe başlama süreci kolokyum öncesi yapılan bir toplantı ile başladı. İdare gerçekten çok hızlı bir süreç ile projeyi gerçekleştirme düşüncesi vardı. 2 yıl içinde yapının projesi ve yapımı tamamlandı.

Kontrollük hizmeti tarafınıza verildi mi? Verildi ise koşulları nasıldı, ne sıklıkla şantiye tarafınızca görüldü?

Mesleki Uygulama Sorumluluğu tarafımıza aittir. Ayda iki kez yaptığımız şantiye ziyareti ile yapının yapım aşamasında bulunduk. Uygulama aşamasında yapmaya çalıştığımız “mimari fikirleri” bütçelendirmek ve projeye esas olan çizgiyi korumaya çalışmak oldu. Uygulama aşamasında projemize uygun malzeme seçimleri ve yeşil çatı uygulaması takip ettiğimiz birincil konular oldu. Şantiyenin gerek duyduğu imalat detayları ve firma uygulama detaylarının takibi de verdiğimiz hizmetlerin konusunu oluşturur.

Proje ya da uygulama süreci sizin için nasıldı? Bu süreçte proje herhangi bir zarar aldı mı? Ya da değişime uğradı mı?

Proje sürecinde yerel firmalarla çalışılmış olup, proje mimari ve mühendislik organizasyonunda çalışma alışkanlıkları farklı olan ekiplerin ortak bir deneyimi olmuştur. Uygulama projeleri ve ihale dosyası 3 ay kadar kısa bir sürede hazırlanmıştır. Süreç zaman zaman ikna edici ve her fırsatta tasarımıımızın ana fikrini anlatmaya çalıştığımız bir deneyimdi. Proje müellifi olarak içimize sinmeyen konu ise “Kent Parkı” yaklaşımımızın uygulanmamasından ötürü yapının peyzaj ilişkisinin zayıflamış olması ve yalnız kalmasıdır. Çevresel bağlamda kurguladığımız kuvvetli ilişki uygulamada gerçekleşme şansı bulamamıştır.

Bitmiş yapı üzerinden yapı ile ilgili herhangi bir öz eleştiriniz var mı? Ya da değiştirmek istediğiniz bir yer?

Uygulama projesi aşamasında yapının eğimli çatısı üzerinde Kültür Merkezi’ne ait bir sofita kütlesi çözümü getirildi. Yarışma projesinde geniş bir teras ile parka bakan bu alanın önü sofita ile görsel anlamda

kesilmiş oldu. Yine de teknik anlamda bölgenin kültürel ihtiyaçlarına cevap verebilen bir salonun varlığı bizi bu anlamda teselli etmektedir.

İdare;

Belediyenize ait hizmet binasını yarışma ile elde etme yöntemini nasıl belirlediniz? Bu yöntem ile yapı elde ettiğiniz için memnunuz musunuz?

Belediyemiz Hizmet Binası ve Kültür Merkezi Binası projesini elde etmek için Türkiye genelinde Ulusal Mimari Proje Yarışması açma yolunda bir şartname hazırlığımız oldu. Jüri Başkanlığını ODTÜ Mimarlık Fakültesi Mimarlık Bölümü’nden Doç.Dr. Celal Abdi Güzer’in yaptığı ve jüri üyeleri arasında İTÜ Mimarlık Fakültesi Mimarlık Bölümü’nden Prof.Dr. Alper Ünlü, ODTÜ Mimarlık Fakültesi Mimarlık Bölümü’nden Doç.Dr. Güven Arif Sargın, Doç.Dr. Halis Günel ve Yrd. Doç.Dr. Levent Arıdağ’ın bulunduğu yarışmaya, Türkiye genelinden 100 proje katıldı. Danışman Jüri Üyeleri’nden TMMOB Adana Şube Başkanı ve Çukurova Üniversitesi Mimarlık Mühendislik Fakültesi Mimarlık Bölüm Başkanı da yer almaktadır.

Bu yöntem ile yapı elde ettiğimiz için çok memnun olduk. Çünkü kamu binası olmasına rağmen, tam çevreci ve insanların çok rahat gelip gidebileceği binaya kavuştuk.

Yeni bir bina ihtiyacı duysanız tekrar yarışma ile elde etme yöntemine mi gidersiniz?

Yeni bir binaya ihtiyaç olduğu takdirde, yine aynı yöntem ile yarışma projesine gideriz.

Jürinin seçmiş olduğu proje ile ilgili kaygılarınız oldu mu? Seçim ile ilgili yarışma öncesinde belirlediğiniz birtakım ölçütler bağlamında jüri ile paylaşımınız oldu mu?

Jüri üyelerinin seçtiği projede tek kaygımız, binanın üst terasındaki doğal çim kaplamanın uygulama ve kullanım detayları hakkında endişemiz vardı. Ancak, uygulama sırasında yeni teknolojik yaklaşımlar ile hem ısı, hem de su yalıtımını bilinçli bir şekilde kullanarak önemli olan konu yerinde çözüldü.

Ayrıca projenin çok özel olması nedeniyle yapı maliyeti konusunda endişe duyduk. Fakat belediye binası bir defa yapılacak diye fedakarlık yaparız diye düşündük.

İdarelerin yapı elde etme yöntemi olarak yarışma tercihlerinde birinci seçilecek ekibin belirsizliğinden endişe duyduklarını defalarca duyduk. Bu bağlamda müellif ile ilgili bir sorun yaşandı mı?

Proje müellifi ile herhangi bir sıkıntı yaşamadık. Aksine Belediye’nin yapılanma şemasına göre ilgili Birim müdürlükleri ve proje müellifi birlikte ekip çalışması içinde bulunduk. Uygulama aşamasında karşılaştığımız zorlukları ve sorunları aşarak proje müellifi ile birlikte çözdük.

Jüri sürecini takip ettiniz mi? İzlenimleriniz nelerdir?

Jüri sürecini baştan sona kadar sıkı takip ettik. Çünkü Belediye Hizmet Binasının rantabil olması için gayret sarfettik.

Bir mimari proje yarışmasından beklentileriniz nelerdir? Sonuç bu bağlamda beklentileriniz karşıladı mı?

Bir mimari projeden beklentilerimiz; binanın fonksiyonlarının çok iyi kullanılması, Belediye’ye gelen vatandaşların ilgili müdürlüklere kolayca ulaşabilmesinin sağlanmasıdır. Bu bağlamda beklentilerimizi fazlasıyla karşıladığını düşünmekteyiz.

Tamamlanmış olan yapı üzerinden herhangi bir eleştiriniz var mı? Ya da değişmesini istediğiniz bir mekân ya da malzeme kararı vb.?

Tamamlanmış yapı üzerinde; Binanın ana cephesinin Doğu-Batı istikametinden ziyade Türkmenbaşı Bulvarı’na bakmasını arzu ederdik. Ancak bu konunun Proje Mimari’nin unsuru olmayıp, Belediye İdaresi olarak Uygulama İmar Planı’nın hazırlanması ile ilgili olduğunu düşünmekteyiz.

Memnuniyet anketi yapıldı mı?

Memnuniyetin anketi yapılmadı. Ancak Belediye Binamız ve Kültür Merkezi'mizin hizmete açılmasından bu yana 6 ay geçti. İdareye uğrayan vatandaşlardan aldığımız bilgiler ve sivil toplum odalarının ziyaretlerinden algıladığımız kadarı ile böyle bir kamu binası örneğinin bulunmadığı yönündedir.

Kullanıcıya;

Kullanıcı 1;

Yapının hangi bölümünde hangi görevde çalışıyorsunuz?

İmar ve Şehircilik Müd. Proje Kontrol Bölümü.

Yapı ile ilgili genel izlenimleriniz nelerdir?

Ferah bir yapı. Şeffaf, detayları çok güzel, aydınlık ve parkın bir parçası gibi.

Yapının en sevdiğiniz ve var ise en sevmediğiniz mekanları nereler? Merdivenlerin olduğu geniş alanı seviyorum.

Daha önce çalıştığınız mekanlara kıyaslarsanız daha iyi bir yerde mi çalışıyorsunuz? (örneğin daha iyi ışık alan, daha rahat vb.)

Çok daha ferah ve aydınlık, oldukça geniş. Çok daha iyi konforlu bir çalışma yeri.

Verimlilik ve iyi hissetme ölçüleri açısından yeni hizmet binası hangi noktadadır?

Geniş ve daha rahat bir mekân olduğundan dolayı verimlilik artıyor.

Mimari proje yarışması ile yapı elde etmek ile ilgili bilginiz var mı? Evet, biraz.

Kullanıcı 2;

Yapının hangi bölümünde hangi görevde çalışıyorsunuz?

İmar ve Şehircilik Müdürlüğü

Yapı ile ilgili genel izlenimleriniz nelerdir?

Ekolojik, çevreye uyumlu, ergonomik ve ferah olması.

Yapının en sevdiğiniz ve var ise en sevmediğiniz mekânları nereler? Orta avlunun geniş olması ve ışık alıyor olması güzel, ıslak mekân konumunun uzak kaldığı noktalar var.

Daha önce çalıştığınız mekânlara kıyaslarsanız daha iyi bir yerde mi çalışıyorsunuz? (örneğin daha iyi ışık alan, daha rahat vb.)

Kesinlikle evet. Daha rahat ve iç açıcı.

Verimlilik ve iyi hissetme ölçüleri açısından yeni hizmet binası hangi noktadadır?

Hizmet veren ve alan açısından mükemmele yakın.

Mimari proje yarışması ile yapı elde etmek ile ilgili bilginiz var mı?

Evet. Daha önce çalıştığım binada yerel bir yarışma birinci projesiydi. Bu seferki ülke genelinde 100 projenin arasından seçildiği için çıktısı çalışanları ve vatandaşı mutlu etti.

Kullanıcı 3;

Yapının hangi bölümünde hangi görevde çalışıyorsunuz?

1. kat İmar Müdürlüğü.

Yapı ile ilgili genel izlenimleriniz nelerdir?

Adana'da hatta Türkiye'de görsel anlamda , iç mekân tasarımı ve malzeme açısından son derece başarılı bir kamu binası olmuştur.

Yapının en sevdiğiniz ve var ise en sevmediğiniz mekanları nereler?

Yapının en sevdiğim mekânlarının başında çalışma odam gelmektedir. Bunun dışında odaların açıldığı atrium son derece başarılıdır. Sevmediğim mekân kuzey yöne bakan odalar.

Daha önce çalıştığınız mekanlara kıyaslarsanız daha iyi bir yerde mi çalışıyorsunuz? (örneğin daha iyi ışık alan, daha rahat vb.)

Daha konforlu ve estetik bir yerde çalışıyorum.

Verimlilik ve iyi hissetme ölçüleri açısından yeni hizmet binası hangi noktadadır?

Adana'da tek.

Mimari proje yarışması ile yapı elde etmek ile ilgili bilginiz var mı? Var.

Kullanıcı 4;

Yapının hangi bölümünde hangi görevde çalışıyorsunuz?

Fen İşleri Müdürlüğü /Fen İşleri Müdürü.

Yapı ile ilgili genel izlenimleriniz nelerdir?

Kullanılabilir ve yaşayan bir bina yapıldı.

Yapının en sevdiğiniz ve var ise en sevmediğiniz mekanları nereler? Binanın geniş koridorlarının olması ve az katlı olması çok güzel.

Daha önce çalıştığınız mekanlara kıyaslarsanız daha iyi bir yerde mi çalışıyorsunuz?(örneğin daha iyi ışık alan, daha rahat vb.)

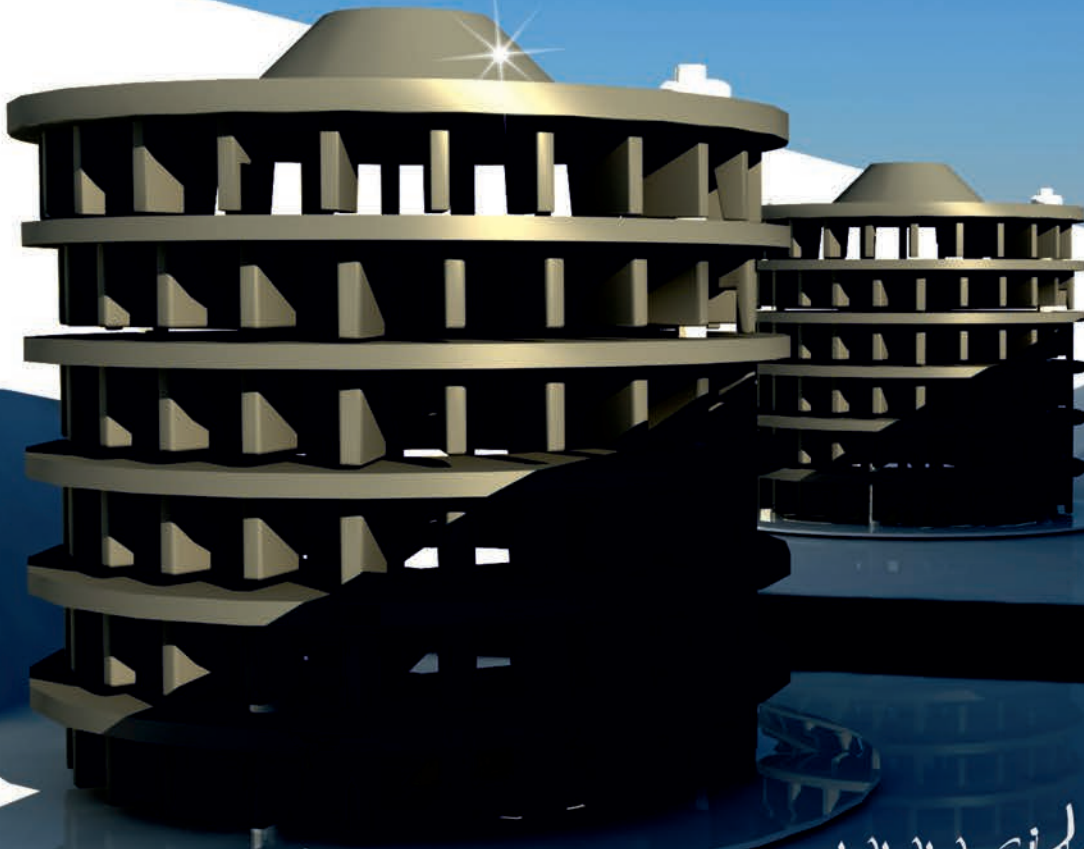
Evet .

Verimlilik ve iyi hissetme ölçüleri açısından yeni hizmet binası hangi noktadadır?

Verimli bir bina, iyi verim aldığınız bir binada çalışmak büyük keyif veriyor.

Mimari proje yarışması ile yapı elde etmek ile ilgili bilginiz var mı? Evet.

SİFONİK SİSTEM Yağmur Suyu Drenaj Sistemi

www.sifoniksistem.com.tr

Siirt Devlet Hastanesi 10,350m²

Adıyaman Havaalanı 14,950m²

Kazakistan Astana Kongre Merkezi 11,000m²

Kastamonu Entegre Adana 75,102m²

siphonic[®]

maxdrain[®]
maximum drainage system

sifonik[®]

Sifonik Sistem kullanmış olduğu tüm fittings ve askı lama elemanları nı kendisi üretip uygulayan Türkiye'deki İLK ve TEK firmadır.

Sifonik sistem temelde akışkanın enerji dengliği prensibinden yararlanarak suyun herhangi bir eğime gerek kalmadan oluktan ya da çatıdan tahliye edilmesini sağlamaktır.

www.sifoniksistem.com.tr

Merkez (Trakya Bölge Müdürlüğü)
Tel : +90 282 650 00 51 (pbx)
Fax: +90 282 650 01 94
Muhittin Mah. Çetin Emeç Bulvarı
Erdim Apt. No:42/1 Çorlu / TEKİRDAĞ
info@sifoniksistem.com.tr

Kayseri Bölge Müdürlüğü:
Tel : +90 352 236 26 96
Fax: +90 352 235 50 62
Köşk Mahallesi Kuruyaka Sok.
No:6 Melikgazi / KAYSERİ
kayseri@sifoniksistem.com.tr

Konya Bölge Müdürlüğü:
Tel : +90 332 346 0 743 (pbx)
Fax: +90 332 346 07 84
Fabrika: Konsan Sanayi Bölgesi
10728. Sokak No:2 Karatay / KONYA
fabrika@sifoniksistem.com.tr

Bursa Bölge Müdürlüğü:
Tel : +90 224 411 09 67
Fax: +90 224 243 65 27
Körfez Mah. Haldız İş Hanı
Kat 5 No:20 BURSA
bursa@sifoniksistem.com.tr

İzmit Bölge Müdürlüğü:
Tel: +90 262 322 93 00
Fax: +90 262 322 92 59
Körfez Mah. Ankara Karayolu Cad.
Haldız İşhanı No:121 İzmit/KOCAELİ
izmit@sifoniksistem.com.tr

02

03

NEW YORK, NEW YORK...

2014 yılının New York kenti, 1970'lerden 1990'ların ortalarında Rudy Giuliani'nin Belediye Başkanı olmasına kadar geçen süre içinde yaşadığı bakımsızlık, asayiş ve güven sorunlarını atlatmış; yepyeni bir dinamizm ile, canlı, kültürel sosyal hayatı, sürekli yenilenen mimarisi, kentsel iç ve dış mekanları alışverişi, güzel yemek ve caz müziği dolu geceleri, milyonlarca turisti ve hatta düzenli trafiği ile hiçbir kentin ulaşamayacağı bir moderniteyi ve zenginliği içinde barındırıyor...

New York'a en son gidişim 1998 yılındaydı. O yıllarda Manhattan'da kentsel yenileme çalışmaları sürüyordu ama bugünkü kadar yaygın değildi. Nitekim Manhattan'ın güney ucundaki Battery Park ve onun devamı olan Cesar Pelli'nin üçlü World Financial Center kuleleri sahileye bağlantısı yeni yapılmıştı. Hemen batısında yer alan ve Minoru Yamasaki'nin tasarımı olan İkiz Kuleler henüz ayakta idi.

İkiz Kuleler'i, ilk yapıldıklarında çok yadırgadığımı hatırlıyorum; ancak imgesi New York silüetine o denli güçlü yerleşmiş olmalı ki, bu iki kulenin yıkılması neticesinde gözlerimiz uzun süre onların varlığını aradı. Bugün İkiz Kuleler'in yerine yapılan 533 metre yükseklikteki One World Trade Center, hemen altında yer alan 9/11 Memorial Park ile birlikte, uzun bir süre üzerinde tartışılan, irdelenen ve defalarca form değişiklikleri geçiren bir kompleks. 2003 yılında açılan davetli yarışmayı kazanan Daniel Libeskind'in önerisi olan yapının yerine, ancak onun ana teması paralelinde, bugünkü kuleyi tasarlayan Skidmore Owings Merrill (SOM) firması, son derecede zarif, etkileyici ve geometri olarak da sakın, ancak bir miktar da muhafazakar bir forma imzasını atmış. Eski İkiz Kuleler'in sadeliğini anımsatan ama tek başına çok güçlü bir imge yaratan kulenin hemen altında 9/11 Memorial Parkı yer alıyor. Yıkılan İkiz Kulelerin izdüşümlerini esas alan, her kenarı 64 metre boyundaki iki kare havuz ile Memorial Müzesi ve ağaçlandırılmış bir meydandan oluşan ve 2004 yılında açılan meydan yarışmasına katılan 63 proje arasından kazanan mimar Michael Arad ve peyzaj mimarı Peter Walker'ın eseri olan park, inanılmaz derecede duyarlı ve bir o kadar da dingin bir dış alan deneyimi yaşıyor. Özellikle havuzların kenarlarından dokuz metre derinliğe düşen suların ortadaki kara deliklerde kaybolması, izleyenleri duygulandıran bir ortamı hazırlıyor. Saldırıda ölenlerin isimlerinin, havuz kenarlarını oluşturan siyah bronz levhalar üzerine lazerle kazınmış olması da ayrı bir duyarlılık. Norveçli grup Snohetta'nın tasarladığı müze kabuğu da dekonstrüktivist bir yaklaşımla ele alınmış ve cam yüzeyi ile çevreyi yansıtan, duyarlı ve tüm kompleksi tamamlayan bir yapı. Müzenin formu 9/11 sonrasında oluşan moloz yığınlarına gönderme yapıyor.

New York'ta kentsel dönüşüm ile pek çok yapı, özellikle altyapı binası, başarı ile hayata döndürülmüş. Hudson nehrinin geçtiği batı yakası neredeyse tümüyle halka açık spor, rekreasyon alanları ve yürüyüş yolları olarak yenilenmiş; pek çok yeni park hizmete girmiş.

- 01/ One World Trade Center (Özgürlük Kulesi)
Skidmore Owings Merrill
02/ 9/11 Havuz ve Memorial Müzesi / Snohetta
03/ Hudson Nehri Boyunca Park

04

- 04/ High Line Elevated Parkway / JCFO ve Diller Scofidio+Renfro
- 05/ High Line Elevated Parkway
- 06/ High Line Elevated Parkway –Sokağa Bakan Amfi
- 07/ High Line Elevated Parkway-Oturma Köşesi
- 08/ Yayalar İçin Daraltılan Cadde
- 09/ Manhattan Silüeti-Brooklyn Heights'dan Bakış

1990'larda dönüştürülen Battery Park'ın kuzeyinde kalan Tribeca, Hudson Square, West Village ve Chelsea semtlerinin olduğu aks boyunca nehir kenarındaki tüm eski rıhtımlar artık birer park. 1934 yılında "Meat Packing District" denen bölgedeki antrepolara rıhtımlardan et ve süt taşımak amacıyla inşa edilen, takriben 2,5 kilometre uzunluğundaki demiryolu, zamanla endüstriyel alanın boşalması sonucunda işlevini kaybettiği için uzun süre kullanılmamış. **High Line Elevated Parkway** denilen bu demiryolu parçası, yine zaman içinde evsizlerin ve suçluların barınağı haline gelen çevrenin temizlenmesi amacıyla kurulan sivil toplum örgütlerinin gayretleri sonucunda, 2004 yılında ele alınmış. **James Corner Field Operations (JCFO)** ve **Diller Scofidio+Renfro (DS+R)** mimarlık firmalarının yaptığı ortak proje ile, **High Line** yerden yükseltilmiş bir kentsel park haline getirilmiş. Üç etap halinde planlanan projenin ilk iki etabı tamamlanmış, ancak üçüncü etabın geleceği pek belli değil. Yerden 9 metre yükseklikte 2,5 kilometre güney-kuzey aksında giden bu yol, eski tren raylarını takip ediyor. Dinlenme alanları, ağaç, bodur bitki ve çeşitli ot türlerinden oluşan florası, yürüme yolları ve seyir terasları ile hem çok modern, hem de sürdürülebilir bir park haline getirilmiş. High Line bugün, özellikle yabancı turistlerin ve mimarların ilgi odağı olarak kalabalıkları kendine çekiyor.

New York Belediyesi'nin bir başka icraatı, geniş trafik yollarını yer yer daraltıp yaya kullanımına açması ve böylece kaldırımlar genişletilmese bile, pasif oturma alanlarını yaratmış olması. Bu tip uygulamalar özel-

05

06

07

08

likle araç trafiği ile yaya hareketinin yoğun olarak kesiştiği noktalarda görülüyor.

New York, mimarlar için gerçek bir cennet; sadece Amerikalıların değil, dünyanın her tarafından kalburüstü mimarların hünerlerini sergilediği bir arena. New York'un mimari mirası 19. Yüzyıl sonlarına kadar gidiyor. Hepimizin mimarlık tarihi derslerinden hatırladığımız ikonik yapılar, hala tüm görkemleri ile ayakta; hem de çok bakımlı olarak: Chicagolu ünlü mimar **Daniel Burnham**'ın Flatiron adı ile bilinen (eski adı Fuller Binası-1902); Art Deco tarzının en güzel örneklerinden olan ve **William Van Alen** tarafından tasarlanan **Chrysler Binası** (1930); **Rockefeller Center**'ı oluşturan, 1930'larda inşa edilmiş Art Deco yapılar grubu ve çok önemli bir kentsel tasarım örneği olan **Rockefeller Plaza** (**Raymond Hood**); **Empire State Binası** (1931- **Shreve, Lamb and Harmon**). Daha modernlerden, **Mies van der Rohe**'nin Park Avenue üstündeki ölümsüz eseri **Seagram Binası** (1958); tam karşı çaprazında duran **SOM**'in **Lever House Binası** (1952), **Marcel Breuer**'in **Whitmore Müzesi** ve nihayet New York'un simgelerinden biri olan **Guggenheim Müzesi** (**Frank Lloyd Wright**, 1959), yapılan bakım ve onarımlar sonrasında, ilk yapıldıkları günkü kadar çarpıcı görünüyorlar...

New York Belediyesi, Manhattan Yarımadası'nın silüetini çok disiplinli bir şekilde kontrol altında tutuyor olmalı; günümüzde bu silüetin hala tutarlı bir çizgi üzerinde ve aşırılıklara kaçmadan sürmesi sağlanıyor.

10

Bu açıdan kent, hiç bir zaman bir Dubai, Abu Dhabi veya Şanghay olmayacak gibi görünüyor; ancak bu silüetin de durağan olduğunu söylemek imkansız. Devamlı yeni ve daha yüksek yapılar inşa ediliyor; örneğin Spruce Sokağı üstünde 2011 yılında yapılan **Frank Gehry** gökdeleni, moda deyimi ile, rezidans olarak hizmet görüyor. Yapının üç boyutlu dalgalı yüzeyini en iyi doğuda Brooklyn Heights denen bölgeden izlemek mümkün. Yine bir başka gökdelen olan **Bank of America** kulesi (**COOKFOX Architects**), San Francisco'da 1960'ların sonunda inşa edilen ve yine Bank of America'ya ait piramidal gökdelene sanki bir gönderme yaparcasına yukarı doğru incelen bir form alıyor.

Foster Associates'In tasarladığı **Hearst Tower**, altında yer alan eski yapıyı koruyarak, mevcut yapıdan bağımsız bir şekilde yükseliyor. Çok etkileyici bir giriş atriumu olan yapının üçgen çapraz taşıyıcı bağlantı elemanları en çarpıcı özelliği. Hearst Kulesi, çok yüksek olmamasına karşın bu niteliği ile çoktandır bir "landmark" olmuş bile.

Christian de Portzamparc, **Jean Nouvel** gibi Avrupalı mimarların yaptıkları yüksek yapılar, form ve plastisite değerleri açısından New York'a görsel olarak katkıda bulunsalar bile, Amerikan firmalarının yaptığı binaların detaylandırma ve malzeme kullanımı ile ilgili beceri ve "know-how"ları yönünden bakıldığında, onların gerisinde kaldıkları da bir gerçek. Portzamparc'ın **LVMH** yapısı ile **One57** diye adlandırılan kulesinin giriş ve giriş üstü katları çok başarılı değil. Belki 9/11 One World Trade Center binasının Libeskind'e teslim edilmemesinin bir nedeni bu olsa gerek?

Hudson Nehri kıyısında yer alan dörtlü **Richard Meier** apartmanları, **Frank Gehry**'nin **AIC Binası** ile hemen yanında yer alan **Jean Nouvel**'e ait apartman binası da bu alana değer katan yapılar arasında.

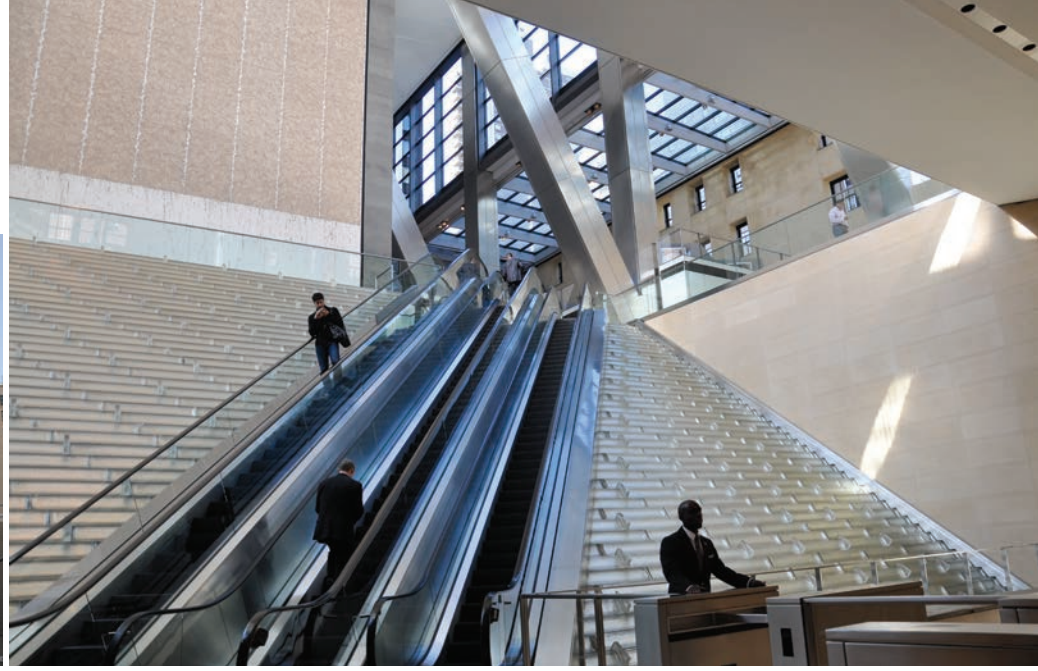

11

13

14

15

16

17

- 10/ 8 Spruce Street Residence / Frank Gehry
- 11/ Bank of America / COOKFOX Architects
- 12/ Hearst Tower / Foster Associates
- 13/ Hearst Tower-Giriş Atriumu
- 14/ LVMH Binası / Christian de Portzamparc
- 15/ One57 / Christian de Portzamparc
- 16/ Hudson Nehri Boyunca Apartmanlar / Richard Meier
- 17/ AIC Genel Merkezi (Frank Gehry) ve Apartman Binası (Jean Nouvel)

12

18

19

21

20

- 18/ New York Times Binası / Renzo Piano
- 19/ East 57th Street / Kohn Pedersen Fox
- 20/ Yeni Modern Sanat Müzesi / SANAA
- 21/ Yeni Modern Sanat Müzesi Çift Cıdarlı Cephe Giydirmesi
- 22/ Cooper Union Mimarlık Okulu
- 23/ Cooper Union Mimarlık Okulu Giriş Holü
- 24/ Alice Tully Dance Hall / Diller Scofidio+Renfro and FXFOWLE

Renzo Piano'nun New York Times Binası ve Manhattan'ın pek çok noktasında yer alan Kohn Pedersen Fox (KPF) gökdelenleri, bu şehrin mimarisine değer katıyor.

New York sadece gökdelenlerin öne çıktığı bir kent değil; parkları, kültür yapıları, rezidansları, alışveriş ve eğlence hayatı ile gerçek bir dünya başkenti. Zaten bünyesinde pek çok önemli müzeyi barındıran New York, yeni müzelere de ev sahipliği yapıyor. Geçtiğimiz yıllarda yenilenen **Museum of Modern Art (MOMA)**, içinde barındırdığı farklı boyutlarda ve değişken amaçlı mekanları ile inanılmaz bir etkinlik odağı halinde. Prince Sokağı üstünde bulunan ve tasarımını Ja-

22

pon SANAA'nın yaptığı **Yeni Modern Sanat Müzesi**, katların birbiri üstünden kayması neticesinde oluşan çarpıcı geometrisi ile akıllarda kalıyor. Dar bir parselde yapılan müzenin planı, her katta bir orta servis çekirdeği ile onun etrafında dönen bir büyük hol ve dar sergi hollerinden oluşuyor. Yapının yüzeyi, arka plandaki beyaz opak yivli kaplama malzemesinin üstüne giydirilen delikli metal panellerden oluşuyor. Bu ikinci cidar, müzeye hafiflik ve sadelik kazandırmış. Müzenin hemen yakınında bulunan **Cooper Union Mimarlık Okulu**nun yeni yapısı, projesini **Morphosis (Thom Mayne)**'in yaptığı ve adını baktığı meydana alan, plastik değerleri açısından son derecede çarpıcı ve usta işi bir eser. SANAA'nın yapısı gibi bunda da perfore metal panellerle ikinci bir cidar oluşturulmuş ama bu yapı çok daha kompleks; boşluk/doluluk dengesi, yüzey kıvrımlarının ele alınışındaki zevk ve beceri, yapıyı görsel bir şölen haline getiriyor. Giriş holü ve okul katlarına çıkan merdiven çok çarpıcı. Görülen o ki, Thom Mayne'in fikirleri ve tasarım felsefesi, bu ölçekteki bir yapıda başarılı netice vermiş.

Lincoln Center Sanat Merkezi, pek çok ünlü mimar tarafından yapılmış bir yapılar kompleksi. Zaman içinde bazı yapılar yenilenmiş, bazıları da ilave edilmiş. **Diller Scofidio+Renfro** and **FXFOWLE** tarafından tasarlanan **Alice Tully Dance Hall** da en yeni ilave.

23

24

27

Modern mimarinin sade dilini devam ettiren bu yapı, özellikle köşe parsel olmasının getirdiği avantajı ve sorumluluğu çok iyi kullanmış. Tam köşede yarattığı küçük bir açık hava amfisi ve çökük kaldırımı ile sokaktaki insanı hem ayırıyor, hem de yapının çevresinde ayrı bir bölge yaratıyor. Sokağa bakan fuaye ve cafe'si de ayrıca keyif verici; Lincoln Center'da konser veya baleye gidecek seyircinin performans öncesi yemek yiyebileceği veya kahve içebileceği güzel bir yer...

5. Cadde üstündeki **Apple Store**, Apple'ın en önemli ve prestijli dükkanı. **Bohlin Cywinski Jackson** firmasının tasarladığı bu cam kutu kolaylıkla unutulmayacak bir simge oluşturmuş durumda. Üstün bir teknoloji eseri olan yapıda inanılmaz bir şeffaflık hakim. **I.M.Pei**'nin Paris'te Louvre Müzesi'nde yaptığı piramidin bir başka versiyonu olan bu yapının cam merdiveni de görülmeye değer. Yine 5. Cadde'de yer alan **Armani** dükkanının içindeki boşluğa İtalyan mimar **Massimiliano Fuksas**'ın yaptığı merdiven de tam bir "show case"... İnanılmaz bir plastiği olan bu merdiven tasarımının, Zaha Hadid'in tasarımları ile aynı çizgide olduğu söylenebilir. Duyduğum eleştirilerin bir kısmı, bu merdivenin mağazanın dekorasyonuna fazlasıyla egemen olduğu yönünde. Ancak ben bu görüşe katılmıyorum; güçlü bir tasarım, her zaman içinde bulunduğu mekana değer katmıştır. Michaelangelo'nun Floransa'daki Laurentian Kütüphanesi'ne yaptığı muhteşem merdivenin, içinde bulunduğu vestibüle katkısı yadsınamaz.

28

- 25/ Alice Tully Dance Hall-Çökük Kaldırım ve Açık Amfi
 26/ Apple Store 5th Avenue / Bohlin Cywinski Jackson
 27/ Armani Store 5th Avenue-Merdiven / Massimiliano Fuksas
 28/ Time-Warner Center / Skidmore Owings Merrill
 29/ Time-Warner Center Giriş Atriumu
 30/ FDR Four Freedoms Park / Louis I. Kahn
 31/ FDR Four Freedoms Park

Yine New York'un en prestijli adreslerinden olan Columbus Meydanı'nda SOM tarafından tasarlanan **Time-Warner Center**, köşeyi tutan formu, meydana bakan ve meydanın gabarisini takip kütlesi ile iyi mimarlığın bir örneği olarak yerine tam oturmuş görünüyor. İç mekandaki malzeme kullanımı ve detaylandırma ise tam anlamıyla mükemmel.

New York'un mimari koleksiyonuna en son ilave, Queens semti ve Manhattan arasında kalan Doğu Nehri içindeki Roosevelt Adası'nın en güney ucuna inşa edilen **F.D.R. Four Freedoms Park** (Dört Özgürlük Parkı). 1972 yılında **Louis I. Kahn** tarafından tasarlanan, ancak 1974 yılında Kahn'ın trajik ölümünden sonra, pek çok nedenle yakın zamana kadar hayata geçirilememiş olan bu proje, 2012 yılında hizmete açıldı. Roosevelt Parkı ve Anıtı, Kahn'ın tüm eserlerinde olduğu gibi herhangi bir zaman parçasına sığdıramayacak, ölümsüz niteliklere sahip bir eser. Üçgen parselin iki yanında yer alan ağaçlıklı yürüme yollarından ulaşılan anıt, kuzeyine bakan üçgen bir yeşil alan ve güneyindeki bir taş avlu ile tamamlanıyor. Burada Roosevelt'in büyük bir büstü var. Güneye bakan avlu, büstün arkasında yer alan ve Roosevelt'in Dört Temel Özgürlük alıntısının yazılı olduğu taş duvar ve yine doğu ve batıyı tarifleyen karşılıklı iki taş duvar ve güneyde Manhattan silüetini gören Doğu Irmağı ile tanımlanan bir mekan. Burası, verdiği huzur ve sakinliği ile tam bir meditasyon avlusu.

Manhattan, kendisini devamlı olarak yenileyen ve her yıkılan yapının yerine inşa edilenin çok daha güzel ve etkileyici olduğu, devinim içinde canlı bir kent. Burası eskiden de dünyanın merkezi idi; görünüşe bakılırsa, bundan sonra da dünyanın merkezi olmaya devam edecek...

serbest.MİMAR Magazine - Issue 14-15

SUMMARY

Once more, we are presenting you an interesting bi-monthly number in terms of the issues addressed.

The desktop section contains a selection of the projects the designs of which have just been completed or are being drawn up at the moment such as bureaux, dwellings, worship, R&D, university campus, faculties and hotels.

We remember our colleagues Beate Oğuz and Vedat Özsan in the section “Collar Pictures” in which we memorialise our colleagues who passed away.

The section “Good Things” contain information about some structures which were awarded at international level such as Marina in Çeşme, Campus of Aselsan Rehis, Sultangazi Market Place and Park Place, Turkish Contractors Association Building, Mogadishu Trade and Cultural Complex and Baksı Museum in Bayburt. In this section, there are also news about three books and important awards; 2012 National Architecture Awards, Buildings, Projects, Ideas (Chamber of Architects), “Space as Opening (Selim Velioglu)” and “İstanbul Architecture (Murat Gul and Trevor Howells)”; “International Mimar Sinan Awards” and “National Architecture Awards” organised by the Chamber of Architects.

Atakule Tower, which was one of the most important structures in Ankara in its building years, has lost its importance due to changing trade and life style in the course of time is now being demolished. The section “Bad Things” gives information about this shopping centre.

In the section “News from Independent Architects Associations” you can find news about the activities organised by Turkish IAAs and IAAs in İstanbul and İzmir.

In the section “Royalties” where we address problems arising from royalties, we give information about the lawsuit won concerning the building of First Stage Bahçeşehir Residences in Mavikent in İzmir designed by Aytaç Manço without taking the permission of the project owner.

The theme of the section “File” in this number is about the contests concerning the Educational Campuses Architectural Projects organised by the Ministry of Education. The visuals of the winner projects of these 33 contests widely discussed in the architectural occupational environment and the text of the discussions in which many testers, administrative officials and jurors can be seen in this section.

We continue to present you the comprehensive interviews realised with our colleagues in the section “Profile”. Azize-Özgür Ecevit who continue their professional activities in their competitive identities are our guests in this section.

In the section “From Contest to Implementation” we give information about the buildings of Çukurova and Kadırlı Municipalities, Government Office in Denizli and Marine Museum which are all structures built in consequence of winner projects in recent years in critiques, questionnaires and interviews.

We get to know important structures and spaces in New York in an article written by İlhan Kural in the section “We were there”.

Translation : Çağla Mayda

Журнал «Свободный Архитектор», выпуск 14-15.

СОДЕРЖАНИЕ.

Мы вновь встречаемся с Вами в этом объединенном выпуске нашего журнала и постараемся наиболее полно раскрыть все темы.

По традиции, в разделе на «Рабочем Столе» мы расскажем о проектах как только что завершённых, так и тех, работа над которыми продолжается, таких как: офис, жилой комплекс, проект мечети, исследовательский центр, отель и других.

В главе «Портреты» мы вспоминаем наших уважаемых коллег Беате Огуз и Ведата Озсана, рано ушедших от нас.

В главе « Много хорошего» повествуется о проектах, получивших награду Объединения Архитекторов «Международную Архитектурную Премию» таких как: Морской порт города Чешме, Комплекс зданий Асельсан Рехис, торговый комплекс с парковкой Султангази, а также о презентации книги «Пространство как открытие» Селима Велиоглу и книги «Архитектура Стамбула» (авторы Мурат Гюль и Тревор Ховелс).

Об очень известном в Анкаре и в свое время достаточно важном объекте, однако со временем технически устаревшем и обветшавшем, рассказывается в главе «О плохом».

О событиях и проведенных за последнее время собраниях и мероприятиях «Объединения Свободных Архитекторов» (SMD) в городах Стамбулс и Измире Вы найдете в главе «Новости SMD».

В разделе «Авторское право» нашли отражение вопросы авторства Айтача Манчо проекта «Бахчешехир 1.Этап» в районе Мавикент города Измир. Здесь вы прочтете о выигранном им судебном процессе, связанного со строительством этого объекта.

В этом выпуске в главе «Досье» рассказывается об Архитектурном конкурсе образовательных объектов, который открыт под патронажем Министерства Образования. Подробности обсуждения членами жюри и другими официальными представителями проекта, ставшего победителем среди 33-х представленных на конкурс проектов, вызывают большой интерес.

Мы продолжаем нашу рубрику «Профили», посвященную нашим коллегам. На этот раз ее героем стал Азизе Озгюр Эджевит, который многие годы успешно работает и заслужил своим профессионализмом большое уважение среди коллег.

В главе «От конкурса до реальности» повествуется о сданном в эксплуатацию здании мэрии города Чукурова, а также о комплексе административных зданий города Денизли и Морском Музее, построенных по проектам, которые ранее стали победителями архитектурного конкурса. Мы ознакомим Вас с отзывами и результатами анкетирования, посвященного этим архитектурным объектам.

В заключительной главе нашего выпуска «Мы там были» Ильхан Курал поделится с Вами впечатлениями об увиденных им интересных зданиях и знаменательных местах города Нью Йорка.

Переводы : Natalia Troshina Soylu

مجلة المعمار الحرة – العدد 14-15

الملخص

من حيث طبيعة الموضوعات التي نوّقت فائنا نلتقي معكم من جديد في هذه الأعداد الزوجية بمواضيع ز أخرة.

ان قسم "سطح المكتب" للمشاريع التي تم الانتهاء للتو من تصميمها او المستمر اختيارها يتكون من العديد من المشروعات المختلفة مثل: مكاتب، مساكن، أماكن عبادة، بحث وتطوير، الحرم الجامعي والكليات و فنادق.

في قسم "صور الياقه" يوجد فيها صزر لزملائنا الاعزاء الذين فارقونا وهم بيتا اوغوز ووداد اوزصان.

وفي قسم "الأشياء الجيده" ، يوجد تعريف بالأعمال التي حصلت على جوائز دولية مختلفة: تشاشما مارينا، حرم اسلصان راهيس، ساحة ومكان ركن السيارات في سوق السلطان غازي، متحف بايورت، وكان في افتتاحية هذا القسم تعريف بكتب (سليم ولي اوغلو) و "عمارة اسطنبول (مراد جول، تريفور هويلس)" الى جانب اخبار "جوائز المعماريين المحليين" التي نظمتها غرفة المعمار.

وفي قسم "الأشياء السيئة" تم وضع أطاكولا (البرج العظيم) الذي كان من اهم المعالم العمرانية في انقره عند انشاءه، ولكن مع الوقت طرأعليه تغيرات بسبب التجارة والحياه وبدأ يفقد اهميته واصبح على وشك الانهدام.

فيما يتعلّق بأنشطة واعمال الموسم السابق لمصلحة الارصاد الجوية التركية، مصلحة الارصاد الجوية في اسطنبول و ازмир ستجدونها في قسم "مصلحة الارصاد الجوية".

وفي قسم "حقوق التآليف" الذي تم اضافته حديثا نعرض لكم تفاصيل القضية التي كسبها المصمم ايتاح مانتشو الذي صمم مساكن ايتاب في باهتشاشهير بمنطقة مافيكينت في مدينة ازмир حيث تم بناء هذه المساكن وفقا لتصميم المؤلف دون اخذ الاذن منه، وقد كسب المؤلف هذه القضية.

ان القسم الرئيسي في هذا العدد، يتكون من المسابقات التي اطلقتها وزارة التعليم العالي للمشاريع المعمارية للحرمان التعليمية. كما ويحتوي هذا القسم على على صور افضل تصميم من بين تصاميم 33 حرم تعليمي فتحت بابا واسعا للنقاش والمجادلة بين العديد من المصممين، وفي هذا القسم نرصد ايضا على حوارات ونقاشات العديد من المصممين والمسؤولين الاداريين واعضاء لجان التحكيم.

نستمر بوضع المقابلات الشاملة مع زملائنا في العمل في قسم "الملف الشخصي" . وسيضم قسم " الملف الشخصي" بطاقات المتسابقين اضافة الى عزيزه- اوزغور اجاويد الذي مازال مستمرا في عمله منذ سنوات عديدة.

في قسم "من المسابقة الى التطبيق" نقوم بالتعريف بالتعليقات والانتقادات والاستفتاءات وبما قيل في المشاريع التي حصلت على الدرجة الاولى في المسابقات التصميمية السابقة والتي تم الانتهاء من تنفيذها وبدأت بالخدمة الفعلية ومنها بلدية تشوكوروكا و كاديكلي، مبنى الاسكان الحكومي في دنيزلي، متحف البحر.

وفي قسم "كنا هناك" نلتقي بكم مع تقييمات إلهان كورال لاماكن وتأسيسات هامة من مدينة نيو يورك.

الترجمة : Çağla Mayda

Reklam İndeksi

4K YAPI.....	ARKA KAPAK İÇİ
ALUÇ	25
FABER YAPI.....	111
GENTAŞ.....	ÖN KAPAK İÇİ
KALE SERAMİK	123

MOPESİ.....	1
ÖZPLAN.....	144
SİFONİK	131
TEPE BETOPAN.....	ARKA KAPAK
WALLMERK.....	143

MAPEI®

Bizim deneyimimiz,
sizin çözümleriniz.

www.mapei.com.tr

FAALİYET ALANLARI

Cam Cephe Sistemleri • Kompakt Cephe Sistemleri
Kompozit Cephe Sistemleri • Sandviç Panel Sistemleri
Alüminyum Kapı Pencere Sistemleri
Işıklık Sistemleri • Mekanik Çelik İşleri
Güneş Kırıcılar • Kışbahçesi ve Cam Balkon Sistemleri
Korkuluk Sistemleri

Karabük Üniversitesi AR-GE Binası

Kardemir A.Ş.'nin Katkılarıyla

Yenilik Ahenk Kalite Kusursuzluk

4K Yapı, aynı bir origami sanat eseri gibi sektörün önde gelen yerli ve yabancı markalarıyla, kendi yarattığı yenilikçi ve özgün markaların müthiş bir uyumla birbirini tamamlamasından oluşur.

Akrilik, Panel, Plywood, Laminant & Compact ve PVC gruplarındaki seçkin ürün portföyünü, müşteriye özel hizmet anlayışıyla harmanlayan 4K Yapı, projelerinize değer katan çözümler sunar.

LAMI GLOSS

Dalboyu Sokak No: 16 Siteler 06160 Ankara
T: +90 312 348 21 00 F: +90 312 348 22 00
bilgi@4kyapi.com.tr
4kyapi.com.tr

Yapılarda yeşil devir başlıyor!

Yeşili bekleyin!